

Møte tirsdag den 11. desember 2007 kl. 10

President: **T h o r b j ø r n J a g l a n d**

D a g s o r d e n (nr. 31):

1. Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2008, kapitler under Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og enkelte kapitler under Fornyings- og administrasjonsdepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11) (Budsjett-innst. S. nr. 8 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 1 (2007-2008) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2007-2008))
2. Innstilling fra næringskomiteen om statens eierskap i Aker Holding AS (Innst. S. nr. 54 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 88 (2006-2007))
3. Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Landbruks- og matdepartementet (Innst. S. nr. 75 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 14 (2007-2008))
4. Forslag fra stortingsrepresentant Hans Frode Kieland Asmyhr på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 5. desember 2007 (jf. Innst. O. nr. 18):
«Stortinget ber Regjeringen å videreføre dagens organisering av veterinærtjenester.»
5. Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Nærings- og handelsdepartementet (Innst. S. nr. 73 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 15 (2007-2008), unntatt kap. 2426, 5326 og 5613)
6. Innstilling fra næringskomiteen om endring i statsbudsjettet for 2007 under Fornyings- og administrasjonsdepartementet (Innst. S. nr. 74 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 6 (2007-2008) kap. 1550)
7. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Nærings- og handelsdepartementet (Innst. S. nr. 83 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 15 (2007-2008) kap. 2426, 5326 og 5613)
8. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Fornyings- og administrasjonsdepartementet (Innst. S. nr. 81 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 6 (2007-2008) unntatt. kap. 1550)
9. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Datatilsynets og Personvernemndas årsmeldingar for 2006 (Innst. S. nr. 42 (2007-2008), jf. St.meld. nr. 5 (2007-2008))
10. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Kommunal- og regionaldepartementet (Innst. S. nr. 84 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 13 (2007-2008))

11. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Arbeids- og inkluderingsdepartementet (Innst. S. nr. 82 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 12 (2007-2008) kap. 650, 651, 683, 690, 691, 3651, 3680 og 3690)
12. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2008 vedrørende kapitler under Finansdepartementet, Fornyings- og administrasjonsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet (rammeområdene 1 og 6) (Budsjett-innst. S. nr. 5 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 1 (2007-2008))
13. Referat

S a k n r . 1

Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2008, kapitler under Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og enkelte kapitler under Fornyings- og administrasjonsdepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11) (Budsjett-innst. S. nr. 8 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 1 (2007-2008) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2007-2008))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 2 timer og 5 minutter, og at taletiden fordeles slik: Arbeiderpartiet 45 minutter, Fremskrittspartiet 25 minutter, Høyre 15 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet 10 minutter og Venstre 10 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra partienes hovedtalere og inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter. – Det anses vedtatt.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [10:02:20]: Vår oppgave som næringspolitikarar er å føre ein politikk som aukar verdiskapinga. Det gjer Regjeringa, som satsar på ein god og aktiv næringspolitikk. Mellom anna er Nærings- og handelsdepartementet ein av budsjettvinnarane neste år.

Regjeringa satsar der me er gode. Eitt døme er maritim sektor. No innfører me Europas beste skatteregime for norske reiarlag, satsar på miljø innanfor skipsfarten og vidarefører nettolønsordninga for sjøfolk. Dette er nokre av tiltaka i Regjeringas maritime strategi. Nesten 2 milliardar kr blir løyvde til denne sektoren neste år.

Reiselivet er eit anna område som det vil bli satsa på. Eg er glad for at det er tverrpolitisk einigheit om at det må satsast på reiseliv, som er ei av verdas raskast veksande næringar, der Noreg har store utviklingsmoglegheiter.

215 mill. kr til profilering av reiselivsnæringane neste år er rekordhøgt. Eg ser fram til den nasjonale strategien for reiseliv som skal leggjast fram om få dagar.

Ein ansvarleg økonomisk politikk er alfa og omega for næringslivet. Ein stabil kronekurs og ei renteutvikling i tråd med prognosane er gode rammevilkår for norsk næringsliv. Ved å etablere eit nytt statleg investeringsfond på 2,2 milliardar kr, der 500 mill. kr skal øyremerkjast satsingar i maritim sektor, får me ein ny reiskap for næringsutvikling gjennom å utøve eit aktivt eigarskap i framtidretta prosjekt. Fondet skal tilby langsiktig og risikovillig kapital – primært til nyetableringar. Vidare skal fondet fokusere spesielt på dei fem satsingsområda som er omtalte i Soria Moria-erklæringa, og då særskilt på klima- og miljøprosjekt. Ved denne fondsetableringa får me ein reiskap der staten kan bruke sin kapitalstyrke til å utvikle nye arbeidsplassar og sikre at verdiskapinga skjer med forankring her i landet.

Nordområda er det viktigaste satsingsområdet i framtida. Regjeringas nordområdestrategi legg m.a. til rette for at me skal kunne realisere dei næringspolitiske mogleheitene som ligg i nord. Det er viktig at me legg opp til ein berekraftig vekst, med vekt på verdiskaping og godt nabo-skap over landegrensene. Her vil det òg vere behov for eit nært og godt samarbeid mellom forskingsinstitusjonane og næringslivet. Energi og fiskeri er sentrale område for næringsutvikling i nord. Andre politikkområde som det er viktig å utvikle, er reiseliv og teknologi innanfor romverksemd. Forskingsrådet og Innovasjon Noreg er viktige partnarar i dette arbeidet, og Regjeringa har løyvd meir midlar enn nokon gong til desse institusjonane.

Nær 2 milliardar kr blir sette av til næringsretta forskning neste år. Det er ganske påfallande å høyre opposisjonens kritikk av manglande forskingsinnsats. Dei påstutte kutta dei kritiserer oss for, tek ikkje utgangspunkt i reelle eller vedtekne budsjett. Regjeringas forslag til statsbudsjett fortel at det er ei kraftig satsing på dette området. Forsking og utvikling er heilt avgjerande innanfor viktige område som klima- og miljøtiltak. Mongstad er eit godt eksempel å trekkje fram for å vise til at utvikling av miljøteknologi medverkar til omstilling og innovasjon på ein god måte. Eit anna eksempel er det planlagde gasskraftverket på Kårstø, der norske aktørar skal konkurrere med internasjonale selskap om å utvikle best mogleg reiseteknologi.

For kort tid sidan vedtok Stortinget at Noreg skal delta i EUs program for konkurranseevne og innovasjon, CIP. Gjennom dette programmet vil norske bedrifter få betre tilgang til kapital, marknader og samarbeidsprosjekt i Europa. Regjeringa er oppteken av at Noreg skal få mest mogleg igjen for deltakinga, og gjer framlegg om å løyve 80 mill. kr i 2008. Dette er både ein aktiv næringspolitikk og ein aktiv europapolitikk.

Den 1. januar 2008 er ein dato som alle bedrifter kan gle seg til. Det er ikkje berre ein ny dag i eit nytt år, dette er også den datoen norsk patentpolitikk tiltrer Den europeiske patentkonvensjonen, EPC. Det er all grunn til å stille seg i gratulantanes rekkjer. Dette vil gjere norsk pa-

tentpolitikk betre og enklare å halde seg til for norske bedrifter.

Gjennom behandlinga av eigarskapsmeldinga tidlegare i år blei det knesett viktige prinsipp om kva slags eigarskapspolitikk me ønskjer å gjennomføre. Ei oppfølging av dette er statens oppkjøp av 30 pst. av aksjane i Aker Holding AS. Dette vil sikre ein langsiktig industriell eigarskap og norsk forankring i Aker Kværner. Ikkje minst vil me ta vare på den kompetansen som Aker Kværner har bygd opp gjennom mange år. I saker som dette kjem skiljelinjene mellom dei forskjellige partia godt til syne. Til dømes stemmer både Høgre og Venstre mot dette oppkjøpet. Men det er ei sak me kjem tilbake til seinare i dag.

Når det gjeld leiarlønner i deleigde selskap, har Regjeringa laga retningslinjer som inneber at staten vil stemme imot bruk av opsjonar og andre opsjonsliknande ordningar. Òg dette vitnar om ein ny kurs innan offentleg eigarskap. Påstandar om at staten ikkje har ein aktiv eigarskapspolitikk blir dermed feil.

Jord- og skogbruk representerer ein relativt høg del av sysselsette her i landet. Kva slags landbrukspolitikk som blir ført sentralt, er av stor betydning for dei ulike regionane rundt omkring i landet. Sjølv om det er ulike syn på dagens landbrukspolitikk og overføringar til denne næringa, ser eg det som heilt avgjerande for Regjeringas politikk at ein styrkjer distriktsprofilen, og at me m.a. fokuserer på rammevilkåra for familiebruka.

Odelslova og konsesjonslova er reiskap i kampen for å sikre busetjing, og er samtidig gode verkemiddel for at utflytta ungdom finn vegen tilbake til sin heimstad. Ofte vil det vere slik at desse unge har reist ut for å skaffe seg ein kompetanse i form av høgare utdanning, og ein god kompetanse er viktig å ta med seg heim att når dei skal ta over familiebruka.

Mykje av den velstanden me har her i landet, er tufta på det som kjem frå havet. Fiskeressursane er fellesskapen sin eigedom, og det er viktig at me fører ein fiskeripolitikk som sikrar at skattlegginga av desse ressursane er berekraftig. Det er òg viktig at verdiskapinga kjem kystsamfunn som er avhengige av fiskeri, til gode. Regjeringa følgjer opp dette med ei rekkje løyvingar over budsjettet, t.d. gjennom ei styrking av Fiskeridirektoratet som ei vidare opptrapping av innsatsen mot ulovleg, uregulert og urapportert fiske.

Staten må ta ansvar for å sikre ein effektiv infrastruktur. Det må vere ein heilskapleg og effektiv samferdselspolitikk, med midlar nok til drift og vedlikehald av vegar samt til å sikre breiband til alle delar av landet.

Norsk industri må vidare vere sikra nok energi til ein konkurransedyktig pris innanfor EØS-regelverket. Og me må vere villige til å ta gassen i bruk i Noreg.

Eg er tilfreds med at Regjeringa tek tak i rammevilkåra for kraftforedlende industri. Arbeidet har høg prioritet.

Me skal vidare vere best på miljø i verda. Og det er det mogleg å vere samtidig som me utnyttar oljen og gassen til industrielle formål. Styresmaktene har over mange år stilt miljøkrav til bedriftene, noko som gjev norske bedrif-

ter ein konkurransefordel i ein stadig sterkare global konkurranse.

Det norske kunnskapssamfunnet krev eit solid utdanningssystem som gjev alle like moglegheiter og kontinuerleg kompetanseoppbygging. Noregs fordel er stor økonomisk handlefridom, stor kunnskapsbase og ei høgt utdanna befolkning, med ein stor del yrkesaktive kvinner. Me har stor tilgang på naturressursar, stor tilgang på råvarer og på energi samt eineståande kompetansekløyngjer innan viktige område. Dette gjev oss konkurransefordelar som Arbeidarpartiet ikkje vil skusle bort, men utnytte – noko som dette budsjettet for neste år er eit godt bevis på.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [10:12:27]: Arbeidarpartiet er det store, og skal i så måte være det førende, partiet i dette regjeringssamarbeidet. Hvis vi ser på landbrukspolitikken, har Arbeidarpartiet tidlegare hatt landbruksministre som har vært villige til å foreta reformer i landbrukspolitikken. Tidlegare landbruksminister Øyangen er et godt eksempel på det.

Så langt i denne stortingsperioden har Arbeidarpartiet vært fraværende i landbrukspolitikken. Arbeidarpartiets reformvilje i landbrukspolitikken har vært helt usynlig, og man har gitt bort landbrukspolitikken til de konservative kreftene i Senterpartiet.

Nå har jeg fått med meg at Arbeidarpartiet har satt ned en arbeidsgruppe som skal gi partiet en landbrukspolitikk, og da er det naturlig å spørre: Når vil vi se at Arbeidarpartiet tar grep om landbrukspolitikken og blir offensive på den politikken?

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [10:13:34]: Arbeidarpartiet har i mange år vore offensive i landbrukspolitikken. Me har vore opptekne av å sikre familiebruka, busetjingsmønsteret og distrikta over heile landet. Det betyr ikkje at ein dermed skal låse ein landbrukspolitikk for alltid. Derfor er Arbeidarpartiet sjølvsagt opptekne av å diskutere og evaluere dagens landbrukspolitikk, og det er ein prosess, som replikanten òg peika på, som Arbeidarpartiet er i gang med. Eg skal ikkje tidfeste når Arbeidarpartiet vil lansere ein såkalla ny landbrukspolitikk, men det er ein dialog innanfor regjeringsspartia og i Arbeidarpartiet heile tida om å betre ein politikk, for verda er full av utfordringar og omstillingar.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [10:14:45]: Reiselivsnæringen er en stor og viktig næring og bidrar med mange framtidssrettede arbeidsplasser over hele landet. Spesielt viktig er næringen for Distrikts-Norge. På dette grunnlag la tidlegare nærings- og handelsminister Børge Brende sommeren 2005 fram en handlingsplan for reiselivsnæringen.

Den rød-grønne regjeringen har sagt at den vil jobbe for flere helårs arbeidsplasser innen reiseliv. Vi opplever nå det motsatte, med NO_x-avgift som spesielt rammer Kyst- og Fjord-Norge, og cruiseselskap som Holland America Line har stoppet store deler av sine anløp til

norske havner på grunn av avgiften. Turistfiskekvoten strammes inn, og vi opplever fortsatt vinterstengte veier inn til et av Norges viktigste turistfyrtårn, verdensarvområdet rundt turistbygda Geiranger.

Er representanten Oppebøen Hansen fornøyd og komfortabel med at Regjeringen fører en så passiv og fraværende politikk i forhold til reiselivsnæringen langs kysten og ute i distriktene våre?

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [10:15:48]: Påstandar om at Regjeringa ikkje fører ein aktiv og offensiv reisepolitikk, er feil. Inga anna regjering har brukt så mykje pengar og løyvd så store midlar til denne næringa som dagens regjering. I løpet av to år, frå 2005 fram til og med 2007, har Regjeringa dobla løyvingane til profilering av reiselivet i Noreg.

Regjeringa var tidleg ute med å varsle ein ny reiselivsstrategi for landet, og i løpet av seks–sju dagar vil Regjeringa leggje fram strategidokumentet som vil fortelje representanten Røbekk Nørve at denne regjeringa vil føre ein aktiv og god reiselivspolitik for heile landet, som vil skape stor sysselsetjing.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [10:16:58]: Kristeleg Folkeparti er opptekne av at næringslivet må byggjast nedanfrå, difor lyttar me til næringslivet, særleg til små og mellomstore bedrifter.

Det verkar som om Regjeringa og Arbeidarpartiet er meir opptekne av at næringslivet skal byggjast ovanfrå, og dei verkar ikkje påfallande flinke til å lytta. Allereie i fjor vart det tukla med SkatteFUNN. I år har me hatt ein lang diskusjon om skattlegging av reiarlaga. Vilråra for små og mellomstore bedrifter er heller ikkje slik bedriftene sjølve synest er bra.

Veldig mange av verkemidla for næringslivet ligg utanom våre rammer. Kristeleg Folkeparti har lenge vore opptekne av at vi må fjerna arveavgifta ved generasjonsskifte i familiebedrifter når neste generasjon driv vidare. Denne avgifta er eit kjempeproblem for familiebedriftene.

Mitt spørsmål til representanten vert: Kan me rekna med at Arbeidarpartiet vil medverka til å fjerna arveavgifta ved generasjonsskifte i familiebedrifter når neste generasjon skal driva vidare?

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [10:18:00]: Først til påstanden om at denne regjeringa ikkje vil lytte til næringslivet. Det er jo fullstendig feil.

Den beste måten å måle om næringspolitikken fungerer på, er å ta utgangspunkt i situasjonen i næringslivet i dag. Der ser me at optimismen er veldig stor blant dagens næringslivsleiarar. Ordresituasjonen i norsk konkurranseutsett industri har aldri vore så god som i dag. Sysselsetjinga har altså auka med over 150 000 personar i løpet av desse to åra denne regjeringa har styrt. Det er heller ikkje sant at den raud-grønne regjeringa ikkje vil ha omstilling i norsk næringsliv. Tvert imot, me legg til rette for ein meir aktiv næringspolitikk.

Når det gjeld spørsmålet knytt til norske skatte- og avgiftsregime, er det ei sak som Regjeringa vil kome tilbake

til når ein har hatt ein fullstendig gjennomgang av avgiftssystemet.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Øyvind Korsberg (FrP) [10:19:25]: Representanten Oppebøen Hansen startet sitt innlegg med å vise til at Regjeringen hadde lagt fram en maritim strategi for rederinæringen, og at man hadde fått Europas beste skatteregime. Jeg vet ikke helt hvilken planet Oppebøen Hansen har vært på i det siste halve året når han ikke har fått med seg at hele rederinæringen har protestert voldsomt mot skatt med tilbakevirkende kraft, som i tillegg etter all sannsynlighet er grunnlovsstridig. At representanten Oppebøen Hansen ikke nevnte det i sitt innlegg, får man jo bare registrere, men hadde det vært et visst hold i innlegget, hadde han absolutt også nevnt det.

Et av de områdene som skiller Fremskrittspartiet fra regjeringspartiene og for så vidt også en del av de andre partiene i salen, er norsk landbrukspolitik. Vi registrerer med glede at Høyre etter hvert kommer etter oss på det området. Vi i Fremskrittspartiet mener at landbrukspolitikken bør det absolutt gjøres noe med.

Ser man på jordbruksoppgjøret, er det anslått at ca. 1 600 bruk skal legges ned til neste år. Ser man på statistikken, var det i 1989 99 000 jordbruksbedrifter, i 2006 var det 51 000 – med andre ord: Det er stadig vekk nedleggelse innenfor jordbruksbedriftene. Det skjer til tross for at man øker overføringene år for år, og at man skjærer sektoren – i indirekte og direkte støtte utgjør det 20 milliarder kr årlig. Norsk fiskerinæring eksporterer for om lag 40 milliarder kr. Det kan ikke bety noe annet enn at den landbrukspolitikken som føres i dag, er feil. Den er gammel-dags. Den er passiv. Den er sosialistisk. Den er en tuftet på en situasjon 50–60 år tilbake i tid. Det norsk landbruk trenger, er en moderne, offensiv og framtidsrettet landbrukspolitik, ikke bare for å møte de interne forholdene i Norge, men ikke minst den verden vi har rundt oss. Norske bønder må få lov til å bli mer selvstendige. De må få ha næringsfrihet. Man må styrke den private eiendomsretten og gi dem muligheter til å drive med nisjeproduksjon. De må få lov til å sette forbrukeren i fokus, produsere økologisk mat dersom de ønsker det, og de må få lov til å produsere merkevarer av høy kvalitet, for den norske bonden er sannsynligvis en av verdens beste og har grunnlag for å produsere verdens beste produkter. Den muligheten må man gi ham. Forbrukeren er villig til å betale for kvalitet. Det ser man på en rekke andre områder, og det vil nok også gjelde innenfor matvaresegmentet.

Det er også grunn til å ta en gjennomgang av det byråkratiet som er innenfor landbruket. Enkelte har anslått at det er opp mot 10 000 årsverk som er besatt av byråkrater. Dagens Næringsliv hadde 2. august 2006 gjort en beregning som viste at det er omtrent en byråkrat pr. dusin bønder, altså ca. 5 000 byråkrater. Så det er all mulig grunn til å ta en fullstendig gjennomgang på det området.

Jeg nevnte at norsk fiskerinæring eksporterer for ca. 40 milliarder kr årlig. Da er det jo litt interessant å se hvordan denne regjeringen behandler norsk fiskerinæring. La

meg starte med NO_x-avgiften, som denne regjeringen har innført. Man driver muligens fremdeles og forhandler for å finne fram til en løsning på NO_x-avgiften. Det gjorde man også for ett år siden. Når man hører med den ene parten, altså næringslivet, som forhandler med Regjeringen, er det helt tydelig at denne regjeringen ikke ønsker en løsning når det gjelder NO_x-avgiften, for det er blitt så pass behagelig å få disse pengene – milliardbeløp – sprøytet rett inn i statskassen.

Det kan ikke være vilje fra Regjeringens side til å finne en løsning på NO_x-problematikken når man ikke har klart å få det til. Næringslivet stiller opp og kommer med innspill og konstruktive løsninger, og mindretallet på Stortinget har kommet med mange forslag i så måte, men man klarer altså ikke å få til en løsning. Det må jeg si skuffer meg.

Jeg har merket meg at mange har uttalt seg om NO_x-avgiften, også fra regjeringspartiene, så jeg må si at jeg er veldig spent på representanten Brekks innlegg og ikke minst representanten Gullvågs innlegg i dag. Han har jo for vane å klinke til mot egen regjering, så jeg håper både TV 2 og NRK slår på kameraene når Gullvåg kommer opp på talerstolen. For jeg forventer faktisk at Gullvåg sier det samme fra denne talerstolen som han har sagt i valgkampen. Det kan bli riktig så morsomt.

Det har vært en stor debatt i media om strukturering, spesielt for fartøy under 15 meter. Jeg merker meg at det er en utrolig arroganse fra fiskeriministeren, som overhodet ikke ønsker en dialog med næringen når de påpeker en rekke svakheter som stortingsflertallet har påført næringen. Det var svakheter som ikke var oppe i debatten da vi behandlet strukturmeldingen. Jeg merker meg altså at statsråden ikke ønsker en dialog med næringen, men bare kjører rett igjennom. Til og med SVs fiskeripolitiske talskvinne var ute og kritiserte sin egen regjering når det gjelder strukturering for fartøy under 15 meter. Det er interessant å se hvordan det strides også innad i Regjeringen. Men jeg må si at jeg er skuffet på mange fiskeres vegne, som ikke får gjennomslag for iallfall å ha en dialog med statsråden.

Jeg merker meg med forundring at i dag står Fremskrittspartiet alene om å prøve å finne en løsning for nyrekruttering til fiskeflåten. Tidligere har det vært et enstemmig storting når det gjelder dette. Etter hvert har parti etter parti falt fra, og i dag står vi altså helt alene om å prøve å få til en rekruttering til fiskeflåten. Hva årsaken er til at de andre partiene har falt fra, vet jeg ikke, men jeg regner med at de vil komme med sitt syn i løpet av denne debatten.

Så synes jeg det er litt merkelig at Fremskrittspartiet er det eneste partiet som ønsker en stortingsmelding om selfangst. Vi har vært opptatt av det tidligere og tatt opp med statsråden spørsmålet om å se på de økonomiske rammebetingelsene som selfangstnæringen har. Den sliter med både dårlig marked og vanskelige isforhold. Men heller ikke det er det mulig å få gjennomslag for. Det kan også være en av de siste gangene man egentlig trenger å ta opp det spørsmålet, for det er vel et spørsmål om tid før dette er slutt.

Det er viktig at fiskerinæringen får gode arbeidsforhold, og da er det viktig at Mattilsynet gjør den jobben det skal gjøre, og at landbruksministeren gjør den jobben han skal gjøre overfor Mattilsynet. For jeg må si at jeg er sterkt bekymret over at Mattilsynet utfører en så dårlig kontroll av fisk og fiskeribedrifter at ESA har pålagt dette på nytt. Når det gjelder det russiske mattilsynet, som kontrollerer import av både laks og sild, er det klart at de ikke trenger mye oppfinnsomhet for å kunne innføre sanksjoner mot norsk fiskerinæring, rett og slett fordi kontrollen som Mattilsynet gjør, er for dårlig. Så her må statsråden absolutt stramme opp Mattilsynet og gjøre den jobben han skal gjøre.

Avslutningsvis vil jeg knytte noen ord til generalkonsulatet i Edinburgh og i Minneapolis, som nå blir nedlagt. Det er store norske handelsinteresser i disse områdene, og det er viktig å få til en nettverksbygging i så måte. Det bekymrer meg at man gjør dette fra Regjeringens side. Med andre ord har denne regjeringen ikke fokus på næringslivets rammevilkår og behov i utlandet, men man har mer og mer fokus på bistand.

Jeg merket meg at i Minneapolis skulle Walter Mondale være drivkraften og være samlende. Han er 79 år. Representerer han framtiden for denne regjeringen, må jeg si at jeg er bekymret. Han er en avdanket og eldre politiker som burde gjort noe helt annet enn å ivareta norske interesser i så måte.

La meg helt avslutningsvis få lov til å ta opp forslagene som Fremskrittspartiet står sammen med andre partier om, og de forslagene vi er alene om.

Presidenten: De forslagene som representanten Øyvind Korsberg viste til, er tatt opp.

Det blir replikkordskifte.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [10:29:49]: Ja, her var det mykje svartmåling!

Framstegspartiets politikk manglar ein heilskap, ingen tvil om det. Innstillinga er full av paradoks. Framstegspartiet seier at dei vil kutte byråkratiet heilt ned til beinet, samtidig som dei ønskjer at det offentlege skal ha fleire oppgåver, eg kan f.eks. nemne innanfor kontroll av ulovleg fiske.

Når det gjeld jordbruksavtala, ei avtale som skal gjelde til neste sommar, vil Framstegspartiet nærmast over natta fjerne ho og kuttar med heile 7,1 milliardar kr i landbruksbudsjettet. Er det moderne landbrukspolitik?

Men kanskje det verste: den uansvarlege økonomiske politikken. Framstegspartiet vil bruke 15 milliardar kr meir enn det Regjeringa legg opp til. I staden for å føre ein politikk som gjev næringslivet gode og stabile rammevilkår gjennom stabil kronekurs og føreseieleg rente, registrerer eg at Framstegspartiet vil leggje opp til ein heilt, heilt annan kurs.

Øyvind Korsberg (FrP) [10:31:00]: Når det gjelder renten, vet jeg ikke om representanten Oppebøen Hansen har vært på denne kloden og fått med seg alle rentehevingene fra Norges Bank etter at denne regjeringen tiltrådte.

Og når det gjelder den økonomiske politikken, ser vi jo at vi stadig vekk får støtte fra flere. Senest fikk vi faktisk støtte fra representanten Gullvåg i debatten om transportsektoren, der han kritiserte sin egen regjering for ikke å kunne satse på jernbane.

Vi kutter helt klart i byråkratiet. Vi mener at det er behov for og en klar mulighet for reduksjon der. Men samtidig – det er det viktig å presisere, og det er jeg glad for at jeg får spørsmål om – evner vi også å prioritere det som er viktig å satse på, bl.a. Mattilsynet og de kontrollene man skal gjøre i så måte.

Inge Ryan (SV) [10:32:06]: Aller først vil jeg ta avstand fra den kritikken som Korsberg kommer med mot fiskeriministeren. Vi har en fiskeriminister som absolutt har dialog med fiskerne. Jeg tror hun bruker så mye av tida si på dialog som det overhodet er mulig. Jeg håper at Korsberg kan trekke tilbake det, for det syns jeg er helt urimelige påstander som blir framsatt fra Stortingets talerstol.

Så over til landbruket. 7 milliarder kr skal man kutte i landbruket. Og mitt spørsmål til Korsberg er: Har man gått inn og vurdert hva det vil bety f.eks. for hans eget fylke, Troms? Hva vil det bety for Balsfjord eller Målselv eller Karlsøy? Hva vil det bety for de plassene at man kutter 7 milliarder kr i overføringer til landbruket? Vil det være noe landbruk igjen i Troms? Vil det være noe landbruk igjen i Nordland eller i Finnmark? Har Fremskrittspartiet vurdert det? Tar man bare et tall og smekker inn i budsjettet, eller ligger det grundige vurderinger til grunn for det? Eller vil man faktisk avvikle norsk landbruk, hvis man ser bort fra Jæren og områdene rundt Mjøsa?

Øyvind Korsberg (FrP) [10:33:08]: Når det gjelder den kritikken jeg kom med av fiskeriministeren, står jeg selvfølgelig inne for den. For jeg leser bl.a. Fiskeribladet og Fiskaren, og der registrerer jeg en massiv kritikk mot fiskeriministeren. Jeg har deltatt på årsmøtet til nordnorsk rederinæring. Der var det ingen fra de rød-grønne partiene eller fra statsrådens kontor til stede. Aalesunds Rederiforening er også et eksempel. Så at statsråden mangler dialog med fiskerinæringen, står jeg inne for.

Så til landbrukspolitikken. Hvis Fremskrittspartiet skulle ført en egen politikk for Troms fylke eller for andre fylker, hadde det blitt spesielt. Selvfølgelig skal de reduserte overføringene også gjelde for Troms fylke. Men det vi registrerer, er at antall jordbruksbedrifter blir redusert år for år for år. Overføringene øker, og man skjærer jordbruket i form av toll. Med andre ord: Man har en feil landbrukspolitik, og det er det som er utgangspunktet. Det er selvfølgelig fullt mulig å gjennomføre Fremskrittspartiets politikk.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:34:25]: Norsk treforedling er i vanskeligheter. Vi har store områdevisse fortrinn for å foredle tommer i Norge: kvalitetsgraden og generasjoner med dyktige folk. Hva vil Fremskrittspartiet med norsk treforedling? Tegn bildet av hvordan partiet ønsker at norsk treforedling skal være om fem år, sånn at

folk kan få klarhet i hva man ønsker å bruke Stortingets talerstol til for å tilrettelegge for hvordan denne viktige næringa, som har stor betydning for hvordan landet skal bli seende ut, skal være om fem år.

Øyvind Korsberg (FrP) [10:35:03]: Det er et stort og et godt spørsmål. Det er flere ting man kan gjøre her, men la meg starte med energien. Det viktigste er å få bygd ut mer energi, slik at norsk treforedling og annen type industri får rikelig tilgang til kraft til en konkurransedyktig pris. Så er det også viktig at man tar noen voldsomme investeringer innenfor samferdselssektoren, slik at man får bygd ut veinettet, så tømmerbiler får kjørt med mer tømmer. Det var nettopp et oppslag i Aftenposten som viste konkurransevidningen mellom Sverige og Norge når det gjelder tømmer og transport. Vi må sørge for at treforedlingsindustrien får bedre konkurransevilkår i Norge. Da må man også se på skatte- og avgiftsnivået, og det kjenner sikkert Lundteigen til, som sitter i finanskomiteen. Jeg tror ikke det har manglet på forslag fra Fremskrittspartiet i så måte.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Torbjørn Hansen (H) [10:36:26]: Målet med næringspolitikken i Norge er å få til størst mulig verdiskaping. Skal vi vurdere utviklingen de siste årene, med sterk vekst, fallende arbeidsledighet og økende inntekter til offentlig sektor, sist dokumentert nå i nysalderingsproposisjonen, er det hyggelig å konstatere at det går bra med norsk økonomi. Det er positivt, men det kan også lett bli en næringspolitisk sovepute.

Regjeringspartiene skriver i sin hovedmerknad at det går bra med næringslivet etter to år med Stoltenberg-regjeringen. Dette tyder på at disse representanter lever i den tro at det går bra som følge av Regjeringens fortreffelige næringspolitikk. Jeg tror det ville vært bra for den næringspolitiske debatt om man la bort den type selvskryt, og heller så nærmere på hvordan de ulike områdene innenfor næringspolitikken faktisk virker for norske bedrifter. Det som er relevant, er om næringspolitikken bidrar positivt eller negativt til utviklingen i næringslivet på de ulike områdene.

Næringslivets Hovedorganisasjon – NHO – offentliggjorde i forrige uke en rapport fra EU, European Reform Barometer, hvor man sammenlignet den næringspolitiske utviklingen på områder som arbeidsmarked, offentlige finanser, innovasjon og forskning og forretningsklima. Norge gjør det, kanskje ikke spesielt overraskende, veldig bra når det gjelder offentlige finanser. Derimot er vi svake på arbeidsmarked, vi er svake på innovasjon og forskning, og vi er svake på forretningsklima. Vi blir slått av både Sverige og Danmark og ligger på gjennomsnittet i EU. Dette er en mer relevant målestokk for hvordan vi faktisk leverer på det næringspolitiske området. Det burde være mulig for en regjering som kom til duk og dekket bord i 2005, og til en økonomi som var i kraftig vekst, å levere bedre resultater enn det denne analysen viser.

Høyre er opptatt av at mange av politikkområdene må ha som felles mål å øke veksten i norsk økonomi. Høyres alternative statsbudsjett har en gjennomgående prioritering av tiltak som kan bidra til økt velferd også i fremtiden. I innstillingen peker Høyre på forslag om mer penger til forskning og innovasjon – ut av Regjeringens hvile-skjær. Vi peker på behovet for lavere skatter og avgifter, og særlig sier vi nei til økt skatt på norsk eierskap i norske bedrifter gjennom skjerpelse av formuesskatten. Vi foreslår økt satsing på høyere utdanning og skole, og vi bruker mer penger på veibygging. Høyre foreslår til sammen 31 tiltak som kan bedre tilgangen på arbeidskraft i norsk økonomi, og vi strammer samtidig inn budsjetttrammen for å dempe presset på rente og kronekurs. 1,6 milliarder kr er kanskje ikke et langt skritt med et bruttonasjonalprodukt som er vesentlig mye større, men det er en ganske klar prioritering likevel i et alternativt statsbudsjett hvis en ser det opp mot andre prioriteringer som andre partier gjør. Dette er sentrale elementer i Høyres næringspolitikk, selv om forslagene ikke behandles av Stortingets næringskomite.

Næringskomiteen har derimot ansvaret for eierskapspolitikken. Vi skal senere i dag behandle statens kjøp i Aker Holding. Jeg vil bare nevne den store selvmotsigelsen som ligger i at næringsministeren skaper et inntrykk av at Regjeringen er bekymret over svake norske Eiermiljøer, samtidig som Regjeringen øker skatten kraftig på privat norsk eierskap. Det hadde faktisk vært en fordel for norsk verdiskaping og norsk eierskap dersom næringsministeren og finansministeren tok seg en prat på kammerset når det gjelder holdningen til omfanget av privat norsk eierskap i norske bedrifter. Økningen av formuesskatten gjennom innstramming i 80 pst.-regelen og gjennom fjerningen av aksjerabatten er en ganske målrettet politikk for å svekke norsk privat eierskap. Jeg vil i den sammenheng vise til et forslag fra en samlet opposisjon om at Regjeringen bør legge fram en stortingsmelding om hvordan det norske private eierskapet kan styrkes. Det forslaget ble fremmet i forbindelse med eierskapsmeldingen i vår, og det ble selvfølgelig avvist av regjeringspartiene, for man har jo der ingen politikk for hvordan man skal styrke det norske private eierskapet.

Håndteringen av statens eierskap har vært et turbulent kapittel de siste to årene. Særlig skuffende er det å se utviklingen etter behandlingen av eierskapsmeldingen, som framstod som et ganske avklarende signal når det gjaldt ryddighet og forutsigbarhet. Utviklingen har gått i feil retning. Prosessen i forbindelse med opsjonene i Norsk Hydro og avsettelsen av Jan Reinås som styreleder var usedvanlig amatørmessig håndtert og brøt klart med de spilleregler som gjelder for eierstyring og selskapsledelse – spilleregler som Stortinget sluttet seg til bare et par måneder tidligere.

Staten må som eier i næringslivet være prinsipiell og ryddig. Det må være samsvar mellom liv og lære. Dette er ikke bare et spørsmål om hvorvidt Regjeringen kan ha tillit til styrene og til selskapene. Det handler også om hvorvidt selskapene, styrene, de ansatte, øvrige aksjonærer, Oslo børs, de andre investorene i Norge kan ha tillit til sta-

ten og til næringsministerens håndtering av et eierskap som omfatter 1/3 av de børsnoterte selskapene. Inntrykket er at eierskapspolitikken er overfladisk og mediestyrt, og at vi har en næringsminister som lar seg presse fra skanse til skanse hvis det kommer utspill fra egne rekker. Dette svekker statens omdømme som eier, og det svekker grunnlaget for det eierskapet som staten har i næringslivet.

Regjeringen foreslår å gjenopplive gamle SND Invest gjennom å etablere 2,2 milliarder kr i et fond som skal drive med direkte investeringer i enkeltbedrifter. Dette bærer preg av symbolpolitikk. Vi har mange tiltak på eierskaps-siden gjennom såkornfond og Argentum-fondet, og vi registrerer at næringslivet ved NHO, Norsk Industri, handels- og servicenæringen og Bedriftsforbundet ikke er spesielt entusiastisk for dette fondet. Så Høyre foreslår heller å bruke pengene til å øke Forskningsfondet, og gjør der et grep som det faktisk er behov for i forhold til å styrke verdiskapingen i Norge.

Den maritime klynge, med sine 100 milliarder kr i verdiskaping og 100 000 ansatte, er definert som en strategisk næring av Regjeringen. Næringsministeren la derfor fram en maritim strategi 3. oktober med tittelen «Stø kurs». Det var ikke så mye å sette fingeren på i strategien til næringsministeren, og for all del, det er flott med 100 mill. kr mer til maritim forskning. Men det grenser jo sterkt opp mot politisk parodi når næringsministeren skryter av disse 100 mill. kr til maritim forskning, mens finansministeren noen dager senere foreslår 1,4 milliarder kr i årlige skatteskjerpelser for denne næringen. Satsingen til næringsministeren er da 7,1 pst. av skatteskjerpelsen fra finansministeren. Dette hadde heller fortjent tittelen «stø kurs rett på land». Det er fristende å trekke parallellen til det såkalte næringspolitiske smykkekrinet som den forrige næringsministeren snakket om. Uansett vil Regjeringens skattekrav sannsynligvis ende opp i Høyesterett, fordi det er i strid med Grunnloven § 97. Så spørsmålet er vel heller om den maritime strategien holder stø kurs mot Høyesterett.

Enkeltrepresentanter fra regjeringspartiene som selv knapt har arbeidserfaring, har vært på tv og i aviser og sagt at rederiene må slutte å klage og begynne å jobbe. Dette forteller litt om dialogen mellom Regjeringen og næringslivet.

Jeg tror at mange i næringslivet hadde forventet at de rød-grønne representantene, særlig fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, var i stand til å se at et kutt i egenkapitalen i denne næringen på 14 milliarder kr faktisk fører til lavere aktivitet og mindre investeringer i den maritime klyngen langs kysten. Næringen sier at konsekvensen kan være opp mot 70 milliarder kr i mindre investeringskapasitet langs kysten. Hvis dette medfører riktighet, er dette et stort tap i forhold til aktivitet i denne næringen.

Fiskeripolitikken er også preget av svak dialog mellom Regjeringen og fiskerne, og med tilhørende frustrasjon. Det er lett å bekrefte dette når vi leser fiskeripressen, og vi hører det når vi er ute hos næringen og besøker f.eks. årsmøter i Fiskebåtredernes Forbund. Det har vært to år med strukturfrys, vi har fått en ny strukturpolitikk uten

bred forankring i Stortinget, fiskerne har fått skjerpede leveringsforpliktelser, og vi har en distriktskvoteordning som ikke bidrar til økt konkurranseevne.

Mest alvorlig er det at Regjeringen har gjort denne næringen til en finanspolitisk salderingspost gjennom NO_x-avgiften. Både fiskeriministeren og næringsministeren har i ulike sammenhenger påstått at NO_x-avgiften ikke skulle være en fiskal avgift. NO_x-avgiften er en fiskal avgift. Den avgiften bidrar med 200 mill. kr bare fra fiskerinnæringen inn til statskassen i 2007, og den kommer til å være en fiskal avgift også i 2008. Dermed har denne regjeringen svekket konkurranseevnen i fiskerinnæringen ganske kraftig uten at man engang oppnår positive miljøeffekter av det.

Det forteller også litt om hvor lavt fiskerinnæringen er prioritert når man øker nettolønnsordningen for sjøfolk med hundrevis av millioner. Man øker jordbruksfradraget for bøndene, men man finner altså ikke plass til en økning på 60 mill. kr av fiskerfradraget som kunne jevnet ut noe av konkurranseforskjellene mellom skipsfart og fiskerinnæringen.

Høyre har foreslått fritak for NO_x-avgift for fisk og cruise. Vi foreslår økt fiskerfradrag. Vi foreslår en bedre strukturpolitikk, og vi foreslår å avvikle distriktskvoteordningen.

I jordbruket fortsetter nedgangen og omstillingen til tross for at Bondelaget og Senterpartiet fikk sin mann i departementet. Det forteller en del om jordbrukspolitikken at vi nå har problemer med å være selvforsynt med kjøtt og melk i vårt eget marked. Jeg tror dette er omstillinger som vil fortsette uansett hvor mye man snakker om småskala og variert bruksstruktur.

Høyre ønsker en mer framtidrettet næringspolitikk, en politikk som faktisk gir økt verdiskaping, som gir trygge arbeidsplasser, og som gir nye arbeidsplasser i fremtiden. Det har vi foreslått mange tiltak for i vårt statsbudsjett.

Jeg vil avslutningsvis ta opp de forslag som Høyre har fremmet i innstillingen, alene eller sammen med andre.

Presidenten: Representanten Torbjørn Hansen har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Sigrun Eng (A) [10:46:52]: Slik eg kjenner Høgre, er det fyrst og fremst partiet for sjølvstendig næringsdrivande. Høgre prøver å gi inntrykk av å vere eit ansvarleg parti, eit parti som folk kan stole på.

Næringsaktørane treng økonomisk stabilitet. Men representanten Hansen var egentlig lite inne på kva betydning landbruket har i Noreg, og han sa svært lite – eg hadde nær sagt: Då lyset begynte å lyse, kom han til det for mange av oss viktige området.

I sitt alternative budsjett kuttar Høgre overføringane til landbruket med 1,9 milliardar kr, 33 000 kr pr. årsverk. Det er ut frå ei framforhandla avtale, og eg lurar på korleis kutta skal verke for bonden i år 2008 dersom dette hadde blitt ein realitet. Det blir rimeleg å spørje: Er det rett og slett eit fyrste steg nærare Framstegspartiet sin raseringslandbrukspolitikk?

Torbjørn Hansen (H) [10:47:58]: Jeg vil si til representanten Eng at Høyre slutter seg til mange av de viktige målsettingene innenfor jordbruket. Vi ønsker et aktivt jordbruk i hele landet. Vi ønsker å ha en produksjon som er på dagens nivå. Vi ønsker å ivareta kulturlandskapet.

Det sier litt om situasjonen i norsk jordbruk i verdens rikeste land at gjennomsnittlig størrelse på et melkebruk er rundt 19 kyr, at gjennomsnittlig besetning på sau er rundt 90 vinterfødte sauer, og det er helt åpenbart at vi med det overføringsnivået som vi har i Norge, uten problemer kan nå de målsettingene som Høyre slutter seg til, dersom vi legger til rette for mer framtidsrettet jordbrukspolitikk, hvor vi får større og mer effektive bruk, og hvor vi styrker eiendomsretten og gjennomfører deregulering. Så med 12 milliarder kr i subsidier og et grensevern er det fullt mulig å oppnå mange av de viktige målsettingene som vi har for jordbruket, uten at vi får den negative utviklingen som vi får med denne Regjeringen, hvor nesten ingen klarer å drive lønnsomt.

Inge Ryan (SV) [10:49:11]: Representanten Hansen var inne på dette med statlig eierskap i sitt innlegg. Jeg har lest litt historie, i hvert fall på fritida, og jeg priser meg lykkelig over at Høyre ikke har hatt stor makt i Norge ved de viktige korsveiene, da man behandlet konsesjonslovene for vannkraft, eller da man behandlet hvordan vi skal ta vare på naturressursene i havet, som f.eks. olje og gass. Høyre har hele tida vært negativ til at staten skal være en stor eier, og at staten skal ha kontroll over viktige naturressurser.

Mine spørsmål til Hansen blir følgende: Dersom Høyre kommer i regjering, er det slik at Høyre har som mål at man skal selge seg ned i selskaper som StatoilHydro, Statkraft, Statskog eller for den del DnB NOR? Ser man det som et problem at vi har en sterk statlig eier? Er det noe som på en måte plager Norge, at staten eier for mye, og at staten har kontroll over naturressursene på den måten man har? Vil Høyre selge seg ned dersom de kommer i regjering?

Torbjørn Hansen (H) [10:50:11]: Da vil jeg benytte anledningen til å ønske Inge Ryan velkommen i næringskomiteen, og jeg ser fram til et godt samarbeid her. Hvis Inge Ryan hadde brukt fritiden også til å lese saker som vi har behandlet i næringskomiteen, f.eks. eierskapsmeldingen, ville han fått et godt bilde av Høyres eierskapspolitikk.

Vi ser behovet for at staten har eierskap i noen viktige næringer, bl.a. basert på naturressurser, hvor vi sikrer hovedkontorer i Norge. Eierskapet til staten på Oslo Børs er jo rundt 30 pst. – av hele Oslo Børs. Det betyr at det er viktig for oss å unngå at staten påvirker resten av næringslivet negativt gjennom sitt eierskap, og det er viktig for oss at bedriftene får utvikle seg på en forretningsmessig god måte. Det gjør at dagens eierskapspolitikk, som er preget av uforutsigbarhet, av uryddighet og av oppkjøp som det er vanskelig å begrunne prinsipielt, gir et dårlig signal til næringslivet. Men når det gjelder dette massive nedsalget som representanten Ryan er redd for, tror jeg

ikke han skal bekymre seg for at det vil være politikken i neste periode når Høyre overtar regjeringsmakten.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:51:27]: Mer enn hele Høyres mindreforbruk av penger over statsbudsjettet er tatt fra en inngått inntektsavtale, nesten 2 milliarder kr. Det er manglende respekt for inngåtte avtaler mellom staten og jordbruket. Det er uansvarlig – det vet Høyre. Men partiets bondefiendtlighet er så grundig og så sterk at det er slik stortingsgruppa må opptre.

Samtidig sier representanten her at Høyres politikk opplagt vil styrke norsk jordbruks muligheter til å gjennomføre målsettingene. Det er en god søknad om medlemskap i sosialøkonomenes teoretiske verden.

Senterpartiet står for sjølstendig næringsdrivende. Vi er i en situasjon med økte internasjonale priser og knapphet på viktige husdyrprodukter i Norge. Ønsker Høyre i den situasjonen å bruke prisene som et virkemiddel for å balansere forbruk og etterspørsel, altså økte bondepriser?

Torbjørn Hansen (H) [10:52:35]: Først vil jeg minne representanten Lundteigen om at Høyre stemte imot jordbruksavtalen på prinsipielt grunnlag. Vi mener det er prinsipielt galt at en næring på eksklusiv basis skal kunne forhandle fram sine vilkår med Regjeringen, og at ikke Stortinget skal bestemme hvordan man bruker de midlene som går til jordbruket, og dermed heller ikke ta et politisk ansvar for utviklingen.

Det sier ganske mye om situasjonen innenfor jordbrukspolitikken at representanten Lundteigen, etter to år med statsråd fra Senterpartiet, i Nationen gir uttrykk for at vi har den største krisen i norsk jordbruk på 40 år. Det forteller jo alt om hvor mislykket Senterpartiets jordbrukspolitikk er, og i hvor liten grad den faktisk er i stand til å gi næringen konkurransedyktige rammevilkår.

Jeg tror ikke det er en god løsning å øke prisene på jordbruksvarer. Det som må til, er et mer framtidsrettet jordbruksopplegg med større bruk, mer profesjonell drift og en utvikling på linje med det som skjer i resten av næringslivet.

Presidenten: Replikorkordskiftet er dermed omme.

Inge Ryan (SV) [10:53:57]: Jeg er veldig stolt av og fornøyd med at vi har en regjering som vil føre en aktiv næringspolitikk. Jeg tror det er viktig at vi er tydelige på det, fordi næringspolitikk handler om så sentrale emner i vårt samfunn. For det første betyr næringspolitikken veldig mye for hvordan vi vil at samfunnet vårt skal være – altså hvordan vi skal styre samfunnet i en retning som vi synes er bra for folk her i landet, hvor folk skal bo, hva folk skal holde på med, hvordan vi skal skaffe mat og ha en trygg matproduksjon osv.

Den andre grunnen til at det er viktig at vi har en aktiv næringspolitikk, er at næringspolitikk handler veldig mye om naturressurser. Det handler om ressurser i havet, enten det er fisk, olje eller gass. Det handler om ressurser på land. Det handler om å ha en styring på og kontroll med disse naturressursene som faktisk gjør at vi kan levere

dem videre til kommende generasjoner – at det er ressurser som faktisk blir tatt vare på, og ikke kun forbrukes.

For det tredje er det viktig med en aktiv næringspolitikk for å tjene penger. En rekke av de statlige selskapene vi har, der vi er medeiere eller 100 pst. eiere, tjener gode penger som vi igjen omformer til velferd. Og det er jo det som er Norges fortrinn, det som har gjort at vi er et av verdens beste land å bo i. Det er ikke bare oljen, det er nemlig det at vi har evnet å bruke naturressursene, tatt inn inntekter fra dem og omformet dem til velferd. Og det skal vi fortsette med. Vannkraften har vært den desidert viktigste ressursen – helt fra 1910. Etter hvert har vi også fått andre ressurser.

I dette budsjettet vil jeg kommentere tre felter som jeg synes er spesielt interessante. Det første gjelder fisk. Vi legger fram et budsjett der man faktisk har styrket føringstilskuddet. For folk flest vil jeg tro at føringstilskudd kanskje er et litt fremmed ord, men det handler rett og slett om at det skal være mulig for små båter å få levert fangsten sin lenger ut mot fangstfeltene, slik at man faktisk kan fiske med små båter framover. At man da har funnet plass for å øke føringstilskuddet, vet jeg er blitt veldig godt mottatt blant mange fiskere som har små båter med små motorer, og som er avhengige av dette tilskuddet. Så det syns jeg er veldig bra.

Det andre er at man faktisk bevilger 10 mill. kr ekstra til å bekjempe ulovlig fiske. Det er et problem. Når det er knapphet på en ressurs, er det utrolig viktig at vi har et kontrollsystem som fungerer, og at det avsettes penger slik at man har mulighet til å følge det opp og ha kontroller, og faktisk ta dem som driver med disse ulovlighetene. Så det er to områder jeg spesielt vil peke på som viktige i Fiskeridepartementets budsjett.

Når det gjelder landbruksbudsjettet, er det klart at den store posten naturligvis er landbruksoppgjøret. Det er det mesteparten av pengene går til. Ved siste oppgjør så vi en utvikling. For det første fikk vi et godt oppgjør for bønderne. Det er jo en gruppe som faktisk henger noe etter i inntekstutvikling – det er ingen tvil om det – og det er en gruppe vi er veldig avhengige av skal fungere godt og ha gode vilkår. For det første trenger vi mat, men det har også utrolig stor betydning for bosettingen.

Det er to ting ved landbruksoppgjøret som i hvert fall gleder meg spesielt. Det første er at man klarte å gjøre et grep i forhold til sauebønderne. Vi vet at det er underskudd på sauekjøtt i Norge. Vi vet at det er en type produksjon som er veldig miljøvennlig. Derfor er det bra at man faktisk klarte å gjøre et grep der, likeens at man klarte å gjøre noe for familiebrukene og sette et spesielt fokus på dem. De er avhengige av å gå i fjøset hver morgen og hver kveld, og har små muligheter til å ha jobb ved siden av. Enten man har 12 eller 30 kyr, er det viktig å ha fokus på den gruppen, og det ser jeg også at landbruksministeren og Landbruksdepartementet har.

Helt til slutt vil jeg si litt om Innovasjon Norge. Innovasjon Norge er jo et instrument som egentlig skal være litt konjunkturavhengig. Er det stort behov for en satsing, bør man bruke mye penger, er det mindre behov, kan man bruke mindre penger. Sånn skal Innovasjon Norge funge-

re. Akkurat nå går norsk næringsliv veldig godt. Det er mangel på arbeidskraft, og vi får stadig tilbakemeldinger om at ting går godt. Men det er deler av Norge som ikke går så godt. Det er deler av Norge der det faktisk fortsatt er litt kjølig. Det er viktig at Innovasjon Norge har fokus på at det er på de områdene der det er kaldt, de skal jobbe mest aktivt. Der det koker fra før, kan man roe seg ned og trekke seg ut. Det er i hvert fall et tydelig signal fra meg, at Innovasjon Norge må bli veldig bevisst på hvor de bruker pengene, og at man faktisk er den mekanismen man skal være for å styre pengene dit det er behov for dem.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øyvind Korsberg (FrP) [10:59:13]: Onsdag 14. november i år rettet daværende fiskeripolitiske talskvinne i SV, Ingvild Vaggen Malvik, en flengende kritikk mot egen regjering og departementet. Kritikken dreide seg om fiskeripolitikken til Regjeringen og spesielt fartøy under 15 meter og muligheten for å strukturere dem. Hun uttalte bl.a.:

«Men jeg forventer at Fiskeridepartementet tar presskrittikken på alvor og at uklarheter og eventuelle feilaktigheter overfor Kystfiskarlaget blir ryddet opp i.»

Er Inge Ryan, som kommer fra samme parti og nå har overtatt i næringskomiteen, enig i den kritikken som daværende fiskeripolitiske talskvinne kom med overfor egen regjering?

Inge Ryan (SV) [11:00:09]: Vi har ikke noe behov for å kritisere fiskeriministeren. Men når det er sagt, er det klart at her er vi inne på et veldig komplekst område. Vi har hatt mange runder om hvem som skal få lov å fiske, og hvem som skal få lov å slå seg sammen – eller strukturere, som det heter med et annet ord.

Jeg legger ikke skjul på at dette er vanskelig. Det er et vanskelig tema. Vi har hatt flere runder i Sosialistisk Venstreparti, både internt i partiet og også med fiskeriministeren, og vi har kommet fram til en løsning som vi er godt fornøyd med. Så mitt svar til Korsberg er at vi har ingen grunn til å kritisere fiskeriministeren for det hun gjør. Jeg syns hun har en god dialog med fiskerne, og jeg syns at hun gjør en utmerket jobb for Regjeringa og for både fiskere og andre grupper som er avhengig av det.

Torbjørn Hansen (H) [11:01:02]: Jeg vil stille spørsmål til representanten Ryan om hva han synes om framtidsutsiktene til norsk jordbruk. Han var jo i sitt innlegg strålende fornøyd med rekordhøye overføringer i årets jordbruksoppgjør og er opptatt av småbruksstrukturer.

Men det vi ser er utviklingstrenden i jordbruket nå, er at det forsvinner tusenvis av bruk hvert eneste år. Det er ingen endring i nedleggelsestakt. Det eneste nye er at vi har problemer med å produsere norsk kjøtt i hjemmemarkedet, og særlig av sau.

Det som er den lette analysen, som jeg nevnte i mitt innlegg, er at vi har gjennomsnittlige melkebruk på bare 19 kyr – i verdens rikeste land. Vi har gjennomsnittlige

sauebruk på bare 90 sau. Det er klart at dette ikke er attraktivt for folk som har alternativ sysselsetting, som tar utdanning, og som ønsker å ha en framtid.

Ser ikke representanten Ryan at drømmen om folkefjøset er en jordbrukspolitisk avsporing, at man trenger å satse på større og mer framtidsrettede driftsenheter?

Inge Ryan (SV) [11:02:02]: Norge er et mangslungent land. Det er f.eks. veldig stor forskjell på det å være på Jæren og det å være i Nordland når man skal svare på det spørsmålet. I deler av Norge har man gode vilkår, noen naturgitte fortrinn, for å drive landbruk, mens i andre deler av landet er det mer krevende.

Derfor kreves det at vi har en politikk på dette området, og jeg tror at landbruket, som all annen næring, vil gjennomgå forandringer. Det har det gjort også. Vi har redusert antallet bruk vesentlig gjennom mange år, og jeg tror nok at det er i ferd med å flate ut vesentlig. Men vi må altså differensiere politikken. Jeg mener at det som må skje nå, er at man går inn og ser på hvor det er landbruket sliter mest, og så må man der komme med ordninger som gjør det interessant å drive med landbruk.

Så har vi andre deler av landbruket som etter min mening faktisk går veldig godt, så dette er et nyansert bilde. Men det krever altså en aktiv statlig politikk med gode jordbruksoppgjør som gjør at de som har mistet motet, får motet tilbake, og at man får utviklet de ulike gårdene.

Så sier jeg at vi må ta vare på alle gårder. Jeg tror vi har bruk for både småbrukeren – deltidsbonden – og de store gårdene. Norge er et mangslungent land, og det krever en mangslungen politikk.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF) [11:03:25]: I ein fellesmerknad med Høgre skriv regjeringsspartia, inklusive SV, at EU sin fiskeripolitikk med ein felles forvaltningspolitikk er eit gode. Merknaden er positiv til det meste av det som EU gjer, og tonar sterkt ned at EU-fiskarar kastar ut opp til 60 pst. av fangsten. EU-revisoren, som har skrivne rapporten om dette, seier til Financial Times at dersom ikkje noko vert gjort, blir situasjonen katastrofal.

SV er jo ikkje kjent for å vera forsiktig i språkbruken, men tydelege, så dette er nye tonar frå SV si side. Så mitt spørsmål er: Har SV forandra standpunkt til EU og EU sin politikk, eller har dei rett og slett vorte heilt vengjeklippte i den regjeringskonstellasjonen som dei er med i? «Puse-te» er vel kanskje ikkje eit parlamentarisk uttrykk, men i alle fall har SV her vorte veldig utydelege i den merkna-den dei er med i.

Presidenten: Det er et helt greit parlamentarisk uttrykk, det.

Inge Ryan (SV) [11:04:35]: Øvelsen vinge-klipping har ikke jeg opplevd enda, så lenge vi har vært med i regjering. Vi får se hva som skjer framover, men så langt har vi ikke vært plaget med den øvelsen.

Når det gjelder spørsmålet om en felles forvaltningspolitikk er et gode, vil jeg si at det er det. Det at man klarer å opptre samlet, er et gode. Vi er veldig kritiske til mye av

EU's fiskeripolitikk, men det at EU faktisk klarer å koordinere seg og samordne seg, det synes vi er et gode.

Jeg kunne ha sagt en masse om den fiskeripolitikken som EU fører, som på mange områder har vært katastrofal i forhold til overfiske og, etter min mening, miljøkriminalitet, og som vi bare må jobbe videre med. Men det er jo viktig at vi samarbeider når vi har en felles ressurs, at Norge samarbeider med EU, og at man prøver å finne løsninger i lag. Det hjelper ikke hvis det kun er Norge som har en god fiskeripolitikk, og de landene som vi samarbeider med, ikke har det. Da blir det ikke bra for havet og ikke bra for fiskeressursene.

Presidenten: Replikordskiftet er avsluttet.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF) [11:05:46]: Regjeringsspartia gjentek stadig at det går godt i norsk økonomi for tida. Og det er heilt rett.

I Kristeleg Folkeparti ser me tre hovudgrunnar til dette:

- ein god balanse mellom offentleg styring og marknadsmekanismar
- særst gode internasjonale konjunkturar
- ein ansvarleg økonomisk politikk

Meir grunnleggjande vil eg òg løfta fram den fellesnordiske, kristenhumanistiske kulturarven, haldningar og verdiar som solidaritet, likestilling og likeverd, individuell fridom og ansvar, respekt for lovar og reglar og eit samfunn som er prega av høg grad av tillit mellom innbyggjarane. Desse verdiane gjer at me får ei god utnytting av den viktigaste av ressursane våre, nemleg menneska.

Det er heldigvis brei politisk semje om dei store trekkene i den økonomiske politikken. Regjeringa er f.eks. prisverdige edrueleg i bruken av oljepengar – det skal dei ha.

Kristeleg Folkeparti og Regjeringa har likevel ei noko ulik tilnærming til korleis ein best skal leggja grunnlaget for framtidig verdiskaping. Kristeleg Folkeparti meiner at næringslivet må byggjast nedanfrå. Politikarane si viktigaste rolle er å leggja til rette for gode og påreknlege rammevilkår.

På denne måten kan næringslivet gje trygge arbeidsplassar og overskot til fordeling til viktige fellesskaps-gode. Slik kan små og mellomstore bedrifter blomstra og hjelpa oss til å nå viktige mål om full sysselsetting og busetting i heile landet.

Difor føreslår Kristeleg Folkeparti i sitt alternative budsjett bl.a. å fjerna arveavgifta ved generasjonsskifte i familieeigde bedrifter. Me rettar opp Regjeringa sitt kvileskjer når det gjeld høgare utdanning, me aukar den næringsretta forskinga, og me hevar ramma for SkatteFUNN med 25 pst.

Kristeleg Folkeparti legg opp til eit uendra skatteregime for småkraftverk, bortsett frå ein auke i grunnrentesatsen. Me fjernar avkorting av pensjon for 68- og 69-åringar. Kristeleg Folkeparti går imot Regjeringa sitt forslag om å auka trygdeavgifta for sjølvstendig næringsdrivande, og me sikrar betre trygderettar for denne gruppa.

Regjeringa, derimot, verkar å vera meir oppteken av å styra næringslivet ovanfrå. Regjeringa gjer ikkje nok for å

(Sørfoenn)

gje næringslivet gode generelle rammevilkår på område som skatt og kunnskap. Formuesskatten på arbeidande kapital og arveavgifta for familiebedrifter vert ikkje fjerna, rammene for SkatteFUNN og næringsretta forskning vert ikkje auka. I staden vel Regjeringa å prioritera ulike tilskotsordningar. Det verkar faktisk som om Regjeringa har større tiltru til politikarane enn til bedriftene og den enskilde arbeidstakaren.

Kristeleg Folkeparti er einig med Regjeringa i at konkurranse er eit verkemiddel og ikkje eit mål i seg sjølv. Konkurransen egnar seg lite når det gjeld velferdsoppgåver og omsorgstenester. Men konkurranse i næringslivet kan vera positivt. Det kan gje makt til små og mellomstore bedrifter og til vanlege forbrukarar. Konkurransen kan gje større tilbod av varer og tenester, lågare prisar, meir innovasjon og verdiskaping og med det tryggare arbeidsplassar samla sett.

Eg er difor skuffa over at Regjeringa ønskjer å gjera det lettare å overkøyra Konkurransetilsynet sine faglege vurderingar – vurderingar som ofte kjem små og mellomstore bedrifter og folk flest til gode.

I eigarskapspolitikken er det brei semje om hovudlinjene: Styra skal ta avgjerd i enkeltsaker. Kvart selskap sitt samfunnsansvar og ansvar for etikk, likestilling og integrering står sentralt, og omsynet til nasjonal kontroll over naturressursar og hovudkontorfunksjonar er viktig.

Men Regjeringa ønskjer i større grad at staten skal nytta fellesskapsmidlane til å kjøpa endå fleire aksjar i norske selskap. Dessutan fører Regjeringa ein meir upåreknelig og ustabil eigarskapspolitikk i enkeltsaker enn det Bondevik II-regjeringa gjorde.

Oppkjøpet i Aker Holding var eit eksempel på kritikkverdigg handling. Truleg gav staten Aker ein høgare pris enn marknadspris for aksjane. Kjøpet kan gje eit uheldig signal om at kvar gong ein eigar ønskjer å selja seg ned, er det berre å truga med å selja til utlandet, og så kjem staten inn med kapital. Slik kan me ikkje ha det.

Det var ikkje stormande jubel i fiskerinæringa då Regjeringa la fram statsbudsjettet. For det første har Regjeringa enno ikkje ordna med den tyngjande NO_x-avgifta. Kristeleg Folkeparti har, i likskap med heile næringslivet, lenge ønskt eit NO_x-fond i staden for ei slik avgift. Det ville redusert NO_x-utsleppa, og det ville gjort livet lettare for heile næringslivet, spesielt for fiskerinæringa.

For det andre er tilgongen på arbeidskraft til fiskeria særskilt vanskeleg. Men heller ikkje i dette budsjettet har Regjeringa funne rom for å auka fiskarfrådraget. Kristeleg Folkeparti lyttar til signala frå Kyst-Noreg og har i det alternative budsjettet dobla fiskarfrådraget til 150 000 kr.

Budsjettbehandlingen i næringskomiteen viser semje om kritikken mot russisk overfiske. Det er bra. Komiteen er òg samstemt i at EU sin fiskeripolitikk «på enkelte område har vore feilslått og lite berekraftig.» Samtidig strekar Høgre, Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet under at EU sin forvaltingspolitikk likevel er «et gode». Dette er interessant, særleg når EU sitt eige revisjonsorgan i ein fersk rapport slår fast at EU sine fiskarar driv nærmast ukontrollert overfiske, noko som gjev dramatisk sviktan-

de bestandar i EU sine farvatn. EU-revisoren som har skrive denne rapporten, seier til Financial Times at dersom ikkje noko vert gjort, vert situasjonen katastrofal.

I Nordsjøen vert opp til 60 pst. av EU-fiska fangst kasta attende på havet – igjen ifølgje EU sine egne tal. Dette rammar òg norske nordsjøfiskarar.

Sjølv om det er skuffande, er det ikkje spesielt overraskande at ja-partia, som elsker Den europeiske unionen, ikkje er i stand til å kalla ein spade for ein spade. Kjærleik gjer som kjent blind.

Meir overraskande er det at nei-partia Senterpartiet og SV kan vera med på å kalla denne politikken «et gode» når EU sjølv kallar situasjonen katastrofal.

I Regjeringa sin landbrukspolitikk finn me heldigvis litt å gle oss over, for dagens landbrukspolitikk er stort sett ei vidareføring av den linja som Bondevik II-regjeringa førte. Dette gjeld mål om å leggja til rette for ei god inntektsutvikling for bøndene, sikra eit landbruk med ein variert bruksstruktur, halda ved lag eit levande landbruk over heile landet og vera spesielt oppmerksom på svake område når det gjeld produksjon og arealbruk.

Men biletet er ikkje berre rosenraudt. Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning melder om ein inntektsnedgang i landbruket på 4 pst. i 2006. Dette er urovekkjande. Eg vil difor oppmoda Regjeringa om å gje bøndene eit skikkeleg lyft i neste jordbruksoppgjær.

Landbruket er ryggrada i Bygde-Noreg. Eit aktivt landbruk er avgjerande for å sikra sysselsetjing og busetting over heile landet. Difor er rekrutteringstiltak avgjerande viktig. Interesserte ungdommar må stimulerast og oppmuntrast til å velja ei framtid i næringa. Eit rimeleg inntektsnivå, fungerande velferdsordningar og gode finansieringsløyisingar er viktige verkemiddel. Møte med eit surmaga byråkrati, anten det er i Innovasjon Noreg eller andre stader, har dessverre teke motet frå mange interesserte og entusiastiske ungdommar. Det har me rett og slett ikkje råd til.

Kristeleg Folkeparti vil at Noreg skal vera eit føregangsland i miljøpolitikken. For at komande generasjonar skal ha eit godt bumiljø, reine drikkevasskjelder og gode naturopplevingar, må omsynet til miljø og klima vega tungt i utforminga av den framtidige landbrukspolitikken.

Den sterke auken i verdsmarknadsprisane for landbruksvarer er interessant. Kristeleg Folkeparti har difor i ei tidlegare sak teke til orde for at Regjeringa i samband med jordbruksavtalen for 2008 kjem med ein analyse av utviklinga i den globale matvaremarknaden og moglege konsekvensar av dette for norsk landbrukspolitikk.

Det er ingen grunn til å svartmåla situasjonen i norsk økonomi. Det går godt for tida. Samtidig har Regjeringa ein jobb å gjera med å gje alle delar av næringslivet betre og ikkje minst meir stabile rammevilkår. Her er det enno eit stykke veg igjen å gå.

Til slutt vil eg ta opp Kristeleg Folkeparti sine forslag.

Presidenten: Representanten Ingebrigt S. Sørfoenn har tatt opp de forslag han viste til.

Det blir replikkordskifte.

Arne L. Haugen (A) [11:15:00]: I innstillingen uttrykker Kristelig Folkeparti stor bekymring for situasjonen i norsk fiskerinæring, og mener at Regjeringen ikke gjør en god nok jobb med å sikre gode rammevilkår for næringen.

Lønnsomhetsanalysen for fiskeriene, som ble publisert i forrige uke, viser imidlertid at lønnsomheten i næringen er svært høy, på linje med tidligere toppår, og at fiskerienes bidrag til verdiskapingen øker – driftsmarginene i næringen har steget jevnt og trutt. Fastholder representanten Sørffonn at situasjonen for norske fiskerier er dystert?

E i r i n F a l d e t hadde her overtatt presidentplassen.

Ingebrigt S. Sørffonn (KrF) [11:15:47]: Når det gjeld primærnæringene våre, og spesielt fiskeria, så er det viktig å tenkja framover. Kristeleg Folkeparti lyttar til det næringa sjølv seier. Me gler oss over at det framleis går rundt, og at det er god lønsemd, slik representanten Haugen her viser til, men samtidig er dette gjennomsnittstal.

Det er to–tre forhold Kristeleg Folkeparti er veldig opptekne av, og som er viktige. Det første er rekrutteringssituasjonen. Der meiner me at ved å heva fiskarfrådraget vil ein matcha den sterke utfordringa næringa har frå ulike delar av flåten, frå reiarlaga og andre næringar, som tek ein del av dei som egentleg burde verta fiskarar i framtida. Det andre er NO_x-avgifta, som heilt klårt er tyngjande, og som kan føra til at fangsten vert ført til andre land enn Noreg.

Lars Peder Brekk (Sp) [11:17:06]: Det er jo opposisjonens jobb å drive konstruktiv kritikk av Regjeringens budsjettforslag. Delvis ser vi det også i form av svartmaling.

Jeg merket meg en setning i representanten Sørffonns innlegg, der han sa at ressursene til SkatteFUNN og næringsrettet forskning ikke blir økt i dette budsjettet. Jeg har lyst til å kommentere det på det viset at meg bekjent har forskningsbevilgningene over NHDs budsjett økt med 520 mill. kr siden 2005. Det er en økning på 37,5 pst. Bevilgningen i 2008 er foreslått til 1,8 milliarder kr, en økning fra året før på 5 pst. Jeg vil gjerne ha representanten Sørffonns kommentarer til de endringer som her er foreslått, sett i relasjon til den påstanden som kom i innlegget.

Ingebrigt S. Sørffonn (KrF) [11:18:03]: Ja, det skal eg prøva på. Det er jo kjent at i fjor vart det gjort kutt både i SkatteFUNN og i forskingsmidlar – ein snakka endåtil om eit kvileskjer. Me ønskjer oss tilbake, slik at me er på sporet igjen. Når det gjeld SkatteFUNN, som er ei enkel og ubyråkratisk ordning som heile næringslivet, ikkje minst dei små og mellomstore bedriftene, er veldig opptekne av, så vart ho gjort monaleg vanskelegare i fjor. Ein kjenner enno ikkje heilt resultatet av den reduksjonen og den forverringa som vart gjort i fjor. Ein fryktar at den er monaleg. Me hadde håpt – ærleg talt – at den vart retta opp i år, slik at denne konstruktive, positive ordninga kunne

fortsetja. Men det har ikkje skjedd, og det synest me er veldig beklageleg.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [11:19:09]: Eg skal bore litt vidare på SkatteFUNN-ordninga.

Det vil sjølvsagt bli endringsverknader av dei endringane som Regjeringa har gjort, men det er på ingen måte ei rasering av ordninga, slik enkelte tok til orde for tidlegare, og kanskje Sørffonn òg var ein av dei.

Kristeleg Folkeparti har no foreslått at ein skal auke beløpsgrensene. Men det er ein viss uklarleik knytt til det, for eg er litt usikker på om det visest til avgrensingar i frådragsgrunnlaget, eller om det visest til kor stor del skattefrådraget kan utgjere av frådragsgrunnlaget.

Det er kanskje eit vanskeleg og detaljert spørsmål å ta stilling til her i eit replikkordskifte, men mitt hovudspørsmål er iallfall om Kristeleg Folkepartis modell er sjekka ut mot statsstøtteregeverket. Altså: Er forslaget i tråd med statsstøtteregeverket, slik at ein eventuelt kan få ei godkjenning for det?

Ingebrigt S. Sørffonn (KrF) [11:20:15]: SkatteFUNN-ordninga er kanskje eit av dei mest treffsikre og gode verkemidla som har vore innført. Me fekk veldig gode tilbakemeldingar frå næringslivet på at dette verka, at dette var ubyråkratisk, og me hadde ei oppblomstring av forskning og utvikling i bedriftene som ei følgje av SkatteFUNN. Det er ikkje tvil om at den avgrensinga – for å bruka eit slikt uttrykk – som vart gjort i fjor, var med på å setja SkatteFUNN-ordninga langt tilbake. Eg er ikkje bekymra for at dette ikkje skal verta godkjent, for vårt primære standpunkt er å flytta SkatteFUNN-ordninga tilbake der ho var – ho har vore godkjend tidlegare, så der føreligg det ikkje noko problem – og vidareutvikla ho slik at ho vert endå meir treffsikker. Så eg deler ikkje bekymringa for, dersom det var ei bekymring representanten Oppebøen Hansen gav uttrykk for her, at dette ikkje skulle kunna godkjennast. Dette er ei god ordning, som me må satsa vidare på.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Lars Peder Brekk (Sp) [11:21:46]: En god næringspolitikk, vekst og konkurransevne er avhengig av ansvarlig økonomisk politikk og langsiktighet i virkemidler og tiltak. Regjeringens framlegg til statsbudsjett for 2008 legger opp til at bruken av oljeinntektene blir 7 milliarder kr lavere enn handlingsregelen tilsier, og i en situasjon med press i økonomien er dette et viktig signal for å unngå en sterkere kostnadsvekst enn hva konkurranseutsatt næringsliv kan leve med.

Budsjettforslaget legger til rette for utvikling av et framtidig næringsliv, som vi ønsker oss. Regjeringen styrker satsingen på næringsrettet forskning. Jeg har lyst til å understreke det – i en situasjon der opposisjonen i stor grad driver med svartmaling av de forslagene vi har. De samlede bevilgningene til forskning og utvikling i 2008 er på nærmere 18 milliarder kr. De er altså økt med 3 pst., eller med 1,2 milliarder kr, i forhold til 2007.

Når det gjelder Nærings- og handelsdepartementet, er det videre – som jeg sa i replikkvekslingen her – en bevilgning på 1,8 milliarder kr. Det er en økning på 5 pst. fra 2007. Og vi har sett en økning etter regjeringsskiftet i 2005 som er betydelig, nesten 40 pst. Når det samtidig er store investeringer i infrastruktur, bl.a. full bredbåndsdekning i hele landet og endringer i rammevilkårene for bioenergi, som nå foreslås, markerer det en vilje til å legge til rette for både et miljøvennlig og et kunnskapsintensivt næringsliv i framtiden.

Næringslivet preges i stadig større grad av et økende mangfold og av ulike behov. Konkurransen mellom bedrifter og mellom nasjoner dreier seg om evnen til omstilling og jakten på konkurransefortrinn. Næringspolitikken må rettes inn mot det å identifisere fortrinn og styrke disse gjennom valg av næringspolitiske virkemidler. Jeg er derfor glad for at Regjeringen nå foreslår et nytt statlig fond, på 2,2 milliarder kr, hvorav 0,5 milliarder kr skal brukes i marin sektor.

NO_x-avgiften og innretningen av denne har vært omstridt, som nevnt også i innlegg tidligere i dag. Jeg forventer at de forhandlingene som nå er i slutfasen, vil innebære at det *kan* etableres en forpliktende miljøavtale med staten for å redusere NO_x-utslippene. Forhandlingene har tatt lang tid – for lang tid. Det er viktig at de slutføres raskest mulig, både for å avklare næringslivets rammevilkår og for å sikre ordningen legitimitet. Denne formen for samarbeid mellom staten og næringslivet bør og må kunne danne en mal i framtiden også for andre ordninger for å redusere klimautslipp.

Norsk landbruks viktigste oppgave er å produsere trygg og ren mat for norske forbrukere. Et livskraftig Norge krever et livskraftig landbruk. Det innebærer et landbruk hvor det er rom for både små og store enheter, og hvor man oppmuntrer til lokalt mangfold og kreativitet.

Et effektivt importvern er en grunnleggende forutsetning for å kunne føre en nasjonal jordbrukspolitikk. Den siste tids utvikling med hensyn til matvareprisene internasjonalt og etterspørselen etter matvarer endrer ikke på det hovedbildet. Prisøkningen internasjonalt gir imidlertid viktige signaler om muligheter og om behovet for prisøkning også i det norske matvaremarkedet. Spesielt i en situasjon der det er mangel på norskproduserte produkter, som f.eks. storfekjøtt, lam og melk, må man kunne forvente at bonden etter hvert vil kunne imøte en økning i prisene på sine produkter, noe som også vil kunne bidra til å øke den norske produksjonen. For en næring som fortsatt har behov for økte inntekter, vil dette være viktig, og dette handlingsrommet må utnyttes.

Jeg har også lyst til å understreke at det er positivt at Regjeringen gjennomfører en grønn skatteveksling for landbruket. Mineraloljeavgiften settes opp med 40 øre, slik at bruk av bioenergi gjøres mer lønnsomt. Samtidig oppveies dette av en økning i landbruksfradraget.

Så til fiskeripolitikken: Jeg vil avvise at det har skjedd store endringer i norsk strukturpolitikk de siste årene. Den strukturpolitikken vi har i dag, bygger i store trekk på den politikken som det fram til 2003 var tverrpolitisk enighet

om. Hovedtrekkene i den nye strukturpolitikken har vært klare siden Stortinget gjorde sitt vedtak 5. juni i år, men enkelte spørsmål har naturligvis blitt fulgt opp av departementet og av Fiskeridirektoratet. Særlig gjelder det de sakene som har betydning for regulering av fisket.

Enkelte har kritisert Regjeringen for å ha gått for langt – andre igjen mener at den har gått for kort. Det viser at man har oppnådd en god balanse. Så må man da ha forståelse for at enkeltpersoner har blitt skuffet når de har valgt en tilpasning som er basert på den ene forventningen som ikke er blitt innfridd. Det gjelder særlig forhold som kvotetak og nedre lengdegrense i strukturvoteordningen. Her må jeg påpeke – og understreke – at strukturvoteordningen er frivillig, den er et tilbud til den enkelte. Det er dermed ikke noen som har blitt tvunget av myndighetene til å nyttiggjøre seg den.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [11:27:01]: Senterpartiets parlamentariske leder var selv inne på det som nå skjer på verdensmarkedet når det gjelder prisene på en del jordbruksprodukter. Vi kan godt ta en lang debatt om hvem dette er positivt for, og hvem det er negativt for, men det får vi ikke tid til i et replikkordskifte.

Det som har vært interessant i høst, er at representanter for Bondelaget og for Landbrukssamvirket har åpnet for å kunne bryte jordbruksavtalen i løpet av avtaleperioden for å kunne øke prisene på det norske markedet. Siden Senterpartiet og Bondelaget mer eller mindre er samme organisasjon, kunne jeg godt tenkt meg å høre om Senterpartiet, ved parlamentarisk leder Lars Peder Brekk, er villig til å imøtegå det kravet som jordbrukets representanter har kommet med, at man nå skal kunne øke prisene på det norske markedet – når prisene nå øker på verdensmarkedet.

Lars Peder Brekk (Sp) [11:28:09]: Jeg tror det er en særdeles interessant utvikling vi nå ser i verdensmarkedet, noe som også understrekes av spørsmålet fra representanten Hans Frode Kielland Asmyhr: Mange utviklingstrekk når det gjelder landbruksproduksjonen, har endret seg i løpet av det siste året, det er en økende etterspørsel etter matvarer, og det er – som en følge av det – prisøkninger verden rundt. Det må også – som jeg sa i innlegget mitt – kunne få konsekvenser for norsk landbrukspolitikk og for norske matvarepriser.

Vi er opptatt av at vi skal sikre rammevilkårene for landbruket i framtiden. Vi er opptatt av at vi skal øke inntektene i landbruket. Da må både budsjettmidler og prisvirkemidler brukes i framtiden. Vi er her opptatt av at vi skal bruke det eksisterende forhandlingssystemet, og vi skal bruke landbruksavtalens virkemidler. Det er det som vil være grunnlaget for å gå videre når det gjelder å øke landbrukets inntekter i framtiden.

Torbjørn Hansen (H) [11:29:15]: Representanten Brekk sa ikke ett ord – så vidt jeg husker – om Regjeringens maritime politikk i sitt innlegg. Det kan vi kanskje

forstå. Regjeringspartiene skryter allikevel i innstillingen av at man har en såkalt satsing på 100 mill. kr mer til maritim forskning.

Det som er påfallende i denne saken, er at de rød-grønne næringspolitikkerne var totalt fraværende 29. november, da Odelstinget vedtok en skatteskjerpelse på 1,4 milliarder kr hvert år for den maritime næringen og et kutt i egenkapitalen på 14 milliarder kr for norske rederier. Det er ganske åpenbart for alle som kjenner denne næringen, at en slik reduksjon i egenkapitalen vil føre til en dramatisk redusert investeringskapasitet langs kysten, og dermed til færre arbeidsplasser og mindre nyskaping.

Ser ikke representanten Brekk at det blir ganske pinlig med en maritim strategi som utgjør 7,1 pst. av skatteskjerpelsene, når alle vet at summen av dette er en klar forverring av de maritime rammevilkår?

Lars Peder Brekk (Sp) [11:30:22]: Det som representanten Torbjørn Hansen ikke nevner med et eneste ord, er at den framtidige rederiskatteordningen som nå er vedtatt, innebærer en klar forbedring og en videreføring av en positiv og aktiv politikk overfor rederinæringen. Det har vært det viktigste i den saken.

Så er det riktig som representanten Hansen understreker, at det er satt av 100 mill. kr til en maritim satsingspakke, delvis til forskning og delvis til andre tiltak. Det oppfatter vi er godt tatt imot i næringen.

Når det gjelder overgangsordningene for rederiskatten som nå er vedtatt, som vil innebære at vi tar inn 1,4 milliarder kr i skatt fra næringen, har det vært en komplisert sak for Senterpartiet. Vi har lagt dette kompromisset i botn. Vi har gått inn i saken med andre løsninger, som vi har understreket tidligere, men vi går fullt og helt inn for den ordningen som her er lagt på plass.

Leif Helge Kongshaug (V) [11:31:41]: I Bondebladet den 6. desember er det vist til en undersøkelse fra hjemtraktene til representanten Brekk. Der står det at «hver tredje melkebonde i Ørland og Bjugn vet at han ikke slutter i løpet av de neste fem årene». Altså lurer to av tre melkebønder på å slutte. Videre i artikkelen står det at for «tre år siden ville bøndene i Ørland og Bjugn investere», men nå har de mistet gnisten, og lysten til å investere i landbruket er borte.

Vi har også uttalelser fra lederen av Hedmark Bonde- lag. Han sier at han

«reagerer kraftig på at nåværende landbruksminister Terje Riis-Johansen prøver å skyve skylda over på tidligere landbruksminister Lars Sponheim».

For tre år siden var det Lars Sponheim som var landbruksminister. Da var det optimisme og investeringslyst blant de bøndene jeg viste til. Er det slik at representanten Brekk mener at det er den som var landbruksminister for tre år siden, som har skylden for at det nå ikke er optimisme, slik det var den gang?

Lars Peder Brekk (Sp) [11:32:51]: Jeg vil minne representanten Kongshaug på at mitt hjemsted er ganske be-

tydelig langt unna Ørland og Bjugn. I Ytre Namdal er det stor investeringslyst og interesse for å videreføre melkeproduksjon. Det eksempelet som representanten Kongshaug her understreker fra Ørland og Bjugn, og også eksempler fra andre deler av landet som viser det motsatte, viser at det er store ulikheter distriktene imellom når det gjelder hvordan en ønsker å drive landbruket videre. Investeringslysten er tydeligvis også veldig forskjellig. Det som er farlig nå, er at mange større melkebruk på Ørland blir vurdert lagt ned – det er blitt meg fortalt. Det er kritisk for oss. Vi er nødt til få rammevilkår for landbruket som ivaretar dem. Vi jobber også videre med det framover.

Når det gjelder spørsmålet om tidligere regjering og tidligere landbruksminister kontra nåværende, er mitt utgangspunkt at endringer ikke skjer så fort. Vi ser at en politikk som er implementert av tidligere regjeringer, også har konsekvenser nå. Men bare å skylde på tidligere landbruksminister er ikke helt riktig å gjøre.

Presidenten: Da er replikkordskiftet omme.

Leif Helge Kongshaug (V) [11:34:34]: Norge må ha bedrifter som lykkes i den internasjonale konkurransen, for å sikre verdiskaping, arbeidsplasser og dermed gode velferdsordninger for alle. Gode vilkår kommer ikke av seg selv – det krever satsing, og det krever vilje til prioritering. For å skape og bevare arbeidsplasser er det avgjørende med generelt gode rammevilkår for alle deler av næringslivet. Derfor ønsker Venstre målrettede lettelser i norsk bedriftsbeskatning, slik vi foreslår i vårt alternative statsbudsjett, og en politikk for å hjelpe fram gründere og et moderne, kunnskapsbasert næringsliv. Det offentlige støtteapparatet og de offentlige midlene skal rettes inn mot deler av systemet der det private kapitalmarkedet ikke kan fungere, men det skal ikke overta der hvor dette fungerer utmerket.

Jeg er alvorlig bekymret for helheten i Regjeringens politikk når det gjelder eierskap i norsk næringsliv. Gjennom en rekke endringer i skattesystemet de siste tre budsjettene har Regjeringen målrettet gjort det stadig mindre lønnsomt å investere i norske arbeidsplasser og bedrifter. Dette kommer samtidig med at Regjeringen gjennomfører et ganske massivt økt statlig eierskap i norsk næringsliv. Det betyr at det spredte private eierskapet erstattes med en betydelig maktkonsentrasjon på statens hånd. Dette bekymrer meg og Venstre, og det burde også bekymre Regjeringen og næringsministeren, selv om deler av Regjeringen er tuftet på idealene om at staten skal overta produksjonsmidlene og en ideologi om at fellesskap og stat er to sider av samme sak.

En aktiv næringspolitikk har vært denne regjeringens store mantra. Så langt har man vært mest aktiv med å fjerne styreledere som setter hensynet til bedriften sin foran hensynet til de indre forhold i Regjeringen. For Venstre er en aktiv næringspolitikk noe helt annet. Det offentliges innsats i næringspolitikk må først og fremst være en konsentrert innsats på generelle tiltak, på områder der Norge ligger særlig dårlig an, som f.eks. reiseliv, forskning og kompetanseutvikling.

Derfor foreslår Venstre i sitt alternative statsbudsjett en storstilt satsing på disse områdene. Vi foreslår bl.a. 1,2 milliarder kr til økt forskningsinnsats, hvorav 75 mill. kr til næringsrettet forskning og 75 mill. kr til bl.a. å gjenopprette ordningen med tilskudd til ulønnet arbeidsinnsats, i SkatteFUNN, som den sittende regjering fjernet i 2006. I tillegg foreslår Venstre en økt satsing på markedsføring av norsk reiselivsnæring – en økning i bevilgningene på 50 mill. kr, eller 14 pst., i forhold til Regjeringens forslag til budsjett.

Mange offentlige regler, skjemaer og påbud fører til unødige rapporteringskrav og kompliserte regelverk. Småbedrifter og gründere rammes ekstra hardt av skjema-veldet. For Venstre er det en hovedoppgave å forenkle hverdagen til disse bedriftene gjennom å avskaffe unødvendige lover og forskrifter samt å forenkle innrapporteringen gjennom økt bruk av internettbaserte løsninger. I Venstres alternative budsjett foreslår vi å bruke 41 mill. kr for å redusere gebyrene knyttet til Brønnøysundregistrene med 10 pst.

Politikk handler om å prioritere, om å være forretningsfører for noen nødvendige endringer. Derfor har Venstre tatt på seg den litt tøffe og også upopulære jobben med å si at 1,8 milliarder kr for å la en yrkesgruppe ikke bidra med skatt, det er helt urimelig, når vi faktisk tar statsministerens og Regjeringens ord på alvor om at de største pengene skal gå til de store tingene. 1,8 milliarder kr bevilges over neste års statsbudsjett til bl.a. bartendere på danskebåten, mens fiskere som ligger dagevis utenfor Grønland i storm og uvær, ikke skal ha den samme fordel – og det i en situasjon der landet mangler arbeidskraft. Dette er dårlig politikk, Venstre har mot til å si fra.

Nettolønnsordningen for sjøfolk må avvikles, fordi den oppfattes som urettferdig for landbasert reiseliv langs kysten og for fiskerinæringen. Spesielt galt blir det når bevilgningene til nettolønnsordningen neste år blir økt med 380 mill. kr, en økning på nesten 30 pst., med begrunnelse i en sterk økning i lønnsnivået for mottakerne av ordningen, hvilket jo er et paradoks i seg selv, all den tid ordningen ble til for å holde lønnsnivået nede. Man skal ikke være mye til spåmann for å forstå at dette er en utvikling som vil eskalere i årene som kommer, og at Regjeringen må gjøre noe med ordningen allerede fra neste år, dersom det ikke skal komme en økt regning på et sted mellom 500 mill. kr og 1 milliard kr allerede ved neste års budsjettbehandling.

Mange av regjeringspartienes stortingsrepresentanter har med høy sigarføring solgt Regjeringens såkalte forbedring av de sosiale ordningene for selvstendig næringsdrivende. Det er riktig at selvstendig næringsdrivende nå får rett til svangerskapspengene på linje med vanlige arbeidstakere, men ikke bare må de betale regningen selv, den må faktisk betales med mer enn 150 pst. i 2008. Regjeringen innfører en ordning som koster 60 mill. kr, og tar inn 95 mill. kr fra de selvstendig næringsdrivende for å finansiere dette. Det er mulig at det er det Regjeringen anser som en mer rettferdig skatte- og avgiftspolitik.

Det er bare 14 dager siden landbruks- og matministeren stod på denne talerstol og skrøt uhemmet av Regjerin-

gens fortrefelighet. Han sa at «vi styrker de næringene som forvalter ressursene i distriktene», og at det vil gjøres gjennom «en gjeninnføring av skogpolitikken.»

Etter den tid har vi fått fryktvarsler om nedlegging av det meste av Norske Skogs produksjonsanlegg i Norge, under henvisning til Regjeringens rammevilkår og en oversikt over inntektsutviklingen i jordbruket i 2006 som viser en inntektsnedgang på 4 pst. Jeg er noe usikker på om de næringene som forvalter ressursene i distriktene, er like fornøyde som landbruksministeren. Styrelederen i Norges Skogeierforbund, Helge Evju, er i hvert fall klar i sin tale: Hvis dette skjer med Norske Skog, vil det være det mest katastrofale som har skjedd for skogbruket i manns minne.

Statsråden gjør imidlertid som Regjeringen generelt og senterpartistatsråder spesielt har for vane: skylder på den forrige regjering. Det er på sin plass å spørre når Regjeringen faktisk er villig til å ta ansvar for sine egne handlinger. Spesielt når driftsgranskningen fra NILF viser at det er kostnadsvekst, ikke minst som følge av økt rente, som utgjør hovedforklaringen på nedgangen i inntektene for bøndene i 2006. 1 pst. renteøkning betyr en samlet merbelastning for landbruket på 350 mill. kr.

Da Terje Riis-Johansen overtok statsrådsstolen, var styringsrenten på 2 pst. I dag er den på 5 pst. Det har vært tolv renteøkninger i løpet av den perioden Regjeringen har hatt ansvaret. Merkostnadene for landbruket er over 1 milliard kr årlig. Det er kanskje på tide å være litt mer ærlig om konsekvensene av egen politikk og litt mer forsiktig med å legge skylden på andre.

I finansdebatten for 14 dager siden avfyrte landbruksministerens partifelle Per Olaf Lundteigen en kraftsalve om situasjonen for næringsutøverne i det norske landbruket. Han sa at «det snart går over alle grenser i forhold til hvilke tilsyn og hvilke krav som stilles til dem som står for matproduksjonen i Norge».

Jeg er helt enig med Lundteigen. Det er et for komplisert regelverk, og mange av landbrukets lover er modne for en modernisering.

Regjeringspartiene gikk til valg på en ny fiskeripolitikk. Problemet er at næringen ikke vil ha den fiskeripolitikken. Jeg vil gjerne sitere lederen i Norges Fiskarlag, Reidar Nilsen, trofast arbeiderpartimedlem:

«Noe som bekymrer meg er at denne regjeringen ser ut til å være mindre opptatt av behovet av lønnsomhet i næringen, og mer opptatt av detaljstyring. Jeg er redd man på enkelte områder prøver å skru klokka tilbake og se bort fra at vi nå har en næring som greier seg uten statlige overføringer.»

Venstre deler denne bekymringen. Jeg håper ikke at politisk detaljstyring sammen med en stigende rente sender næringen inn i en tid med nye vanskeligheter.

Venstre har i sitt alternative budsjett hevet fiskerifraget fra 80 000 kr til 150 000 kr – dette for bl.a. å styrke rekrutteringen til næringen. Norges Fiskarlag mener at fiskerinæringen har mistet 2 000 fiskere bare til offshore-næringen.

Venstre er opptatt av at fiskerinæringen skal være økologisk bærekraftig. Det må reageres strengt på overtredel-

se og juks. Det gode arbeidet på dette området må fortsette.

Til slutt vil jeg understreke at Venstre ser på fiskeresursene som en nasjonal ressurs som skal forvaltes nasjonalt. Venstre mener også at regelverk som favoriserer enkelte landsdeler foran andre, er uheldig for næringsutøverne og for næringen på sikt.

Venstres fiskeripolitikk går ut på å utvikle en konkurransedyktig og allsidig sjømatnæring.

Til slutt tar jeg opp de forslag som Venstre har sammen med andre partier.

Presidenten: Representanten Leif Helge Kongshaug har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Steinar Gullvåg (A) [11:45:05]: Etter å ha avlagt Marx et besøk la vi merke til at representanten Kongshaug bekreftet at Venstre, nå som før, vil avvikle nettolønnsordningen for sjøfolk. Dessuten har de så stor omsat for rederistanden at de synes at rederne bør få slippe å innfri den opparbeidede skattegjelda som de har. I sum vet vi at dette vil gjøre rederne rikere, det vil resultere i en betydelig utflagging, og norske sjøfolk kommer til å bli erstattet av utlendinger med lavere lønninger.

Mitt spørsmål er: Er dette å anse som en forlengelse av Venstres syn på arbeidsinnvandring?

Leif Helge Kongshaug (V) [11:45:56]: En må ha ordninger som passer for den tida en er inne i. Selv om en ordning er innført, kan en ikke fortsette med samme ordning, når en ser at betingelsene rundt har endret seg.

Når lønnsøkningen for sjøfolk som har nettolønnsordninger, har økt med 30 pst. og vi måtte justere budsjettet med nesten 4 mill. kr for den lønnsøkningen, skjønner vi at det ikke er nødvendig med en nettolønnsordning for å skaffe billigere arbeidskraft, for rederne har evne til å betale den arbeidskraften.

Venstre synes det er på tide å se på den ordningen, ikke minst i forhold til konkurransen med andre næringer. Norsk fiskerinæring skriker etter dyktige arbeidsfolk. De har tapt 2 000 fiskere bare til offshore-næringen de siste årene. Dette er helt klart en konkurransevridning som er veldig uheldig. Jeg tror det er på tide å revurdere hele nettolønnsordningen.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:47:16]: Vi i Senterpartiet er stolte over at vi greide å få gjennomslag for bedre sosiale ordninger for selvstendig næringsdrivende, noe som den forrige regjeringa ikke fikk til. Senterpartiet er for en aktiv næringspolitikk, hvor en har både generelle tiltak og vilje til spesielle tiltak.

Norske Skog i Frankrike har fått akseptable vilkår på strøm. Finsk skogindustri har tilsvarende hos seg. Første spørsmål er: Er Venstre positive til kraftforedlingskontrakter som medvirker til lønnsom, framtidsrettet treforedling i Norge?

Det andre spørsmålet går på jordbruk. Jeg synes vi skal glemme det som har skjedd tidligere. Vi skal glemme om

det var optimisme eller pessimisme. Vi som er yrkesutøvere, vet hva det var. Vi kan se framover. I den situasjonen vi nå er i, ønsker partiet Venstre å legge til rette for økte priser på norske matvarer slik at bondeøkonomien kan styrkes gjennom markedet – ja eller nei?

Leif Helge Kongshaug (V) [11:48:22]: Først til forholdene for Norske Skog. Det er en mer sammensatt sak enn bare kraftkontrakter. Men Venstre står for at det er viktig å ha rammebetingelser som gjør at norsk industri kan overleve i en internasjonal konkurranse, ikke minst ut fra det høye lønns- og prisnivået vi har fått i Norge. Derfor har Venstre en rekke tiltak i sitt alternative budsjett, som bedrer rammevilkårene for norsk industri.

Når det gjelder landbruket, er jeg enig med representanten Lundteigen som sier at vi ikke skal fokusere så mye på det som har vært før, men se framover. Det har jeg prøvd å få fram i mine innlegg. Men Lundteigens partifelle, statsråden, viser fortsatt tre år tilbake i tid når det gjelder landbrukspolitikken. Det er feil, vi må se framover og heller modernisere.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [11:49:40]: Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning la i førre veke fram ein rapport som syner at jordbruksinntektene gjekk ned med 4 pst. i 2006. Det første jordbruksoppgjøret som blei framforhandla av dagens regjering, var i 2006. Dei tiltaka som der blei innførte, får først verknad frå og med inntektsåret 2007. Det har òg landbruksministeren peika på i ein kommentar til dei tala som blei lagde fram.

Representanten Kongshaug har i eit intervju med Nasjonen 6. desember i år skulda landbruksministeren for å vere både utydeleg, svak og uærlig – ganske harde påstandar. Er det slik at representanten Kongshaug og Venstre framleis held fast ved at dei ikkje har ansvar for bøndene sine inntekter i 2006?

Leif Helge Kongshaug (V) [11:50:44]: Spørsmålsstillere framstilling her er ikke helt riktig. Et jordbruksoppgjør for 2006 innebærer også målpriser som gjelder fra 1. juli 2006, så det jordbruksoppgjøret som ble framforhandlet for 2006, har også ingredienser som virker inn på inntektsutviklingen. Men det er riktig at rammeavtalen ikke gjelder for 2007.

Men det viktige opppe i dette er at en nå fokuserer på modernisering av landbruket, ser på på hvilke områder det går an å skape optimisme og gnist igjen – nettopp ved å gå inn og se på regelverket og la bøndene og næringsutøverne få noe mer armslag for å kunne investere og ikke føle at alt er detaljregulert. Det vil ikke skape kreativitet og optimisme, det ser vi også fra andre næringer.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Statsråd Dag Terje Andersen [11:52:08]: Flere av talerne har vært inne på – og jeg slutter meg til det – at Norge er et godt land å bo og leve i. Slik vil vi det skal fortsette å være. Velferden i morgen og i framtiden avhenger av verdiskapingen i dag. Noe av det viktigste vi kan

gjøre i dag, er derfor å sørge for at Norge blir et godt land å drive næringsvirksomhet i. Vi må skape for å ha noe å dele.

Jeg er veldig fornøyd med Regjeringens offensive satsing på nyskaping og næringsutvikling i årets budsjett. Vi bidrar sterkt til å stimulere til økt verdiskaping over hele landet, og har sørget for en kraftig utvidelse av rammene for den aktive næringspolitikken. I budsjettet for 2008 styrkes Nærings- og handelsdepartementets budsjett med hele 13 pst. i forhold til budsjettet for 2007.

Næringslivet trenger forutsigbarhet og langsiktighet. Gode rammevilkår er noe av det viktigste vi kan gi norsk næringsliv. Denne regjeringen bidrar til forutsigbar utvikling i rentene og en stabil kronekurs. Slik fører vi en økonomisk politikk som gir næringslivet stabilitet til å satse inn i framtiden.

Denne regjeringen har satt seg ambisiøse mål. Blant annet har vi sagt at vårt mål er at Norge skal bli en av de ledende, innovative, dynamiske og kunnskapsbaserte økonomier i verden, innenfor de områdene hvor vi har særskilte fortrinn. Gjennom budsjettet for 2008 trapper Regjeringen opp satsingen nettopp på sektorer der Norge er ledende internasjonalt, eller har forutsetninger for å bli det. Det er en ambisjon som skiller oss fra den forrige regjeringen.

La meg først nevne maritim sektor. I oktober lanserte Regjeringen en egen maritim strategi. Her la Regjeringen fram sin plan for å støtte opp under videre vekst og utvikling av de norske maritime næringene. I budsjettet følger vi opp strategien og foreslår 252 mill. kr til forsknings-, innovasjons- og kompetansetiltak i maritim sektor. Det er en økning på hele 100 mill. kr fra 2007. I tillegg videreføres nettolønnsordningen, og vi innfører en forbedret redetrisikatteordning som vil sørge for gode og forutsigbare rammevilkår for næringen.

Også reiselivet er en sektor for framtiden. Om bare noen få dager legger Regjeringen fram en nasjonal strategi for reiseliv. Vårt utgangspunkt er at Norge er et land med muligheter for unike opplevelser i helt spesiell natur. Med et slikt godt produkt har vi også store muligheter til å skape vekst og verdier. Når Regjeringen nå snart legger fram en egen reiselivsstrategi, er det bl.a. for at Norge i større grad skal ta del i den internasjonale veksten innenfor reiseliv. Budsjettforslaget viser at vi mener alvor – bare over Nærings- og handelsdepartementets budsjett økes satsingen til 215 mill. kr. Jeg er glad for at komiteen støtter Regjeringens ambisjoner for reiselivet.

Et viktig mål for denne regjeringen er å gi alle mulighet til kunnskap. Vår konkurransekraft ligger først og fremst i hodene våre. I dag har vi for lengst innsett at vi ikke kan konkurrere på pris og billig arbeidskraft. De produktene vi lager, må kort og godt være veldig gode, og kunnskapen må være høy. Skal vi fortsatt kunne konkurrere, må vi forske mer. Regjeringen mener derfor en aktiv satsing på næringsrettet forskning er avgjørende for å nå målet om økt vekst og verdiskaping i hele landet.

Jeg ser at opposisjonen er kritisk til Regjeringens forskningsinnsats. Det er jeg uenig i. Regjeringens budsjett for 2008 innebærer en realvekst på 3 pst. til forskning. Det

kommer i tillegg til økning av forskningsfondet og videreføring av SkatteFUNN-ordningen. Over Nærings- og handelsdepartementet har vi siden regjeringsskiftet økt forskningssatsingen med 520 mill. kr, en økning på 37,5 pst.

Det er ikke nok å få fram gode forskningsresultater hvis vi ikke kan kommersialisere gode ideer. Innovasjon Norge er Regjeringens fremste virkemiddel for å løfte fram lønnsomme bedrifter i hele landet. Derfor styrker vi Innovasjon Norges virkemiddelapparat.

Regjeringen vil i 2008 etablere et nytt investeringsfond på 2,2 milliarder kr. Fondet skal tilby langsiktig konkurransedyktig kapital og bidra til nyskappingsprosjekter og skal fokusere på de fem satsingsområdene marin og maritim sektor, miljø, energi og reiseliv. I tillegg skal fondet bidra med et kompetent og aktivt eierskap i porteføljebedriftene. Fondet vil være et godt supplement til Innovasjon Norges øvrige virkemidler.

For at vi skal få til innovasjon og omstilling er det viktig med et fortsatt samarbeid mellom staten og næringslivet. Dette budsjett styrker de mulighetene, og vi tar viktige steg videre mot å oppfylle våre løfter om verdiskaping og felles velferd.

G u n n O l s e n hadde her overtatt presidentplansen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øyvind Korsberg (FrP) [11:57:44]: Statsråden var inne på en nasjonal reiselivsstrategi. Det er jo interessant. Reiselivet berører mange departement, og det kan nok være god grunn til å samordne det. Jeg har også merket meg at Georg Kamfjord, som var Regjeringens eksterne engasjerte prosjektleder for reiselivsnæringen, sluttet i protest på grunn av Regjeringens og statsrådens håndtering av reiselivet.

Det er stor interesse for reiseliv i denne salen. Fremskrittspartiet har fremmet et representantforslag, der en samlet opposisjon bad om å få en stortingsmelding. I tillegg har representanten Torbjørn Hansen hatt en interpellasjon om reiselivet.

For å få en helhetlig debatt: Hvorfor vil ikke Regjeringen fremme en reiselivsmelding for Stortinget så vi får tatt hele debatten for en så viktig næring, som er lokalisert rundt omkring i hele landet og engasjerer samtlige stortingsrepresentanter?

Statsråd Dag Terje Andersen [11:58:53]: Representanten påstår at en engasjert konsulent som skulle bidra i prosessen, har sluttet i protest mot statsråden, La meg si at det har ikke tilflytt meg noen slik informasjon i det hele tatt. Det har vært uenighet i forhold til den avdelingen han jobbet i i departementet, og det er faktisk noe annet.

Tvert imot er engasjementet til både statsråden og Regjeringen omtalt som nyskappende i forhold til det som var i den forrige regjeringen, ikke minst fra reiselivsmiljøer, utenom den ene representanten som Korsberg nevnte. Når det gjelder reiselivsstrategien har vi jobbet bredt og hatt

seminarer rundt omkring i hele landet, for vi tar næringskunnskap på alvor, i tillegg til den kunnskapen vi har selv, og den kunnskapen Innovasjon Norge har.

Når det gjelder alle virkemidlene som legges inn i strategien, er de til behandling i forbindelse med statsbudsjettet, derfor er de gjenstand for debatt. Men vi følger opp det vi sa i Soria Moria-erklæringen om at Regjeringen ønsker å legge fram en regjeringsstrategi på de sentrale satsingsområdene. Det er det som kommer til å skje den 18. desember, og Korsberg kan glede seg: Det blir bra!

Torbjørn Hansen (H) [12:00:09]: Det er liten tvil om at Regjeringens næringspolitikk er blitt en slags parade-marsj i løftebrudd. Hadde det ikke gått så bra med norsk økonomi, ville dette sannsynligvis vært Regjeringens aller svakeste punkt. Det som er mest påfallende, er at de såkalt strategiske næringer har en tendens til å bli kanskje verst rammet av de endringer som Regjeringen foreslår.

Statsråden var selv inne på den maritime strategien, med 100 mill. kr mer til forskning og 1,4 milliarder kr mer i skatteskjerpelse for en næring som er ekstremt frustrert over den politikken som Regjeringen fører. Vi har samtidig en reiselivsnæring som også er strategisk, og som har opplevd en totalt passiv regjering i to år, og fiskerinæringen har opplevd en rekke forverringer i rammebetingelsene.

Men krumtappen når det gjelder løfter fra Arbeiderpartiet i forrige valgkamp, var kanskje løftet om et nytt industrikraftregime. Man pleide jo kontakt med de Union-ansatte nesten daglig.

Jeg vil spørre: Har næringsministeren nå en aktiv politikk når det gjelder Norske Skog? Kommer det industrikontrakter? Kommer det et statlig oppkjøp? Kommer det tiltak som påvirker noe av det? Eller er det den samme politikken som har vært ført i alle år?

Statsråd Dag Terje Andersen [12:01:18]: Oppfattet jeg det riktig, at spørsmålet til slutt endte opp med Norske Skog? – I så fall vil jeg svare på det.

Når det gjelder industrikraftregimet, vet representanten utmerket godt – det er omtalt en rekke ganger av olje- og energiministeren, som har ansvaret for kraftforsyningen her i landet – at vi jobber tett med det for å finne gode løsninger både for Norske Skog og andre.

Men hvis spørsmålet først og fremst gjaldt Norske Skog, er jo situasjonen for Norske Skog at det er og har vært en privateid bedrift. Norske Skog har faktisk skrevet opp sin egen verdi på bakgrunn av at det er mulig å selge den kraften de har rett til, til en høyere pris enn det de betaler for den. Det tyder ikke på at det i første omgang er kraftsituasjonen som er problemet for Norske Skog. Tvert imot, for Norske Skog er det en utfordring at verdensmarkedet for avisepapir er redusert. Det er altså ikke først og fremst et eierproblem, det er et markedsproblem som resultat av tidligere valgte strategier, der jeg kunne sagt mye om hva jeg mener. Men vi forholder oss altså til det og blir løpende orientert om situasjonen av Norske Skog, for vi er selvfølgelig opptatt av den som en del av verdiskapingen av norske råvarer. Det er altså slik at det først og

fremst er eierskapsspørsmål, som representanten nevnte, som er problemet for Norske Skog.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [12:02:48]: I hovedmerknaden frå regjeringspartia startar dei med å skriva «at det etter 2 år med rød-grønn regjering går svært godt i norsk næringsliv». Det ville ha vore meir korrekt å seia at etter to år med raud-grøn regjering går det framleis godt med norsk næringsliv, for det er ikkje tvil om at Bondevik II faktisk snudde nedgang til oppgang, pessimisme til optimisme, og fekk pilane til å peika i rett lei.

I innlegget mitt gav eg honnør til delar av Regjeringa sin politikk, men mykje står igjen. Eg kjem bl.a. tilbake til industrikraftregimet, for dette skulle vera «a piece of cake», vart det sagt i valkampen. No har det gått over to år med ny regjering, utan at noko har skjedd. Eit NO_x-fond vert etterlyst. Stoltenberg I innførte eit svovelavgiftsfond som fungerte. Sjølv om det ligg i andre departement, reknar eg med at statsråden har «hands on» på dette.

Eg vil spørja: Får me eit nytt industrikraftregime? Og vil Regjeringa sjå på eit NO_x-avgiftsfond?

Statsråd Dag Terje Andersen [12:03:53]: Representanten refererer til begrepet industrikraftregime. Det er ikke omtalt i Soria Moria-erklæringen. Det er en løsning på industrikraftproblemet som er omtalt i Soria Moria-erklæringen. Det jobber olje- og energiministeren kraftfullt for å få til. Det går òg fram av eierskapsmeldingen, som representanten Sørfonn tidligere har omtalt som ganske bra.

Èn av de mulighetene vi har, er at Statkraft, som er statlig heleid, skal ha større ambisjoner når det gjelder å inngå kommersielle, men gode industrikraftkontrakter framover. Det vil være én av de tingene som kan bidra til å gi langsiktighet for næringslivet i Norge i framtiden. De sakene representanten Sørfonn omtaler, blir altså fulgt opp.

Jeg må tillate meg å si at jeg registrerer av innstillingen fra komiteen at alle partier – også Kristelig Folkeparti – ønsker å bruke mindre midler på næringspolitikk enn det Regjeringen foreslår, selv om det er økninger på enkeltposter. Jeg tar det som et uttrykk for at denne regjeringens næringspolitikk er veldig offensiv, også i forhold til opposisjonens ønsker om å plusse på enkeltposter. Men helheten er altså veldig offensiv.

Leif Helge Kongshaug (V) [12:05:22]: Regjeringen og regjeringspartienes representanter har uttrykt stolthet og høylytt glede over de såkalte forbedringene av de sosiale rettighetene for selvstendig næringsdrivende. Rett skal være rett, det er et lite skritt i riktig retning – også i Venstres retning. Men måten det er gjort på, er ikke Venstre med på. Det blir i realiteten som om man øker egenandelene i helsesektoren med 95 mill. kr, og så legger man 60 mill. kr tilbake til helse, og så tror man dermed at man har fått en bedre helsepolitikk. Vi vet alle at slik er det ikke.

Mener næringsministeren virkelig at det er en forbedring av situasjonen for de selvstendig næringsdrivende når disse må betale 95 mill. kr for ytelser som koster det offentlige 60 mill. kr? Hvorfor støtter ikke Regjeringen

Venstres forslag til endringer, som virkelig ville bedre de sosiale ordningene for de mange gründere og kvinnelige selvstendig næringsdrivende?

Statsråd Dag Terje Andersen [12:06:24]: For det første en liten reservasjon i forhold til at Regjeringen skulle gå et lite skritt i Venstres retning. Jeg vil heller si i venstreretning. Jeg føler meg mer bekvem med det.

Når det gjelder de sosiale ordningene, som ble nevnt her, er jeg veldig fornøyd med at vi gjør det mer likeverdig for selvstendig næringsdrivende i forhold til det som har vært situasjonen for folk som har vært ansatt i bedrifter.

Representanten er sikkert kjent med dette. Jeg har iallfall for min del vært ansatt i diverse bedrifter i Norge, og da har det bestandig vært slik at den bedriften jeg har vært ansatt i, har betalt en arbeidsgiverandel til folketrygden, og jeg har blitt trukket en andel til folketrygden som ansatt. Da er det rimelig når vi innfører mer like ordninger for de selvstendig næringsdrivende, at de på samme måte er med på å finansiere det. Det er en helt naturlig måte å håndtere et slikt spørsmål på.

Men jeg registrerer med glede at Kongshaug i hvert fall synes at det er et skritt i riktig retning. Jeg synes det er relativt positiv omtale sammenlignet med det vi er vant til.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [12:07:40]: Statsråden og Regjeringen har gjort noe som jeg synes er veldig alvorlig: De gambler med vår felles fremtid. Man setter en av Norges viktigste næringer, både historisk sett og i fremtiden, på spill. Jeg tenker på hele den maritime clusteren, og spesielt rederinæringen. Regjeringen varslet i valgkampen at de skulle føre en aktiv næringspolitikk. Den aktive næringspolitikken har bestått i at man inndrar 14 milliarder kr fra næringen, for så å gi noen peanøtter, i form av 100 mill. kr, tilbake til næringen. Samtidig skryter statsråden av at han har lagt frem en maritim handlingsplan, som han er for feig til å legge frem for Stortinget slik at vi kan få en debatt i Stortinget om den saken.

Jeg lurer på: Hva skal statsråden gjøre for at tilliten mellom rederinæringen og staten skal bli slik den var tidligere?

Presidenten: Presidenten synes ikke «for feig til» er et godt parlamentarisk uttrykk.

Statsråd Dag Terje Andersen [12:08:57]: Nei, og det er heller ikke et dekkende uttrykk, selv om det hadde vært parlamentarisk, for alle de konkrete forslag som ligger i maritim strategi, er tatt inn i statsbudsjettet og er til behandling her og nå. Så det er fullt ut mulig å mene noe om det.

Når det gjelder tilliten til næringen, glemmer representanten Asmyhr et poeng – og kanskje ikke helt tilfeldig det som er det største poenget: Nå blir det altså i Stortinget i dag, hvis vi skal dømme etter innstillingen, vedtatt et framtidig rederibeskatningssystem i Norge som er veldig bra i europeisk sammenheng. Det blir vedtatt med støtte fra alle partier, fra ytterste venstre til ytterste høyre. Aldri

har altså rederibeskatningen vært mer forutsigbar enn det den blir etter dagens vedtak.

Så er det riktig som tidligere finansminister Per-Kristian Foss uttalte, at hadde det vært meningen at den utsatte skatten som har vært i det gamle regimet, skulle være et endelig skattefritak, hadde vi vedtatt skattefritak. Det er altså slik at deler av det utestående beløpet kan investeres i miljøtiltak og dermed ikke komme til beskatning. Men det viktigste er at med tiltakene som ligger i den maritime strategi og det framtidige rederiskattsystemet, har altså rederinæringen i Norge aldri hatt mer forutsigbare og stabile rammevilkår enn det en har etter dagens vedtak i Stortinget, takket være initiativ fra denne regjeringen.

Presidenten: Da er replikkordskiftet over.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [12:10:42]: Jeg synes at den debatten vi har vært vitne til i dag, er ganske spesiell. Vi opplever at representantene fra regjeringspartiene strutter av selvtillit – de gir i hvert fall inntrykk av det. Det er ikke måte på hvor mye skryt denne regjeringen får, og man skulle tro at livet til innbyggerne i dette landet var blitt endret i vesentlig grad i de to årene som denne regjeringen har sittet. Det er vel åpenbart at så ikke har skjedd. Hadde noen spurt velgerne hva de mener om Regjeringens politikk, tror jeg man ville fått en del negative svar.

Vi har sett at det har vært misnøye med Regjeringen i fiskerinæringen. Vi vet at det er stor misnøye med Regjeringens politikk i landbruksnæringen. Og vi vet også at det innenfor de maritime næringene har vært betydelig frustrasjon over den såkalt aktive næringspolitikken som de nåværende regjeringspartiene før valget lovet å føre på dette feltet, men som har endt opp i antakeligvis norgeshistoriens største sosialisering – eller ran, som man også kan kalle det.

Så vet vi også at det egentlig er stor frustrasjon blant regjeringspartienes representanter i Stortinget. Det har kommet til uttrykk under flere debatter, og også i en rekke utspill i media i disse to årene som vi har vært gjennom.

Så registrerer jeg at det stadig kommer angrep mot Fremskrittspartiets landbrukspolitikk. Det synes jeg på en måte er ganske merkelig. For hva er det denne regjeringen har levert av landbrukspolitikk så langt i denne stortingsperioden? Det er et godt spørsmål. Hva er det som skjer av politisk nyskaping i Landbruks- og matdepartementet? Kunne noen svare meg på det? Hva slags større politisk visjon er det den sittende landbruks- og matministeren har? Så langt i denne stortingsperioden har vi nesten ikke fått en eneste sak på næringskomiteens bord fra Landbruks- og matdepartementet, og nå er perioden i ferd med å løpe ut. Vi har ikke mye tid nå hvis vi skal utforme en god ny og fremtidsrettet landbrukspolitikk. Derfor er det beklagelig at stortingsflertallet nylig stemte ned forslaget fra Høyre, som Fremskrittspartiet støttet, om at det skulle fremmes en stortingsmelding om en ny og fremtidsrettet landbrukspolitikk.

Hvis man går inn i de innstillingene som har vært behandlet i næringskomiteen så langt i denne perioden, om jordbruksavtalen og andre sider av landbrukspolitikken,

ser man raskt at det er Fremskrittspartiet som har vært mest offensiv, og som har kommet med mange gode forslag som har fått delvis støtte fra de andre ikke-sosialistiske partiene. Det som overrasker meg, er jo at disse forslagene er blitt nedstemt av regjeringspartiene. Det går på forslag om nisjeproduksjon og forslag om å utrede skatte- og avgiftsbyrden for aktørene i landbruket.

Representanten Sigvald Oppebøen Hansen sa i sitt innlegg at det er viktig å føre en politikk for familiebrukene. Han sa sågar at unge som har vært ute og fått seg utdanning, får god erfaring når de kommer hjem for å overta familiebruket. Da vil jeg stille spørsmålet: Hva er det som er et familiebruk? Er det et bruk med 17 1/2 ku som ingen i dag kan leve av? Er det det som skal være attraktivt for de unge som har vært ute og fått seg utdanning? Det er jo helt åpenbart at de ikke kommer tilbake til landsbygda med en slik politikk, som er skapt for heller å jage folk fra landsbygda enn å gjøre det attraktivt å komme hjem og overta familiegården.

Steinar Gullvåg (A) [12:16:08]: Jeg må si meg helt enig med representanten Korsberg, som tidligere i dag gav uttrykk for at han mente at tv-kameraene oftere burde rettes mot denne talerstolen. Det blir sagt mye viktig herfra, men da jeg hørte Korsbergs innlegg, skjønner jeg årsaken til at de ikke gjør det.

Norge er fortsatt en av verdens ledende sjøfartsnasjoner. 90 000 mennesker har sitt daglige arbeid i det vi kan kalle maritime bedrifter. Vi har lange og solide tradisjoner. Bredden i vårt maritime miljø er ganske imponerende og spenner fra rederier og skipsmegling til offshore, utstyrsindustri og skipsverft. Og vi skal bli enda bedre, slik Regjeringen legger opp til i sin maritime strategi.

De maritime næringene lever i sterk internasjonal konkurranse og opererer i et globalt marked. Derfor må næringene ha rammevilkår som setter dem i stand til å konkurrere. Og derfor innfører Regjeringen nå Europas beste rederiskatteordning, slik rederinæringen selv har ønsket seg. Da bør vi huske at Rederiskatteutvalgets flertall gikk inn for å likestille rederivirksomheten med all annen næring i Norge – for øvrig helt i tråd med Bondevik-regjeringens næringsnøytrale næringspolitikk.

I tillegg har Regjeringen opprettholdt og bygd ut den såkalte nettolønnsordningen for sjøfolk som gjør det mulig for norske rederier å bemanne norske skip med norske mannskaper.

Så skulle vi tro at rederinæringen var fornøyd – men nei da! Rederiforbundet klarer ikke å glede seg over gode rammevilkår og truer nok en gang med utflagging, fordi de ved overgangen til ny skatteordning må innfri to tredeler av den skattegjelda som rederiene har opparbeidet seg over tid. Den siste tredelen kan brukes til miljøinvesteringer. Nå er det lite oppsiktsvekkende at norske redere forsøker å unngå å betale skatt – ei heller at opposisjonen støtter dem i det. Men det er ganske pussig at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre i sine alternative budsjetter faktisk inntektsfører en skatt som de er imot.

Neste år koster nettolønnsordningen ca. 1,7 milliarder kr. Det er 300 mill. kr mer enn den skattegjelda rederiene

årlig må betale tilbake til staten de neste ti åra. Men de får en god skatteordning, samtidig som myndighetene satses kraftig på forskning og utvikling, og det satses stort på maritim kompetanse, rekruttering og nærskipsfart. På denne bakgrunn tror jeg nok at Norges Rederiforbund og deres medsammentvorne i Stortinget nok hadde tjent på en mer balansert holdning til Regjeringens maritime politikk.

Fiskeri- og havbruksnæringen setter sannsynligvis ny eksportrekord i 2007. Norge eksporterer i år fisk og fiskeprodukter for svimlende 37 milliarder kr. Det går godt i fiskerinæringen. Lønnsomheten, både i oppdrett, tradisjonelle fiskerier og foredlingsindustrien, er gjennomgående god. Den som imidlertid leser opposisjonens merknader til Fiskeri- og kystdepartementets budsjett, må få et annet inntrykk. I mangel av en helhetlig fiskeripolitikk har opposisjonen, etter at strukturmeldingen ble lagt fram og drøftet i Stortinget, henfalt til det jeg vil kalle for regulær spekkhogging. Derfor opplever vi at det manes til omkamp om strukturiltak som ennå ikke har trådt i kraft, og som vi ikke har sett virkningen av. Regjeringspartiene har imidlertid sagt at vi skal evaluere strukturordningene i 2009. Opposisjonen har ikke tid til å vente på dette. De henger fast i den fiskeripolitikken som tidligere fiskeriminister Svein Ludvigsen førte – og de vil snarest mulig tilbake til den.

Skillelinjene i norsk fiskeripolitikk blir klarere og klarere. Regjeringspartiene vil ha styring med ressurser og uttak. Vi vil ha en bærekraftig forvaltning av fiskeressursene. Vi vil ha internasjonalt forpliktende avtaler og et tillitsfullt samarbeid med andre fiskerinasjoner i kampen mot overfisket i Nordsjøen og i Barentshavet.

Vi vil regulere tilgangen til fisket og se til at både havfiskeflåten og kystfiskerne får fiske sin rimelige del av tottkvotene for de viktigste bestandene. Vi vil ha leveringsbetingelser som sikrer fiskeforedlingsindustrien råstoff året rundt. Vi vil ha deltakerlov og råfisklov, og vi vil ha konsesjonsbetingelser i oppdrettsnæringen.

Motstykket til dette er Fremskrittspartiets, Høyres, Kristelig Folkepartis og Venstres sprikende politikk. Det er bare graden av liberalisering som skiller dem.

Tord Lien (FrP) [12:21:38]: Jeg må få si til siste taler at det at Arbeiderpartiet er for lover og regler og byråkrati, er ingen nyhet.

Jeg skal bruke mitt innlegg til i hovedsak å snakke om to næringer. At dette er to av de viktigste næringene i Trøndelag, er mer en tilfeldighet. Det jeg skal snakke om, er skog og oppdrett.

La meg begynne med å si at jeg syntes representanten Lundteigen stilte et godt spørsmål til representanten Korsberg, et spørsmål Korsberg selvfølgelig besvarte meget bra. Spørsmålet handlet om framtiden for norsk skogindustri og den verdikjeden norsk skogbruk representerer. Denne verdikjeden produserer i Trøndelag alene for 6 milliarder kr i året. Den suverent største enkeltaktør og Norges klart største avtaker av tømmervirke er Norske Skogs fabrikk på Fibortangen på Skogn i Levanger. Fabrikken er avhengig av leveranse av tre ting til konkurran-

seddyktige vilkår for å lykkes. Det er kraft, tømmer og varme.

Med disse fakta i bakhodet kom jeg på at det nok ikke er representanten Korsberg som best kan besvare spørsmålet om hva som skal til for å redde norsk treforedlende industri og Norske Skog på Levanger. Det spørsmålet skulle heller statsminister Jens Stoltenberg fått. Den 2. mai 2006 var avisene i Midt-Norge fulle av svaret på nettopp det spørsmålet: Hva skal til for å redde Fibortangen? Svaret er gasskraftverk på Fibortangen. Et slikt gasskraftverk ville sikret kraftleveransen og skaffet billig varme til produksjonen på Skogn. Stoltenberg gikk så langt som å si:

«Neste gang jeg kommer, må det være for å markere starten på byggeprosessen» – for varmekraftverket, altså.

La meg si det slik at jeg håper det blir sånn, men mye kan tyde på at tidligere statsråd Eriksen har tatt med seg verktøykassen til Nordland, og at sittende næringsminister, energiminister og statsminister ikke har de verktøyene de skrøt av i de to siste valgkampene. Jeg er stygt redd for at handlingslammelsen i Regjeringen vil kunne medføre at neste gang statsministeren reiser til Nord-Trøndelag, blir det for å gå i fakkeltog, slik han gjorde i Skien i 2005. Vi vet hvordan det gikk. Nå er det opp til representanten Lundteigen og andre skogvenner i regjeringspartiene å sørge for at hele verdikjeden som det norske skogbruket er grunnlaget for, også i fremtiden kan gi et betydelig bidrag til norsk verdiskaping, velferd og sysselsetting.

NO_x-avgiften er i denne sammenheng et nyttig sted å starte. NO_x-avgiften utgjør 1,6–1,8 milliarder kr i utgift og svekket konkurransekraft for norsk næringsliv. 1,8 milliarder kr er en litt akademisk størrelse. Mer alvorlig er det at enkelte arbeidsplasser i fiskeflåten har fått en avgift på 60 000 kr pr. årsverk. Jeg minner om at avgiften overheadet ikke har hatt ønsket effekt, og at ingenting tyder på at utslippene av NO_x har gått ned i 2007. En rekke representanter fra regjeringspartiene, anført av representanten Brekk, har kunngjort at det jobbes med dette, og at det er vanskeligere enn antatt. Jeg vil minne om at Fremskrittspartiet allerede for ett og et halvt år siden foreslo å utrede en NO_x-fondsordning i stedet for å innføre en fiskalavgift.

Så til den andre store eksportnæringen i Trøndelag: havbruksnæringen. I havområdene utenfor de tre kommunene Hitra, Frøya og Snillfjord i Sør-Trøndelag produseres det hver eneste dag nesten 2 millioner middagsporsjoner sjømat, primært laks. Dette er om lag like mye mat som hele det norske landbruket produserer i løpet av én dag. Produksjonen og eksporten av norsk laks har vært en suksess, til tross for at næringen har hatt noen sterke opp- og nedturer, og til tross for forsøk på å legge distriktpolitiske snarere enn industripolitiske hensyn til grunn for behandlingen av næringen. I det siste har lakseprisene falt. Dette har på den ene siden ført til fallende lønnsomhet, men fortsatt lønnsomhet. Samtidig har prisfallet bidratt til økt total volumomsetning av laks.

Norge har i mange år vært verdens klart største eksportør av laks. Denne posisjonen er nå truet av Chile. Fremskrittspartiet ser grunn til å være bekymret over at norsk

eksport av laks utgjør en mindre andel av verdensmarkedet enn for noen år tilbake, og at posisjonen som verdensleder er svekket. Målsettingen bør etter vår mening være å beholde stillingen som største eksportland også i fremtiden. Det kunne være interessant om fiskeriministeren i sitt innlegg kunne kommentere dette og si om hun er enig i at målsettingen for norsk lakseproduksjon skal være at vi også i fremtiden skal være størst.

At norske selskap produserer mer i Chile og Skottland, er bra, men det er vekst i den norske produksjonen som skal bidra til norsk velstand og velferd i fremtiden. Den eneste måten å korrigere tapet av markedsandeler på, er å øke produksjonsvolumet. Økt produksjon i laksenæringen kan skje gjennom tildeling av nye konsesjoner, eller ved økt produksjon innenfor de eksisterende konsesjonene. Dagens regelverk med maksimalt tillatt biomasse er en hindring for økt produksjon i eksisterende konsesjoner. Jeg viser i den sammenheng til Fremskrittspartiets forslag om å øke maksimalt tillatt biomasse.

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:26:57]: I går overvar jeg, i likhet med mange andre i denne salen, Al Gores Nobel-foredrag i Oslo rådhus. Han hadde et meget klart budskap, som gjorde meg om mulig enda mer sikker på at de overordnede miljø- og klimautfordringene er nåtidens viktigste utfordring. Samtidig trer sammenhengen mellom disse klimaproblemene og den internasjonale matvaresituasjonen tydeligere fram. Landbruket, både jordbruket og skogbruket, spiller en svært viktig rolle i klima- og miljøarbeidet både i Norge og i resten av verden. Matproduksjon og forbrukerenergi bidrar isolert sett til globale CO₂-utslipp. Skogen er samtidig verdens globale CO₂-fanger, og den lagrer CO₂. På motsatt vis bidrar avskoging til en situasjon vi ikke ønsker. En god landbrukspolitik er derfor en politikk som også er god klimapolitikk.

Vi er i gang med å videreutvikle norsk landbruk innenfor dette brede miljøbegrepet. Det er et arbeid som jeg prioriterer meget høyt, og jeg er glad for at et flertall i komiteen peker på at det er behov for forsterket innsats overfor miljøutfordringene i landbruket framover. Jeg forsterker departementets innsats på dette området vesentlig framover.

Landbruket gjennomgår store endringer og står overfor store utfordringer knyttet til framtidig nasjonal matproduksjon, lønnsomhet og rekruttering til næringa. Inntektene i jordbruket varierer over år ut fra naturgitte og markedsbaserte forhold. I tillegg tar det tid å endre en næring med langsiktige perspektiver over seg. Med det som utgangspunkt er det naturlig å se inntektsutviklinga over tid. For bønder som f.eks. står midt oppi et byggeprosjekt, er det en realitet at regninger ikke betales på sikt, men om 14 dager.

Det har i salen i dag vært en debatt om hva som har skjedd tidligere. Jeg er veldig enig med representanten Kongshaug og andre i at det som er poenget nå, er å se framover og sørge for endringer som bidrar til en forbedret situasjon. Samtidig er det greit å være enige om at vi har bak oss en periode med betydelige utfordringer på det

vis at inntektsutviklinga var klart lavere enn for andre grupper. Det har vært en utfordring å ta tak i det og forbedre inntektsutviklinga, slik at mulighetene for utvikling i landbruket framover blir bedre enn det som har vært tilfellet. Vi jobber hardt for å få både inntekter og optimisme på plass i landbruket. Da er det helt uforståelig det vi ser, at høyrepartiene her i Stortinget aktivt jobber for det motsatte ved å angripe den inngåtte jordbruksavtalen og foreslå milliardkutt i bevilgningene til landbruket.

Mange er urolige over markedssituasjonen og knappheten på norske varer innenfor en rekke produksjoner. Jeg er også svært utålmodig på dette området. Samtidig vil jeg understreke at etterspørselen i markedet også innebærer økte muligheter for næringsutvikling på den enkelte gård. Vi har iverksatt flere tiltak for å bidra til produksjonsøkninger, i tillegg til satsingene i jordbruksavtalen. Jeg har merket meg at Høyre og Fremskrittspartiet også har uttrykt bekymring for bl.a. sau og melk. Høyrepartiene dobbeltkommuniserer imidlertid når de krever produksjonshevende tiltak samtidig som de foreslår å redusere lønnsomheten i næringa med henholdsvis 30 000 kr og 120 000 kr pr. årsverk. Jeg mener at den økte prisen på sauekjøtt med 4 kr pr. kg sammen med økte tilskudd som kom på plass i årets jordbruksavtale, er det viktigste enkelttiltaket på flere tiår for å øke produksjonen av sauekjøtt. Høyre og Fremskrittspartiets forslag er de tydeligste forslagene for å redusere omfanget av den samme produksjonen.

De siste ukene har vi igjen blitt minnet om viktigheten av å sikre trygg mat. Konsekvensene av uønsket bakterieforekomst i mat kan være katastrofale for enkeltpersoner. Derfor er trygg mat hovedmålet i matpolitikken. Sammen med de andre fagansvarlige i departementene arbeider jeg kontinuerlig med å iverksette effektive tiltak langs hele verdikjeden.

Mattryggheten i Norge er generelt god. Etter fjorårets alvorlige sykdomsutbrudd forårsaket av E. coli-bakterien i spekemat har både Mattilsynet og Folkehelseinstituttet hatt en grundig gjennomgang og iverksatt en rekke tiltak for å være bedre rustet til å møte lignende situasjoner. Den nylige listeriasaken i forbindelse med mykost fikk tragiske konsekvenser for noen, og viser at det fortsatt er behov for forbedringer for å sikre mattryggheten og for å gi god veiledning og trygt kosthold til utsatte grupper.

Jeg har i budsjettproposisjonen lagt vekt på at Mattilsynet må frigjøre ressurser internt for å øke veilednings- og tilsynsaktiviteten ute på den enkelte gård, ute på den enkelte bedrift. Gjennom forenklinger i regelverket har vi også bidratt til å frigjøre ressurser. Med andre ord: Vi tar grep for å styrke mattrygghetsarbeidet ved at det blir mindre administrasjon og mer tilsyn. Jeg vil nøye følge forbedringsarbeidet i Mattilsynet framover.

Komiteen har gjort et godt og grundig arbeid med innstillinga. Innstillinga viser klare skillelinjer i retningen på landbrukspolitikken. Jeg konstaterer allikevel at et klart flertall på Stortinget gir sin tilslutning til Regjeringas politikk på landbruks- og matområdet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [12:32:12]:

Etter å ha deltatt i en rekke debatter med landbruks- og matministeren i de siste to år har jeg fått forståelsen av at han synes at jordbruksavtalen er et godt instrument for å styre norsk jordbrukspolitikk. Det skal vi ikke ta en debatt om her. Men samtidig, når man har et sånt redskap som jordbruksavtalen er, måtte det være interessant å gå inn og se hvilke mål man har greid å oppfylle i de årene vi har hatt jordbruksavtale i Norge – dette for å forbedre det redskapet som jordbruksavtalen er, med tanke på den landbrukspolitikken som man skal føre i årene som kommer.

Jeg kunne godt tenke meg å spørre statsråden om han vil være med på å sette i gang et prosjekt for å gjennomgå den måloppnåelsen som måtte være i forbindelse med jordbruksavtalen, og se om man har nådd de mål man har satt seg i forbindelse med denne avtalen.

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:33:20]: Når det gjelder hvilke mål vi har nådd gjennom jordbruksavtalen, tror jeg det er verdt å minne seg selv og kanskje også andre på noen fakta rundt det. Ett faktum er at vi nå produserer mer mat i Norge enn vi noen gang tidligere har gjort. Etterspørselen etter norsk mat er også høyere enn hva den har vært på noe tidspunkt. Når det gjelder kjøtt, har vi f.eks. en produksjonsøkning på 2 pst. i 2007, slik som det nå ser ut. Kyllingproduksjonen øker med hele 14 pst. i 2007. Vi ser også at vi gjennom avtalesystemet og gjennom det å ha en styring av markedet, som jo Fremskrittspartiet er sterkt imot, i år klarer å redusere omsetningsavgiftene med 300 mill. kr. Det er ganske kjærkomne reduserte kostnader for norske matprodusenter. Vi ser også at vi gjennom å ha en styring med markedet nå raskt klarer å reetablere en kontroll med melkemarkedet som gjør at vi har en produksjon som står i forhold til de målene som ligger.

Jeg mener at det å ha et system med en jordbruksavtale, det å ha en styrt landbrukspolitikk, klart viser seg å ha effekt i forhold til måloppnåelse.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [12:34:43]: I gårshagens Sunnmørsposten uttalte småkrafteier og senterpartimann Gunnar Høydal fra Volda seg om Regjeringens energipolitikk, som han mente var tafatt fra første stund. Den har ikke ført til at det har blitt realisert en eneste kilowattime med fornybar energi, satsingen på fornybar kraft har omtrent opphørt, og det som har blitt bygd, er nærmest på tross av og ikke på grunn av den politikken som Regjeringen har ført.

Han viste til at småbygder på Vestlandet er rammet av bruksnedlegging og fraflytting, og at småkraftnæringen ofte er med på å skape inntekter på steder der det er lite annet næringsgrunnlag. Å reversere utviklingen ved å gjeninnføre grunnrenteskatt på kraftverk mellom 1 500 og 5 000 kWh er nærmest en ufattelig handling. Han kaller det et ran av verdier på bygdene. Han vil nå melde seg ut av partiet med øyeblikkelig virkning, og anbefaler også andre å gjøre det samme.

Er Senterpartiet komfortabel med politikken som drives på området? Og vil statsråden foreta seg noe for å rette

opp feilskjæret, som også her rammer næringsutviklingen ute i distriktene?

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:35:56]: Som representanten antakeligvis er klar over, og som ikke minst parlamentarisk leder Lars Peder Brekk har sagt fra denne talerstolen ved flere anledninger, er det i finanskomiteens innstilling uttrykkelig sagt at spørsmål knyttet til disse områdene skal gjennomgås grundig og raskt. Det betyr at vi ser at det her er behov for nettopp å gjøre det. Målet med det er at vi skal sørge for at vi får på plass den fornybare krafta som trengs. Vi har gjort betydelige grep i forbindelse med den generelle virkemiddelbruken her ved å tilføre Enova mye penger i forhold til det som tidligere har vært gjort. Det betyr at vi har mer penger til rådighet til å satse på fornybar energi enn noen gang tidligere. Når vi får konkrete innspill om hva som skjer ute på bygda når det gjelder bygging av anlegg basert på fornybar energi, og det ikke skjer i et tempo som vi kunne ønske, er det naturlig å gå igjennom situasjonen grundig. Det er, som det tidligere er redegjort for her i salen, noe vi går i gang med nå.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [12:37:09]: Innbyggjarane i nærleiken av Åkneset ved Geirangerfjorden er urolige. Dei etterlyser å få på plass ei døgnkontinuerleg overvaking av dei tunge fjellmassane som bokstaveleg talt heng truande over dei. Folk synest det går for seint, og folk er urolige. Stranda kommune og andre kommunar dette gjeld, er engasjerte.

Så spørsmålet mitt er: Vil statsråden no setja fart i arbeidet med å få på plass ei døgnkontinuerleg overvaking her, slik at folk kan føla seg trygge, og vil han ha ein nær dialog med Stranda kommune og dei andre kommunane? For å seia det litt folkeleg: Vil statsråden på raude rappen sørgja for at det skjer noko her?

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:38:03]: Det har statsråden for lengst gjort!

Når det gjelder hva som er brukt av midler over statsbudsjettene, har vi for det første fått på plass overvåkings-systemet i Storfjorden og i Stranda knyttet til Åkneset, et i omfang historisk prosjekt til – hvis jeg ikke husker feil – ca. 64 mill. kr. I tillegg har vi i år sagt at vi stiller med 10 mill. kr til et døgnkontinuerlig overvåkings-senter basert på et fellesprosjekt med lokale myndigheter.

Så vidt jeg har observert, har det blitt tatt svært godt imot i lokalmiljøet i Storfjorden, og blir sett på som et bidrag fra Regjeringen for nettopp å få på plass den tryggheten som representanten Sørfonn etterspør.

Leif Helge Kongshaug (V) [12:38:59]: Vi er i en ny situasjon når det gjelder norsk landbruk, med tanke på at før har vi hatt overproduksjon, reguleringer, omsetningsavgifter osv., mens vi nå er inne i en fase der det er for lite produsert mat i dette landet i forhold til markedet. Det er også signaler om at det er flere som vil slutte i næringen. Det er mange årsaker til det, og det er sammensatt, selvfølgelig. Det er også en fare for at det kan bli produsert mindre mat på de arealene vi har. Vi har vært så heldige

så langt at eksisterende gardbrukere har tatt over de arealene som har vært i produksjon.

Jeg spør: Er statsråden enig i at det er en ny situasjon? Hadde det ikke vært fruktbart om statsråden kom med en sak til Stortinget der vi kunne diskutert jordbrukspolitikken ut fra den nye situasjonen, og også tatt med den nye situasjonen i forhold til WTO? Jeg forventer ikke at han kommer med en melding – det har vi ikke tid til, men rett og slett en sak med en invitasjon til en bred politisk debatt i Stortinget om landbrukspolitikken?

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:40:11]: For å ta det siste først: Det som kan defineres som den nye situasjonen, altså at vi har en situasjon internasjonalt med mer fokus på knapphet på mat enn på overflod, og at en ser at behovet for bruk av arealer verden rundt vil være større framover enn hva som har vært tilfellet de siste årene, er, som jeg har sagt i Stortinget tidligere, særdeles viktig og noe jeg akter å komme tilbake til Stortinget med en bred redegjørelse om så fort jeg mener jeg har et godt nok faktagrunnlag for det.

Så må jeg si at det i forbindelse med den store klimadebatten og det som handler om landbruket, er interessant å se hvor mye som fortsatt er ugjort når det gjelder forskning og kunnskap. Nettopp derfor mener jeg også at det er viktig at det blir gjort et skikkelig arbeid på dette området, slik at vi vet hvilke tiltak vi skal sette i verk for å få til effektive tiltak som faktisk virker.

Når det gjelder det representanten Kongshaug her nevner om en ny situasjon med hensyn til behovet for mat, mener jeg at f.eks. behovet for å nytte norske beitearealer blir et helt annet når en ser at bruk av arealer i andre land representerer betydelige miljøutfordringer i en del tilfeller.

Øyvind Korsberg (FrP) [12:41:34]: Som jeg var inne på i mitt innlegg, er det et visst byråkrati i landbruksforvaltningen. Jeg viste bl.a. til Dagens Næringsliv og en del andre uttalelser i så måte. Også representanten Per Olaf Lundteigen har jo i finansdebatten fremhevet at det er en del byråkrati, og at mye kan forenkles. Senterpartiet vil, som han uttykte det, «kontrollere i stort, ikke detaljstyre i smått».

Da er spørsmålene til statsråden: Hvordan vil statsråden forenkle hverdagen for norske bønder? Hvorfor øke byråkratiet når det gjelder landbruksforvaltningen, mens antall bønder blir færre?

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:42:26]: Når det gjelder landbruksbyråkratiet, som representanten Korsberg refererer til, er det et aldri så lite paradoks her. Mattilsynet, som utgjør en ganske vesentlig del av dette byråkratiet – hvis jeg ikke husker feil, om lag 1 400 årsverk – er et tilsyn som må være der helt uavhengig av matproduksjonen i Norge. Det er et tilsyn som går langt utover bare det å produsere mat. Og så vidt jeg har registrert i debatten så langt i dag, er det eneste partiet som aktivt har gått inn for å øke aktiviteten på det området, Fremskrittspartiet.

Når det gjelder hvordan vi skal sørge for at det blir enklere hverdag for bonden og andre småbedriftseiere, mener jeg at det vi nå gjør i forbindelse med hygienepakken og det felles regelverket vi får for kontroll gjennom den, er et konkret bidrag hvor vi går bort fra en situasjon hvor kontrollørene nær sagt må stå og se på hver eneste kylling som går gjennom et slakteri, eller må inn og, som det blir sagt her, millimetersjekke enhver detalj, til at mer av kontrollen blir overført til den enkelte virksomhet, og at myndighetene i større grad er inne og har en overordnet kontroll – i tråd med det som jeg oppfattet var intensjonen bak spørsmålet.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed over.

Sigrun Eng (A) [12:44:05]: Landbruk er ei spanande næring – ei næring med kjempestore utfordringer, men øg ei næring med utruleg mange moglegheiter. Regjeringa har sett seg klare mål gjennom Soria Moria-erklæringa, og vi er godt i gang med å levere.

Dei generelle rammevilkåra er viktige – ei inntekt til å leve av, kapitaltilgang ved nyinvesteringar og velferdstilbod som gir tryggleik både ved sjukdom og ferie. Både i fjorårets og i årets jordbruksoppgjer vart det teke viktige grep for å betre rammevilkåra for norske bønder. I årets avtale får mjølkeprodusentane om lag 25 000 kr meir pr. årsverk. Sauebruka fekk ein auke på over 35 000 kr, medan utslaget for ammekyrproduksjon er om lag 28 000 kr pr. årsverk.

Så skal ein ikkje stikke under stol at oppslag om nedgang i bondens inntekter trass alt gjer inntrykk. Men tala som det blir referert til, har sitt utgangspunkt, anten vi liker det eller ikkje, i jordbruksavtala framforhandla under Bondevik II-regjeringa.

For oss i Arbeidarpartiet er det viktig å ha sagt at bønder er ei yrkesgruppe vi er stolte av. Vi må ha rom for dei store samdriftene som i stor grad sørgjer for næringsmiddelindustrien sine behov, men øg enkeltprodusentar som det framleis er mange av, m.a. der eg bur. Tenk å produsere trygg mat på ein dyreetisk god måte, pleie kulturlandskapet, ha moglegheit til å sleppe dyra ut på fjellbeite og sørgje for at vi har nasjonal sjølvberging på om lag 50 pst.! Vi bør ha for augo at mat som vi har føresetnad for å produsere, bør produserast nasjonalt så langt det let seg gjere. Politiske vedtak må øgså i større grad innrettast på det. Det same gjeld målsetjinga om 15 pst. økologisk produksjon, i betre balanse med jordas toleevne. Ei grøn næring kan bli enda grønare med politisk innretning av overføringar for å nå målet.

Reiselivet nyt øg godt av bondens arbeid, både som råvareleverandør og ikkje minst på grunn av effekten vi alle får av velstelte bygder. Verdsarven i Geirangerfjorden hadde ikkje vore på FN si liste over unike opplevingar utan, eg hadde nær sagt, hjelpa frå dyr og menneske.

Forørkning og flaum kan gi oss eit heilt anna verdsamfunn på svært kort tid. I tillegg veks verdsøkonomien i folkerike land som Kina og India. Etterspørselen etter mat aukar, og prisane på verdsmarknaden stig raskt. Korleis resultatet blir for norske bønder etter ei framforhandla

WTO-avtale, er heller ikkje avklart. Det einaste som er sikkert, er at kampen om maten vil vekse i åra som kjem, og Noreg har mange moglegheiter, kanskje øg til eksport, om vi utnyttar dei. Regjeringa har ei klar målsetjing om at vi øg skal ha ein betydeleg matproduksjon etter at WTO-avtala er i hamn.

Vi ser fram til at statsråden før neste års jordbruksforhandlingar kjem med tankar om tiltak for å auke produksjonen der vi har fortrinn. Det er rom for større produksjonsvolum mest på alle område innanfor landbruk. Ein må prøve å komme så nær sitt eige forbruk som råd. Overproduksjon gir, som fleire har vore inne på, dårleg økonomi i form av «straffeavgifter».

Skogen gir inntektsmoglegheiter og kan ved større uttak i framtida både gi meirinntekter, biodiesel og biobrensel. Skogen fangar CO₂, og god skjøtsel og planting er svært godt for miljøet. Her har vi store uutnyttta moglegheiter. Skogfondsordninga gir gode føringar for ein framtidsretta politikk, og der har vi berre hausta godord for kursendinga frå dei raud-grøne. Det kan ikkje vere framtidsretta at vi i dei rikaste landa kjøper opp maisen frå fattige i utviklingsland for å gi oss sjølve eit slags alibi med miljødrivstoff på bensintanken. Vi tek ifrå dei dei viktigaste grunnlaget i kosthaldet, mens vi kan bruke av vår eigen skog med godt samvett og lage vårt eige biodrivstoff. Det må bli meir samanheng mellom liv og lære.

Så ser eg at klokka går. Eg hadde noko meir på hjartet og teiknar meg hermed til eit treminuttsinnlegg.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [12:49:24]: Aldri har utgangspunktet vært bedre for Norge, aldri har så mange vært i arbeid og betalt skatt, aldri har skatteinntektene vært større, sjelden har norsk næringsliv gått bedre, og aldri har inntektene fra Nordsjøen vært større.

Dette til tross opplever vi en regjering som setter det meste i revers, med hvileskjær og stadig nye feilskjær. Det er smertefullt å oppleve at Regjeringen ikke tar ansvar og bruker de gode tidene til å investere for framtiden.

Høyre er sterkt kritisk til Regjeringens stadig mer fraværende næringspolitikk. De rød-grønne gikk til valg i 2005 med sterke løfter om en ny næringspolitikk. Vi opplever i dag at den såkalt nye politikken er tilbakeskuende og innebærer en stadig sterkere satsing på offentlig eierskap. Samtidig føres det en dårligere politikk for privat eierskap og gründere.

LO i Møre og Romsdal har oppfordret Regjeringen til å få på plass en bedriftsbeskatning i tråd med den våre utenlandske konkurrenter har, og viser spesielt til behovet for reduksjon av formuesskatten på arbeidsplasser. I sin uttalelse til Romsdals Budstikke understreker de at verkstedindustrien på Nordvestlandet har vist at næringen er i stand til å møte den utenlandske konkurransen med suksess. Det samme gjelder underleverandørene til bransjen. Dette skyldes i stor grad at bedriftene sitter inne med svært god kompetanse på produktene de leverer. Men kompetanse alene er ikke nok til å sikre en levedyktig industri. Skal norske bedrifter ha mulighet til å konkurrere i et stadig tøffere globalisert marked, må de ha forutsigbare rammer. LO viser videre til at skatteregimet i denne sam-

menheng er av svært stor betydning, og at de fleste europeiske land, inklusiv Danmark og Sverige, har fjernet formuesskatten.

LO har forstått noe som den norske regjeringen ikke har forstått, nemlig at Regjeringens næringspolitikk er konkurransevridende, og at den over tid vil styrke utenlandske konkurrenter på bekostning av norsk næringsliv.

Høyre har jobbet hardt for økt satsing på forskning. Det vi ser, er at kunnskap og forskning nedprioriteres av de rød-grønne gjennom det berømte hvileskjæret.

Grunnlaget for framtidig kunnskap og vekst er langt svakere enn det burde være i et rikt land der alt ligger til rette for å investere for fremtiden.

En framtidsrettet næringspolitikk og en ansvarlig økonomisk politikk med vekstskapende skattelettelser under sentrum-Høyre-regjeringen bidrog sterkt til at Norge i dag opplever historisk gode tider med sterk vekst i skatteinntektene. Vi har nå en unik mulighet til å bygge videre på et samfunn som skaper muligheter for alle, og vi har en forpliktelse til å investere slik at de gode tidene vedvarer.

Til tross for de rekordstore skatteinntektene ser vi en regjering med manglende evne til å få mer ut av ressursene, og som ikke makter å prioritere de store oppgavene. Vi ser at reiselivsnæringen, som er en stor og viktig vekstnæring for Distrikts-Norge, i dag rammes hardt med Regjeringens politikk. Samtidig opplever vi at småkraftverkene som produserer fornybar energi, og som er en kjærkommen ekstraintekt for mange bønder, i dag skattes i hjel med dagens regjering. Fiskalavgiften NO_x rammer også fiskeflåten hardt, og rekeflåten forsvinner. Regjeringens forslag til overgangsordning til nytt rederibeskatningssystem svekker investeringskapasiteten til rederiene og dermed også klyngene.

Kort fortalt reverseres og raseres næringslivet langs hele kysten med den politikken som dagens regjering praktiserer. Verdiskaping og arbeidsplasser svekkes når Regjeringen også neste år øker skattene på privat kapital som investeres i norske bedrifter. Forslaget om å fjerne den såkalte aksjerabatten rammer familieeide og privat-eide bedrifter.

En framtidsrettet næringspolitikk som legger til rette for vekst, er den beste garanti for å oppnå felles velferd. Næringspolitikken må stimulere til omstilling, og den må tilby konkurransedyktige rammebetingelser i forhold til våre naboland.

Statsråd Helga Pedersen [12:54:05]: Fiskeri- og havbruksnæringen er veldig viktig for sysselsettingen og verdiskapingen både for landet som helhet og spesielt for distriktene langs kysten. De grepene som gjøres i fiskeri- og havbrukspolitikken, er av stor betydning for utviklingen i Distrikts-Norge. Det perspektivet har Regjeringen med seg også i det budsjettet som er lagt fram for neste år.

Det er blitt nevnt mange tall her tidligere i dag. Det skal også jeg gjøre. Norge eksporterer daglig 27 millioner fiskemåltider til kvalitetsbevisste kunder i hele verden. Derfor er det nødvendig å sikre og dokumentere at fisken vår hentes opp fra et rent hav, og at den sjømaten vi selger,

er trygg å spise. Vi må også sikre at fisken høstes av bærekraftige bestander og på en bærekraftig måte.

I løpet av de to årene denne regjeringen har sittet, har vi engasjert oss kraftig for å bekjempe det såkalte svartfisket. De mange ulike tiltakene vi har satt i verk, viser allerede gode samfunnsøkonomiske resultater. Nedgangen i overfisket i Barentshavet fra 2005 til 2006 var på hele 23 pst. for torsk og 55 pst. for hyse. Dette kommer nå lovlydige fiskere langs kysten til gode i form av høyere fangstkvoter og bedre priser i markedene.

Vi skal ikke hvile på laurbærene av den grunn. Fiskekriminalitet omfatter store verdier, og mottrykket mot fiskejaks må holdes oppe og styrkes for å hindre at ulovlig fanget fisk finner nye veier inn i markedene. Derfor foreslår vi ytterligere å styrke bevilgninger til tiltak mot ulovlig fiske med 10 mill. kr til neste år. Dette er penger som skal gå til utvikling av elektronisk verktøy, økt landingskontroll og økt internasjonalt samarbeid om ressurskontroll. Dette vil styrke vår slagkraft mot svartfisket, og det står i sterk kontrast til den forrige regjeringens nedbygging av Fiskeridirektoratet og dermed også den etatens ressurser og evne til å drive kontrollarbeid og internasjonalt samarbeid, som er nøkkelfaktorer for å bekjempe det ulovlige fisket.

Jeg er glad for at flertallet i komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om en betydelig reduksjon både i årsavgiften og innmeldingsgebyret for merkeregisteret. Begrunnelsen for denne nedjusteringen er at den nye årsavgiften for merkeregisteret som regjeringen Bondevik II innførte, medførte at fiskerne betalte inn mye mer enn de faktiske kostnadene man hadde ved å administrere dette. Dette blir nå korrigert.

Lønnsomhetsanalysen for 2006 er nylig avsluttet. Det er en veldig interessant lesning i forhold til de noe negative beskrivelsene av virkeligheten i fiskerinæringen som bl.a. er kommet til uttrykk i denne salen. Lønnsomhetsanalysen viser at den helårsdrevne fiskeflåten i 2006 hadde et samlet driftsoverskudd på 1,7 milliarder kr, og lønnsomheten er god i de aller fleste fartøygruppene. I tillegg ble det satt ny eksportrekord i fjor, og det går mot ny eksportrekord også i år. En god verdiskaping i årene som kommer, krever at vi fortsatt sørger for at fiskebestandene forvaltes bærekraftig, og at vi på andre måter legger til rette for utviklingen av fiskerinæringen, som det marine verdiskapingsprogrammet og etableringen av det nye statlige investeringsfondet, der en halv milliard kroner er øremerket marin sektor.

Regjeringen vil også sikre at norsk havbruksnæring utvikles og drives på en bærekraftig måte og innenfor akseptable rammer når det gjelder areal- og ressursbruk, fiskehelse, fiskevelferd og miljøeffekter. Arbeidet mot rømt oppdrettsfisk er høyt prioritert, og det arbeides på bred front for å få ned rømmingstallene. Det er gledelig å konstatere gode resultater også der. Når det gjelder laks, har vi under halvparten så mange rømminger i år som i fjor, og også når det gjelder marin fisk, har vi betydelig lavere tall i år enn i fjor.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øyvind Korsberg (FrP) [12:58:34]: Jeg vil starte med å gi litt skryt til statsråden for å ha fulgt opp det som tidligere fiskeriminister Svein Ludvigsen gjorde i forbindelse med å bekjempe overfisket med et internasjonalt regelverk. Det er jo slik at departementet har økt budsjettet med 10 mill. kr for å bekjempe overfisket. Det får nok russiske tjuvfiskere og andre til å skjelve lite grann. Verdiene av det som blir tatt ulovlig, representerer nærmere 2 milliarder kr. Så dette er et stort og viktig spørsmål.

Nylig kom Kystvakten med tall som viser at de er nødt til å redusere antall seilingsdøgn til neste år i forhold til i år med ca. 25 pst. Det har aldri vært så lavt. Da vil jeg spørre statsråden: Er det å redusere Kystvaktens budsjett så mye at man må redusere seilingsdøgnene med 25 pst., en del av strategien for å bekjempe overfisket?

Statsråd Helga Pedersen [12:59:38]: En veldig viktig strategi for å bekjempe overfiske er bedre regelverk og internasjonalt samarbeid. Det er ikke noe som dukker opp av seg selv. Det krever kapasitet både i Fiskeridepartementet og i Fiskeridirektoratet.

Det er helt åpenbart at de kuttene som Fremskrittspartiet har foreslått i budsjettet, 23 mill. kr i kutt på departementet og 5 mill. kr på Fiskeridirektoratet, ville senke vår kapasitet til å gjøre dette viktige arbeidet. Fremskrittspartiets store mantra i mange sammenhenger er å bygge ned byråkrati, men byråkratiet og de folkene vi har som jobber med dette, er faktisk en nøkkel bl.a. for å følge opp kontrollavtalene vi har innført.

Når det gjelder Kystvakten, har vi styrket Kystvakten i de to foregående budsjettene betydelig i forhold til det den forrige regjeringen og Fremskrittspartiet stod for. Vi har bedre kapasitet – de nye fartøyene vi nå setter i drift, har betydelig større rekkevidde enn det de gamle kystvaktfartøyene hadde. Så vår kapasitet bygges opp, ikke ned.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [13:00:48]: NO_x-avgiften tar strupetak på bl.a. fiskerinæringen og cruisenæringen. Både statsråd Helga Pedersen, statsråd Andersen og statssekretærer har bedyret opptil flere ganger at NO_x-avgiften ikke skal være en fiskalavgift, og at det skal framforhandles en miljøfundsordning. Etter lang trenering fra Regjeringens side skulle det nå endelig, onsdag 5. desember, foreligge en avtale om et miljøfond for å redusere NO_x-utslipp. Avtalen skulle inngås mellom staten og 18 næringsorganisasjoner. Dessverre ble det brudd i forhandlingene, noe som begrunnes med at Regjeringen i forhandlingene ikke var villig til å gi noe i forhold til tilbakevirkende kraft. En kunne også lese i Fiskeribladet at Regjeringen i denne sammenhengen har vist seg som en lite troverdig avtalepart.

Mener statsråden likevel at NO_x-avgiften skal være en fiskalavgift, ettersom allerede innbetalt avgift har gått rett i statskassen og tydeligvis blir værende der? Og har egentlig Regjeringen et reelt ønske om å få på plass et NO_x-fond i tråd med det som næringene ønsker?

Statsråd Helga Pedersen [13:02:05]: Det er helt riktig at NO_x-avgiften er innført for å bekjempe NO_x-utslip-

pene, noe som også vil komme havmiljøet, som fiskerne er avhengige av, til gode.

Når Regjeringen har hatt veldig dårlig tid i denne saken, henger jo det sammen med at Bondevik II-regjeringen ikke gjorde noe for å oppfylle Göteborg-forpliktelsene, som Stortinget vedtok for mange, mange år siden.

Forhandlingene mellom Regjeringen og næringen finner nå sted, i en god tone, så vidt jeg her fått rapportert. Jeg er helt ukjent med at det er brudd i forhandlingene, og jeg er heller ikke kjent med at 5. desember er satt som noen sluttdato for forhandlingene. De pågår fortsatt.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF) [13:02:55]: Ein fersk EU-rapport slår fast at EU-fiskarar driv nærmast ukontrollert overfiske, og rapporten stadfestar at det ikkje er oversikt over kor mykje fisk som faktisk vert fanga. Me veit at opptil 60 pst. av fisken som EU-fiskarane fangar, vert kasta ut igjen. EUs fiskerikommisær, Joe Borg, kommenterte nyleg til NRK at unionen var einig om at noko måtte gjerast, men dei ante ikkje korleis dei skulle verta einige.

I ein fellesmerknad seier regjeringspartia:

«Utkastpåbudet som EU har praktisert, har vært kritisert fra Norges side og er til evaluering.»

Tidlegare i dag er «pusete» godkjent som eit parlamentarisk uttrykk. Viss dette er Regjeringa si tilnærming, må dét vera tilfellet. Har statsråden tøffare og meir treffsikre verkemiddel i ermet for å få slutt på den enorme sløsinga med mat som det faktisk er snakk om her?

Statsråd Helga Pedersen [13:04:02]: Det er sikkert veldig mye som kunne vært sagt om EUs fiskeripolitikk her, både sterke sider og svake sider. Det som er viktig for Norge, er at vi har et godt samarbeid med EU om de bestandene som vi forvalter i fellesskap. Vi har fått på plass en rekke avtaler de siste årene som sikrer det, og forholdet mellom Norge og EU på det fiskeripolitiske området tror jeg aldri har vært så godt som det er nå.

EU har etter påtrykk fra Norge tatt fatt i «spøkelsesfisket» og tatt et krafttak for å rydde opp i de såkalte spøkelsesgarnene. Det var en viktig sak for Norge.

Vi har også tatt opp det som handler om utkast, som er ressursløseri, som representanten Sørfohn ganske riktig påpekte. Fiskerikommisær Joe Borg har nå foreslått en ny EU-politikk på det området, og jeg ser fram til at det skal bli unionens politikk. På UUU-området har også Norge påvirket EU-kommisjonen i riktig retning. Det skjer mye positivt på det området, selv om vi ikke er i mål ennå.

Leif Helge Kongshaug (V) [13:05:13]: Det er betydelig uro i fiskerinæringen og blant de partiene som er opp-tatt av føre var-prinsippet, over at oljerelatert virksomhet brer seg på stadig nye områder og inn på tradisjonelle områder for fiskerinæringen. En av aktivitetene der er bl.a. seismikk og undersøkelser som eventuelt forstyrrer fisken og gytevandringene. Fiskarlaget har krevd stopp i de pågående seismikkundersøkelsene i Barentshavet, men fristene er blitt forlenget gjentatte ganger. Vi er veldig urolige for at fiskens gytevandring blir forstyrret.

(Kongshaug)

Det blir stadig mer oljeleting, men vi har for lite kunnskap om konsekvensene av seismiske undersøkelser. Vil statsråden prioritere å ta et krafttak for at det skal bli bevilget penger til forskning, slik at vi kan få mer kunnskap om konsekvensene av seismikk og fiskens levkår?

Statsråd Helga Pedersen [13:06:32]: Jeg er helt enig i at det er viktig å sikre god sameksistens mellom de ulike næringsaktørene som bruker det samme havområdet. Da Regjeringen la fram forvaltningsplanen for Barentshavet, gikk også Fiskerilagetets leder ut og sa at Fiskerilaget hadde fått gjennomslag på alle punkter i forvaltningsplanen. Jeg vil også minne om at fiskerinæringen var meget fornøyd med den konklusjonen Regjeringen trakk om Møre-blokkene.

I sommer vet vi at det har vært en del konflikter mellom de seismiske undersøkelsene og fiskerinæringen i Nordland. Det har olje- og energiministeren tatt tak i, og før neste sesong skal man sikre på en bedre måte at konflikter unngås.

Det har også vært litt skriverier i mediene om seismikkskyting utenfor Nordkapp. Der har direktoratet gått i dialog med de enkelte fiskerne og avklart at undersøkelsene skal skje i forståelse med de aktørene som er der, så det regner jeg også for å være kvittert ut.

Så skal vi selvfølgelig følge opp kontinuerlig når det skjer seismiske undersøkelser, og sikre at vi har den beste tilgjengelige kunnskapen.

Tord Lien (FrP) [13:07:54]: Jeg noterer meg at statsråden ikke nødvendigvis er av den oppfatning at det er et mål at Norge skal være det største produsentlandet for atlantisk laks, men at vi skal ha en offensiv oppdrettspolitik. Det holder ikke med 4 mill. mennesker å produsere fisken, vi er jo nødt til å eksportere den også.

Når er det sånn at til tross for vekst i asiatiske markeder er det EU som er det store mottaksmarkedet for norsk laks. Men noen få oppdrettere oppi Skottland sammen med noen få skotske politikere klarer å stenge hele det europeiske markedet for frie og gode rammevilkår for eksport av norsk laks, både foredlet og uforedlet. I denne settingen, hvor Norge blir hindret markedstilgang til sitt viktigste marked av noen få skotske oppdrettere, finner Regjeringen det opportunt å stenge det eneste offisielle kontaktpunktet mellom Norge og Skottland, generalkonsulatet i Edinburgh. Kan statsråden forklare meg hvorfor dette er fornuftig eksportpolitikk?

Statsråd Helga Pedersen [13:09:07]: For det første føler jeg meg veldig trygg på at Norge skal klare å holde stand i forhold til våre konkurrenter, inkludert Chile, i årene som kommer. Det handler om volum, men det handler også om kvalitet. Og det handler om å ha kontroll bl.a. med sykdomsbildet, og det er noe man sliter med i Chile nå. For Fremskrittspartiet, som ønsker å ta bort reguleringer i alle henseender, er jo det noe til ettertanke.

Når det gjelder forholdet til EU, har vi hatt laksesaken i WTO-panelet. Der fikk Norge medhold på alle de vikti-

ge punktene. Og det er nok sånn i denne saken at de store slagene utkjempes i Brussel og ikke i Edinburgh.

Presidenten: Da er replikkordskiftet over.

Arne L. Haugen (A) [13:10:26]: Jeg opplever næringskomiteens budsjetter som offensive og positive. Regjeringen har også i år fremmet forslag til et statsbudsjett som er en oppfølging av Soria Moria-erklæringen.

Men det er fortsatt utfordringer. En stor oppgave vi foreløpig ikke har løst, er industriens tilgang til energi i et langsiktig perspektiv. I Trøndelag er dette en særlig utfordring. I Midt-Norge har vi for lite energi totalt sett, og landsdelen er etablert som et eget prismråde. Dette er en situasjon som Stortinget selv, over tid, har skapt, og slik jeg ser det, må regjering og storting også bidra til å løse disse utfordringene.

Jeg har lyst til å løfte fram en næring som vanligvis ikke får særlig oppmerksomhet i den politiske debatten, og det er berg- og mineralnæringen, som sysselsetter over 5 000 personer og sørger for over 9 milliarder kr i eksportinntekter. Norske miljøer representerer spisskompetanse. Mange blir overrasket over at et gjennomsnittsmenneske bruker 1 100 tonn mineraler gjennom livet. Overalt omgir vi oss med bearbejdede mineralske produkter som bidrar til den velstanden vi har.

Dette er en framtidsrettet distriktnæring uten subsidier som står støtt på egne ben. Og på dette området har vi massevis av uutnyttede muligheter over det ganske land. Den eneste trusselen, slik jeg ser det, er at vi nesten ikke utdanner bergingeniører lenger ved Institutt for geologi og bergteknikk ved NTNU. Flertallet i komiteen har i innstillingen bedt Regjeringen ta tak i denne utfordringen. Med denne flaskehalsen ute av verden og med en ny minerallov tror jeg bergnæringen står foran en lovende utvikling.

En annen bransje med enorme muligheter er romfartsindustrien, der Regjeringens satsing har gitt nye muligheter for norske forsknings- og industrimiljø. Jeg vil spesielt nevne satsingen gjennom European Space Agency som utrolig spennende. Dette gir norske bedrifter mulighet til å vinne kontrakter innenfor en rekke av ESAs programmer, noe som har positive ringvirkninger for innovasjon og nyskaping i dette landet. Kongsberg Gruppen er blant de største aktørene innenfor norsk romrelatert industri. Men komponenter fra Norspace i Horten er nå om bord på 110 satellitter som svever rundt jorda. Jeg minnes også næringskomiteens besøk på Eidsvoll Electronics for en tid tilbake, en bedrift som leverer elektronikkmoduler til romfartsindustrien. Dette er en kompetansebedrift, etablert for 40 år siden, med 20 ansatte, som har forsvar, telemetri og romfart som satsingsområder. Her snakker vi om morgendagens teknologi, kunnskapsintensive produkter. Dette er noen av mange eksempler på at romfartssatsingen skaper industrielle muligheter over hele landet.

Alle som har vært på sjøen, vet noe om betydningen av navigasjons- og kommunikasjonsteknologi. Faktisk har romvirksomheten de siste tiårene blitt en uunnværlig del av hele samfunnets infrastruktur. Satellittbilder er nød-

vendig for en effektiv suverenitetsutøvelse gjennom overvåking av havområder og fiskeriflåte bl.a.

Jeg er glad for at satsingen på forenkling fortsetter også neste år, for en systematisk satsing på dette området er viktig for å kunne oppnå langsiktige virkninger i næringslivet. Altinn er myndighetenes portal for elektronisk dialog med næringslivet, og en fersk undersøkelse viser at på mindre enn tre år er næringslivets kjennskap til og bruk av portalen doblet. Brukerne rapporterer også at de bruker mindre tid på offentlige skjemaer ved bruk av Altinn. Det er positivt.

Statsråd Heidi Grande Røys [13:15:14]: Regjeringa legg stor vekt på at konkurranselover og reglane om offentlege innkjøp skal vere effektive verkemiddel for å fremje konkurranse. Det er viktig for å sikre effektiv ressursbruk for samfunnet og gode og rimelege varer og tenester til forbrukarane. Desse regelverka set rammer for næringslivet si åtferd i marknaden og sikrar at konkurransen skjer i kontrollerte, samfunnstenlege former til beste for oss alle. Det gjeld i dei aller fleste marknadene. Difor er det òg viktig med eit sterkt konkurransetilsyn med klåre fullmakter.

Med den vekt som Regjeringa legg på konkurranse og effektive marknader, er det sjølv sagt for denne regjeringa at konkurransepolitikken må vere under politisk kontroll. Eit samla storting har då òg i førre periode utforma konkurranselover slik at det er mogleg. Eg har merka meg at opposisjonen er kritisk til at Regjeringa ut frå politiske omsyn har gjort om nokre av Konkurransetilsynet sine vedtak. Opposisjonen overdriv betydninga av dette. Ein følgde nøyaktig same praksis i førre periode. Men dei få eksempla som vi har, viser at Regjeringa aktivt styrer konkurransepolitikken, og at vi i enkelte tilfelle òg har eit anna syn enn opposisjonen på avveginga mellom omsynet til konkurranse og omsynet til andre viktige politiske mål.

Eg har merka meg at Høgre òg er kritisk til at departementet har gjort om Konkurransetilsynet sine vedtak i fusjonssaker på fagleg grunnlag. Dette er urovekkjande. Forvaltningslova byggjer på at det er høve til å klage inn eit forvaltningsvedtak for ein overordna instans. All erfaring viser at enkelte vedtak då vert omgjorde av klageinstansen. Departementet si faglege prøving av tilsynet sine vedtak i klagesaker er såleis viktig for fusjonspartane sin rettstryggleik.

Regjeringa meiner at konkurranse ikkje alltid er eit riktig verkemiddel for å nå viktige samfunns mål, og eg er glad for at representanten frå Kristeleg Folkeparti òg var inne på det same. For å løyse problem knytte til marknadssvikt, som t.d. forureiningar, og naturlege monopol, som i kraftnettet, er det påkravd med andre former for offentlig styring og kontroll. Difor har Regjeringa i Soria Moria-erklæringa slått fast at ein innan viktige område som helse, omsorg og utdanning skal byggje på fellesskapsløysingar og styrkje ansvaret til det offentlege.

Offentlege innkjøp i stat og kommune utgjorde ca. 248 milliardar kr i 2006. Regjeringa legg difor stor vekt på at reglane om offentlege innkjøp skal sikre reell konkurranse om leveransar til stat og kommune, slik at desse ressursane vert utnytta mest mogleg samfunnstenleg og effek-

tivt. For å få dette til må regelverket vere kjent, det må vere forstått, og det må ikkje minst vere etterlevd.

KOFA har på mange måtar vore ein suksess, og er viktig for at det offentlege følgjer innkjøpsreglane. Som næringskomiteen har vore oppteken av ved fleire høve i spørsmål til og debattar med meg, har sakshandsamingstida i KOFA i ein periode vore eit problem. For å gi KOFA høve til å få ned restansane har Regjeringa sytt for ekstraløyvingar i ein periode. Samstundes har eg sett krav til nemnda om at det gjennomsnittleg ikkje skal gå meir enn tre månader frå ein leverandør sender inn ein klage, til saka er ferdig opplyst gjennom sekretariatet sitt arbeid og nemnda har gjort vedtak. Eg er tilfreds med at KOFA no har nådd det målet. På eitt år har vi fått ned restansane frå eitt år til tre månader. Det skal KOFA ha skryt for, men det er sjølv sagt òg viktig å fokusere på å halde sakshandsamingstida nede i det komande året. Det er ikkje lenger trong for ekstraordinære midlar for å få det til. No har ein etablert rutinar, ein har fått kompetansen på plass. Vi må halde fokus der, samtidig som vi seier at vi skal halde fokus på god og rask sakshandsaming.

I 2007 fekk KOFA rådvelde til å sanksjonere ulovlege direkte innkjøp, som er det grovaste brotet på reglane, med eit gebyr på inntil 15 pst. av kjøpet. Det skal òg sjølv sagt medverke til å få betre etterleving av reglane. Det er jo ein prosentsats som vil svi når ein gjer direkte ulovlege innkjøp.

Frå nyttår av vert Direktoratet for forvaltning og IKT etablert. Det skal få ei særskilt oppgåve med satsing på offentlege innkjøp, m.a. gjennom kunnskapsspreiing og informasjon om offentlege innkjøp og gjennom å utvikle, drifte og vere pådrivar for bruk av elektroniske løysingar. Eg er ikkje i tvil om vi har behov for den typen organ. Vi ser at det er mange brot på det offentlege innkjøpsregelverket både blant kommunar og blant statlege verksemdar. Vi treng verktøy for å få dei brota fjerna.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øyvind Korsberg (FrP) [13:20:36]: En av de største oppdragsgiverne i Norge ved siden av olje- og gasssektoren er offentlig sektor. Det offentlige gjør innkjøp for – statsråden nevnte vel tallet – la oss si flere hundre milliarder kroner for året, og det er jo beløp som øker hvert eneste år. Samtidig viser rapporter bl.a. fra Riksrevisjonen at stadig flere offentlige instanser bryter regelverket for offentlige anskaffelser. Føler statsråden et ansvar for situasjonen, og hva slags tiltak har statsråden satt i verk for å sikre reell konkurranse om oppdraget til det offentlige?

Statsråd Heidi Grande Røys [13:21:21]: Dette tar vi så absolutt på alvor. Riksrevisjonsrapporten som representanten Øyvind Korsberg viste til, var for 2006. Eg forventar sjølv sagt at riksrevisjonsrapportar i framtida vil vise ein heilt annan praksis når det gjeld å overhalde regelverket om offentlege innkjøp. 2006 var altså før vi fekk på plass det nye regelverket. Det kom på plass frå nyttår av, altså 1. januar 2007. Vi har resten av året brukt tid på å få på plass rettleiarar, både elektronisk og i skriftleg

form. Eg har sendt ut brev til alle departement og underliggjande etatar med klår beskjed om å overhalde regelverket. Vi opprettar no direktoratet, som får ein eigen seksjon som skal jobbe med rettleiing og kunnskapsspreiing om offentlege innkjøp. Det gjer vi i tett samarbeid med KS, og KS har sjølv sagt eit stort ansvar for at ein i kommunesektoren overheld regelverket, som vi har det i statleg sektor. Men vi tek dette på stort alvor. Det er sløsing med offentlege midlar ikkje å bruke det regelverket og dei moglegheitene som ligg der, og denne statsråden kjem til å følgje dette tett opp.

Torbjørn Hansen (H) [13:22:38]: Jeg vil følge opp spørsmålet fra representanten Korsberg.

Det er riktig at situasjonen er veldig alvorlig. Vi har innkjøp for sikkert 280 milliarder kr for offentlig sektor. Brudd på anskaffelsesregelverket fører til sløsing, men det fører også til risiko for korrupsjon, og det skaper store problemer for næringslivet. Regjeringen har iverksatt noen tiltak, gjort en lovendring, bevilget noen millioner til klageorganet, KOFA. Men slik jeg har oppfattet signalene fra næringslivet, er det ingenting som tyder på at holdningene i offentlig sektor er blitt spesielt bedre. Tvert imot ser vi stadig vekk brudd på innkjøpsregelverket, også høyt oppe – faktisk ganske nær opptil regjeringsnivået. Har statsråden noen nye tiltak på gang, eller kan det være at signalene fra Regjeringen om at man vil øke anbudsterskelen, slik at mange av disse innkjøpene kommer under anbudsterskelen, reduserer offentlig sektors vilje til å overholde dette regelverket?

Statsråd Heidi Grande Røys [13:23:44]: Anten kjøpet er over eller under terskelverdien på 500 000 kr, skal reglane for offentlege innkjøp følgjast så langt det er i tråd med reglane for over eller under. Blant anna gjeld dei generelle konkurransereglane òg for innkjøp under 500 000 kr. Ein skal helst lyse ut anbud. Ein skal køyre anbudsrundane. Ikkje minst skal ein skrive protokoll over kjøpet som det skal vere innsyn i, som skal vere til offentlig innsyn både for dei som spør etter han, og ikkje minst for revisjonen, for å sørge for at offentlege anbud går rett føre seg.

Så har vi auka høvet til å klage inn til KOFA. Fleire har fått moglegheit til å klage til KOFA. KOFA har, som eg har sagt, fått høve til å påleggje gebyr på inntil 15 pst. av innkjøpsverdien. Vi har fått på plass eit nytt og strengare regelverk som begynte å gjelde 1. januar i år. Frå nyttår får vi på plass direktoratet som skal jobbe med nye verktoy som gjer det enklare og meir gjennomsiiktig, men ikkje minst skal det drive med kunnskapsspreiing, slik at innkjøparane kan lova og dermed etterlever den lova som eg er oppteken av at dei faktisk skal følgje.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF) [13:25:03]: I budsjettinnstillinga er det fokusert ein del på moglegheitene for å setja til side Konkurransetilsynet si avgjerd. På den eine sida er det fornuftig med ein slik politisk sikringsventil, men på den andre sida er det alltid ein fare for at dette kan verta nytta som ein reiskap for politiske særinteresser

– det kan vera lokaliseringsspørsmål – og avstanden over til kameraderi vert veldig kort.

Mitt spørsmål til statsråden er: Kan statsråden seia litt meir om korleis ho tenkjer når det gjeld køyrereglar for kva tid det bør gjerast ei politisk overprøving av Konkurransetilsynet sine faglege vurderingar og avgjerder?

Statsråd Heidi Grande Røys [13:25:51]: Eg vil fyrst tilbakevise det representanten Ingebrigt S. Sørfohn sa – eg veit ikkje om han siterte, eller kva han gjorde, frå budsjettinnstillinga. Denne regjeringa har ikkje noko fokus på å setje til sides Konkurransetilsynet sine vedtak, som representanten Sørfohn sa. Tvert imot – vi fokuserer på å redusere byråkratiet – når vi skal gjere det – og det er det det forslaget som har vore ute på høyring no, går ut på. Slik som det er i dag, grip vi fatt i alle klager inn til Regjeringa ut frå ei konkurransefagleg vurdering. På eit eller anna tidspunkt ute i saksbehandlinga ser vi kanskje at vi står overfor ei sak som er av så stor og omfattande samfunnsmessig eller politisk betydning at vi kjem til å måtte bruke § 21. Likevel må vi då fullføre saksbehandlinga av det konkurransefaglege, noko Konkurransetilsynet aldeles utmerkt har gjort allereie. I det nye forslaget seier vi at då er det betre at Konkurransetilsynets saksutgreiing og vedtak står seg som konkurransefaglege vurderingar oppi det heile, og så konsentrerer Regjeringa seg om dei politiske vedtaka, som det er politikarane som skal gjere.

Leif Helge Kongshaug (V) [13:27:12]: Vi har tidligare vært inne på at det er en ny situasjon for norsk landbruk, og uansett ny WTO-avtale eller ikke vil situasjonen innen norsk landbruk og foredlingsindustri bli preget av internasjonale forhold. Det er en kjent sak at alle næringer utvikler seg best i konkurranse med andre, og mangel på konkurranse fører til sløvheter og mangel på kreativitet. Det er vel også slik at vi er enige om at det er ulikt nivå når det gjelder innovasjonsgraden innenfor landbrukstilknnyttet foredlingsindustri og virksomheter. Spørsmålet mitt til statsråden blir da: Mener statsråden det er tilstrekkelig konkurranse innen landbruksrelatert virksomhet, og mener statsråden også at en bør være forsiktig med å overprøve Konkurransetilsynets avgjørelser på disse områdene?

Statsråd Heidi Grande Røys [13:28:10]: Den landbrukspolitikken som denne regjeringa fører, legg òg til grunn at ein skal ha konkurranse, og stimulere til konkurranse, også innan landbruksindustrien. Eg har sjølv vore på besøk på fleire av desse industribedriftene. Der er fleire i Sogn og Fjordane som eg kjenner godt, og eg veit noko om korleis dei ser på både denne regjeringa sin politikk og førre regjeringa sin politikk i samband med det å vere innovativ, kome med nye produkt og dermed vere konkurransedyktig innanlands – ikkje minst, som representanten er oppteken av, dersom det skulle kome ei anna tid. Det veit vi ikkje heilt enno, men vi kan vel sjå for oss at det kan kome ei anna tid på landbruksområdet.

Eg er ikkje spesielt oppteken av å overkøyre Konkurransetilsynet, korkje i landbrukspolitiske spørsmål eller i

andre spørsmål. Det gjer vi når vi finn det naudsynt. Eg har brukt to forskjellige paragrafar i konkurranselovera. Det eine, som eg reknar med er det representanten viser til, er då vi brukte § 16. Det var ut frå ei anna konkurransefagleg vurdering enn det Konkurransetilsynet gjorde. Det er sterkt godtgjort i det skriftlege materialet som ligg til grunn for det vedtaket.

Torbjørn Hansen (H) [13:29:32]: Jeg vil tilbake til offentlige innkjøp.

Hvis man leser Soria Moria-erklæringen, står det at terskelverdien for anbud skal økes opp mot EU-nivå, som er 1,8 mill. kr. Dagens terskelverdi er 0,5 mill. kr. Det betyr at man skal foreta en dramatisk endring, hvor store deler av de 280 milliardene unntas fra anbudspflicht.

Det er riktig som statsråden sa i stad, at regelverket for anskaffelser gjelder både over og under anbudspflichten. Men det jo helt åpenbart for alle som kjenner til feltet, at hvis det er anbudspflicht, er det mye lettere å sjekke om regelverket har blitt fulgt, og det er mye større sannsynlighet for at kommunene følger regelverket hvis man er over anbudsgrensen.

Regjeringen har nå sagt i to år at man skal evaluere anbudsgrensen på en halv million kroner. Ser ikke statsråden, ut fra den utviklingen som har vært, og det massive omfanget av regelbrudd som er på dette området, at det vil være helt meningsløst å øke opp til 1,8 mill. kr? Ser hun ikke at det at man vurderer å heve anbudsterskelen, faktisk er et veldig negativt signal å sende ut, slik situasjonen er nå?

Statsråd Heidi Grande Røys [13:30:35]: No er det nok både fordeler og ulemper med kvar ein legg terskelverdien. Det erfarte ikkje minst Bondevik II, som heva terskelverdien rett før vi tok over hausten 2005.

No har vi tenkt å gjere det vi har sagt vi skal gjere, nemleg å gjennomføre den evalueringa, som både ser på ein kost-nytte-analyse av det Bondevik II gjorde i 2005, og tilsvarende kost-nytte-analyse av å gå vidare oppover mot EU-terskelverdien, slik som Regjeringa har sett føre seg, og som representanten er inne på og står i Soria Moria. Det betyr at vi må vere opne for at det kjem fram både pluss og minus med å gjere det grepet.

Som representanten veit, har eg frå denne talarstol, og i andre debattar, og nemnt at ein då sjølv sagt må ta ei ny vurdering av å påleggje utlysing i Doffin, altså å bruke ein del av dei verktøya som vi til no har valt ikkje å bruke, når vi har innført verdien på 500 000.

Evalueringa kjem i juni 2008, og då vil eg på ein eigna måte kome tilbake til Stortinget med ei eventuell vidare oppfølging av terskelverdiar.

Presidenten: Da er replikkordskiftet over.

Gorm Kjernli (A) [13:32:09]: Næringslivet i Norge går godt. Opposisjonens sprikende forsøk på å svartmale situasjonen kan ikke sies å være annet enn et skudd i mørke. Det har tidligere rast debatter om både tomme og fulle verktøykasser og smykkeskrin når det gjelder næringspo-

litikken. Jeg har ikke tenkt å rippe opp i det. Men vi kan konstatere at det går godt i norsk næringsliv. Sysselsettingen er høy. Arbeidsledigheten er den laveste på 20 år. Det legges til rette for mer forskning og innovasjon.

For regjeringspartiene er statlig eierskap viktig, ikke fordi det er et mål i seg selv for staten å eie mest mulig, men fordi staten ønsker å sikre noen mål gjennom sitt eierskap. Statlig eierskap er med på å sikre råderetten over våre felles naturressurser. Det er viktig for å sikre nasjonal forankring og langsiktig utvikling av nøkkelbedrifter. Dessuten kan det bidra til å sikre andre samfunnsmessige og politiske mål som for regjeringspartiene er viktige. Det framlagte forslag til statsbudsjett og flertallsinnstillingen til Stortinget viser at staten er, og ønsker å være, en aktiv og forutsigbar eier.

Men regjeringspartiene er ikke bare opptatt av statlig eierskap. Et mangfold av eierskap i norsk næringsliv er nødvendig – statlig og privat, nasjonalt og utenlandsk. Det er summen av dette mangfoldet og samspillet dem imellom som best sikrer et framtidsrettet, sterkt og konkurransedyktig norsk næringsliv. Vi tror ikke at staten eller de private alene kan løse de utfordringene vi står overfor, eller sikre de målene vi er opptatt av.

Tidligere i høst fusjonerte Statoil og petroleumsvirksomheten i Hydro. Det nye selskapet StatoilHydro vil bli et verdensledende energiselskap med styrket konkurranseevne både nasjonalt og internasjonalt. Gjennom sammenslåingen har vi fått et nytt selskap med ressurser og kompetanse som gir enorme industrielle muligheter. Olje- og gassforekomstene våre er fellesressurser som bør forvaltes av fellesskapet. Derfor er det riktig og viktig at staten bidrar som en aktiv, forutsigbar og langsiktig eier.

En sak som har skapt debatt blant partiene på Stortinget, er statens eierskap i Aker Kværner. Den saken skal vi debattere senere i dag, men jeg må kommentere Venstres merknad i budsjettinnstillingen om denne saken. Der prøver de å framstille dette som en ren gavepakke til Røkke. Det er i beste fall kun et dårlig retorisk poeng. Statens eierskap i Aker handler om å sikre langsiktig utvikling, forutsigbarhet og nasjonalt eierskap i en nøkkelbedrift for norsk petroleumsnæring. Jeg er glad for at stortingsflertallet senere i dag vil sikre at Aker Kværner får utvikle seg videre som en viktig aktør i norsk næringsliv. Dette er aktiv eierskapspolitikk, og det er aktiv næringspolitikk.

Jeg vil for øvrig vise til forslaget om tilbaketrekking av allerede gitte fullmakter om nedsalg i henholdsvis Cermaq ASA og Telenor ASA. Regjeringspartiene støtter dette.

Det virker som om Høyre og Fremskrittspartiet tror konkurranse er løsningen på alle utfordringer. Samtidig blir vi i regjeringspartiene stadig beskyldt for å mene at konkurranse er roten til alt ondt. Det siste er en grov feiloppfatning. Konkurranse er bra på de områder der markedet fungerer og tjener forbrukernes interesser. Det er bra med konkurranse mellom butikker, mobiloperatører, skipsbyggere eller bryggerier, for den saks skyld. Men konkurranse er ikke løsningen på alt. Konkurranse for konkurransens skyld har liten hensikt. De grunnleggende velferdsområdene som helse, omsorg og utdanning og

grunnleggende infrastruktur skal i all hovedsak bygge på fellesskapsløsninger.

Når det gjelder de områdene der det er konkurranse, er det viktig at det foregår riktig og ordentlig. Brudd på konkurranselovgivningen må slås ned på. Det samme gjelder brudd på innkjøpsregelverket. Og her må jeg si et par ord om KOFA. For 2006 og 2007 økte Regjeringen bevilningene til KOFA. Og som vi hørte statsråden si i forrige innlegg: Saksbehandlingstiden er nå nede på det mål som departementet har satt. Etterslepet på uoppgjorte saker er hentet inn.

Det er viktig at offentlige instanser forholder seg til regelverket for innkjøp. Det er ikke småpenger det er snakk om. Det er selvfølgelig et mål at de offentlige instansene overholder det regelverket som eksisterer. Færrest mulig saker bør havne hos KOFA i utgangspunktet. Men når sakene først havner der, er det viktig at de er i stand til å følge opp dette på en tilfredsstillende måte. Med de siste års økte bevilgninger burde KOFA nå stå godt rustet i så måte.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [13:37:13]: Det er et spørsmål som flere talere har vært innom, men som det ikke har vært noen særlig debatt om likevel, og det er et tema som det har vært stor oppmerksomhet om for så vidt i det meste av 2007, men spesielt nå i høst. Det gjelder økningen i verdensmarkedsprisene på en del jordbruksprodukter, hvor man altså opplever at på mange viktige jordbruksprodukter er prisnivået nå på norsk nivå – som har vært et høyt nivå – og for noen kanskje også over det norske nivået.

Da har en rekke representanter både for Senterpartiet og for landbruksnæringen hevdet at man må bryte jordbruksavtalen for å øke målprisene i avtaleperioden. Landbruksministeren har så vidt jeg vet, avvist dette og sagt at det må tas i de ordinære jordbruksforhandlingene til våren.

Selv sa også representanten Per Olaf Lundteigen – hvis jeg hørte riktig – at bonden skal få utbytte av økte markedspriser. Det må bety at den ellers så markedskeptiske Per Olaf Lundteigen ønsker at markedet skal styre innenfor landbruksvarer også. Det synes jeg og Fremskrittspartiet er veldig positivt, for vi ønsker en fri prisdannelse når det gjelder jordbruksprodukter, slik som det er på alle andre produkter i norsk næringsliv.

Men det jeg da vil mistenke Lundteigen og en del av hans kumpaner for, er at fordelene bare skal tas ut når landbruket kan tjene på det – altså når prisene på verdensmarkedet stiger over det som har vært den norske målprisen. Slik kan vi jo ikke ha det. Hvis man har tro på at markedet skal styre, må man også være klar over at prisene må gå ned når prisene på verdensmarkedet går ned.

Det man burde gjøre i den situasjonen vi er i nå, er å justere landbrukspolitikken, slik at vi får en landbrukspolitikk som kan bære seg over tid, en landbrukspolitikk som er mer tilpasset landbrukspolitikken som er ute i verden, og ikke nå sette norske forbrukere i en ytterligere skvis ved i jordbruksoppgjøret for neste år å foreslå økte målpriser i Norge, med begrunnelse i at prisene på verdensmarkedet har falt, uten at man tar høyde for at prisene

også kan gå ned, og at jordbruket i tilfelle må ta sin del hvis den nedturen skulle komme. Hvis så er tilfellet, at man bare ønsker å ta en «upside» her, vil jo norske forbrukere være de som får svarteper, og som kommer i skvisen. For hvis man har benyttet de gode tidene på internasjonale markeder, sett med bøndenes øyne, til å øke prisen på det innenlandske markedet, vil jo forskjellen mellom norsk pris og verdensmarkedspris bli desto større når prisene går ned igjen. Jeg vet ikke hvor langvarige disse prisøkningene er, eller om det er noe som vil gå ned igjen – hvis så er tilfellet, er det ganske tvilsomt for norske forbrukere.

Vi er også av den oppfatning at så lenge man har et sosialistisk system med målpriser, må man heller nå se på andre muligheter for å øke bøndenes inntekter enn å tyne forbrukerne ytterligere. Hva med skatte- og avgiftspolitikken? Man har innført et jordbruksfradrag som svært få bønder, i hvert fall når det gjelder det maksimale fradraget, får nytte av. Nå er det på tide at man også ser aktivt på avgiftspolitikken for å øke bøndenes inntekter.

Rolf Terje Klungland (A) [13:42:32]: Den eneste offentlige aktive næringspolitikken jeg kan huske at Fremskrittspartiet har hatt, var da de foreslo at det skulle være offentlige bordeller i Norge.

Dette budsjettet viser at de fire ikke-sosialistiske partiene slett ikke er noe samlet alternativ – tvert imot. Fremskrittspartiet har gjennom denne budsjettthøsten også vist at de bruker andre regneark enn samtlige andre partier i Norge. Jeg tror at de har noen kjempeutfordringer når det gjelder alle de milliarder kroner som skal brukes på ikke-sosialistisk side etter 2009. De har kjempeutfordringer i å bli enige om alle de pengene som skal brukes – om de skal greie å komme til enighet og dermed ha et håp om i det hele tatt å få regjeringsmakt i 2009.

Vi har vært heldige i Norge. Men det er ikke nok bare å være heldig med naturressursene. Vi har også vært heldige fordi vi har vært velsignet med politikere som har ønsket å gjøre noe med det norske samfunn for å få et bedre samfunn. De som startet med det, var de som fant ut at de skulle videreføre den energien som vi har i Norge, og utvikle et næringsliv på grunnlag av det. Så fikk vi altså store olje- og gassforekomster. At det har ført til den rikdommen som vi har i Norge, har ikke kommet av seg selv. Det er gjennom politisk aktiv næringspolitikk at vi har fått velferden ut av kronene og den oljen som vi har pumpet opp. De som betviler det, bør ta seg en tur til Nigeria og se hva de har fått ut av like mye olje- og gassforekomster når det gjelder å bygge samfunnet, i forhold til hva vi har gjort i Norge.

Det er ikke sånn at Snøhvit, Tjeldbergodden, Kårstø og Mongstad har kommet av seg selv. Det er ikke sånn at statens eierskap har vært uvesentlig for utviklingen av næringsliv og arbeidsplasser i Norge. Nettopp derfor må vi ha en aktiv næringspolitikk. Jeg er veldig stolt over at vi har en regjering som fører en aktiv næringspolitikk. For eksempel hadde de ansatte i bryggeriene i Norge enten vært arbeidsledige eller drevet med noe annet i dag hvis det ikke hadde vært for denne regjeringen. Sjøfolkene hadde drevet med noe annet eller ikke hatt jobb hvis det

ikke hadde vært for denne regjeringen. Mange anlegg innenfor energi hadde ikke vært påbegynt hvis det ikke hadde vært for denne regjeringen. Forskningsbudsjettene hadde vært lavere hvis det ikke hadde vært for denne regjeringen, som altså prioriterer å bruke de milliardene i skattelette som den forrige regjeringen hadde, og som de lovet de skulle dele ut, på å bygge samfunnet.

Jeg registrerer at de borgerlige i opposisjon hevder at det er de skattelettene som de vedtok, som gjør at det går bra for norsk næringsliv. Nei, det er helt feil. Arbeiderpartiets innføring av handlingsregelen, med et inflasjonsmål, sammen med en internasjonal høykonjunktur er årsaken til at det går bra for Norge. Det er altså den handlingsregelen Fremskrittspartiet i regjering med Høyre – som nå har sluttet å være kalkulatorparti, sier de selv – vil gi på båten. Det vil føre til at spesielt eksportindustrien vil tape i konkurransen med andre land, og det vil føre til at vi igjen får arbeidsledighet.

Jeg vil bare minne om at da Bondevik satt med regjering, gikk det også godt i Norge. Men vi overtok altså 100 000 arbeidsledige. Nå ser vi at pilene går stadig nedover. Da bruker vi penger for å få inn dem som har vansker med å komme inn i arbeidsmarkedet. Og så sørger vi for at når de har kommet inn i arbeidsmarkedet, har de et lovverk som sikrer dem både en lønn å leve av og et fast arbeid å gå til neste dag.

E i r i n F a l d e t hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [13:47:55]: Dersom enkelte i denne sal i dag har teke meg for å vere ein av dei som skryter av den raud-grøne regjeringa, er det ein heilt rett observasjon. Til representanten Kielland Asmyhr: Ja, i regjeringspartia struttar me av sjølvtilitt i desse dagane.

For det er ingen tvil om at me har eit næringsliv som går så det suser. Ordrebøkene er fulle. Den kanskje største utfordringa i dag er mangel på fagfolk, mangel på kvalifisert arbeidskraft. I dag registrerte eg eit slikt oppslag frå mitt eige fylke. «Har ordre, mangler folk», slår NRK Telemark fast. Eg har sett fleire slike oppslag i det siste året. Dette er alvorleg, fordi ein slik situasjon skaper unaturleg løns- og kostnadsvekst for bedriftene. Me må oppfordre ungdomen til å ta ei fagretta utdanning, og bedriftene må fokusere veldig sterkt på sjukefråværsproblematikken.

Representanten Torbjørn Hansen hevda i innlegget sitt at Regjeringa ikkje har politikk for privat eigarskap, og representanten Kongshaug følgde opp med å seie at Regjeringa ikkje satsar på gründerar og etablerarar. Der tek dei feil. Eg vil anbefale desse representantane å lese heile budsjettet og ikkje berre delar av det. Satsinga på innovasjon og nyskaping rettar seg nettopp mot dette området. Eg kan nemne Innovasjon Norge. Dei får tilført 2,5 milliard kr neste år, og dei får vidareføre låneramma for lågrisikolån på 1,5 milliard kr. SIVA får gjennom Nærings- og handelsdepartementets og Kommunal- og regionaldepar-

tementets budsjett vel 100 mill. kr. Me etablerer ein maritim strategi med 252 mill. kr, som er ein auke på 100 mill. kr. Det kjem snart ein handlingsplan for kvinneleg entreprenørskap, og me foreslår at sjølvstendig næringsdrivande skal få rett til svangerskaps- og foreldrepenget.

Eg har tidlegare snakka om reiselivsstrategien. Eg kan nemne Altinn osv. Lista er lang. Eg får dessverre ikkje tid til å gå inn på dei enkelte punkta no. Men dette er gode tiltak for god verdiskaping.

Gunnar Gundersen (H) [13:51:08]: Norge går godt. Det fører lett til at ein blir fartsblind. Næringspolitikken i dag avgjør om det skal gå godt i framtiden. Det er næringspolitikken i går som har ført oss dit vi er i dag. Det er mye en kunne snakke om – eierskap, landbruk, konkurransepolitikk – men i dag hadde jeg tenkt å holde meg til to forhold, og det er omstilling og forskning.

Omstilling bør ikke være avslutningen på noe godt, det bør være starten på noe bedre. Men det påfører definitivt enkeltsamfunn store og tøffe belastninger til tider. Da kan storsamfunnet spille en rolle. Når representanten Ryan sier noe slikt som at der det koker, kan man holde seg unna, der det er behov, skal man delta, virker det på meg som om Regjeringen nettopp har demonstrert hvor vanskelig det er i praksis. Man blankpolerer snarere noen fyrtårn, mens man glemmer mange andre.

Vestlandet koker og syder over av offensive muligheter, mens innlandet sliter. I Årdal klarte man å plassere en dørfabrikk, mens man i innlandet kun viser en kald skulder når hjørnesteinsbedrifter vakler. Ringsaker er kanskje ikke like hett som Årdal, og Kährs parkett er kanskje ikke like symbolsk som Årdals smelteverk. I Årdal overkompenserte man på bekostning av småbedrifter rundt omkring i det ganske land. I Ringsaker fant man det ikke interessant å stille opp med et aldri så lite bidrag til en kompetansehevingsspakke engang til dem som nå skal ut på arbeidssøk. Aktiv næringspolitikk kan, slik jeg ser det, omdøpes til blankpussing av noen rød-grønne utstillingsvinduer.

Så til forskning. Mens denne debatten har pågått, kom Norsk Industris FoU- og innovasjonsrapport inn på mail. Den viser at FoU-aktiviteten nå svekkes, og at interessen for SkatteFUNN er svekket etter innskjerpingene. Fra en periode med sterk vekst i næringsrettet forskning under den forrige regjeringen har man nå gått til stillstand. Det er alvorlig. Det er i gode tider man har muskler og krefter til å posisjonere seg for framtiden, men da må man ikke bli fartsblind.

Denne regjeringen er på tur bort fra de nasjonale målsettingene for forskning. 3 pst.-målet tåkelegges, og budsjettene taler sitt tydelige språk – man har ingen ambisjoner om å klare å nå målet. Når en i tillegg strammer inn på virkemidlene som skal til for å nå fram til næringslivet, ja, så blir dette dårlig. Høyre har opprettholdt målet og ambisjonen. Vi vil ha betydelig mer midler til forskning generelt og til brukerstyrt forskning spesielt, vi vil reversere innstrammingene i SkatteFUNN og samtidig styrke ordningens attraktivitet. For et land som skal være på toppen i framtidens kunnskapssamfunn, er det veien å gå.

Sigrun Eng (A) [13:54:23]: Mattilsynet har ei viktig rolle. Eg er glad for grep statsråden har gjort for å få straumlineforma meir dei fire tilsyna som var tidlegare. Ting må gå seg til, og det tek tid, men fokuset på rettleiing og kontrollar opp mot vidareforedling og serveringsplassar bør stå i fyrste rekkje. Det er i alle fall det eg høyrer, når eg som forbrukar lyttar til det folk seier dei manglar. Bønder har trass alt nokså ofte besøk av veterinæren, som både ser og kan rapportere. Mattilsynet, som er omtala nokså mykje i budsjettinnstillinga, fekk eit kutt på 100 mill. kr i samband med vedtaket i 2003 – samanslåinga av dei fire tilsyna skulle gi administrative kostnadsgevinstar. Eg finn likevel grunn til å minne om at særskild omstillingsløyving har vore gitt rundhanda. 427,5 mill. kr er prislappen.

Vi ventar alle på at smileordninga kjem på plass, som eit kvalitetsstempel på gode serveringsplassar der alt er godkjent.

Så til eit nytt kapittel i årets budsjett. Hestenæringa har i fleire år bede om å få kome inn i eit moms- og skatteregime. No har Finansdepartementet og Landbruksdepartementet eit arbeid på gang for å legitimere ei næring som bed om det sjølv. Det er ikkje kvardagskost, men det er gledeleg.

Elles har vi gått mange rundar på kirurgisk kastrering av smågris i arbeidet med årets budsjettinnstilling. Det dreier seg om smak av råne av hanngrisen. Noreg har brukt utruleg store summar på forskning, men har ikkje lykkast i å få bukt med det så langt. Eg håpar at EU skal lykkast i sitt prosjekt, og at vi då kan ta i bruk den forventa vaksinen som dei no har under utprøving.

Så nokre ord om reindrift. Det er vedteke ei ny lov, som må gi betre verktøy for reindriftsadministrasjonen. Vi har framleis overbeiting på delar av Finnmarksvidda. Slaktevekta er langt høgare i andre delar av landet der reinbeita og reintalet står i forhold til kvarandre. Eg sat i næringskomiteen òg i 1993–1997. Eg har ei kjensle av at problema er heilt like enno. No forventar eg at ting begynner å skje. Verktøyet har dei fått, vedtak må gjerast og kontrollen med reelle reintal må innskjerpast.

Arbeidarpartiet tek bondens arbeid og produksjon på alvor. Vi har sett ned eit landbrukspolitisk utval med stort mangfald. Vi ser no at tilliten til Arbeidarpartiet sin politikk har fokus på dei som lever av primærproduksjonen, men òg av næringsmiddelbedriftene sine vilkår inn i ei ny tid. Det borgar for ei framtid òg innan norsk landbruk.

Steinar Gullvåg (A) [13:57:41]: Som vi hørte forrige taler referere til, har næringskomiteen denne høsten brukt mye tid på spørsmålet om kastrering av smågris. Derfor vil jeg lede oppmerksomheten hen mot et annet men neglisjert spørsmål, nemlig utviklingen av hestenæringen i Norge – og sånn sett kan vel dette betraktes som en hilsen hjem.

Jeg må tilstå at min kontakt med hestenæringen stort sett har begrenset seg til noen sjeldne besøk på Jarlsberg Travbane – uten spesiell økonomisk gevinst, må jeg tilstå. Men jeg har etter hvert skjønnet at hestenæringen, som selv har ivret for sin hvitvasking, kan få stor betydning. Jeg er

derfor svært tilfreds med at Regjeringen nå legger opp til at «hestehold med rimelige utsikter til økonomisk overskudd», som det heter, nå skal behandles som annen næring i skatte- og avgiftsmessig sammenheng. Hestenæringen har arbeidet for dette uten å få gjennomslag før nå.

Jeg vet ikke om sjampanjekorkene nå smeller på landets trav- og galoppbaner, men gleden er i hvert fall stor i næringen, som har et ganske stort vekstpotensial, og som allerede bidrar sterkt til å øke mangfoldet i norsk jordbruk, ikke minst i mitt eget fylke, Vestfold.

I dag er det 4 500 heltidsarbeidsplasser i hestenæringen. Omsetningen i travsporten løper opp i 3 milliarder kr, og i tillegg kommer 1 milliard i andre deler av hestenæringen.

Norge følger jo etter Sverige på dette området, og der er hestenæringen nå en hvit og velregulert næring, med gode distriktsarbeidsplasser, ikke minst for kvinner. Det omfatter også beslektede virksomheter, som fôrproduksjon, veterinære tjenester, transport og utstyrsproduksjon.

Jeg ønsker hestenæringen velkommen som en viktig del av norsk landbrukspolitikk.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:00:25]: Vår olje- og gassdrevne økonomi vil eksistere en kort periode i norsk historie. Allerede nå faller oljeproduksjonen mer enn budsjettet, til tross for stor leiteaktivitet. Det er et klart varsku.

De fornybare naturressursene er imidlertid vår langsiktige styrke. Som nasjon har vi enestående muligheter – vi har fisk, tømmer, vannkraft, enorme grasarealer og reint vann. Som innbyggere er vi privilegert internasjonalt.

Et av våre viktigste konkurransefortrinn i produksjonslivet har vært – og må være – mengden av og prisen på energi. Vi har som land økonomisk evne til å redusere klimautslipp pr. produsert ferdigvarenehet og å redusere energiforbruket pr. ferdigvarenehet, en evne som land rundt oss bare kan misunne oss.

Dersom vi moderniserer Norge gjennom nytt produksjonsutstyr og nye kommunikasjoner, kan vi gjøre en forbillig jobb etter vår tradisjon, men det vil koste. Dersom denne utfordringen blir tatt på alvor, vil både realinntektsutviklingen og reallønnen for oss som privatpersoner bli lavere enn det som vil bli resultatet i 2007. Sett i et internasjonalt og nasjonalt forbruksperspektiv må det imidlertid være en riktig prioritering. Flere må tørre si at vi må investere for framtida for at vi skal få en mer energieffektiv produksjon. Langsiktig investering og mindre forbruksvekst hos privatpersoner vil koste på kort sikt. På lang sikt vil dette være helt nødvendig.

Senterpartiet er en sterk tilhenger av en aktiv næringspolitikk – både gjennom generelle tiltak og gjennom spesielle tiltak for spesielle bransjers situasjon – og ved å sikre at vi får en kronekurs som ikke priser oss ut internasjonalt.

Treforedlingsbransjen har en stolt tradisjon. Vi har fått anerkjennelse internasjonalt for vår produksjon. Det sentrale nå når det gjelder rammebetingelser, er strømforedlingskontrakter. Jeg vil si det slik: Energi må være en konkurransefaktor og et konkurransefortrinn for norsk pro-

duksjonsliv også framover. Hvis vi ikke beholder det fortrinnet, vil det ikke være mulig å videreutvikle bransje etter bransje – når vi har en rekke ulemper når det gjelder avstand til markeder, strengere miljøkrav og høyere kostnadsnivå i produksjonen for øvrig. Derfor er Senterpartiet positiv til strømforedlingskontrakter for treforedlingsindustrien, kontrakter som vil medvirke til en lønnsom og framtidsrettet treforedling i Norge.

Jeg hadde regnet med at en i denne debatten om næringspolitikken ville ha fått et klart svar fra det største opposisjonspartiet, Fremskrittspartiet, at de vil medvirke til strømforedlingskontrakter, slik at vi får en lønnsom og framtidsrettet treforedlingsbransje i Norge. Jeg gjentar spørsmålet: Hva mener Fremskrittspartiet om den nøkkelrollen som strøm spiller når det gjelder den næringa framover?

Torbjørn Hansen (H) [14:03:52]: Det er jo fristende å bemerke at representanten Lundteigen nok kunne ha stilt mange av sine spørsmål direkte til sin egen regjering, istedenfor å stille dem til opposisjonen, men jeg skal la det ligge.

Jeg bad om ordet fordi jeg er blitt oppmerksom på at forslag nr. 25, fra Høyre og Venstre – det står på side 71 i innstillingen – er rammeavhengig. I henhold til Stortingets forretningsorden kan det derfor ikke behandles. Jeg vil derfor ikke ta opp dette forslaget i dag, men vil vise til finansinnstillingen, hvor dette forslaget også er behandlet.

Men dette forandrer ikke sakens realitet, som er at Høyre ønsker å bidra til vekst i havbruksnæringen, både gjennom å øke produksjonsmulighetene pr. konsesjon og gjennom å tildele nye konsesjoner. Det er ikke nødvendig at Norge har spesielle, særnorske produksjonsbegrensninger basert på et politisk ønske om regulering, istedenfor å bidra til at denne viktige næringen for kysten vår kan vokse videre. Jeg synes det er påfallende at Regjeringen er passiv når det gjelder havbruksnæringen, og først og fremst jobber med å innføre nye avgifter for denne næringen. Dette kjenner man igjen fra andre områder i næringspolitikken.

For øvrig registrerer jeg at også representanten Rolf Terje Klungland var innom denne debatten. Å skulle kommentere alt det Klungland sa, vil bli et langt lerret å bleke. Men når han påstår at denne regjeringen bidrar til en høyere forskningsinnsats enn det alternativet ville ha gjort, viser det at han nok lever i en litt annen politisk verden enn den jeg kjenner fra de budsjettinnstillingene som vi behandler i Stortinget.

Så sa Sigvald Oppebøen Hansen at jeg mente at denne regjeringen ikke hadde en politikk for nasjonalt eierskap. Jeg vil tvert imot si at denne regjeringen har en ganske aktiv og målrettet politikk – for å svekke privat norsk eierskap. Det ser vi av finansinnstillingen, hvor regjeringspartiene stadig øker formuesskatten, noe som helt målrettet reduserer privat norsk eierskap i norsk næringsliv, og som styrker utenlandsk eierskap og statlig eierskap. Det synes jeg er en dårlig politikk. De burde heller ha bidratt til at norske bedrifter kunne eies av nordmenn. Det tror jeg vil være bra for verdiskapingen i et langt perspektiv.

Øyvind Korsberg (FrP) [14:06:24]: Noen har hatt innlegg om hestenæringen. Det synes jeg er interessant – som eier av en hest. Jeg kan bare legge til at eier man en hest, får man press i økonomien – ikke i den statlige, men iallfall i den personlige. Så det er en utfordring.

Jeg vil kommentere noen av de innleggene jeg har hørt i dag, og vil begynne med 1. mai-talen fra Rolf Terje Klungland. Den var for så vidt ganske interessant. Han viste til hvor viktig det var å ha en aktiv næringspolitikk, og nevnte en rekke petroleumfelt som er blitt utbygd. Han nevnte bl.a. Snøhvit-feltet. Hadde saken om Snøhvit-feltet blitt behandlet i denne salen i dag, hadde det ikke blitt noen utbygging. Hele Senterpartiet var imot Snøhvit-utbyggingen. SV var imot – de lenket seg til og med fast der oppe – og halve Arbeiderpartiet var imot. Det er realiteten. Hadde saken blitt behandlet i dag, hadde den altså ikke fått flertall.

Når det gjelder det å bevare norske sjømenn, må jeg bare minne representanten Klungland om at de altså har sørget for at rederinæringen får en skatt med tilbakevirkende kraft som gjør at de må betale ca. 20 milliarder kr. Det er en form for aktiv næringspolitikk.

Så savner jeg representanten Brekk på talerstolen. I valgkampen var han veldig klar på og rettet kritikk mot Regjeringen for ikke å finne en løsning på NO_x-problematikken. Jeg har lyst til å sitere fra Fiskaren 27. august. Der sier Lars Peder Brekk:

«For oss handler dette om å få bort usikkerheten for næringslivet, og ved å få til en miljøavtale kan vi drive en reell og god miljøpolitikk, samtidig som vi har en god næringspolitikk. Vi gir regjeringen klar beskjed om å avklare NO_x-saken nå.»

Det må bety at han kanskje har snakket med seg selv. Jeg synes det er ganske forunderlig at han ikke går opp på denne talerstolen og retter den samme kritikken mot Regjeringen nå, for miljøavtalen er ikke på plass. Det er ikke vilje hos Regjeringen til å finne en løsning på det. I en valgkamp kan Senterpartiet tillate seg frekkehets nådegave og kritisere sin egen regjering, men man vil ikke stå for det i en debatt i Stortinget. Jeg forventer at representanten Brekk går opp på talerstolen nå og avklarer hva som er Senterpartiets syn i denne saken – i denne salen – om det er det som han sa i valgkampen, eller om det ikke er det. Dobbeltkommunikasjon fra Lars Peder Brekk har jeg fått nok av når det gjelder NO_x-avgiften!

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:09:31]: I mitt forrige innlegg tok jeg opp energi, energipriser og strømpriser. Representanten Torbjørn Hansen sa at i stedet for å svare på utfordringene, burde jeg heller kritisere mine egne statsråder. Til det kan jeg si til partiet Høyre at de to næringsstatsrådene som er til stede her i salen i dag, og som har uttalt seg, har uttalt seg helt i tråd med det jeg sa – en ønsker å bruke energi og strøm på en slik måte at det skal medvirke til at det konkurransefortrinn vi har hatt, og som vi har, skal vi videreføre.

Spørsmålet står fortsatt åpent: Hva mener partiet Høyre? Og hva mener Fremskrittspartiet, som nå seinest ved representanten Korsberg hadde anledning til å svare på

spørsmålet om Fremskrittspartiet vil medvirke til strømforedlingskontrakter for treforedling som sikrer en framtidstretted treforedling i Norge? Det er ett av de heiteste politiske spørsmålene, som berører en rekke lokalsamfunn, og som har konsekvenser for hvordan Norge blir seende ut. De to største opposisjonspartiene velger altså fortsatt ikke å svare på hva som er egen politikk.

Jordbruksspørsmål har også vært framme. Siden vi har et nasjonalt marked for matvarer gjennom vårt importvern, har vi også en mulighet til å føre en nasjonal politikk for å sikre grunnleggende nasjonale målsettinger med hensyn til matvaresikkerhet og produksjonsmåten av mat. Dersom Fremskrittspartiet hadde fått sin politikk igjennom, hadde det ikke vært noe nasjonalt marked. Da hadde man heller ikke hatt mulighet til å ha andre målsettinger enn det som var mulig innenfor det internasjonale marked.

Representanten Kielland Asmyhr var inne på at det var positivt at jeg gikk inn for at en skulle bruke prismekanismen. Det er helt sjølsagt. Det har jeg stått for bestandig. Prismekanismen i vår blandingsøkonomi er det viktigste virkemiddelet for å sikre de målsettingene vi har, og ikke minst målsettingen om å produsere nok mat. Dersom produksjonen innenfor dette markedet er for lav, må prisen sjølsagt opp for å øke produksjonen. Men det gjenstår å få et svar fra Fremskrittspartiet om de vil bruke prisen på en slik måte at når det er underdekning av matproduksjon i Norge, vil de øke prisene i jordbruksmarkedet, noe som de sier at de vil gjøre når det gjelder alle andre markeder, eller om en har så store ideologiske sperrer at siden det er jordbruk det gjelder, skal en ikke tillate økte priser, på samme måten som en ikke der tillater reduserte skatter, noe som jeg har tatt opp i tidligere innlegg.

Statsråd Helga Pedersen [14:12:36]: Jeg vil gjerne kommentere det som representanten Torbjørn Hansen sa om veksten i oppdrettsnæringen. Saken er den at veksten de senere årene tilsier at vi kommer til å nå produksjonstaket for maksimalt tillatt biomasse, MTB, i 2009 eller i 2010, slik at man innenfor dagens produksjonsavgrensning fortsatt kan øke produksjonen.

Regjeringen har sagt at vi skal legge til rette for vekst og nyetableringer. Derfor skal vi gjennomføre en ny runde med laksekonsesjoner i 2009. Antall tillatelser, geografisk fordeling og kriterier skal avklares i løpet av 2008. Fra 2010 tar vi sikte på årlige konsesjonstildelinger, tilpasset veksten i markedet. Men til forskjell fra Høyre er ikke Regjeringen klar i dag til å konkludere når det gjelder hvor stort volum det skal bli i 2009, og hvor mye den enkelte konsesjonen skal koste. Det skal vi bruke noe mer tid på. Der skal også næringen være med og gi sine innspill.

Så ønsker jeg også å kommentere innlegget til representanten Korsberg. Nå er sikkert representanten Brekk i stand til å forsvare det han har sagt i forhold til NO_x. Men Øyvind Korsberg kom med beskyldninger om dobbeltkommunikasjon, og det er et ord det er relevant å bruke også i forhold til Fremskrittspartiets merknader til budsjettforslaget. I forrige periode hadde Fremskrittspartiet som holdning at det ikke skulle være noen begrensninger

i strukturpolitikken – ingen lengdebegrensninger, ingen kvotetak, ingen geografiske begrensninger. Man ønsket fullt frislepp for alle deler av kystflåten. Hadde Fremskrittspartiet da fått gjennomslag for sitt syn, ville kystflåten ha vært et vakkert minne i dag, inkludert flåten mellom 11 og 15 meter.

I strukturdebatten som vi hadde i Stortinget i vår, gjorde Fremskrittspartiet det aldri helt klart om de var for eller imot en strukturordning for gruppen mellom 11 og 15 meter. De ønsket mer utredning, altså mer byråkratmat – et parti som er imot byråkrati og administrasjon.

I merknadene fra Fremskrittspartiet i budsjettinnstillingen sier Fremskrittspartiet innledningsvis at liberaliseringen av fiskerinæringen går for langsomt, og man mener det er uheldig å blande fiskeripolitikk og distriktspolitiske hensyn. Men samtidig vil man altså utsette strukturordningene for gruppen mellom 11 og 15 meter, nettopp av hensyn til de fiskeriavhengige samfunnene – og dette er distriktspolitiske hensyn. Når man blar i innstillingen, sier Fremskrittspartiet i sine merknader helt forskjellige ting fra side til side, så jeg vil oppfordre representanten Korsberg til å gå i seg selv og studere begrepet «dobbeltkommunikasjon».

Lars Peder Brekk (Sp) [14:16:14]: Jeg la merke til at representanten Øyvind Korsberg tydeligvis ønsket å sette fart i debatten med innlegget sitt, der han etterlyste min holdning til NO_x-avgiften. Han sa at det var kun kommentert i valgkampen, at det ikke ble snakket noe om det i salen her. Han sa at det var «frekkhetens nådegave» og «dobbeltkommunikasjon». Det var sterke begreper som ble brukt om mine synspunkter og mine uttalelser i den forbindelse.

Først har jeg lyst til å si at jeg er litt overrasket over at Øyvind Korsberg kommer med påstander om at det ikke har vært nevnt i salen her. Da kan han absolutt ikke ha vært til stede da jeg holdt innlegget mitt tidligere i dag. Der sa jeg klinkende klart – og jeg skal referere det på nytt:

«Jeg forventer at de forhandlingene som nå er i slutfasen, vil innebære at det *kan* etableres en forpliktende miljøavtale med staten, for å redusere NO_x-utslippene. Forhandlingene har tatt lang tid – for lang.»

Det er viktig at de nå slutføres raskt, både for å avklare næringslivets rammevilkår og for å sikre legitimitet for ordningen. Jeg er overbevist om at vi finner fram til løsninger gjennom de forhandlingene som føres. Forhandlingene har vært vanskelige, men de vil føre til resultater, det er jeg ganske overbevist om. Så det at jeg ikke har kommentert dette her i salen, at jeg ikke har nevnt det, er – la oss si det på den måten – feil fra representanten Korsbergs side.

Så har jeg også lyst til å nevne et par andre elementer som er viktige. Representanten Tord Lien kom inn på skog og verdikjeden for skog i forbindelse med de signalene som vi nå har fått fra Norske Skog om endringer i den strukturen de kommer med. Jeg har bare lyst til å understreke at for Senterpartiet er det klinkende klart at vi ikke kan akseptere at vi fjerner den industrielle foredlingen av

skog i framtiden. Denne verdikjeden, som er særdeles viktig, og som jeg oppfattet også Tord Lien var enig i var særdeles viktig både i Trøndelag og på Østlandet, der det er store skogressurser, må vi sikre i framtiden. Det betyr at vi er nødt til fra det offentliges side å sørge for at vi har rammebetingelser som fungerer bra nok. Men da må også industrien opptre redelig. Poenget er at man kan ikke på den ene siden, som i 1997, si at de har fått kraftkontrakter som sikrer framtidig industri, for i neste omgang – som de nylig har gjort – å avvikle formålet og si at de ønsker å selge denne kraften internasjonalt, fordi det ikke er lønnsomt i norsk produksjon. Det må være en sammenheng også fra industriens side. Vi skal jobbe for å legge til rette for gode rammebetingelser, vi skal jobbe for å legge til rette for et kraftregime som fungerer godt for industrien.

Presidenten: Sigvald Oppebøen Hansen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [14:19:35]: Eg kan ikkje la representanten Gundersens innlegg stå uimotsagt, for løyvingar over Nærings- og handelsdepartementets budsjett til FoU er på over 1,8 milliardar kr. Det er ein auke på 5 pst. frå inneverande år. Sidan 2005 er det ein auke på 520 mill. kr i forhold til Høgres Børge Brende si tid i regjering, og det er ein auke på heile 37,5 pst. sidan 2005.

Så litt om Korsberg og dei sparka som han har gitt omkring reiaraskattlegginga. No har Regjeringa altså lagt på plass eit nytt konkurransedyktig skatteregime etter ein europeisk modell, og så er det skattekreditten, ja vel, men med lempelege vilkår for berekning og innbetaling. Han er fastsett på grunnlag av bokførte verdiar, han skal gjerast opp over ti år, utan rentebelastning, og dessutan kan reiarlaga avsetje ein tredjedel av skattekreditten til eit fond for miljøtiltak.

Framstegspartiet er det einaste partiet som stiller spørsmål ved Grunnlova § 97. Det gjorde dei i finansdebatten. Eg lurar på kva som gjer Framstegspartiet kvalifisert til å ha slike synspunkt?

Tord Lien (FrP) [14:21:03]: Jeg må begynne litt med oppdrett.

De tingene statsråden sier helt på slutten om at man når maksimalt tillatt biomasse først i 2009 eller 2010, gjelder jo Norge som helhet. Mange enkeltoppdrettere, de mest effektive oppdretterne, oppdretterne på Nordvestlandet og i Trøndelag, stanger i dette taket allerede i dag. Det Fremskrittspartiet ønsker å gjøre, er å belønne de som er mest effektive, men det ønsker ikke Regjeringen.

Jeg mistenker at Regjeringen her ønsker å øke produksjonskostnadene, slik at minsteprisproblematikken ikke kommer tilbake igjen.

I lys av det synes jeg det statsråden sa om Edinburgh – at vi nå liksom har tatt knekken på dem i rettssalen, så nå har vi ikke behov for noen god dialog – ikke var vante toner å høre fra Arbeiderpartiet. Jeg er av den oppfatning at én av de dårligste utenrikspolitiske beslutningene som

noensinne er tatt, var å trekke tilbake generalkonsulatet og den formelle representasjon i Skottland. Så er det sagt.

Jeg er glad for de tingene statsråden sier om å styrke Mattilsynet. Vi er dønn avhengige av å ha et seriøst forhold til russiske myndigheter og få tilgang også til de russiske markedene – i tillegg til de europeiske og de asiatiske – for å få solgt fisken vår.

Representanten Lundteigen snakker om treforedlingsindustrien. Han snakker også om det han nå kaller for strømforedlingskontrakter. Lundteigen burde ha fått med seg at Fremskrittspartiet har stått sammen med Senterpartiet og Arbeiderpartiet i denne sal og bedt om å få laget et grunnlag for hvordan disse kontraktene kan innføres, hvordan vi kan skaffe norsk industri billig kraft.

Det er ikke sånn at Fremskrittspartiet våren, sommeren og høsten 2005 raste rundt om i Norge og sa at dette er «skitenkelt», unnskyld uttrykket, og at vi har et stort handlingsrom for å få på plass et industrikraftregime. Fremskrittspartiet har alltid sagt at det er et viktig mål å få det på plass, men vi har aldri sagt at det er enkelt. Samtlige av de partiene som i dag sitter i regjering, har sagt at det er veldig enkelt å få på plass et industrikraftregime, allikevel er det ikke kommet.

Hva har representanten Lundteigen bidratt med? Vi hadde nettopp en energi- og miljødebatt i denne sal, og der var ambisjonene totalt fraværende fra Regjeringen. Det eneste lyspunktet i forhold til ny kraftproduksjon er at man nå endelig etter to år snur i forhold til grønne sertifikater – all ære til Regjeringen for det. Det er synd at det tok to og et halvt år. Grønne sertifikater vil gjøre at vi får mer kraft inn i markedet. Nok kraft i markedet er den viktigste forutsetningen for å skaffe industrien billig kraft.

Jeg tror alle vet – også Per Olaf Lundteigen, og i alle fall vet Fremskrittspartiet og jeg det – hva som skal til for å redde papirindustrien i Norge og industrien i Midt-Norge. Det er kun én ting: Å få bygget et gasskraftverk, gjerne to, enten på Tjeldbergodden eller i Skogn.

Presidenten: Presidenten vil påpeke, siden vi har ungdom på galleriet, at fra denne talerstol brukes ikke kraftuttrykk.

Torbjørn Hansen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Torbjørn Hansen (H) [14:24:32]: Jeg synes det er ganske fantastisk at representanten Lundteigen er godt fornøyd med Regjeringen når det gjelder industrikraftproblematikken. Der er han sannsynligvis en enslig svale i Norge. Verken ansatte eller de som har trodd på løftene fra bedriftssiden, er spesielt fornøyd med det Regjeringen har levert. Årsaken er at det å lage subsidierte kraftkontrakter strider mot EØS-avtalens forpliktelser i forhold til statsstøtteregulverket. Det visste alle tre regjeringspartiene lenge før valgkampen i 2005. Likevel drev man rene turneer ute på norske bygder for å overbevise industriarbeiderne om at hvis det kom en rød-grønn regjering, ville man levere billig kraft og sikre arbeidsplassene. Mange oppfattet det som forpliktende løfter som man stolte på.

Mange av disse menneskene har mistet jobben fordi Regjeringen ikke leverte det de lovte.

Jeg tror vi her skal erkjenne at vi lever med en EØS-avtale som alle tre regjeringspartiene har støttet opp om, og dermed er vilkårene gitt slik som de står i den. Ellers tror jeg regjeringspartiene hadde gjort lurt i å være litt mer nøkterne når det gjelder å referere gjennomførte løfter om en aktiv næringspolitikk, for det har det vært lite av.

Presidenten: Lars Peder Brekk har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Lars Peder Brekk (Sp) [14:26:02]: Først til havbruksnæringen: Fremskrittspartiet, ved representanten Tord Lien, etterlyser her en endring i MTB, altså den begrensningen som går på miljørammene for produksjon. Fiskeriministeren har sagt at det skal deles ut nye konsesjoner etter hvert. Vi støtter dette siste veldig sterkt. Men poenget med å kunne dele ut nye konsesjoner for å imøtekomme etterspørselen i markedet, er at vi da kan være med på å sikre små og mellomstore havbruksbedrifter. En økning av MTB nå vil være en omfordeling i favør av de største og mest produksjonsintensive bedriftene. Der er vi prinsipielt uenige med Fremskrittspartiet.

Så til matvareprisene: Vi registrerer at verken Fremskrittspartiet eller Høyre ønsker å øke prisene til gårdbrukeren, til bonden. Vi registrerer at de ikke vil gi noen signaler i den forbindelse. Det er det greit å ta med seg for dem som lever av denne næringen. Samtidig opplever vi at det er disse to partiene som angriper den inngåtte jordbruksavtalen med betydelige kutt. Konsekvensene av deres politikk vil helt klart være en rasing av norsk landbruk.

Gunnar Gundersen (H) [14:27:24]: Jeg måtte bare ta ordet for å svare Oppebøen Hansen. Målsettingen for forskningen er 1 pst. på det offentlige og 2 pst. på det private. Når norsk industris FoU-rapport, som akkurat er presentert, er så klinkende klar på at Regjeringen ikke bruker virkemidler som treffer næringslivet, må man kunne ta det inn over seg. Innstrammingen i SkatteFUNN-ordningen og det at man til dels overstyrer Norges forskningsråds prioriteringer, gjør at man ikke treffer næringslivet eller klarer å utløse midler i næringslivet. Det er en ganske alvorlig situasjon, all den tid vi har den målsettingen vi har.

Det andre er at man fra Regjeringens side bruker en sterk BNP-vekst, at man har en større frihet enn kanskje noen regjering har hatt tidligere, til å forklare hvorfor man ikke klarer å nå målet når det gjelder forskningsinnsats. Det er en ganske spesiell situasjon at sterk vekst og økt handlefrihet gjør at man ikke klarer å nå målsettingene.

En liten visitt også til landbruket, siden det diskuteres ganske mye: Verken i innstillingen eller i debatten har skognæringen vært mye berørt, bortsett fra av representanten Lundteigen nå mot slutten. Hele jordbruket er fanget i reguleringer som forsamlingen snart burde begynne å tenke over at man faktisk ikke når en eneste målsetting med. Når det gjelder skognæringen, er situasjonen enda

verre. Det er en konkurranseutsatt næring som blir låst inne i noen nasjonale reguleringer som er direkte kontra-produktive i forhold til å utvikle konkurransedyktighet. Her er det noen grunnleggende forutsetninger som må gis.

Dette med industrikraft var også representanten Hansen inne på – at der var det noen andre som lovte ganske mye i en valgkamp for to år siden. Det er nok en del i skognæringen nå som begynner å etterlyse om man ikke snart skal se noe til det.

Presidenten: Representanten Tord Lien har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Tord Lien (FrP) [14:29:45]: Debatten drar seg mot slutten, men jeg har lyst til å si noe om det Lars Peder Brekk sa i sitt siste innlegg.

Noe av det han sa, var at maksimalt tillatt biomasse er avhengig av miljøforhold, og det alene. Det er jo positivt feil. Er det slik at Lars Peder Brekk legger til grunn at miljøet i Nord-Norge er mindre viktig å ta vare på enn miljøet i Trøndelag og sørover? Maksimalt tillatt biomasse i Nord-Norge er over det vi foreslår den skal være i Sør-Norge. I Nord-Norge er den 1 050 tonn, og i Sør-Norge er den 780 tonn. At miljøet skal være en hindring for at vårt forslag skal bli vedtatt i dag, ser jeg ikke.

Så sier han en ting til som er positivt feil – at vårt forslag vil hjelpe de store havbruksbedriftene. Nei, det er ikke riktig. Vårt forslag vil først og fremst hjelpe de mest effektive. De mest effektive oppdretterne er i all hovedsak de små. Nok en gang møter distriktpolitikeren Lars Peder Brekk seg selv i døra i denne debatten.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [14:31:08]: Det var innlegget fra representanten Lundteigen om industrikraft som gjorde dette litt interessant for min del. Det er jo litt interessant at han legger så mye ansvar over på Fremskrittspartiet, som ikke har posisjon i regjering, for at dette skal innfris. Er det dårlig samvittighet på egne vegne som gjør at han prøver å dytte ansvaret over på andre? Når man ser hva Senterpartiet har vært med på å love – ikke bare Senterpartiet, men en samlet rød-grønn regjering både i opposisjon og i posisjon – må man heller spørre om Senterpartiet ikke snart skal begynne å innfri sine egne løfter. Hvis man ser på innstillingen fra da energi- og miljøkomiteen i forrige periode behandlet industrikraftregimet, vil man se at både Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV gav et veldig tydelig løfte om at det var ingen formelle problem med EØS-avtale eller noe annet som gjorde at dette ikke ble en realitet. Det var kun manglende politisk vilje fra daværende Bondevik-regjering. Det var det eneste det stod på. Hvis man bare fikk et regjeringsskifte, ville dette bli en realitet.

Daværende statsministerkandidat Jens Stoltenberg reiste sågar til Haugesund på en industri- og energikonferanse i august 2005 og lovte billig kraft til industrien, hvis det bare ble et regjeringsskifte.

Så har ting skjedd siden det. Vi har hatt statsråd Enoksen, som lovte et industrikraftregime foran hver høytid.

Det skulle komme på plass til jul, det skulle komme til påske, og det skulle komme til pinse. Det skulle komme til neste jul, og det skulle komme til neste påske. Sist det var lovt, skulle det kommet i revidert. Nå har vi hørt at det siste man har lovt, er at det skal komme i revidert budsjett for 2008. Jeg holder ikke pusten mens jeg venter, det kan få helsemessige konsekvenser, men det skal likevel bli ganske interessant å se om det kommer noe.

Oppi dette har det vært en demonstrasjon utenfor Stortinget, der Enoksen og nåværende næringsminister Andersen lovt at dette skulle komme på plass ganske kjøpt. Det eneste lille aberet, som gjør at jeg ikke ville skutt på Fremskrittspartiet hvis jeg var senterpartirepresentant, men heller kikke litt på egen regjering, er at statsminister Stoltenberg – den samme som var statsministerkandidat da han var i Haugesund – var på Stortinget 23. mai i spørretimen og sa ganske tydelig, og det finner man i referatene, at han aldri hadde lovt billig kraft til industrien. Det var ikke mulig å gi pålegg til Statkraft om å selge til noe under markedspris. Det eneste han hadde lovt, var at industrien skulle kunne kjøpe strøm til en lavere pris enn det husholdningene kunne. Men i så måte er det jo allerede et industrikraftregime, for det er jo fullt mulig med dagens regelverk. Jeg tror stort sett alle industribedrifter kjøper strømmen billigere enn det jeg gjør, og jeg kjøper den til en relativt lav pris.

Jeg utfordrer Senterpartiet her til å avklare hvem som egentlig sitter med ansvaret og regjeringsmakten.

Presidenten: Hans Frode Kielland Asmyhr har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [14:34:30]: Jeg registrerer etter denne debatten, og for så vidt også etter finansdebatten, at Regjeringen ikke tar kritikk i forhold til det som har kommet når det gjelder skatten for rederinæringen. Det er ingen som har kritisert Regjeringen for den nye skatteordningen for rederiene, men det er veien frem mot den nye skatteordningen som gjør vondt for næringen, og som gjør at Regjeringen ikke har noen helhetlig politikk for denne næringen. Når statsråd Andersen bruker tidligere finansminister Per-Kristian Foss som et sannhetsvitne for dette, vil jeg si at han legger lista lavt. For det finnes vel ikke noen mer fiendtlig mann overfor rederinæringen enn tidligere finansminister Per-Kristian Foss.

Jeg vil anbefale statsråd Andersen å legge lista betydelig høyere enn det han har gitt uttrykk for i denne debatten.

Rolf Terje Klungland (A) [14:35:52]: Representanten Torbjørn Hansen fra Høyre var oppe her tidligere og sa at vi nok ikke levde i den samme politiske verdenen. Nei, det er jeg særdeles fornøyd med og glad for at vi ikke gjør, for vi driver en aktiv næringspolitikk i motsetning til dem i den politiske verdenen som han befinner seg i.

Jeg har lyst til å gi noen kommentarer i forhold til det som går på industrikraft. Når Per Olaf Lundteigen spurte

Fremskrittspartiet om hva de ville framover, har jo det sammenheng med at man ikke trenger å spørre Høyre, Venstre eller Kristelig Folkeparti, for de partiene har sagt at å gi industrien kraft til konkurransedyktige priser er lite fleksibelt og lite målrettet. Derfor ville de ikke det. Så sa de som nå sitter i regjering at jo, vi skal gjøre så godt vi kan, for at industrien skal få kraft til konkurransedyktige priser. Spesielt representanten Ketil Solvik-Olsen overrasker og skuffer meg når han som energipolitiker går opp på talerstolen her og snakker om billig kraft – nei, det har regjeringspartiene aldri sagt, subsidiert kraft – nei, det har regjeringspartiene aldri sagt, og at det var enkelt – nei, det har regjeringspartiene aldri sagt. Det har Fremskrittspartiet, Høyre og de andre partiene påstått. Det vi har sagt, er at vi skal sørge for et industrikraftregime med konkurransedyktige priser, som kan gjøre at vi kan utvikle industri i Norge. Det er en stor forskjell på politisk retorikk og politisk handlekraft. Vi arbeider hver dag for å finne lønninger som gjør at industrien fortsatt kan være her i Norge. I en regjering der Fremskrittspartiet skal delta, er det derfor viktig for eventuelle velgere å få vite om Fremskrittspartiet står på det historiske som de har vært med på, eller om de kommer til å gå for det de andre eventuelle regjeringspartiene står for, altså at industrien ikke skal få kraft.

Og så må jeg avlegge representanten Korsberg en liten visitt, for han sa at dersom saken om Snøhvit-utbyggingen hadde kommet i dag, hadde den aldri blitt vedtatt. Nei, en kan nok drømme seg bort. Dersom vi nå hadde vært i 1974, hadde vi ikke hatt noe fremskrittsparti heller, men en kan altså ikke bygge politikken på det. Vi kan historisk vise til politiske resultater på næringsområdet som har skapt det samfunnet vi har i dag. Fremskrittspartiet er stiftet for å motarbeide det.

Presidenten: Per Olaf Lundteigen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:39:21]: Det gjelder treforedling.

Senterpartiet er positivt til strømforedlingskontrakter som medvirker til en lønnsom og framtidsrettet treforedling i Norge. Det er Senterpartiets holdning. Det er en beskjeden holdning, men sjøl den beskjedne holdningen kan altså ikke Høyre og Fremskrittspartiet her gi sin tilslutning til. Jeg håper at de som er i bransjen, merker seg dette og sier fra, for det er helt avgjørende at også Fremskrittspartiet og Høyre blir med på dette for at vi skal få til resultatet.

Når det så gjelder jordbrukspolitikken og sjølstendig næringsdrivende bønder, er det det samme som gjelder. Høyre og Fremskrittspartiet er ut fra sin ideologi vel kjent med markedsmekanismen og vil bruke den: Når utbudet av varer ikke er tilstrekkelig, vil prisene gå opp, og når utbudet er for stort, vil prisene gå ned. Det vil de to partiene ikke gjennomføre for jordbruksnæringen.

Det er avklarende. Jeg tror det her trengs en videre debatt.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF) [14:40:45]: Eg høyrer ikkje til dei som plar trekkja ut debattane i langdrag, men det har vore ei veldig spesiell oppleving å sitja og lytta til representantane frå regjeringspartia når dei gjer forsøk på å snakka seg vekk frå dei sterke løfta dei gav i valkampen om eit nytt industrikraftregime.

Lengst på banen har nok Lundteigen og Klungland gått. Men det går ikkje an å snakka seg vekk frå det faktum at representantar frå regjeringspartia i valkampen var heilt tydelege på at her var det berre manglande vilje som gjorde at ein ikkje fekk eit nytt industrikraftregime på plass. Dersom dei berre kom til makta, så skulle dette ordna seg. Det var «a piece of cake». Større mageplask har vel ikkje skjedd i nyare tid, og mageplask kan gjera vondt! Det er tydeleg at dette gjer vondt. Me skjønar det.

Det er to ting som er ganske alvorlege. Det eine er at mange av dei noverande regjeringspartia som i valkampen var så tydelege på at dette skulle ordnast greitt, mistenkjer eg for allereie då å snakka mot betre vitende. Det andre er at Klungland i dag i salen får seg til å hevda at me i Kristeleg Folkeparti ikkje var opptekne av konkurransedyktige kraftprisar for industrien i det heile teke. Det er ein direkte feil påstand. Her er me nøyde til å reagere, for dersom Klungland ser litt på historia, vil han sjå at Bondevik II-regjeringa arbeidde med eit nytt industrikraftregime. Det kan dokumenterast, og det var òg diskusjonen i valkampen. Me skal gjerne ha skarpe debattar, men eg ber om at me held oss til det som er sant. Då vert debattane betre og skarpare.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [14:43:01]: Enkelte representanter skal være glade for at det ikke sitter en sensor her med litt historiske fakta som kan korrigere det som blir sagt, for da er det enkelte som ville strøket.

Representanten Klungland sier at de jobber så godt som de evner for å få på plass et industrikraftregime. Ja, resultatene så langt viser at de ikke evner veldig bra. De snakker om at det er forskjell på retorikk og handlekraft. Ja, det er åpenbart hvem som har hatt retorikken her, for de har ikke vist noe som kan bekrefte handlekraft. Så sier de at de jobber hver dag med det. Ja, det er et ordtak som sier: Ikke fortell meg hvor mye du jobber, men fortell meg hva du får gjort. Representanten Klungland har strøket i samtlige.

Representanten Klungland kommer heller ikke unna at statsministerkandidat Stoltenberg var i Haugesund i august 2005 og lovet billig kraft til industrien. Han kan forsøke å bortforklare det så mye han vil, men det er fort gjort å ta et søk i diverse aviser, både på papir og på nett, så finner man at det som blir sagt fra denne talerstolen nå, bekrefte. Så kan han godt benekte det, fordi han ikke liker det faktum at de ikke klarer å levere.

Men la oss se litt på kraftsiden. Hva er det som har skjedd under den rød-grønne regjeringen? Strømprisene har gått stort sett én vei, og det er opp. Strømprisene har i snitt vært ca. 20 øre høyere enn de var da Regjeringen overtok. Så var Regjeringen heldig nå i sommer, med lav strømpris på grunn av mye regn, men det er ingenting i den fundamentale markedsbalansen som tilsier at Regje-

ringen har gjort noe som helst for å bedre situasjonen. Det som trengs nå, er nye kraftprosjekt. Det er viktig for å få en bedre kraftbalanse, slik at man får presset ned markedsprisene. Regjeringen kan vise til at alt som smaker av fornybar energi, er lagt på is, fordi man gjennom en intern krangel ikke klarte å få til et sertifikatmarked med Sverige. Vi skulle komme opp med vår egen byråkratiske løsning. Nå ser vi at Regjeringen heldigvis har snudd, og det skal de ha ros for. Ros skal de også ha for det de gjorde på Mongstad, der de fint la til side Soria Moria-erklæringen med krav om rensing fra dag én og tilloft at Mongstad får bygge gasskraftverk så fort som mulig. Det er bra.

Problemet er jo at på alle andre områder når det gjelder gasskraft, er det et salig rot, der bransjen ikke vet hvilke rammebetingelser de har å forholde seg til. Jeg nevner Desemberkonferansen som foregikk i Midt-Norge nå nettopp, der LO-lederen – hovedsponsoren til den rød-grønne regjeringen – sa at det eneste som kan løse kraftsituasjonen i Midt-Norge, er gasskraft. Og når Regjeringen samtidig sier at gasskraftverk i Midt-Norge skal ha CO₂-rensing ved oppstart, vet alle at det blir ikke gasskraftverk i Midt-Norge de nærmeste fem-ti årene. Da er kraftsituasjonen der like håpløs.

Jeg viser til kullkraftverkprosjektet på Husnes, som nå er lansert, der Sargas har en CO₂-renseløsning. Og når Sargas forsøker å snakke om dette med Regjeringen, møter de en kald skulder. Denne regjeringen, som skal satse på CO₂-rensing mer enn andre, vil altså ikke snakke om de konkrete prosjektene – med mindre Regjeringen selv har initiert dem. Det så vi også i Hammerfest, der Hammerfest Energi vil ha CO₂-renset gasskraftverk med Sargas' teknologi. De fikk avslag fra NVE i denne saken. Kom med et industrikraftregime, så vurderer vi det positivt, men vi må se innholdet først.

Presidenten: Representanten Rolf Terje Klungland har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Rolf Terje Klungland (A) [14:46:29]: Bare to oppklaringer.

Jeg sa ikke i mitt forrige innlegg at Bondevik ikke jobbet med kraftregimet, det gjorde han jo etter at han hadde fått et stortingsvedtak fra denne sal som påla regjeringen å gjøre det. Alternativet hadde jo da vært å gå av. Men resultatet av det arbeidet var altså, noe som kan dokumenteres, at regjeringspartiene mente det var lite fleksibelt og lite målrettet, og de frarådet at vi gikk inn på en slik ordning.

Så har jeg lyst til å si til Fremskrittspartiet at rekorder når det gjelder strømpriser, hadde vi da Fremskrittspartiet støttet den forrige regjeringen. Det husker jeg veldig godt, det var i 2003.

Vi skal fortsette å jobbe for å nå den målsettingen vi har satt oss i forhold til industrien, og for at de skal få kraft til konkurransedyktige priser. Om Fremskrittspartiet mener det er billig, er det et alvorstegn i politikken. Vi vil ha konkurransedyktige priser.

Presidenten: Representanten Ingebrigt S. Sørfonn har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [14:47:57]: Eg vil gje representanten Klungland to utfordringar, for det første å gje ei korrekt historiebeskriving, og for det andre å medverka sterkt til at hans parti leverer det dei lova i valkampen. For mange, svært mange, har lagt merke til at dei så langt ikkje har greidd det.

Presidenten: Representanten Ketil Solvik-Olsen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [14:48:33]: Jeg vil minne representanten Klungland om at det føres referat fra det som blir sagt også her. Det vi sier, vil faktisk kunne bli gjenhentet senere, og en vil bli holdt ansvarlig for det i framtidige debatter.

La meg likevel minne om strømprisen og strømsituasjonen i 2002/2003. Det var ett parti som var det trofaste støttepartiet til regjeringen i energipolitikken, og det var Arbeiderpartiet. Da vi behandlet Ormen Lange-saken, var det to partier som påpekte kraftsituasjonen i Midt-Norge, og det var SV, som for all del ikke ville ha gasskraftverk, og Fremskrittspartiet, som ville ha gasskraftverk. Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre og Senterpartiet nevnte ikke kraftsituasjonen i Midt-Norge med ett ord. Det viser uansvarlighet på kraftsiden.

Og når en snakker om rammevilkår for kraftkrevende industri, er det for så vidt ikke nok bare å vise til industri-kraftregimet som aldri har kommet, men en må også ta med regjeringens politikk med innføring av fyringsoljeavgift, klimakvotelov og et hjemfallsregime som nekter industrien å kunne eie kraftverk i framtiden. Det viser hvem som egentlig ikke bryr seg om rammevilkårene for industrien i Norge.

Presidenten: Representanten Øyvind Korsberg har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Øyvind Korsberg (FrP) [14:49:52]: Jeg skal ikke legge opp til noen lang debatt, men det som fikk meg til å ta ordet, var statsråd Helga Pedersens kritikk av Fremskrittspartiet. Neste gang oppfordrer jeg statsråden til å tegne seg tidligere på talerlisten, slik at partiene, og undertegnede, har sjanse til å gi svar tilbake.

Når statsråden kritiserer Fremskrittspartiet for at vi i forrige periode ville strukturere flåtegrupper under 15 meter, var det altså i forrige periode. Vi forholder oss nå til den perioden vi er inne i, og det partiprogrammet vi har nå. Og statsråden sa at dersom den politikken hadde blitt gjennomført i forrige periode, hadde flåten vært et vakkert minne. Hva er resultatet av den politikken statsråden fører i dag? Jo, det er nettopp det at den vil bli et vakkert minne. Derfor vil vi konsekvensutrede dette, slik at vi vet virkningene av det Regjeringen gjør. Vi ønsker å ha en dialog

med næringen. Det har statsråden ikke noe ønske om, og hun stiller aldri opp i kontaktmøter eller i dialog med næringen. Det synes jeg er beklagelig.

Statsråd Helga Pedersen [14:50:59]: Jeg synes det var en veldig nyttig avklaring vi fikk fra Fremskrittspartiet her, for det ble sagt at de faktisk hadde én strukturpolitikk i forrige stortingsperiode, og én strukturpolitikk i denne stortingsperioden, i motsetning til Arbeiderpartiet, som har ført den samme strukturpolitikken hele tiden.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 1321)

S a k n r . 2

Innstilling fra næringskomiteen om statens eierskap i Aker Holding AS (Innst. S. nr. 54 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 88 (2006-2007))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg fra statsråden innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Torbjørn Hansen (H) [14:52:18] (ordfører for saken): Stortinget skal omsider behandle St.prp. nr. 88 for 2006-2007 om statens kjøp av aksjer i Aker Holding AS.

Aker Holding har som eneste formål å eie 40,1 pst. av aksjene i Aker Kværner, som er børsnotert og den største norske aktøren innen leverandørindustrien på olje- og gassområdet.

Aker Holding skal eie 60 pst. av Aker, hvor Kjell Inge Røkke er hovedaksjonær, 30 pst. av staten og 10 pst. av svenske SAAB AB og Investor AB. Staten eier dermed 30 pst. i et selskap som eier 40,1 pst. i Aker Kværner, altså et indirekte eierskap på 12,03 pst. Med en binding på ti år så er dette med andre ord en passiv, finansiell investering og ikke en aktiv, strategisk investering som flertallet gir uttrykk for i innstillingen.

Kjøpsavtalen har forbehold om Stortingets samtykke.

Næringskomiteen slår fast at Aker Kværner er en viktig kompetansebedrift, med 23 000 ansatte og 50 milliarder kr i omsetning i 30 land. Selskapet er en av Norges største private arbeidsgivere og har mange virksomheter som er viktige for sine lokalsamfunn.

Komiteen slår imidlertid også fast at næringslivet består av mange bedrifter som hver for seg er viktige i sine lokalsamfunn og for dem som jobber i disse bedriftene, men gir derimot ikke uttrykk for at staten bør kjøpe seg inn i disse bedriftene.

Staten har fra før av intet direkte eierskap i Aker Kværner eller i Aker. Dette er det første kjøpet på mange år hvor staten går direkte inn i et nytt selskap og en ny industri på Oslo Børs. Dette er derfor en prinsipielt interessant sak i næringspolitikken.

Komiteen er delt i innstillingen. Flertallet, bestående av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, støtter kjøpet, mens Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre går imot. Flertallet vil antakeligvis argumentere for sitt syn.

Mindretallet, hvor Fremskrittspartiet er med litt her og der, gir uttrykk for tunge motforestillinger.

For det første krever dette kjøpet en prinsipiell diskusjon av om staten skal kjøpe seg opp i norske bedrifter i denne type situasjoner. Det er ikke et unikt enkelttilfelle at en norsk eier vil redusere sin aksjebeholdning. Aker Yards ble solgt ut like før, uten at staten ble informert. Burde f.eks. staten ha kjøpt Aker Yards? Det er et relevant spørsmål å stille her. Det vil komme nye tilsvarende situasjoner. Bør staten kjøpe seg opp i Norske Skog, hvis eierskapet der blir truet? Hva med Orkla dersom nåværende hovedeier vil selge og gir uttrykk for at utenlandske friere står på trappen?

Her bør staten ha en klar og forutsigbar holdning. Næringslivet vil og skal drive omstilling. Det må også gjelde for eierskapet i næringslivet. Døren til Pensjonsfondet bør ikke åpnes hver gang en fagforening blir engstelig eller en milliardær med gode kontakter tar en telefon. Staten eier en tredjedel av børsen. Det er etter min mening mer enn nok.

Verken regjeringspartiene eller Fremskrittspartiet angir en prinsipiell avklaring i forhold til denne type kjøp som næringspolitisk virkemiddel. Dette fraværet av prinsipiell vurdering skaper et inntrykk av at dette kjøpet skjer på impuls, eller kan det være i panikk, etter Aker Yards-salget, uten en næringspolitisk analyse.

Det står i merknadene fra regjeringspartiene at sentrale norske kompetansemiljøer skal forankres og videreutvikles i Norge, og at kjøpet bidrar til dette. Da kunne det ha vært interessant også for aksjemarkedet å høre hvilke andre bedrifter disse representantene mener har sentral kompetanse. Det kan jo ikke bare være Aker Kværner som har en sentral kompetanse i norsk næringsliv?

Kjøpsprosessen og kjøpsbetingelsene er meget spesielle. Staten kjøper 30 pst. av et unotert aksjeselskap og inngår forpliktende aksjonæravtaler både om styringen av selskapet og muligheten for kjøp og salg av aksjer. Likevel er prisen full børskurs, som om staten hadde kjøpt 12,03 pst. av aksjene direkte i Aker Kværner uten noen bindinger.

De svenske kjøperne blir brukt som et politisk alibi. Men SAAB og Investor går inn på helt andre betingelser, med salgsopsjon og salgforpliktelse på hele kjøpet. Handelen på nesten 5 milliarder kr gjøres uten finansielle rådgivere og uten en faglig begrunnelse for prisen i proposisjonen. Dette virker uforvarslig.

Det er all grunn til å frykte at de ekspertene som har pekt på at staten kan ha betalt for mye, faktisk har rett.

Flertallet påstår i merknadene at mindretallet gir uttrykk for at staten burde ha gått inn på de samme vilkår

som de svenske kjøperne. Dette er etter min mening en uforståelig påstand sett i lys av de merknader vi har i innstillingen.

Høyre er en varm tilhenger av norsk eierskap, også i Aker Kværner, men vi mener at dette i større grad må være basert på private miljøer. Når Regjeringen begrunner kjøpet med svake Eiermiljøer, er det ikke konsistent med at Regjeringen samtidig øker formuesskatten. Jeg ser heller ikke bort fra at norske Eiermiljøer kunne lagt 5 milliarder kr på bordet hvis dette var et godt kjøp.

Regjeringens eierskapspolitikk har vært preget av små og store feilgrep. Staten framstår som en uforutsigbar og upålitelig eier og børsen advarer mot statsrabatt. Dette i seg selv er en god nok grunn til å stemme imot dette forslaget.

Gorm Kjernerli (A) [14:57:46]: Denne saken dreier seg om statens erverv av 30 pst. av aksjene i Aker Holding AS. Aker Holding har som eneste formål å eie aksjer i Aker Kværner ASA. Aker Holding består foruten staten av Aker ASA og de svenske Eiermiljøene SAAB AB og Investor AB. Til sammen kontrollerer Aker Holding 40,1 pst. av aksjene i Aker Kværner, og dette gir staten en negativ kontroll over selskapet.

For regjeringspartiene er statlig eierskap viktig for å sikre nasjonal forankring og langsiktig utvikling av nøkkelbedrifter i Norge. Aker Kværner er en av de største private arbeidsgiverne i landet med over 11 000 fast ansatte, og er en svært viktig kompetansebedrift innen design, bygging, drift og vedlikehold av små og store industribygg. Å sikre en langsiktig industriell utvikling, forutsigbarhet og et strategisk eierskap i Aker Kværner er et eksempel på at Regjeringen fører en aktiv næringspolitikk. Dette er en konkret oppfølging av de målene og strategiene som ble vedtatt da vi tidligere i år behandlet stortingsmeldingen om eierskap – og igjen en oppfølging av Soria Moria-erklæringen.

Det er en samlet komite som står bak merknadene om nasjonalt eierskap og å sikre hovedkontorfunksjoner i Norge. Det er få Eiermiljøer i Norge utenfor staten som er store nok til å bidra til dette i så store selskaper som Aker Kværner. Det er viktig at man skaper forutsigbarhet og har et langsiktig perspektiv. Nettopp derfor er det bra at avtalen sikrer at Aker Kværner utvikles og ledes fra Norge i minst ti år framover. Det er aktiv og forutsigbar næringspolitikk.

Så er det slik at gjennom den avtalen som foreligger, har man også fått med et stort privat svensk Eiermiljø. De svenske investorene representerer miljøer med lang industriell erfaring og kompetanse. Dette bidrar til et blandet og balansert eierskap. Det vil kunne representere et fortrinn for utviklingen av Aker Kværner som kompetansebedrift, og kanskje være med på å styrke det svensk-norske nærings samarbeidet.

Opposisjonen er kritisk til at det ikke er benyttet eksterne finansielle rådgivere i denne prosessen. Når det gjelder aksjekjøp, er det ikke definert som et investeringsprosjekt av den typen som krever eksterne finansielle rådgivning. Selv om det ikke er noen som sitter med fasiten

til hva som er riktig pris, er ikke jeg bekymret for at staten har betalt for mye for sine aksjer.

At opposisjonen her velger å lytte til hva enkeltaktører i den offentlige debatten har uttalt, får stå for deres regning. Jeg har tiltro til den kvalitetssikringen som har vært forut for avtalen, bl.a. ved hjelp av juridiske rådgivere.

Denne saken viser tydelig at det er store politiske og ideologiske forskjeller mellom de nåværende regjeringspartiene og de tidligere regjeringspartiene. Der vi ser verdien av og nytten i et aktivt eierskap, osrer det mistro til alt statlig eierskap i opposisjonens merknader. Det tydeliggjør imidlertid forskjellene og viser at partiene har forskjellig kurs i eierskapspolitikken. Det er greit at Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti er skeptiske til statlig eierskap. De om det. Når det er sagt: Litt redelighet bør det likevel være lov å forvente. Den argumentasjonen som representanten Hansen brukte i slutten av sitt innlegg, har jeg spesielt vanskelig for å si at jeg kjenner meg igjen i. Staten er en viktig og profesjonell eier, med mange av de samme målene og forventningene som andre aktører. Forskjellen er at statlig eierskap sikrer forankring, langsiktighet og forutsigbarhet. Jeg trodde også at Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti var enig i at disse tre parametrene var viktige for næringslivet.

Jeg kommer ikke utenom å kommentere Fremskrittspartiets holdning i denne saken. De overrasker stadig – denne gangen positivt. Fremskrittspartiet stiller seg bak forslaget om å kjøpe aksjer i Aker Holding. Det er bra. Så får det være så med at de i samme slengen ber Regjeringen sørge for et tilsvarende nedsalg i andre selskaper staten er eier i. Noe annet ville vært enda mer overraskende. I tillegg til Fremskrittspartiets noe overraskende syn i denne saken, er det en annen erfaring vi kan trekke: Denne saken er enda et eksempel på uenigheten på borgerlig side og den politiske avstanden som er mellom Høyre og Fremskrittspartiet.

Denne avtalen bidrar til en god industriell løsning for Aker Kværner de nærmeste ti årene. Kombinasjonen av kapital og kompetanse sikrer at selskapet også for fremtiden vil utvikle seg videre som en ledende bedrift med norsk forankring – til glede og nytte for både samfunnet og selskapet.

Øyvind Korsberg (FrP) [15:02:46]: For Fremskrittspartiet er det viktig å ivareta norske arbeidsplasser og spesielt de selskapene som har høy kompetanse. Vi synes det er viktig at Aker Kværner forblir på norske hender. Det er et godt grunnlag for å videreutvikle selskapet, og det er også viktig for petroleumssektoren. For oss har det vært avgjørende at det ikke er noen direkte aksjerelasjon mellom staten og Aker Kværner. Vi har sett når staten har vært eier i andre selskaper, at denne regjeringen ikke har taklet det på noen god måte.

Når noen er forundret over Fremskrittspartiet i denne saken, kan jeg ikke helt skjønne det. Jeg vil da ganske enkelt vise til partiprogrammet vårt, der det står utførlig hva vi vil med eierskap i norsk næringsliv. Det vi gjør her, er helt i tråd med det som står i partiprogrammet, og også helt i tråd med det vi gjorde ved behandlingen av eier-

skapsmeldingen. Da foreslo vi bl.a. et nedsalg av statlige selskaper på om lag 288 milliarder kr. At noen ikke har fått med seg Fremskrittspartiets politikk på dette området, får jeg bare akseptere og kanskje ikke være så forundret over. Men det kan være interessant å lese partiprogrammet vårt og se at dette i så måte er helt i tråd med det.

Det vi er opptatt av, er at staten ikke blir en for stor eier på Oslo Børs, verken direkte eller indirekte. Det er også derfor vi fremmer det forslaget som vi gjør i denne saken. Jeg tar opp Fremskrittspartiets forslag i innstillingen.

Presidenten: Representanten Øyvind Korsberg har tatt opp det forslag han refererte til.

Inge Ryan (SV) [15:04:49]: SV er svært godt fornøyd med Regjeringa i denne saka. Vi er et parti som ønsker et sterkest mulig statlig eierskap. Derfor er vi glad for at man nå har en regjering som faktisk vurderer å øke det statlige eierskapet, framfor det man så tidligere, da man skulle kvitte seg med det statlige eierskapet – slik vi hadde det i forrige periode.

Jeg er litt lei av alle dem som prøver å framstille staten som en dårlig eier. Staten er i mange sammenhenger en glimrende eier. Hvis man ser på en del av de private selskapene og hvordan de går, er det ikke noe som tilsier at staten er en dårligere eier enn de private. Staten har vært hovedeier i Statoil og Hydro i mange år. Vi kan ikke si at det har vært noen katastrofe for landet. Staten har eid Statkraft. Staten har også vært en meget viktig eier i et selskap som f.eks. Kongsberg Gruppen, som på en høring i forrige periode uttrykte at staten har vært en nødvendig og svært god eier, og at de uten staten ikke hadde klart den helt nødvendige omstillinga på Kongsberg. Så når opposisjonen prøver å framstille det som problematisk at staten er eier, er det et syn jeg stiller meg helt uforstående til.

Hvorfor er det viktig at staten er eier? Jo, staten skal være eier av en del viktige selskaper, fordi de enten er av strategisk betydning – vi ser at det oppkjøpet vi har gjort nå, har strategisk betydning fordi selskapet forvalter store naturressurser – eller fordi de forvalter infrastruktur. Det er så fundamentale biter i det norske samfunnet at der skal staten være eier, for det krever nemlig en dualistisk tilnærming. En dualistisk tilnærming betyr at man har to tanker i hodet samtidig. Den ene er at man skal gjøre en god jobb for bedriften, slik at den tjener penger. Den andre er at man samtidig skal tenke på samfunnet man lever i, som man er nødt til å utvikle, der det er en rekke hensyn som skal ivaretas. På de områdene er det viktig at man har en statlig eier, som faktisk har både muskler til og ambisjoner om å ivareta begge disse to hensynene.

Så vi er svært fornøyd med at Regjeringa nå øker det statlige eierskapet og kjøper seg opp i Aker Holding.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [15:07:19]: Under valkampen i 2005 gjekk noverande regjeringsparti høgt på banen og lova kursendring i eigarskapspolitikken. Då Regjeringa etter mykje om og men til slutt presenterte politikken for Stortinget i eigarskapsmeldinga, var kursendringa vanskeleg å få auga på. Styra skulle framleis ta av-

(Sørfonn)

gjersler i enkeltsaker. Ansvar for etikk og samfunnsansvar, likestilling og integrering vart lyfta fram, og omsynet til nasjonal kontroll over naturressursar og hovudkontorfunksjonar var viktig, altså lite nytt.

Handsaminga av eigarskapsmeldinga hadde sterkt fokus på å skilja staten si rolle som eigar og staten si rolle som myndigheitsutøvar. Men det vart etter kvart klart at alt likevel ikkje var som før. Særleg enkeltpersonar frå regjeringspartia var svært opptekne av at staten, ut frå ideologiske grunnar, skulle kjøpa endå fleire aksjar i norske selskap. Dessutan vart eigarskapspolitikken meir upårekeleg og ustabil i enkeltsaker.

Regjeringa foreslår at staten skal kjøpa 30 pst. av Aker Holding AS. Høgre, Venstre og Kristeleg Folkeparti er i innstillinga samstemde i kritikken av fleire forhold ved Regjeringa sitt framlegg og si handtering.

For det første kan kjøpet skapa ein uheldig presedens. Det må ikkje verte slik at kvar gong ein norsk eigar ønskjer å selja seg ned i eit selskap, kan han truga med å selja til utlandet og dermed forventast at Regjeringa vil nytta petroleumsformuen til å sikra norsk eigarskap.

For det andre kan ein stilla spørsmål ved kva vilkår staten har gått inn i Aker Holding AS på. Staten har betalt det same som SAAB og Investor har betalt isolert sett, men SAAB og Investor kan – i motsetnad til staten – selja seg ut før det har gått ti år, med garantert avkastning.

Eg kan ikkje sjå at Regjeringa har gjeve ei god fagleg grunngeving for prisen på aksjane, eller at det er vorte gjort tilfredsstillande arbeid med å verifisera denne prisen. Det vart heller ikkje nytta eksterne finansielle rådgjevarar i samband med kjøpet. Ifølgje professor Thore Johnsen ved Noregs Handelshøgskule er det grunn til å tru at prisen burde ha vore 15–20 pst. lågare enn det Regjeringa legg opp til å betala. Det vil seia at Regjeringa vil betala mellom 600 og 800 mill. kr for mykje.

For det tredje: Sidan staten berre har 30 pst. av aksjane i Aker Holding AS, mens Aker ASA har 60 pst., vil det vera Aker ASA som har den industrielle kontrollen i Aker Holding AS.

For det fjerde er det, ut frå ei generell risikovurdering, uheldig at Regjeringa aukar si eksponering mot petroleumssektoren ytterlegare. Ei for sterk eksponering mot enkeltsektorar gjer fellesverdiane som Regjeringa forvaltar på vegner av framtidige generasjonar, sårbare mot konjunktursvingingar.

For det femte er staten frå før ein dominerande aktør på norsk sokkel gjennom eigarskapen i StatoilHydro. Dessutan er staten reguleringsmyndigheit. Når staten går inn som direkte eigar i det største leverandørselskapet på sokkelen, vil dette kunna føra til uheldige bindingar som svekkjer staten si viktige rolle som regulator.

Det er òg verd å merka seg at generalsekretær Jan Borger i Transparency International og korrupsjonseksperter Erling Grimstad i Aftenposten 25. juni i år har uttala seg sterkt kritisk til Regjeringa si framferd.

Kristeleg Folkeparti strekar i innstillinga under at dersom Regjeringa får fleirtal for å gjennomføra kjøpet, er det viktig at staten ikkje vert ein sovande partner i holdingsel-

skapet. Det er viktig for næringslivet at staten opptrer ryddig i aksjemarknaden, og at det ikkje blir skapt eit inntrykk av at næringslivet er underlagt politisk styring. Det er alvorleg når òg børsdirektøren i lys av Regjeringa sin eigarskapspolitikk går ut og åtvarar mot lågare verdi på aksjane i selskap der staten er ein stor eigar, såkalla statsrabatt.

Kristeleg Folkeparti meiner at Regjeringa si utøving av eigarskapspolitikken dei siste to åra ikkje er eit argument for å auka staten sin dominans på Oslo Børs, og går imot Regjeringa sitt framlegg.

Leif Helge Kongshaug (V) [15:11:41]: Dagen i dag vil bli stående som en merkedag for en helt spesiell form for økonomisk samrøre, der staten betaler en av Norges rikeste menn nesten 5 milliarder kr for å kunne sitte på alle sider av bordet i ti år, uten å gjøre noe nevneverdig fra eller til. Det kan i og for seg bli et ganske så interessant skue for oss som sitter på utsiden, men for norsk næringsliv og norsk økonomi er det alt annet enn bra.

De vedtak som gjøres i dag, sender ut feil signaler på en rekke viktige områder:

Statens rolle som lovgiver og overvåker av lik konkurranse mellom økonomiske aktører blir i realiteten umulig ved at Aker Kværners viktigste kunde er en annen statsdominert gigant, StatoilHydro.

I realiteten lar staten seg, gjennom den sittende regjering og heiet fram av LO, presse til å gå inn på eiersiden på bakgrunn av trusler om utflagging. Det åpner en dør som inviterer norske private eiere til å bruke sine ressurser på storstilt lobbyvirksomhet, og vi får en utvikling der enda flere viktige beslutninger blir tatt på bakrommene og ikke i en åpen og demokratisk prosess.

Dagens vedtak bryter også med sentrale økonomiske prinsipper. I de siste årene har vi gjennomført betydelige reformer. Felles for alle er at det er noen fastsatte størrelser som er viktigere enn kortsiktig politisk tenkning, som inflasjonsmål for pengepolitikken og handlingsregelen for finanspolitikken.

Her har vi en regjering som uten ekstern profesjonell hjelp bruker nesten 5 milliarder kr på en minoritetspost i et veldrevet selskap, noe flere økonomieksperter mener er flere hundre millioner for mye.

Professor Guttorm Schjelderup har en meget god og nyansert artikkel i Dagens Næringsliv 4. juli i år om denne saken. Blant annet peker han på at hensynet til en balansert portefølje burde tilsi at staten reduserte sin eksponering i olje og gass snarere enn å øke den ved å kjøpe aksjer i Aker. Og så stiller han noen meget relevante spørsmål:

Hvorfor var disse aksjene mer attraktive enn andre aksjer? Og ivaretar ikke pensjonsfondet investeringsrollen i norsk næringsliv? Hva slags analyse og erfaring er det som tilsier at staten er bedre i stand til å utøve langsiktig eierskap enn private investorer? Hvorfor er det viktig med langsiktighet generelt, og spesielt i Aker? Er det for å sikre arbeidsplasser, og i så fall hvorfor akkurat disse? Ingen av disse spørsmålene er besvart i den innstilling vi behandler i dag.

Logikken til Regjeringen og regjeringspartiene er at langsiktig eierskap er det aller viktigste, og at det kun er

staten som kan garantere en slik langsiktighet. Med en slik tankegang nærmer vi oss regimer som jeg faktisk trodde at selv regjeringspartiene nå tok avstand fra.

Regjeringens eneste reelle begrunnelse er å trygge arbeidsplassene. Det gjøres etter mitt og Venstres syn mye bedre ved å bruke 5 milliarder kr til forskning og utdanning, forutsigbare rammebetingelser, et skattesystem som stimulerer til investering i norsk næringsliv og norske arbeidsplasser, og nedbygging av unødvendig byråkrati og skjemavelde heller enn en gavepakke til Kjell Inge Røkke.

Ved sin investering i Aker Holding har staten fortsatt nesten ingen råderett over viktige beslutninger i Aker Kværner. Kjell Inge Røkke kan fortsatt selge deler av virksomheten til dem Kjell Bjørndalen var så redd for: noen ukjente enten norske eller utenlandske investorer.

Så kommer alle de sakene som regjeringspartienes representanter, ikke minst i næringskomiteen, har vært så opptatt av de siste to årene: den såkalte aktive næringspolitikken ved å blande seg opp i styresammensetning, utbyttestørrelse og lederlønninger i selskaper der staten er en betydelig eier. Ingen av disse forholdene har staten i realiteten noen som helst innvirkning over gjennom eierskapet i Aker Holding.

Som jeg sa i tidligere i dag, er jeg alvorlig bekymret for helheten i Regjeringens politikk når det gjelder eierskap i norsk næringsliv. Det spredte private eierskapet erstattes med en betydelig maktkonsentrasjon på statens hånd, uten at det har vært en prinsipiell debatt rundt det i det hele tatt. Dette bekymrer meg og Venstre. Derfor stemmer vi mot forslaget om erverv av 30 pst. av aksjene i Aker Holding.

Statsråd Dag Terje Andersen [15:17:05]: I Soria Moria-erklæringen sa vi at Regjeringen vil «sikre nasjonalt eierskap til nøkkelbedrifter i kunnskapssamfunnet». Gjennom avtalen som sikrer Aker Kværner ASA langsiktighet på eiersiden og bidrar til nasjonal forankring av det sterke norske miljøet, viser vi at Regjeringen følger opp Soria Moria-erklæringen.

Den petroleumsrelaterte leverandørindustrien er en viktig næring i Norge. Det finnes leverandørbedrifter i alle landets fylker. Mer enn 80 000 mennesker er ansatt i petroleumsnæringen i Norge. Aker Kværner forvalter en viktig framtidsrettet kunnskap og er en sentral del av denne næringen. Selskapet er den klart største norskeide aktøren innenfor leverandørindustrien. Aker Kværner hadde i 2006 en omsetning på 50 milliarder kr og hadde 11 000 ansatte i Norge.

Det er, slik Regjeringen ser det, avgjørende at vi klarer å opprettholde et norskkontrollerende eierskap i Aker Kværner, for å beholde både arbeidsplasser og kunnskap der Norge er i lederposisjon.

Da vi forhandlet om en løsning, var det viktig for staten at Aker fortsatt var det førende selskapet og tok den største finansielle risikoen i samarbeidet. At Aker ASA har bundet seg til å eie Aker Holding AS i ti år sammen med staten, er historisk. Det er første gang en privat aktør har bundet opp så mye kapital i et langsiktig eierskap sammen med staten.

Regjeringen har videre, i fellesskap med Aker ASA, sett nytten av å få inn andre industrielle miljøer på eiersiden. Jeg er derfor glad for at vi fikk med oss Investor og SAAB. Dette er selskaper som sitter på verdifull industriell kompetanse og som, i likhet med staten og Aker, ser positivt på Aker Kværners framtidige utvikling. Avtalen er en anerkjennelse av selskapets ansatte, teknologier og kunnskap.

Som det står i proposisjonen, vil selskapene sammen med staten gjennom Aker Holding ha negativ kontroll og i praksis kontrollere den videre utviklingen av Aker Kværner. Vi har avtalefestet at Aker Kværner skal videreutvikles som en internasjonalt konkurransedyktig og betydelig leverandør av teknologi, produkter, systemer og tjenester med hovedvekt på sektorene energi, olje og gass.

Statens eierskap i Aker Holding er motivert ut fra ønsket om en forretningsmessig verdiutvikling og forankring av hovedkontoret i Aker Kværner ASA i Norge. Jeg forventer i tillegg at Aker Kværner gir en forretningsmessig avkastning på den investerte kapitalen. Selskapet har gitt aksjonærene sine en god avkastning de siste årene, og vi regner med at det er en god investering.

Regjeringen har hele tiden lagt til grunn at staten skal være en aktiv, langsiktig og forutsigbar eier i viktige norske selskaper, noe som jeg også uttalte i eierskapsmeldingen.

Selv om deler av opposisjonen støtter opp om hovedlinjene i proposisjonen, ser vi også at klassiske ideologiske skillelinjer i politikken kommer klart til syne. Fremskrittspartiet vil selge aksjer for tilsvarende beløp som staten investerer, mens Høyre, som ønsker et redusert statlig eierskap, er kritisk til kjøpet. Jeg konstaterer at mindretallets forslag i dag ikke vil få flertall.

Flertallet og denne regjeringen vil tvert imot beholde et sterkt statlig eierskap og sikre en norsk forankring av denne viktige bedriften. Som komiteflertallet understreker, er det få eiermiljøer i Norge, utenfor staten, som er store nok til å ta et slikt eierskap. Staten har sett det som sitt ansvar å legge til rette for en langsiktig avklaring av eierforholdene i Aker Kværner.

Så er det mange som har stilt spørsmålet om prisen som blir betalt, er riktig. Jeg registrerer at de referansene som her blir gitt fra talerstolen, refererer seg til de første dager etter at statens planlagte kjøp i Aker Holding ble lagt fram. Det er åpenbart at det er deler av informasjonen knyttet til kjøpet som på det tidspunktet ikke kan ha vært kjent. Jeg kan ikke forklare de fortolkningene som har blitt gitt, på annen måte.

For det første til ti års bindingstid. Det er staten som har ønsket at vi skal binde eierskapet mellom de tre partene i så lang tid som mulig. I forhandlinger er det vanligvis slik at når man får gjennomslag for et krav, er det vanskelig å kreve kompensasjon og prisreduksjon fordi en har fått gjennomslag for kravet – etterpå.

Det andre, som i altfor liten grad er kommet fram, er at vi gjennom, som representanten Hansen sa, et eierskap som tilsvarer ca. 12,1 pst. av aksjene i Aker Holding, allikevel har klart å få en negativ kontroll gjennom en aksjonæravtale mellom aksjonærene i Aker Holding. Det betyr

at vi har oppnådd mer enn om vi skulle kjøpt til markedspris. Prisfastsettelsen er vurdert av veldig mange eksperter daglig, løpende i en likvid aksje i markedet, men vi har oppnådd ting i tillegg til det en kunne fått ved å kjøpe 12 pst. av aksjene i Aker Kværner direkte på børsen, og altså fått mer igjen for pengene.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [15:22:41]: Regjeringen og Fremskrittspartiet er enige om at det er viktig med et nasjonalt eierskap i viktige hjørnesteinsbedrifter i landet vårt. Fremskrittspartiet mener også at vi kan investere noen oljemilliarder like gjerne i norsk næringsliv som å sende dem til næringslivet i utlandet. Men der tror jeg også Regjeringens og Fremskrittspartiets veier på mange måter skiller, for det virker som om det er viktig for denne regjeringen å legge mest mulig eierskap under statlige vinger.

Vil statsråden trekke et likhetstegn mellom nasjonalt eierskap og statlig eierskap?

Statsråd Dag Terje Andersen [15:23:33]: Nei, og jeg vil heller ikke si at nasjonalt eierskap nødvendigvis bestandig er det eneste rette. Det er mange utenlandske eiermiljøer som også kan bidra med kompetanse til norske eiermiljøer. Vi har eksempler i denne bransjen som danner grunnlaget for denne debatten, på utenlandseide selskaper som faktisk gjør en veldig god jobb innenfor leverandøriindustrien.

Jeg har også tro på blandingsøkonomi. Når det gjelder det forslaget som Fremskrittspartiet har lagt fram i forbindelse med eierskapsmeldingen om å selge ut aksjene for 225 milliarder kr, som jeg tror det var på det tidspunktet – beløpet ville vært mye større i dag, ikke sant – så finnes det ikke norske kompetansmiljøer som kan ta over de aksjene. Da risikerer vi å komme i en situasjon der viktige hovedkontorfunksjoner, forskningsmiljøer og kompetansmiljøer knyttet til næringen blir flyttet ut av landet, og det er det vi ønsker å motvirke.

Vi kan ikke gi noen garanti, og har ikke gitt inntrykk av det, for hver enkelt arbeidsplass, men vi gir altså bedriften langsiktig eierskap, stabilitet og mulighet til å utvikle seg positivt med utgangspunkt i norske kompetansmiljøer.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [15:24:36]: Dette er feil, president!

Torbjørn Hansen (H) [15:24:48]: Jeg etterlyste både i mitt innlegg og i de merknader som Høyre er med på, en prinsipiell diskusjon rundt hva dette kjøpet egentlig betyr. Dessverre holdt næringsministeren et svært ullent innlegg i så henseende, kanskje mer ullent enn det som står i merknadene i innstillingen.

Statsråden oppgav nasjonal forankring av nøkkelbedrifter i kunnskapssamfunnet som kriterium for å plukke ut Aker Kværner-kjøpet. Det kriteriet gjelder veldig mange norske bedrifter, og det som er interessant, er jo hva staten vil gjøre i tilsvarende situasjoner i tiden framover.

Denne typen oppkjøp i nye bransjer i nye bedrifter er ikke omtalt i eierskapsmeldingen, og her er det potensielt snakk om oppkjøp i milliardklassen i mange bedrifter, hvis man skal tro at dette er noe som næringsministeren har tenkt å drive med i tiden framover.

Hva med Aker Yards? Burde staten gått inn der? Hva med Orkla, hvis de kommer i bevegelse? Bør staten gå inn der? Er dette en enestående enkeltsak basert på innfallsmetoden, eller er dette en ny arbeidsmetode som næringsministeren vil bruke i næringspolitikken?

Statsråd Dag Terje Andersen [15:25:59]: Det sier mye om representantens saklighetsnivå når han karakteriserer forslaget som «basert på innfallsmetoden». Representanten har i løpet av diskusjonen om Aker Kværner sagt de utroligste ting til media, og han har før saken ble lagt fram, ment ting om kvaliteten på f.eks. prisfastsetting uten i det hele tatt å sette seg inn i saken.

Jeg ønsker å behandle norsk næringsliv på en mye mer seriøs måte enn som så. Derfor har vi hatt en grundig prosess i Næringsdepartementet før vi valgte å gå inn på denne løsningen. Det er etter hvert blitt kjent at prosessen med de to andre eierne til Aker Holding faktisk foregikk over to måneder. Den foregikk i et samarbeid mellom kompetansmiljøer. Markedspris var tydelig definert av mange aktører i markedet, fordi vi snakker om en likvid aksje, men vi har i tillegg til de ekspertene vi har i departementet, brukt mange andre eksperter til å vurdere det forslaget som nå ligger her. Så, nei, dette forslaget – vi snakker om å videreføre et sterkt industri- og kompetansmiljø på norske hender – er godt forberedt, godt gjennomarbeidet, og jeg er skuffet over Høyres tilnærming til saken.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [15:27:16]: 30 pst. er ein litt spesiell eigardel, like under blokkerande mindretal, altså ein dyr del å kjøpe, men utan reell styringsinnverknad. Svenske interesser har 10 pst. eigardel og med forkjøpsrett av desse til Aker ASA. På bakgrunn av dette har eg to spørsmål til statsråden.

For det første: Var det i forhandlingane eit tema å gå høgare med statleg eigardel, altså over grensa for blokkerande mindretal? For det andre: Var det eit tema i forhandlingane at staten skulle ha forkjøpsrett til dei 10 pst. som kjem på svenske hender?

G u n n O l s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Dag Terje Andersen [15:28:02]: Uten at jeg skal gå inn i alle detaljer i forhandlingssituasjonen, kan jeg svare klart på det første spørsmålet om å gå høyere i forhold til Aker. Jeg oppfattet det slik at det var det spørsmålet gjaldt. For oss var det tvert imot et poeng at det industri- og kompetansmiljøet som Aker representerer, fortsatt skal sitte i industriell føring i det selskapet gjennom et indirekte eierskap.

Så er det riktig, som representanten sier, at vi har 30 pst. og dermed formelt sett ikke blokkerende mindre-

tall. Realiteten er jo at vi har en avtale mellom aksjonærene som gjør at vi ikke bare kan stoppe eventuelle vedtektsendringer i Aker Holding, men at vi faktisk har fått igjennom i aksjonæravtalen at Aker Holding, som har blokkerende mindretall, ikke kan gjøre vedtektsendringer uten at vi, til tross for den lave prosenten vi har i juridisk forstand, allikevel har muligheter til å blokkere vedtektsendringer i hovedselskapet Aker Kværner. Det er derfor vi også har fått mye mer ut av den investeringen vi har gjort, enn kronebeløpet skulle tilsi.

Leif Helge Kongshaug (V) [15:29:21]: Dagens debatt har ikke gjort det noe klarere for meg hva som egentlig er poenget med det statlige oppkjøpet i Aker Holding. Muligens er det et skulderklapp fra LO til statsråden og symbolpolitikk om såkalt aktivt eierskap. Min påstand er at en rekke spørsmål fortsatt står ubesvart – det være seg hvilken innflytelse staten faktisk har over de eventuelle disposisjonene majoritetseierne i selskapet vil måtte ønske å gjøre i framtiden, men òg hva det egentlig er som ligger bak det statlige oppkjøpet. Jeg ber derfor statsråden svare på hvorfor det var viktigere å bruke nesten 5 milliarder kr på en minoritetspost i Aker enn på andre selskaper, og om ikke statsråden mener at Statens pensjonsfond ivaretar investeringsrollen i norsk næringsliv godt nok, siden staten må gå inn med en ekstraordinær eierpost i en stor privateid bedrift.

Statsråd Dag Terje Andersen [15:30:30]: Til det første spørsmålet om hvorfor vi har brukt nesten 5 milliarder kr: Ja, her ligger mye av forvirringen. Den samme representanten sa i sitt hovedinnlegg at vi kunne ha brukt pengene til andre driftsutgifter på statsbudsjettet. Der ligger en grunnleggende misforståelse. Disse pengene er ikke brukt. Disse pengene er investert. Det betyr at det er en investering som vi forventer å få avkastning av framover. Det er noe helt annet enn å bruke opp pengene.

Så er det spørsmål om hvordan vi kan bruke penger i forhold til private selskaper. Representanten sa noe i sitt hovedinnlegg som er grunnleggende feil. Vi har ikke utbetalt én krone til Kjell Inge Røkke. Kanskje kunne man ha vært noe mer ryddig i argumentasjonen. Det er altså Aker-selskapet, som består av mange bedrifter i Norge, som har fått denne kapitalen. Derved styrkes deres muskler til å drive andre deler av Aker-konsernet kraftfullt videre. Men denne regjeringen har altså tru på at vi i en situasjon der staten har kapitalrikdom, sammen med private, gode, industrielle kapitalister kan være med på å bidra til at vi får til en industriell utvikling som kan bære velferdssamfunnet framover etter at olje- og gassproduksjonen går ned. Det er viktig for oss. Derfor mener vi at høyresiden må se til å komme seg ut av det ideologiske klisteret.

Torbjørn Hansen (H) [15:31:49]: Jeg synes statsråden har en veldig merkelig atferd i denne debatten. Han fikk nettopp et spørsmål om hvorvidt dette kjøpet er et engangstilfelle basert på innfallsmetoden, eller om kjøpet er en ny arbeidsmetode i næringspolitikken der statsråden

vil kunne kjøpe seg inn i selskaper som han oppfatter som nøkkelbedrifter i kunnskapssamfunnet. Det er mange selskaper i Norge som er nøkkelbedrifter i kunnskapssamfunnet. Spørsmålet er om statsråden nå etablerer oljefondet som en ny næringspolitisk mekanisme, som gjør at han kan gå inn i et hvilket som helst selskap som kan defineres som en nøkkelbedrift i kunnskapssamfunnet.

Til svaret på replikken fra representanten Kongshaug vil jeg si at det er et faktum at Røkke kontrollerer ca. 60 pst. av Aker-systemet. Så vidt jeg forstår, var det dette systemet som fikk de 5 milliarder kr som statsråden betalte ut i denne sammenheng. Det var ikke et irrelevant spørsmål.

Det som er det prinsipielle her, er om dette er en ny arbeidsmetode i næringspolitikken, eller om det er en engangssak basert på innfallsmetoden.

Statsråd Dag Terje Andersen [15:32:51]: Det var den siste kommentaren i det forrige spørsmålet fra Torbjørn Hansen som var grunnlaget for at jeg svarte som jeg gjorde.

Det er ikke snakk om noen innfallsmetode. Dette er grundig gjennomarbeidet både når det gjelder økonomiske verdier og strategi. Men så er det slik at jeg – jeg kan avsløre det – ikke sitter med noen handleliste for at staten skal kjøpe seg opp i store selskaper. Vi har ingen konkrete planer om det. Her var det én eierpost som var til salgs. Vi så en industriell mulighet – ikke bare til å binde Aker, som har drevet Aker Kværner veldig godt – til en framtidig industriell utvikling og samtidig å få til et samarbeid med et stort svensk industrimiljø, med de mulighetene som ligger der for å få til en industriell utvikling sammen med Sverige. Derfor er det mange eksperter som har uttrykt det stikk motsatte av det de ekspertene som representanten Hansen velger å legge vekt på, har uttrykt.

Det jeg håper på, er at vi kan få en aktiv næringspolitisk debatt framover, og at Høyre snart kan komme seg ut av sitt ideologiske klister og mantraet om at staten ikke kan eie, og se hvordan vi i fellesskap kan bygge morgendagens næringsliv i et godt samarbeid mellom private norske kapitalister – for den saks skyld utenlandske kapitalister – og statlig kapital, som vi f.eks. foreslår i det nye næringsfondet, som også blir avvist av Høyre.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Svein Flåtten (H) [15:34:33]: «Ideologisk klister» er et interessant uttrykk, særlig når det kommer fra noen som må forventes å være fagfolk på området!

Aktiv næringspolitikk opptreer stadig i nye forkledninger, denne gangen med oppkjøp av en minoritetspost i en stor norsk bedrift. Jeg synes statsråden svarer merkelig når representanten Torbjørn Hansen ved et par anledninger i replikkvekslingen prøver å ta opp det prinsipielle i at man nå kjøper opp poster i denne typen selskaper for fellesskapets midler. Jeg synes kanskje at statsråden burde

beflitte seg på en annen type svar enn bare å henvise til vårt dårlige saklighetsnivå.

Kursutviklingen de siste dagene i StatoilHydro har jo vist at investeringer i enkeltsektorer er sårbare. Fellesverdiene våre er sårbare mot konjunktursvingninger og mot enkelthendelser. Det kjøpet som nå gjennomføres, øker denne sårbarheten. Det er faktisk betenkelig at det gjennomføres uten noen prinsipielle avklaringer om hvordan man skal forholde seg i fremtiden.

Jeg er enig med representanten Lundteigen, som tidligere i dag sa at vi bare vil ha denne typen virksomhet, altså olje- og gassvirksomheten, i en kort periode i norsk økonomi. Hvor kort, er vanskelig å si, men det er helt opplagt at man må være klar over risikoen her. Jeg må jo også si dette til dem som i hele dag, og også i denne saken, hyller kjøpet som nok et eksempel på aktiv næringspolitikk.

For vel en uke siden ble det i denne sal vedtatt et budsjett som gav en betydelig skatteøkning for titusenvis av eiere i store og små norske bedrifter. Det samme har rituelt gjentatt seg ved hvert eneste budsjett under de rødgrønne. Jeg tror at for alle disse eiere av tusenvis av bedrifter, må det være helt uforståelig at aktiv næringspolitikk består i at de må betale en økende skatt for å eie bedriften sin, uansett avkastning, hvert eneste år, mens Regjeringen bruker nær 5 milliarder kr for å kjøpe aksjer av en enkelt av landets bedriftseiere, i en risikoutsatt bransje, bundet opp i ti år som en passiv investering.

Jeg tror at representanten Hansen dessverre har rett i sin uttalelse om at aktiv næringspolitikk i denne sammenheng er næringspolitikk etter innfallsmetoden.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [15:37:48]: Jeg skal oppklare en åpenbar feil som statsråden kom med i sitt svar på min replikk i stad. Statsråden sa at Fremskrittspartiets forslag til nedsalg i forbindelse med eierskapsmeldingen ville føre til at disse bedriftene ville flytte hovedkontor, forskning osv. ut av landet. Da må jeg si at statsråden følger dårlig med, for Fremskrittspartiet har aldri foreslått at vi skulle selge oss helt ut av disse bedriftene, men vi mener at staten bør kunne ha en lavere eierandel i disse bedriftene, selv om man da også vil ha en kontrollerende eierandel. Det viktige må være at staten har en eierandel som gjør at vi kan si fra når det er behov for det, ikke at staten skal eie mest mulig.

Hvis statsråden er redd for at det ikke finnes private eiermiljøer i Norge som kan kjøpe større aksjeposter, bør statsråden og Regjeringen gjøre mye mer for å sikre at vi får den typen eiermiljøer privat i Norge. Det går på formuesskatt, vi har rederinæringen – som er en kapitalsterk næring, men hvor Regjeringen nå inndrar store deler av egenkapitalen – og det er også miljøer som kunne ha kjøpt større aksjeposter i andre næringer og bedrifter.

Jeg regner med at fra nå av kommer ikke statsråden med den typen retorikk mot Fremskrittspartiet. Fremskrittspartiet har ikke tenkt å bidra til at disse store bedriftene flagger ut av Norge.

Statsråd Dag Terje Andersen [15:39:49]: Jeg tror vel kanskje ikke denne delen av debatten er den mest sentrale,

men allikevel for ordens skyld: Hvis vi går inn i eierskapsmeldingen og kikker, ser vi at det ikke er riktig som representanten Asmyhr sier, at en ikke vil sitte igjen med eierposter. I Baneservice, Bane Tele, Entra Eiendom, Enova, Flytoget, Kompetansesentret for IT i Helse, Mesta, NRK, NSB, Statskonsult, Statskog, UNINETT, Cermac og SAS går Fremskrittspartiet inn for å redusere eierskapsandelen nettopp til null. – Det er fakta, slik som det står i eierskapsmeldingen.

Vi har nå diskutert Aker Holding. Tidligere i dag har vi diskutert et nytt statlig fond på 2,2 milliarder kr, som skal være en del av et mulig eierskap for framtidige nyvoksende, nyutviklede bedrifter. Det fondet er et veldig godt eksempel, for der har vi satt som grense at fondet ikke kan eie mer enn 49 pst. av de selskapene en går inn i. Det er en måte å tenke strategisk på utvikling av næringslivet framover på, for det forutsetter faktisk privat kapital ved siden av den statlige kapitalen.

Edmund Burke laget i sin tid en politisk ideologisk plattform for høyresidens politikk. Det ligger noe tilbake i tid. Det samme gjelder Adam Smiths økonomiske modeller. Ingen av dem tar utgangspunkt i det faktum at vi lever i en stat som er rik på kapital. Jeg prøver å invitere Høyre ut av det ideologiske klistret, til å være med og diskutere om vi kan bruke den kapitalrikdommen, sammen med privat kapital og sammen med utenlandsk kapital, til å bidra til å få til den veksten og utviklingen i et næringsliv som skal være grunnlaget for velferdssamfunnet framover, delvis i Aker Kværner, ved et kompetansemiljø som er bygd opp på grunn av at politikerne før oss gjorde noen kloke valg på 1970-tallet som gjorde at vi fikk en nasjonal utvikling rundt oljeteknologien. Burde vi ikke ta ansvar og si som så at der har vi opparbeidet kunnskap som nå er etterspurt ute i verden, f.eks. på Subsea-sida, og så gå inn på eierskapsiden i et sånt selskap?

Jeg inviterer altså til en diskusjon om hvorvidt vi ikke kan gjøre som dem som valgte å industrialisere Norge lang tid tilbake, som brukte helt andre virkemidler, eller som dem som tok de politisk riktige valgene på 1970-tallet, som gjør at vi har den velstanden vi har i dag. Skylder vi ikke dem nå å diskutere hvordan vi kan bruke vårt handlingsrom til å sørge for at vi også har et verdiskapende sterkt næringsliv i fremtiden – gjerne i samarbeid mellom privat og statlig kapital – og ikke bare med utgangspunkt i gamle dogmer si: Nei, nei, nei!

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2 (Votering, se side 1335)

S a k n r . 3

Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Landbruks- og matdepartementet (Innst. S. nr. 75 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 14 (2007-2008))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1335)

1290 11. des. – 1)–4) Endr. i statsbudsj. for 2007 under henholdsvis Nærings- og handelsdept., Fornyings- og administrasjonsdept., Kommunal- og regionaldept. og Arbeids- og inkluderingsdept. 5) Bevilgn. på statsbudsj. for 2008 vedr. kap. under Finansdept., Fornyings- og administrasjonsdept., Kommunal- og regionaldept., Nærings- og handelsdept. og Arbeids- og inkluderingsdept. 2007

S a k n r . 4

Forslag fra stortingsrepresentant Hans Frode Kieland Asmyhr på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 5. desember 2007 (jf. Innst. O. nr. 18):
«Stortinget ber Regjeringen å videreføre dagens organisering av veterinærtjenester.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1336)

S a k n r . 5

Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Nærings- og handelsdepartementet (Innst. S. nr. 73 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 15 (2007-2008), unntatt kap. 2426, 5326 og 5613)

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1337)

S a k n r . 6

Innstilling fra næringskomiteen om endring i statsbudsjettet for 2007 under Fornyings- og administrasjonsdepartementet (Innst. S. nr. 74 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 6 (2007-2008) kap. 1550)

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1337)

Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 7, 8, 10, 11 og 12 behandles under ett, og anser det for vedtatt.

Presidenten vil foreslå at vi på grunn av denne sammenslåingen behandler sak nr. 9 til slutt på dagens kart, og anser også det som vedtatt.

S a k n r . 7

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Nærings- og handelsdepartementet (Innst. S. nr. 83 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 15 (2007-2008) kap. 2426, 5326 og 5613)

S a k n r . 8

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Fornyings- og administrasjonsdepartementet (Innst. S. nr. 81 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 6 (2007-2008) unntatt. kap. 1550)

S a k n r . 1 0

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Kommunal- og regionaldepartementet (Innst. S. nr. 84 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 13 (2007-2008))

S a k n r . 1 1

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Arbeids- og inkluderingsdepartementet (Innst. S. nr. 82 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 12 (2007-2008) kap. 650, 651, 683, 690, 691, 3651, 3680 og 3690)

S a k n r . 1 2

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2008 vedrørende kapitler under Finansdepartementet, Fornyings- og administrasjonsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet (rammeområdene 1 og 6) (Budsjett-innst. S. nr. 5 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 1 (2007-2008))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten foreslå at debatten i sakene nr. 7, 8, 10, 11 og 12 blir begrenset til 2 timer og 5 minutter, og at taletiden fordeles slik: Arbeiderpartiet 45 minutter, Fremskrittspartiet 25 minutter, Høyre 15 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet 10 minutter og Venstre 10 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra partienes hovedtalere og inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil det bli foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Tore Hagebakken (A) [15:45:36] (komiteens leder):
Aller først vil jeg gjerne få takke komiteens medlemmer for god tone og effektivt samarbeid rundt arbeidet med budsjettinnstillinga. Nå ser jeg fram til en god og kanskje også frisk debatt.

Det kommunale velferdstilbudet og kommuneøkonomien har fått en klart synlig forbedring siden det ble rødgrønt flertall i denne salen. Tallene er etter hvert velkjente, men må allikevel gjentas: Med budsjettforslaget for 2008 utgjør realveksten i samlede inntekter nærmere 21 milliarder kr sammenlignet med 2005. I tillegg kommer nesten 8 milliarder kr i merskattevekst, som kommunesektoren velfortjent har fått beholde. Dette er ekstraordinære inntekter kommunene har kunnet bruke til å styrke budsjettbalansen, som å nedbetale gjeld, gjøre opp tidligere års underskudd og fylle opp igjen reserver som har vært mer eller mindre tømt i trange tider, og noen kommuner har også kunnet unne seg litt ekstra og nødvendig vedlikehold.

Vi har noe som heter Register om betinget godkjenning og kontroll, ROBEK-registeret. Det er ingen kommune som har noe utpreget ønske om å være der. Heldig-

vis går det rette vegen. Mens det i overgangen 2004–2005 var ca. 120 kommuner på lista, er det nå 42 kommuner som står registrert. Det er tall fra september.

Kommunene og fylkeskommunene har brukt inntektsøkninga de seinere åra på en god måte, til å gi innbyggerne flere og bedre tjenester og til å rette opp økonomien.

De to siste åra er antallet barnehageplasser økt med til sammen nesten 25 000. Dermed vil bortimot 250 000 barn ha plass i barnehage, og barnehageplass til alle som ønsker det, er innen rekkevidde.

Vi er også i rute – ja, foran skjemaet – når det gjelder målet om 10 000 nye årsverk i pleie- og omsorgssektoren i løpet av denne stortingsperioden. Kommunene har økt utgiftene til pleie og omsorg med over 10 pst. på ett år. I samme periode er det en økning i skolen på 7,2 pst. Med andre ord: Kommunene bruker penger på de viktigste velferdsoppgavene.

Dette viser til fulle at lokalpolitikere ikke behøver å ha detaljerte direktiver sentralt fra og penger med merkelapp, eller måtte degraderes til formidlere av sjekkhefter eller verdikuponger, slik Fremskrittspartiet ønsker, for at pengene skal bli brukt med klokskap. Det er heller ikke mange som etterspør det omfattende byråkratiet Fremskrittspartiet på denne måten ivrer etter å bygge opp.

Norske kommuner er forskjellige, til dels svært forskjellige. Fra kommune til kommune varierer forhold og behov. Derfor må lokalpolitikere ha den nødvendige friheten til å prioritere og tilrettelegge velferdstilbudet, slik at det passer best i deres kommune. Derfor har den største delen av styrkinga av kommuneøkonomien kommet gjennom frie inntekter.

Også i dagens debatt kommer vi ganske sikkert til å oppleve varianter av klagesang, særlig fra høyrepartiene, over den rød-grønne politikken og innsatsen, og vi får sikkert også høre – fra de to høyrepartiene – hvor bakstreverske vi er, vi som ikke ser på konkurranseutsetting og privatisering som genistreker i velferdspolitikken. Men det vi helt sikkert ikke kommer til å få høre noe om fra høyrepartiene, er behovet for mer inntektsutjamning mellom rike og inntektssvake kommuner. For enkelte ting er forutsigbart, med mindre de to partiene vil lytte til følgende råd:

Sjøl om angrep kan være det beste forsvar, vil jeg anmode den forrige regjeringas fremste forsvarere om en gang for alle å innrømme at sparekniven var altfor dominerende overfor kommunesektoren da Bondevik-regjeringa satt ved makta, ja, og tidene så tøffe at mange kommuner fortsatt sliter med ettervirkningene. De kan vel også innrømme at de heller ikke hadde planer om noen økonomisk oppturn for kommunene dersom de hadde vunnet valget de tapte.

Og Fremskrittspartiet kan jo si det rett ut i dag, i stedet for kanskje i bokform om noen år, at også denne gangen er deres påplussinger til Kommune-Norge gjort ene og alene av populistiske hensyn. Ingen lar seg lure, for alle vet at mer penger til kommunale fellesskapsløsninger aldri har stått på Fremskrittspartiets dagsorden. Sjøl om vi har tent to lys på adventstaken og prøvesmakt litt på jule-ribba, tror vi ikke på julenissen.

Da føler jeg at det står bedre til med Kristelig Folkeparti og Venstre. Omsorgen for Kommune-Norge kom raskt til syne da de to partiene slapp fri fra regjeringens svaret. I motsetning til Høyre og Fremskrittspartiet deler de mye av vårt syn på hvordan velferdstilbud og lokaldemokrati skal anrettes, og jeg tror at de – når de er i det rette hjørnet – er genuint opptatt av å gi kommunene gode rammevilkår.

Det Kristelig Folkeparti og det Venstre vi har med å gjøre i kommunal- og forvaltningskomiteen, ser jeg gjerne for meg at vi kan utvide dialogen og politikuttformingen med. Eksempelvis står Kristelig Folkeparti og Venstre sammen med oss rød-grønne om å ville videreutvikle kvalitetskommuneprogrammet, som er et viktig samarbeidsprosjekt mellom staten, KS og arbeidstakerorganisasjonene. Vi har stor tro på at nettopp en slik samarbeidsmodell vil gi gode resultater, og vi ser at stadig flere kommuner finner dette interessant. Det er bra, for dette er moderne fornyingsarbeid.

Målet med programmet er å bedre kvaliteten på tjenestene overfor innbyggerne. Til nå er 90 kommuner med. Målsettinga er at 200 kommuner skal delta i programmet i løpet av 2009. Vi mener programmet er så viktig og riktig at vi understreker at Regjeringa, som allerede er sterkt engasjert i dette, må prioritere programmet høyt og styrke bevilgningene, for vi mener det er vel anvendte penger.

De samme fem partiene har som kjent inngått en viktig avtale om å løfte kvaliteten og kapasiteten i eldreomsorgen. Det foreslås en rekke tiltak. Fremskrittspartiet og Høyre vil ikke være med på avtalen, samtidig som de sier at de er skuffet over at det ikke ble et bredere politisk samarbeid. Jeg skal la være å delta i førjulsmesterskapet i hvem som bærer på den største skuffelsen, men konstaterer at de to nevnte partier muligens – eller kanskje sannsynligvis – ikke evnet å legge partipolitiske hensyn til side.

De fem partiene som har inngått avtalen, er bl.a. sterkt opptatt av at eldre skal få bo hjemme så lenge som de ønsker. Det betyr at det må gis tilskudd til tilpasning av boligen og til atkomst. Vi ønsker en tilskuddsordning for heis, i tillegg til de ordningene vi nå har fra 2008 som gjelder tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser. I påvente av dette bevilger vi penger til prosjektering av heis i eksisterende boligbygg, inntil 5 mill. kr for 2008. Dette var for øvrig en sak som mange organisasjoner var opptatt av da vi hadde vår budsjettøring.

Ellers, når jeg er innom bolig, vil jeg vise til hva vi tre regjeringspartier sier, at det er en boligpolitisk oppgave å påvirke og styre investeringene i boligsektoren slik at de fremmer samfunnsmessige mål. I den sammenheng må Husbanken ha en sentral rolle, og kommunene må også fortsatt ha en veldig viktig rolle i å tilrettelegge for boligbygging.

Jeg har ikke vanskelig for å erkjenne at det fortsatt er behov for å styrke kommuneøkonomien. For vi vil ha flere og bedre tilbud, vi vil stadig tilstrebe økt kvalitet. Vi vet også at flere kommuner har særlige utfordringer fordi inntektssystemet vårt ikke er rettferdig nok, noe vi skal ta tak i. Samtidig vet vi jo hvor mye rentenivået påvirker det økonomiske handlingsrommet i kommunene, så også

kommunene er sterkt avhengige av at det føres en stram finanspolitikk.

La det også være sagt: Jeg vet også at fylkeskommune heller ikke opplever å ha noen Sareptas krukke, sjøl om fylkeskommunene har fått betydelig påfyll. De står midt oppe i store demografiske utfordringer knyttet til det vide-regående skoletilbudet, de skal sørge for et godt kollektivtilbud, der kostnadene øker, og mye mer som er viktig. Men Høyre mener tydeligvis at Regjeringa vil gi fylkeskommunene for mye penger neste år, og går inn for et kutt på 1/4 milliard kr i rammeoverføringer. Høyre kutter også 1/4 milliard kr på regional utvikling og nyskaping. Det overrasker det meg at Høyre gjør.

Jeg sier det igjen: Det er åpenbart at alle som er opptatt av gode fellesskapsløsninger i kommunene og fylkeskommunene, er best tjent med rød-grønn politikk. Det ser vi gang på gang i praktisk politikk, ikke minst gjennom de store løftene som er gjort de siste åra.

I 2008 blir det en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter på 6,2 milliarder kr. Av dette er 1,5 milliarder kr frie inntekter og 500 mill. kr går til toppfinansieringsordninga for ressurskrevende tjenester – utgifter kommunene i dag har, slik at dette er midler som også bærer preg av å være frie. Denne siste saken jeg nevner her, knyttet til toppfinansieringsordninga, er vi veldig glad for at vi har fått på plass. Dette temaet var jo mye framme i forrige budsjettdebatt, og, som vi alle ser, nå kommer en langt bedre ordning på plass. Vi skapte forventning om forbedring, og vi sørger for en forbedring. Det er å innfri. Regjeringa har ikke bare fått på plass de pengene som forrige regjering uforståelig nok tok fra ordninga, men staten tar et større ansvar.

Vi har videre et sterkt håp om at den bedringa som også er gjort i finansieringsordningene knyttet til flyktninger med alvorlige funksjonshemninger eller adferdsvansker, skal føre til raskere bosetting av denne gruppen mennesker, som trenger det så inderlig.

Det var en viktig styrking av bostøtten på 22 mill. kr som skjedde i forbindelse med finansinnstillingen. Pengene vil bli brukt til målrettede tiltak overfor folk som virkelig trenger støtte til bolig, og som i dag faller utenfor ordninga. Nettopp det å bedre støtten for grupper som i dag faller utenfor bostøtteordninga, vil være en viktig del av Regjeringas fokus i forbindelse med den bebudede og større gjennomgangen av ordninga. Bostøtten er det viktigste økonomiske virkemiddelet i det boligsosiale arbeidet og sentral i Regjeringas innsats mot fattigdom.

Vi er også opptatt av å bidra til gode bomiljøer. Det er en av grunnene til at vi også tilgodeser Norges Velforbund med 1,3 mill. kr.

Vi har også tilgodesett Datatilsynet med 1 mill. kr ekstra neste år. Det handler om personvern. Vi må få opp bevisstheten omkring personvern, og da er det særlig viktig at informasjonsarbeidet overfor barn og unge blir intensivert.

Regjeringa styrker integreringsarbeidet med 212 mill. kr neste år, i tillegg til det som lå i handlingsplanen for inneværende år, så handlingsplanen følger også med dette statsbudsjettet. Det er viktig, for dette er et arbeid som vi må drive med over tid. Det er mange gode eksempler på

at tiltakene virker. Andre fra vår side vil si mer om dette viktige integreringsarbeidet senere i debatten.

Avslutningsvis vil jeg gi Regjeringa honnør for å prioritere viktige samepolitiske satsinger, som f.eks. verdiskapingsprogrammet for næringskombinasjoner. Det er behov for at tradisjonelle samiske næringer kan videreutvikles sammen med nye næringer, særlig med tanke på å trygge bosettingene i lokalsamfunnene.

I samepolitikken skiller for øvrig Fremskrittspartiet og Høyre lag. Det er bra. Det skal Høyre ha honnør for. For det er viktig at det er bredest mulig oppslutning om prinsippene i samepolitikken her i Stortinget. Ja, det er særlig viktig at vi andre står samlet når vi har et så ekstremt fremskrittsparti som vi ganske nylig fikk demonstrert igjen her i salen når det gjelder samepolitiske spørsmål.

Høyre-representanten Gunnar Gundersen fra Hedmark har helt rett når han i et leserbrev bl.a. gjengitt i Oppland Arbeiderblad i går sier: «Er det noe man ikke kan beskyldes Erna Solberg for så er det å ha skapt forventninger.» Vi synes det er veldig greit at det er helt andre forventninger til en rød-grønn regjering. Og folk ser at landet nå har en offensiv regjering, som bruker pengene på velferd framfor skattelette, en regjering som sjølsagt ikke makter å levere absolutt alt samtidig, men som i tur og orden – og jeg vil si i høyt tempo – innfrir målsettingene og forventningene. Det mener jeg også at dette budsjettet og denne budsjettinnstillinga er en klar illustrasjon på.

Presidenten: Den reglementsmessige tid for formiddagens møte er straks over. Presidenten vil imidlertid foreslå at det før møtet heves, blir replikkordskifte etter Tore Hagebakkens innlegg. – Det anses vedtatt.

Det blir replikkordskifte.

Per-Willy Amundsen (FrP) [16:00:25]: Representanten Hagebakken viser til at det har vært store forventninger til denne regjeringen, ikke minst i forhold til kommunene og det økonomiske opplegget for kommunene. De to siste årene har vel situasjonen kanskje vært slik at kommunene har fått en påplussing som i høyeste grad har vært nødvendig. Men med dette opplegget for neste år vil mange kommuner komme i den situasjonen at man på grunn av økte pensjonsforpliktelser, økt rente og økte kostnader må kutte dypt i budsjettene, kutte i eldreomsorg og legge ned skoler for å få økonomien til å gå rundt.

I en kommune som Harstad går folk i tog og protesterer mot en elendig økonomisk situasjon hvor man skal kutte titalls millioner. Hva vil representanten Hagebakken, som leder i kommunalkomiteen, si til disse kommunene som har forventninger til opplegget fra Regjeringa? Hva vil representanten si til de personene om det økonomiske opplegget, og om situasjonen for kommunene til neste år?

Tore Hagebakken (A) [16:01:46]: Jeg tror jeg vil starte med å si at jeg ikke tør tenke på hvordan det ville ha vært i Harstad hvis den forrige regjeringa hadde fått fortsette, og særlig hvis Fremskrittspartiet hadde fått gjennomslag for den politikken de egentlig ønsket at den forrige regjeringa skulle føre.

Så vil jeg si til mange kommuner at i tillegg til at vi har ambisjoner om å styrke kommuneøkonomien videre – og i tillegg til det enorme løftet vi har gjort – skal vi ha en gjennomgang av inntektssystemet for å gjøre det mer rettferdig. Det inviterer jeg også høyrepartiene til konstruktivt å bli med på. De synes sannsynligvis fra Høyres og Fremskrittspartiets side at den inntektsutjamninga vi har i dag, allerede går for langt, så jeg tror oddsen for samarbeid med oss i så måte er dårlig.

Bjørg Tørresdal (KrF) [16:02:45]: Først må jeg få takke representanten Hagebakken for at han brukte litt av tiden sin på Kristelig Folkepartis politikk, og det kan jo bare bekrefte at det er rett at Kristelig Folkeparti er genuint opptatt av kommunenes og lokaldemokratiets ve og vel.

Jeg vil i min replikk ta fatt i noe som representanten ikke snakket om. Det er nemlig slik at budsjettdebatten gir rom for å snakke om både økonomiske prioriteringer og politiske prioriteringer for det året som ligger foran oss. I fjor snakket Hagebakken en del om forvaltningsreformen. I år ble den ikke nevnt med et eneste ord. Er det fordi den er avlyst, eller er det fordi det går så lang tid? Mitt spørsmål blir: Hva skjer?

Tore Hagebakken (A) [16:03:26]: Det er alltid bra å registrere det trykket som Kristelig Folkeparti har, for å få på plass en god forvaltningsreform. Vi trenger tre sterke forvaltningsnivåer i Norge.

Jeg skal si det som det er, at egentlig skulle Regjeringa ha vært ute med et høringsbrev for en god stund siden. Det har ikke kommet ennå – jeg tror jeg vil uttrykke meg slik – fordi vi jobber veldig intensivt i et forsøk på å komme litt lenger, noe Kristelig Folkeparti er opptatt av, når det gjelder oppgaveporteføljen. Det skal heller ikke stikkes under stol at det er et vanskelig arbeid, men vi har ambisjoner, og fordi vi har ambisjoner, synes vi det er viktig heller å bruke litt tid. Det viktigste er at vi får på plass en god reform. Så jeg håper at et godt høringsbrev fra Regjeringa kan gå ut om ikke så altfor lenge og skape god debatt. Vi

har sagt at vi er åpne for innspill helt fram til vi skal gjøre endelig vedtak her i Stortinget.

Bent Høie (H) [16:04:39]: Jeg tror ikke landets nyvalgte lokalpolitikere og ordførere lar seg trøste av at Tore Hagebakken fortsatt henger igjen i retorikken fra 2006 og ikke har tatt inn over seg verken kommuneopplegget for i år, 2007, eller kommuneopplegget for 2008. Som Bjørn Gudbjørgrud sier i Aftenposten:

«Kommuneopplegget for 2008 innebærer egentlig en lavere vekst enn budsjettene fra Erna Solberg.»

Jeg lurar på om Tore Hagebakken har låst seg inne på Stortinget og sluttet å lese lokalavisene, når han ikke har fått med seg at så å si alle kommunestyre i dette landet i disse dager driver og kutter i sine budsjetter. Jeg lurar også på hva representanten Hagebakken har glemt å fortelle finansministeren, siden finansministeren på side 75 og 76 i nasjonalbudsjettet skriver at kommunenes frie inntekter er redusert i 2007 og reduseres ytterligere i 2008.

Tore Hagebakken (A) [16:05:43]: Det er jo slik at når vi i motsetning til hva regjeringa før oss gjorde, lar kommunene få beholde ekstra skatteinntekter, betyr det at det blir vanskeligere å få til en stor vekst inn i det neste året, så lenge de har fått en forsmak på det kommende årets nivå.

Men representanten Høie skal vite at vi følger utviklinga i kommunesektoren svært nøye. Vi har hatt møter med titalls ordførere som har synspunkter, spesielt på inntektssystemet, fordi det er så avgjørende for hvor mye hver enkelt kommune får. Men det skal også sies at mange mener at det trengs mer penger. Jeg sa nettopp i mitt innlegg her at vi skal erkjenne at det trengs mer penger. Sannelig har det vært et stort påfyll, men vi har ambisjoner videre, og vi ønsker fortsatt å spille på lag med kommunesektoren. Jeg vil si at bare i det første budsjettåret, altså 2006, fikk vi på plass like mye penger som den forrige regjeringa gjorde på fire år.

Presidenten: Replikskordskiftet er over.
Formiddagens møte er slutt. Nytt møte settes kl. 18.00.

Møtet hevet kl. 16.07.

1294 Em. 11. des. – 1)–4) Endr. i statsbudsj. for 2007 under henholdsvis Nærings- og handelsdept., Fornyings- og administrasjonsdept., Kommunal- og regionaldept. og Arbeids- og inkluderingsdept. 5) Bevilgn. på statsbudsj. for 2008 vedr. kap. under Finansdept., 2007 Fornyings- og administrasjonsdept., Kommunal- og regionaldept., Nærings- og handelsdept. og Arbeids- og inkluderingsdept.

Møte tirsdag den 11. desember 2007 kl. 18

President: E i r i n F a l d e t

D a g s o r d e n :

Sakene på dagens kart (nr. 31)

Man fortsatte behandlingen av

s a k n r . 7

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Nærings- og handelsdepartementet (Innst. S. nr. 83 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 15 (2007-2008) kap. 2426, 5326 og 5613)

s a k n r . 8

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Fornyings- og administrasjonsdepartementet (Innst. S. nr. 81 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 6 (2007-2008) unntatt. kap. 1550)

s a k n r . 1 0

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Kommunal- og regionaldepartementet (Innst. S. nr. 84 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 13 (2007-2008))

s a k n r . 1 1

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Arbeids- og inkluderingsdepartementet (Innst. S. nr. 82 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 12 (2007-2008) kap. 650, 651, 683, 690, 691, 3651, 3680 og 3690)

s a k n r . 1 2

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2008 vedrørende kapitler under Finansdepartementet, Fornyings- og administrasjonsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet (rammeområdene 1 og 6) (Budsjett-innst. S. nr. 5 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 1 (2007-2008))

Åge Starheim (FrP) [18:01:02]: I finansdebatten som vart holden i denne salen den 27. november, viste eg til kva leiaren i Sogn og Fjordane Arbeidarparti, som også er ordførar i Askvoll kommune, uttalte til lokalradioen i Sogn og Fjordane. Der sa ho at Askvoll kommune no ikkje hadde midlar til å utvikle kommunen slik at ein kunne stanse ei negativ folketalutvikling.

Dette har seinare – også i lokalradioen – vorte streka under og forsterka av nestleiaren i Sogn og Fjordane Arbeidarparti, også ordførar i Stryn kommune, som uttalte at

kommuneøkonomien i Stryn var så pressa at ein ikkje kunne følgje opp prioriteringane frå sentralt hald. I framlegget til kommunebudsjett har dei stroke 285 000 kr til frukt og grønt og nytta desse pengane til andre ting.

På spørsmål frå journalisten om korleis Regjeringa kan ha tillit til kommunepolitikarane når dei ser at midlar til frukt og grønt går til andre ting, svara nestleiaren i Sogn og Fjordane Arbeidarparti at regjering og storting må syte for å auke overføringane til kommunane i form av frie midlar, og at ein på sentralt hald må ha tillit til at kommunepolitikarane greier å prioritere.

No er ikkje leiaren og nestleiaren i Sogn og Fjordane Arbeidarparti åleine om å vere frustrerte over lite pengar i kommunekassene og å signalisere store kutt i kommunebudsjetta for dei neste åra. Eg har innhenta informasjon frå alle kommunane i Sogn og Fjordane om korleis budsjettarbeidet går i dei enkelte kommunane. Det er mest ingen som ikkje foreslår kutt i anten undervisning eller i helse og eldreomsorg. Dei aller fleste kuttar både i undervisning og i helse og eldreomsorg. Grendeskular vert foreslått nedlagde, og det ser ut til å verte store innstramningar i tenestetilbodet til dei sjuke og eldre.

Når ein les vidare, vil ein sjå at resten av det raud-grøne ordførarpanelet seier tilnærma det same som arbeidarpartitoppene i Sogn og Fjordane.

Når Stoltenberg og andre frå regjeringspartia har snakka om auke av hender i pleie- og omsorgssektoren dei siste åra, og påstår at Regjeringa er i rute og vel så det med å skaffe til vegar 10 000 nye hender fram til 2009, så er det min påstand at dette er juksing med tal. For å dokumentere påstanden min vil eg vise til at fylkesmannen i Sogn og Fjordane har utarbeidd tal for Sogn og Fjordane som viser auke eller reduksjon i årsverk for personell i pleie- og omsorgssektoren frå og med 2003 og til og med 2006. Oppstillinga frå fylkesmannen viser at endringane i tidsrommet 2005–2006 var ein auke på 221 personar. Dette høyrer heilt fortrefteleg ut, dersom tala var rette.

Dersom det er frå slike utgreiingar Stoltenberg og Regjeringa får informasjonen sin, og som dei nyttar for å underbygge påstanden om at dei skal skaffe til vegar 10 000 nye hender i pleie- og omsorgssektoren, då kallar eg dette for fantasihender.

Eg har nytta tida etter å ha motteke dette frå fylkesmannen i Sogn og Fjordane til å undersøkje kva som ligg bak desse tala. I tala er alle avtalte årsverk med, også for vikarar, og det er ikkje korrigert for fråvær. Det betyr at desse tala ikkje på nokon måte står i forhold til den faktiske situasjonen. Ut frå den verkelegheita som eg har kjennskap til gjennom kontakt med enkeltkommunar, er sanninga at auken i talet på hender berre er 25 pst. av det statistikken frå fylkesmannen viser.

Etter Framstegspartiet sitt syn er ikkje kjerneoppgåvene til kommunane tekne vare på på ein tilfredstillande måte. Dette går ut over den oppveksande slekta, noko som i aller høgste grad har kome fram i forskings- og utgreiingsarbeid den siste tida. Dersom det ikkje vert gjort vesentlege endringar i opplæringsopplegget, vil ein oppleve at ungdom som avsluttar grunnskulen, ikkje har fått den

nødvendige ballasten til å ta vidare skulegang, og seinare vil møte arbeidslivet med bortimot null i fagleg påfyll.

Går ein innom ein sjukeheim, vil ein fort oppdage at sjukeheimen i dei aller fleste tilfella er vorten ein oppbevaringsanstalt, der det ikkje er tid til anna enn det mest nødvendige, og knapt nok det. Ein best mogleg livskvalitet for bebuarane i pleie- og omsorgssektoren vert det ikkje tid til å prioritere.

Våre verkemiddel, med private innslag i omsorgssektoren og øyremerkte midlar til dette, er det einaste som kan betre situasjonen for dei som treng det. Å lage planar som skal nyttast i festalar, er enkelt, men viser seg å vere lite tenleg i den verkelege verda.

Framstegspartiet vil hevde at dagens modell for finansiering av kommunesektoren er lite tenleg. Vi ønskjer at staten skal ta over det finansielle ansvaret for grunnleggjande velferdstilbod som skule, eldreomsorg og pleie, og har gjentekne gonger fremma forslag om dette i Stortinget. Denne finansieringsmåten er den einaste som vil sikre innbyggjarane dei tenestene dei har krav på, uavhengig av kva kommune dei bur i.

Vi vil også vise til Framstegspartiet sitt alternative budsjett, der vi auka overføringane til kommunane med 1,4 milliardar kr i forhold til Regjeringa sitt opplegg. Framstegspartiet øyremerkjer 1 milliard kr ekstra til eldreomsorg, 400 mill. kr til grunnskulen og 200 mill. kr til vidaregåande skule. I tillegg set Framstegspartiet av 160 mill. kr meir til å dekkje kostnadene til kommunen knytte til ressurskrevjande tenester.

Vi er svært glade for at Regjeringa no, etter press frå Framstegspartiet, har innført ein modell som i praksis er stykkprismodell for ressurskrevjande tenester, med innslagspunkt på 800 000 kr og ein kompensasjonsgrad på 85 pst.

Vi hadde ein grundig og interessant debatt då vi for nokre dagar sidan handsama ein interpellasjon frå Bent Høie om manglande fornying i offentleg sektor. For Framstegspartiet er det særskild viktig å få presisere at vi har som overordna mål å redusere og effektivisere det offentlege byråkratiet – dette for å gjere sentrale myndigheiter meir oversiktlege for den enkelte innbyggjaren, noko som igjen vil auke den enkelte innbyggjaren si moglegheit for påverknad, men ikkje minst for å kunne redusere det offentlege sine utgifter.

Like viktig for Framstegspartiet er det å peike på at kvar fornyingsstrategi i offentleg sektor også må sjåast i samanheng med behovet for meir arbeidskraft i privat sektor.

Då snakkar vi ikkje om hjelpepleiarar, som statsråden tidlegare har kritisert oss for. Nei, vi snakkar om tilsette i offentleg administrasjon.

For oss ser det ut til at venstresida oppfatar vekst i offentleg sektor som eit middel for å bøte på arbeidsløyse. Dette er ein reiskap som Gerhardsen nytta seg av i etterkant av den andre verdskrigen, og er heilt unødvendig og uakseptabelt i dag, etter Framstegspartiet sitt syn. Konsekvensen er at stadig fleire sysselsette i privat sektor må finansiere stadig fleire sysselsette i det offentlege.

Eg vil elles vise til interpellasjonsdebatten 20. november om manglande fornying av offentleg sektor, som etter Framstegspartiet sitt syn var ein svært god debatt.

Til slutt vil eg ta opp alle dei forslaga som Framstegspartiet åleine eller saman med andre har sett fram i budsjettinnstillinga.

Presidenten: Representanten Åge Starheim har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Tom Strømstad Olsen (A) [18:09:21]: Fremskrittspartiet er flinke til hele tiden å snakke om og fokusere på alt som er negativt og galt med dagens innvandrings- og integrasjonspolitik. Det er sjelden eller aldri man møter holdninger fra Fremskrittspartiet som tilsier at noe er bra. Hver gang vi snakker om det og diskuterer dette temaet, begynner den samme kverna på nytt, og vi vet hva som kommer fra Fremskrittspartiet.

Det kunne vært interessant å høre hva Åge Starheim og Fremskrittspartiet mener er positivt og vellykket med dagens innvandrings- og integreringspolitikk. Jeg utfordrer derfor gjerne representanten til å svare på dette det minuttet han nå har til rådighet. Vil representanten ta denne utfordringen?

Åge Starheim (FrP) [18:10:08]: Framstegspartiet har i veldig mange år predika innvandring. Framstegspartiet har fått enorm kritikk for si haldning til innvandring – partiet har peika på store manglar ved norsk innvandringspolitikk. Framstegspartiet har fått svært alvorleg påpakning for den haldninga som partiet har til innvandringspolitikken.

Vi seier ikkje at alt som gjeld innvandring, er gale, men vi har fått rett i dei aller fleste av dei påpeikingane som vi har gjort når det gjeld norsk innvandring. Det viser seg gong etter gong at dei andre partia, inklusiv det partiet som spørjaren er ifrå, har gått for våre løysingar etter ei tid.

Rolf Reikvam (SV) [18:11:19]: Jeg skal gjøre noe som er litt uvanlig; jeg skal faktisk be folk lese de merknadene som Fremskrittspartiet har om innvandring og integrering i denne innstillingen. Det er et sammenhengende negativt tegnet bilde av innvandring og integrering. Det finnes ikke noe positivt – det finnes ikke et positivt ord – om integrering og innvandring i Fremskrittspartiets merknader. Det topper seg jo med det forslaget som de har, om at Norge ikke skal ta imot kvoteflyktninger lenger. Hvis Fremskrittspartiet får det som de vil, skal de ikke ta imot kvoteflyktninger. De skal ta inn noen kvoteflyktninger i 2008, men deretter skal det være slutt. Dette er da flyktninger som kommer fra leire som er i regi av FN osv. Og så sier de at de kvoteflyktningene som passer, som de skal ta inn i 2008, skal være burmesiske. Og det er bra. Det er flott. Men hva er det som gjør at Fremskrittspartiet vet bedre enn FN og andre hvilke kvoteflyktninger som mest trenger å komme til Norge?

Åge Starheim (FrP) [18:12:29]: Eg vil vise til den generelle politikken Framstegspartiet har hatt i mange år når det gjeld innvandring.

Eg vil også hevde at sjølv Sosialistisk Venstreparti har etter kvart måtta innrømme at vår innvandringspolitikk har mange ting i seg som er rett. Vi toler å høyre kritikk av vår innvandringspolitikk frå dei andre partia, og vi står rakryggja etter at vi har fått slik kritikk. Det skal vi halde fram med vidare.

Björg Tørresdal (KrF) [18:13:15]: På statsbudsjettet er det en egen tilskuddsordning som går til innvandrerorganisasjoner og til annen frivillig virksomhet. Målet med denne ordningen til landsdekkende organisasjoner er at en skal støtte organisasjoner som arbeider for å sikre rettigheter, muligheter og plikter når det gjelder å delta i samfunnet og ta i bruk egne ressurser.

Fremskrittspartiet har halvert posten og sagt at det bare skal gå til noen få organisasjoner. De stryker støtten til Antirasistisk Senter, de stryker statsstøtten til Organisasjonen mot Offentlig Diskriminering. Hvordan skal vi forstå dette? Synes de det er ok at det foregår diskriminering i arbeidslivet og ellers i forhold til våre nye landsmenn?

Åge Starheim (FrP) [18:14:02]: Vi har i våre forslag vist at vi meiner at det skal vere eit likskapsprinsipp for alle når det gjeld søknader om støtte frå staten. Ut frå dette meiner vi at vi ikkje vil gje støtte til desse.

Presidenten: Replikkordskiftet er avsluttet.

Bent Høie (H) [18:14:44]: Også i år kan vi konstatere at Regjeringen og opposisjonen i all hovedsak er enige om hvor stor del av samfunnskaken kommunene skal få. Uenigheten dreier seg ikke om kakestykkets størrelse, men hvordan det skal serveres og ikke minst beskrivelsen av kakestykkets størrelse og innhold.

I forbindelse med Regjeringens toårsdag uttalte kommunalminister Magnhild Meltveit Kleppa til Stavanger Aftenblad:

«Endelig kan kommunestyrene, etter et lokalvalg, konstituere seg i visshet om at arbeidet skal handle om lokale prioriteringer. Lokalpolitikere skal rett og slett få lov til å drive med politikk igjen. Det er slutt på at det utelukkende handler om å kutte.»

Jeg tror ikke dette er en beskrivelse som landets nyalgte lokalpolitikere og ordførere kjenner seg igjen i. Lokalaviser fra sør til nord rapporterer nemlig om noe helt annet. Den 7. desember skriver Agderposten:

«Habiliteringstjenesten i Risør må kutte 4 millioner. Det ble klart etter budsjettbehandlingen i kommunen tirsdag. Linken dag- og arbeidssenter vil bli nedlagt, ifølge ordføreren.»

Harstad Tidende melder 30. november:

«Formannskapet har gått hardt til verks og vil gjennomføre smertefulle kutt i Ibestad.

Lista over stillingskutt er lang som et ondt år, sa en lokalpolitiker til HT etter formannskapsmøtet forleden.»

Nordlys skriver den 20. november:

«Spørsmålet for oss i Ap ser ut til å bli: Hvilket valglofte skal vi bryte, sa ordfører Arild Hausberg (Ap).» (...)

«Da hadde partiets gruppeleder, Elisabeth Steen, presentert et forslag der eiendomsskatten ikke blir rørt, men skolesektoren får kutt på 35,9 millioner og pleie- og omsorg hølves ned med 42,2 millioner kroner i perioden. – Stikk i strid med alle valglofter fra Ap.»

Situasjonen bekreftes også av KS. I Aftenposten den 24. november sier direktør Bjørn Gudbjørgrud:

«Kommuneopplegget for 2008 innebærer egentlig en lavere vekst enn budsjettene fra Erna Solberg.»

De rød-grønne partiene vant valget i 2005 ved å love veldig mye på vegne av landets lokalpolitikere. Nå, etter to år, fortsetter de både å love på vegne av lokalpolitikere og å skylde på dem når regjeringspartienes egne løfter fra 2005 ennå ikke er innfridd.

Både i 2007 og i opplegget som nå behandles for 2008, er det en reduksjon i kommunenes frie inntekter. På tross av dette, og på tross av at Regjeringen åpenbart må være klar over hva de selv gjør, har altså statsrådene i Regjeringen på vegne av kommunene bare i høst lovt mer til vedlikehold av kirker, mer til vedlikehold av skoler og andre bygg, mer til trafikksikring av skoleveier, bedre legedekning, høyere kvalitet i eldreomsorgen, mer til idrett, mer til kultur, mer til rehabilitering, mer til bibliotek, mer til boligløse, økt sosialhjelp, mer hjelp til rusavhengige og verdens beste skole. Det siste lovt statsministeren i Dagens Næringsliv. Og dette er listen bare fra i høst.

Regjeringen har skapt en forventningskrise i Kommune-Norge. Folk leser nasjonale aviser. De ser på TV og hører om en regjering som forteller at den har gitt kommunene milliarder, og mener at kommunene nå er i stand til å løse de fleste oppgaver. Samme dag slår de opp i sine lokalaviser, der ordføreren står fram og forteller om dramatiske kutt i skole, i helse og i omsorg.

Denne politikken og denne strategien fra Regjeringen og regjeringspartiene undergraver lokaldemokratiet. Det er en veldig høy pris å betale for å skyve ansvaret for egen politikk over på andre. Det kan virke som den eneste statsråden som har oppfattet situasjonen i Kommune-Norge, er den nye kunnskapsministeren. Det ble sendt ut en pressemelding dagen før kommunerammene ble vedtatt i Stortinget, med følgende bekymringsmelding: «Kunnskapsministeren sier han har fått mange meldinger om nedleggelser av skoler og kutt i lærerstillinger.» Men også han fortsetter med å skyve ansvaret over på kommunene, for han sier i den samme meldingen: «Både kommunene og fylkeskommunene har fått mer penger, men det kan se ut som at en for liten del av pengene går til skole.» Han har visst heller ikke fått med seg at hans eget opplegg innebærer en reduksjon både i 2007 og i 2008.

Høyre forventer at kommunal- og regionalministeren nå snart manner seg opp til å stå skulder ved skulder med landets ordførere. Hun må si at opplegget for 2007 og 2008 er stramme opplegg som krever omstilling i Kommune-Norge. Hun må ta ansvaret for situasjonen og få sine kollegaer til å slutte med å skyve landets ordførere

foran seg. Hvis hun ikke har oppfattet situasjonen, kan hun ta en telefon hjem til Arne Kleppa, gruppeleder for Senterpartiet i senterpartistyrte Hjelmland. Han sier til Stavanger Aftenblad: «Vi må sette tæring etter næring.» Det sa han etter at flertallet i formannskapet vedtok å spare 2 mill. kr ved å legge ned Årdal skole og øke inntektene med 8 mill. kr ved å innføre eiendomsskatt – begge deler stikk i strid med valgloftene. Eller står kommunalministeren fortsatt på sine uttalelser fra august: «Det er slutt på at det utelukkende handler om å kutte»?

Høyre mener at kommunene skal få beholde en større andel av verdiene som skapes lokalt. Derfor opprettholder vi målsettingen om at kommunene skal finansieres med 50 pst. av egne skatteinntekter. Vi foreslår også en høyere andel selskapskatt til kommunene. Dette dreier seg om at vi ønsker at kommunene skal ha en reell lokal styring, både med egne utfordringer og med egne muligheter. Høyre tror at landet som helhet blir bedre hvis kommuner blir belønnet når det går bra. Et inntektssystem for kommunesektoren som dreier seg om å få dokumentert mest mulig armod for å få mest mulig statlige overføringer, vil over tid svekke velferdssamfunnet vårt. Vi ønsker ikke å gjøre kommunene til sosialklienter av staten.

Høyre fremmer i dag forslag om en flere trinns plan for forbedring av bostøtteordningen. Vi slutter 100 pst. opp om statsråd Bjarne Håkon Hanssens satsing på arbeidslinjen, og at arbeid er den beste og tryggeste veien ut av fattigdom. Men vi er ikke enøyde i vår fattigdomspolitik. Vi har i tillegg fokusert på tre viktige områder: mer til behandling innen rus og psykiatri, sterkere arbeid med integrering – med fokus på kvinner og barn – og en bedre bostøtteordning.

Integreringsforslagene våre kommer representanten Kari Lise Holmberg tilbake til i sitt innlegg. Jeg skal konsentrere meg om bostøtten.

Bostøtten er kanskje den mest målrettede ordningen for å nå de fattige som ikke har mulighet til å komme i arbeid. Det å ha en trygg og forutsigbar finansiering av boligen sin er kanskje det som er mest avgjørende for å ha overskudd til å delta på andre arenaer i samfunnet. Derfor er Høyre veldig overrasket over at Regjeringen, som altså nå har til disposisjon 130 milliarder kr mer enn da den overtok, ikke klarte å prioritere en eneste forbedring i bostøtteordningen til dem som ikke omfattes av arbeidslinjen. Høyre mener at det haster mest med å få endret kravet om at skal en få bostøtte, så må boligen ha en husbankfinansiering i bunnen. Dette er en regel som er helt urimelig, og som drastisk reduserer muligheten for folk med bostøtte til å få leie leilighet i et ellers stramt boligmarked. Derfor er vi veldig glad for at regjeringspartiene i Stortinget raskt kopierte Høyres forslag og lot det være en del av innstillingen.

Jeg er imidlertid skuffet over at Regjeringen ikke kunne være med på Høyres andre forslag til forbedringer. Det viktigste ville vært å få fjernet funksjonskravet for enslige. Det er helt urimelig å kreve at enslige personer skal ha en leilighet med separat kjøkken, stue, bad, soverom og inngang. Jeg kjenner ingen som bor i byene våre, som er enslige og i full jobb, som har råd til den type leilighet.

Dette er kun et krav for å holde folk utenfor bostøtteordningen. Regelen hindrer også at kommunene skal legge til rette for bofellesskap for de mest ressursvake på boligmarkedet, f.eks. rusavhengige.

Med dette tar jeg opp de forslagene Høyre fremmer alene eller sammen med andre.

Presidenten: Representanten Bent Høie har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Tore Hagebakken (A) [18:24:55]: Etter å ha hørt alle disse bekymringene fra Høyres Bent Høie, er altså svaret at de kommuner som har minst, skal få mindre, fordi Høyre vil ha samme rammer som vi vil ha, men skatten skal vektlegges ytterligere. Det betyr at de rike blir rikere, og de fattige blir fattigere.

Så kutter altså Høyre 250 mill. kr til fylkeskommunene. Mitt spørsmål er knyttet nettopp til det. Er det slik at Høyre mener at det skal kuttes innenfor videregående skole? Til orientering er 250 mill. kr ca. 5 000 elevplasser. Eller skal en ta fra samferdselsområdet: kollektivtrafikken og veivedlikehold? Eller synes Høyre at fylkeskommunene sløser innenfor kultursektoren?

Bent Høie (H) [18:25:44]: På samme måte som Regjeringen har ment nå i de to siste årene, mener Høyre at fylkeskommunene har mer å gå på enn kommunene. Derfor foreslår Høyre også i år, på samme måte som Regjeringen, at fylkeskommunene får en mindre del av inntektsdekningen enn det demografien skulle tilsi. Men i motsetning til regjeringspartiene mener Høyre at fylkeskommunene i dag har påtatt seg en rekke oppgaver som de ikke er pålagt, men som de har påtatt seg bl.a. i stedet for kommunene. Derfor ønsker Høyre at fylkeskommunene skal konsentrere seg om videregående opplæring, samferdsel – de områdene som de faktisk har et ansvar for. Så innenfor det opplegget ville fylkeskommunene kommet bedre ut med Høyres opplegg enn med Regjeringens opplegg.

Rolf Reikvam (SV) [18:26:39]: Jeg prøvde meg med et spørsmål til Fremskrittspartiet om kvoteflyktninger, og det at de skal kutte i antallet kvoteflyktninger etter 2008, dvs. fra 2009, men i 2008 skal de da ta inn kun burmesiske. Fremskrittspartiet har da funnet ut at det er de som trenger det mest, uavhengig av hva andre måtte mene. Svaret var at Fremskrittspartiet står oppeist.

Høyre har også flere merknader om innvandring og integrering. I disse merknadene framstår jo Høyre som svært anstendige og skikkelig anstendige på mange områder, med mange bra og kloke innspill – den rosen fortjener faktisk Høyre.

Høyre er jo eksponenten for et samarbeid med Fremskrittspartiet, og har gitt uttrykk for at de ønsker å samarbeide med Fremskrittspartiet. Hva har Høyre og Fremskrittspartiet til felles når det gjelder innvandring og integrering? Jeg kan ikke se at de har noe til felles ut fra den

merknaden som ligger her. Så spørsmålet blir: Hva har de egentlig til felles?

Bent Høie (H) [18:27:41]: Ut fra de forslagene som ligger i denne innstillingen, så er det svært lite felles. Det viste seg imidlertid at i forrige periode, da Høyre satt i regjering og fremmet en rekke saker om forbedring av integreringspolitikken og en opprydning i innvandringspolitikken, så fikk Høyre bred støtte for den politikken både fra Fremskrittspartiet på den ene siden og Arbeiderpartiet på den andre siden. De som på mange måter var outsiders i disse diskusjonene, var faktisk Sosialistisk Venstreparti, som nå sitter i regjering og på en utmerket måte administrerer den politikken som Høyre fikk innført med støtte fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet i forrige periode.

Det som er skuffende, er at SV i denne innstillingen ikke er med Høyre på en rekke gode forslag, som ville fått bedret integreringen for dem som i dag faller utenfor, nemlig kvinner og barn, som det er behov for å gjøre et betydelig løft for.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Rolf Reikvam (SV) [18:29:01]: De to siste årene har kommunene fått et skikkelig økonomisk løft. Som følge av de to foregående årene og med det budsjettoplegget som vedtas i dag, vil kommunene få en realvekst på over 20 milliarder kr sammenlignet med 2005. I tillegg til disse 20 milliardene kommer det 8 milliarder kr i form av økte skatteinntekter utover det som var forutsatt i de årlige budsjettopleggene. Disse økte skatteinntektene er ikke ført videre, men de er heller ikke trukket inn i det året de har kommet.

Inntektsveksten til kommunene har vært helt nødvendig på grunn av fire år med – ja, vi kan bruke ordet sulteføring. Veksten har kommet som en kombinasjon av øremerkede overføringer og frie inntekter. For 2008 er det kommunenes frie inntekter som er blitt prioritert. Det er grunn til å erkjenne at fylkeskommunenes ramme burde ha vært noe større – for å gi en vekst som gir full kompensasjon for økningen i elevtallet i videregående skole. Men det er også grunn til å legge vekt på at fylkeskommunenes driftsresultat de siste årene samlet sett er vesentlig bedre enn kommunenes. Derfor er det forsvarlig i 2008 å prioritere kommunene når det gjelder frie inntekter.

Det har vært bred politisk enighet om en storstilt barnehageutbygging. Den økte statlige satsingen er fullfinansiert. Det har ført til at vi nå nærmer oss målet om full barnehagedekning – det skulle for så vidt bare mangle – og det er på tide.

Vi har også fortsatt satsingen innenfor psykiatri, med en opptrapping på ca. 400 mill. kr.

Forholdet mellom frie inntekter og øremerkede satsinger er et tilbakevendende problem. Å benytte de øremerkede satsingene til barnehageutbygging er riktig. Det er riktig å bruke øremerket satsing til å initiere nye tiltak. Det er da kortsiktige øremerkede satsinger. Forholdet mellom øremerkede satsinger og frie inntekter vil bli end-

ret når barnehageutbyggingen er fullført og vi er framme ved målet om full barnehagedekning.

Så kan vi alltid diskutere om det vil få vesentlige konsekvenser når de pengene som i dag er øremerket til barnehageutbygging, går inn i kommunenes rammer. Formelt vil det bety mer frie inntekter og mindre øremerking, men reelt vil kommunenes innsats når det gjelder drift av barnehager, være uavhengig av om pengene kommer som frie midler eller som øremerkede midler. Likevel er det viktig å holde fast på målet, at om lag 50 pst. av overføringene skal komme som frie midler. Når barnehagefinansieringen går inn i rammen, vil vi nok nærme oss 50 pst.

Opptrappingen som gjelder innføringen av gratis undervisningsmateriell, vil fortsette i 2008. I budsjettet er det avsatt ca. 210 mill. kr til dekning av kostnadene ved innføring av gratis undervisningsmateriell for Vg3. Antar vi at kostnadene for Vg1 vil ligge på samme nivå som for Vg2 og Vg3, vil det bety at de samlede investeringskostnadene for undervisningsmateriell vil være i størrelsesordenen 800–900 mill. kr.

I denne sammenheng er det viktig at vi også diskuterer hva som skal skje videre. Levetiden for undervisningsmateriell er kanskje fire–fem år. Det betyr at med en investeringskostnad på 800–900 mill. kr vil de årlige kostnadene for fornying av undervisningsmateriell – det å kjøpe nytt, erstatte gammelt, erstatte det som er utslitt – være i størrelsesordenen 200 mill. kr. Når vi har fått på plass investeringene til undervisningsmateriell, er det viktig at en årlig overføring i størrelsesordenen 200 mill. kr kommer inn i rammen, slik at vi klarer å opprettholde et godt, moderne og skikkelig undervisningsmateriell – med skikkelige lærebøker. Vi må ikke komme i den situasjonen som mange grunnskoler har vært i, med undervisningsmateriell som er utslitt, og der kong Olav fortsatt er konge i Norge. At vi får inn midler til fornying av undervisningsmateriell, er helt avgjørende.

Fra høsten 2008 utvider vi timetallet på barnetrinnet i grunnskolen med 5 timer. Det er mange gode grunner til å utvide skoledagen. Det gir en arbeidsdag for elevene og lærerne der det er tid til mer refleksjon og – forhåpentligvis – mindre stress og press. Det bør også gi rom for flere og ulike aktiviteter som kan virke læringsfremmende.

Rammen for ordningen med rentestøtte til skolebygg er oppbrukt. Samlet er det brukt 15 milliarder kr. Mye tyder på at ordningen har fungert godt. Prosjekter som ellers ikke ville ha blitt realisert, er kommet i gang. Som jeg har sagt tidligere, er det alltid en avveining mellom øremerkede midler kontra frie midler. Komiteens flertall viser til de positive erfaringene og ber departementet vurdere ulike tiltak som kan sikre at presset når det gjelder rehabilitering av skolebygg, vil bli opprettholdt.

En av de store politiske utfordringene er boligpolitikken. Vi har for tiden et høyt nivå når det gjelder boligbygging. 34 000–35 000 boligenheter blir bygd hvert år. Vi bruker mye ressurser på boligbygging, men spørsmålet er hva vi får ut av det i form av nye enheter. Dessuten er dette med på å skape et stort press i økonomien.

Til tross for en historisk stor boligutbygging i dette landet er det fortsatt om lag 5 000 som er uten fast bosted.

Det er et tall som har vært forholdsvis stabilt over lang tid. Det er viktig at vi klarer å løfte fram boligpolitikken. Og det er grunn til å være opptatt av den måten ressursene innenfor boligbyggingen i dag blir allokert på.

En framtidig bevisst, god og aktiv boligpolitikk må skje innen trekanten kommune/boligkooperasjon/Husbanken. Det er viktig at vi har kommuner som er aktive, og som bruker plan- og bygningsloven på en slik måte at man kan få fram gode arealer til boligbygging. Og det er viktig at vi benytter den kompetansen som boligkooperasjonen har, til å få fram gode og fornuftige boliger til en riktig pris. Det er også viktig at Husbanken får en utvidet rolle når det gjelder både finansiering og ulike støtteordninger. Det å utvikle og å få på plass en framtidstrettet, klok og riktig boligpolitikk innen trekanten kommune/boligkooperasjon/Husbanken er kanskje den aller største utfordringen i de nærmeste årene. Det er, som jeg sa, altfor mange som er uten bosted, og det er altfor mange unge som skal etablere seg på boligmarkedet, som møter en pris som de ikke er i stand til å betale. Så en aktiv, målrettet og bevisst boligpolitikk, der staten gjennom Husbanken er en tung aktør, er en stor utfordring først og fremst for å få allokert ressursene på en god og riktig måte, slik at vi får de boligene som vi ønsker.

Tilskuddet til opplæring i norsk og samfunnsfag for minoriteter er en stor og viktig sak. Tilskuddet til kommunene var tidligere basert på et timetilskudd. Vi har lagt dette om, slik at det nå er tilskudd pr. person. Komiteens flertall understreker at denne ordningen bør evalueres. Jeg vet at det vil komme i gang et evalueringsarbeid – det nærmer seg kanskje også slutten – men det er viktig at vi får en skikkelig gjennomgang, og at vi er sikre på at denne tilskuddsordningen, slik den nå er utviklet, treffer, og at vi får en riktig fordeling mellom kommunene.

Jeg har tidligere gitt Høyre ros for at de har mye bra når det gjelder innvandringspolitikken, og jeg registrerer de forslagene de har. Blant annet ønsker de å utvide antallet timer fra 300 til 500. Det er for så vidt et godt forslag, som vi alle bør se videre på om det er den veien vi skal gå. Men det er et behov for å styrke denne delen av norskopplæringen, for å sikre integreringen på en bedre måte før det går for langt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Åge Starheim (FrP) [18:39:28]: SV-representanten Rolf Reikvam sat i førre periode i utdanningskomiteen, og kvar einaste gong det kom ei nyheit om dårlege forhold i norsk skule, skulda Reikvam på dårleg kommuneøkonomi, anten det var snakk om store klasser eller nedleggjing av grendeskular.

I denne perioden sit SV i regjering med Reikvam som medansvarleg for kommuneøkonomien.

Den internasjonale PISA-undersøkinga viser at norske elevar ligg langt bak jamnaldrande i andre land. Kva vil Reikvam skulde på denne gongen? Er det framleis Regjeringa sitt opplegg for kommuneøkonomien som har skulda for at norsk skule er dårleg?

Rolf Reikvam (SV) [18:40:14]: Hvor dårlig norsk skole er, kan vi alltid diskutere. Vi kan også diskutere om PISA-undersøkelsen er et godt måleinstrument for hvor god norsk skole er. Men den viser jo at vi stort sett ligger på samme nivå som vi har gjort tidligere gjennom disse undersøkelsene, at vi ikke har løftet oss i disse komparative studiene. Som sagt tror jeg ikke at disse komparative studiene sier så fryktelig mye om norsk skole. De sier noe om hvordan norske elever gjør det når det gjelder bestemte ferdigheter, men skolen har et mye større og bredere oppdrag enn akkurat å utvikle bestemte ferdigheter. Men – og det har jeg lyst til å understreke sterkt – det er viktig at norske elever kan lese tilfredsstillende når de går ut av norsk skole.

Jeg tror at en av de største utfordringene vi har når det gjelder å forbedre skolen, først og fremst går på lærerutdanningen. Vi har tatt til orde for å endre lærerutdanningen, å styrke lærerutdanningen. Så går det selvsagt også på at vi klarer å få til en enda bedre kommuneøkonomi. Men det har de siste årene vært en kraftig vekst for kommunene, over 28 milliarder kr. Det burde også ha gitt en bedre skole.

Bent Høie (H) [18:41:35]: Representanten Reikvam har nylig uttrykt bekymring for regionsreformen og for om det blir noe av denne reformen. Det er jo en bekymring som vi kanskje deler, men med litt ulikt utgangspunkt.

Mitt spørsmål er: Hvis reformen blir slik den ble vedtatt i Stortinget, og det ikke blir noe mer innhold enn det som ble lagt fram av Regjeringen – for det er åpenbart der diskusjonen er nå – mener representanten Reikvam at man har kommet fram til en bærekraftig reform, eller mener han at det er på tide å starte en ny diskusjon om hvordan Norge skal organiseres?

Rolf Reikvam (SV) [18:42:22]: Det er klart at jeg mener at det som flertallet har vedtatt – det som jeg har vært med på å vedta, og det som SV har vært med på å vedta – er en bærekraftig reform. Det er klart. Det må ikke være noen tvil om at det som ligger i innstillingen fra komiteen om regionsreformen, er en meget bærekraftig reform. Og så har noen av oss kommet enda et stykke lenger. Vi mener fortsatt at det er flere oppgaver som kan overflyttes til dette regionsnivået.

Dette har noe med demokratiseringen av Norge å gjøre, og det har noe med å skape liv og lage et sterkt fylkesnivå å gjøre. Jeg håper og tror fortsatt – jeg føler meg helt sikker på – at det som kommer til å komme ut av det arbeidet som departementet nå holder på med, vil være et opplegg som minst er på det nivået som jeg mener er bærekraftig, og som flertallet i Stortinget sluttet seg til. Så jeg føler meg rimelig trygg på at vi skal få fram en god, bærekraftig og skikkelig demokratireform.

Bjørn Tørrisdal (KrF) [18:43:41]: Aldri har vi hatt så mye penger å fordele, aldri har vi hatt så mye penger å overføre til kommunene i Norge, og aldri har de aller fleste nordmenn hatt det så godt økonomisk som vi har i dag.

En kan også si at aldri har vi hatt så gode redskaper til å bekjempe fattigdommen i Norge som vi har dette året.

Det er mange bra ting som er kommet i dette forslaget og det statsbudsjettet som vi nå er i ferd med å vedta for 2008. Men det som vi fra Kristelig Folkepartis side savner, er en skikkelig fattigdomssatsing.

Mine spørsmål til SV blir: Er SV fornøyd med den fattigdomssatsingen som ligger i dette budsjettet? Er ikke SV enig i at vi må ha en rekke målrettede tiltak for å nå det, at det ikke nytter med bare brede velferdsordninger, som er vel og bra, men at vi må ha målrettede ordninger for å bekjempe fattigdom i eget land?

Rolf Reikvam (SV) [18:44:34]: Jeg skulle nok ønske at vi var kommet lenger med hensyn til å bekjempe fattigdom. Det burde være unødvendig at vi i Norge har fattige, det er det ingen grunn til å prøve å legge skjul på. Vi skulle ha kommet lenger.

Men jeg vil også understreke at mange av de satsingene som ligger der, er målrettede. Eksempelvis er bostøtte en målrettet satsing inn mot bestemte grupper. Jeg tror at å gå videre med bostøtte, som flere har tatt til orde for her, er en fornuftig vei å gå for å treffe dem som har det aller verst. Men det er ett tiltak. Vi trenger sannsynligvis fryktelig mange tiltak for å bekjempe fattigdommen slik at vi unngår det som vi ikke burde ha, nemlig at noen mennesker har et forbruk – for det er det vi snakker om – som verken er forsvarlig eller rimelig i forhold til det forbruk som de aller, aller fleste av oss andre har.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Björg Tørresdal (KrF) [18:45:53]: Det var ikke få millioner og milliarder som ble strødd utover landet i lokalvalgkampen. Det forundrer meg ikke om Regjeringen faktisk klarte å sette ny verdensrekord i budsjettlekkasjer denne gangen. Det er jo forståelig at en regjering kreativt strør om seg med penger til gode formål i en valgkamp. Toppen av kransekaka var vel da daværende kommunalminister Åslaug Haga faktisk presterte å gi inntrykk av at Regjeringen bevilget 2 milliarder kr ekstra til kommunene. 5 september ble vi møtt med følgende nyhet:

«Kommunalminister Åslaug Haga (Sp) drysser to milliarder kroner ekstra over Kommune-Norge, fem dager før valget. Det er ekstra skatteinntekter som nå deles ut til kommunene, melder NRK. Pengene kommer til å bli bevilget på statsbudsjettet, men nyheten ble gjort kjent av kommunalminister Haga onsdag.»

Senterpartiet skaffet seg kanskje noen ekstra stemmer på å gi inntrykk av at det ble bevilget milliarder til kommunesektoren. Men det ville vært ryddigere å opplyse om at dette ikke er milliarder i gave fra Regjeringen, men milliarder som kommer kommune til gode fordi AS Norge går veldig godt. De ekstra kronene skyldes altså høy aktivitet i økonomien og lav arbeidsledighet, ikke at Regjeringen hadde bevilget enda mer penger.

Den gode økonomien er bl.a. et resultat av god næringspolitikk under forrige regjering. Opptrappingen av kommuneøkonomien begynte under Bondevik II og har

blitt fulgt opp av sittende regjering. Det er bra. Men Kristelig Folkeparti er opptatt av at overføringene til kommunene gjenspeiler de faktiske kostnadene. Kommunen er den viktigste leverandøren av grunnleggende velferdstjenester i samfunnsfellesskapet. Medlemmene av regjeringen Stoltenberg bruker alle anledninger til å fortelle oss hvordan kommunene under denne regjeringen er satt i stand til å løse sine utfordringer. Det kan se ut til at regjeringen Stoltenberg har en annen virkelighetsoppfatning enn mange andre. Ja, kommunene fikk bedret sin økonomi i 2006, men siden den gang er økningen i de frie inntektene blitt spist opp av demografiutviklingen og pris- og lønnsveksten. Nå sliter kommunepolitikkerne over hele landet med å få regnestykkene til å gå opp. Det har flere allerede vært inne på.

Regjeringen har gitt folk enorme forventninger til hva en skal få til. Det er skapt langt større forventninger enn kommunene kan klare å innfri med sine tildelte midler. Inntektene har økt, men det har sannelig regningene også.

Nå har opptrappingen av kommuneøkonomien dessverre stoppet opp. Det reelle økonomiske handlingsrommet for kommunene kan gå ned i 2008. Det meste av økningen i overføringene til kommunene er øremerket til gode formål som barnehage, ressurskrevende tjenester, NAV-reform, psykiatriplan og investeringer til sykehjem. Dette er gode formål som Kristelig Folkeparti definitivt støtter. Men Regjeringen må slutte å skryte av at kommunene nå får mer penger å rutte med, når situasjonen er slik at de frie inntektene til kommunene stiger mindre enn kostnadene.

Kristelig Folkeparti økte kommunesektorens frie inntekter i sitt alternative budsjett med 250 mill. kr, derav 50 mill. kr til fylkeskommunene og 200 mill. kr til kommunene. Samtidig trekker vi ut 270 mill. kr av kommunerammen, siden Kristelig Folkeparti ikke vil prioritere økt timetall i grunnskolen – men vi legger inn igjen 220 mill. kr til lærertimer fordi vi ønsker å øke lærertettheten på de timene elevene allerede har. I tillegg ønsker Kristelig Folkeparti å beholde de 9,2 mill. kr som Regjeringen har overført fra Barne- og likestillingsdepartementets fagbudsjett til kommunerammen som et øremerket tilskudd.

De frivillige organisasjonene er viktige medspillere i arbeidet med inkludering og integrering av innvandrere. Disse organisasjonene har en unik kompetanse og et nettverk som det offentlige må benytte seg av. Kristelig Folkeparti foreslår i sitt alternative budsjett at bevilgningene til tilskuddsordningen til drift av landsdekkende organisasjoner på innvandrerfeltet økes med 5 mill. kr. Frivilligheten er et viktig tillegg til det offentlige når vennskap mellom mennesker skal knyttes og enkeltmennesker skal følges opp. Organisasjonen Kristent Interkulturelt Arbeid, KIA, er et eksempel på en organisasjon som får imponerende mye leksehjelp, norskkurs, korttidsbarnehage osv. ut av pengene de får bevilget. Det er takket være ildsjelene som jobber der, og som tar til takke med langt mindre lønn enn det de ville fått andre steder, og ofte gjør svært stor dugnadsinnsats.

Vi trenger innvandrere. Vi er avhengige av innvandrere for å fylle alle jobbene i landet vårt. Innvandrere er løsnin-

Forhandlinger i Stortinget nr. 87

Em. 11. des. – 1)–4) Endr. i statsbudsj. for 2007 under henholdsvis Nærings- og handelsdept., Fornyings- og administrasjonsdept., 2007 Kommunal- og regionaldept. og Arbeids- og inkluderingsdept. 5) Bevilgn. på statsbudsj. for 2008 vedr. kap. under Finansdept., 1301 Fornyings- og administrasjonsdept., Kommunal- og regionaldept., Nærings- og handelsdept. og Arbeids- og inkluderingsdept.

(Tørresdal)

gen, ikke problemet. Vi må arbeide for å gjøre Norge til et attraktivt alternativ for arbeidere fra andre land. Jeg tror blant annet at vi må tilby gratis norskopplæring også til arbeidsinnvandrere. Dersom vi ikke innfører tiltak som gjør det lettere å være arbeidsinnvandrer i Norge, taper vi lett i konkurransen med andre land som ligger mye bedre til geografisk, klimamessig og språklig. Vi nordmenn har en tendens til å tro at hele verden først og fremst gjerne ville bodd i Norge, men det er faktisk ikke slik.

Til bostøtten: Nå plussat Regjeringen til slutt på et par titall millioner til bostøtteordningen. Men det er dessverre et svært fattig bidrag dersom Regjeringens mål om å utrydde fattigdommen skal nås. Igjen er en gjennomgang av bostøtteordningen for å forenkle og fornye utsatt.

Magnhild Meltveit Kleppa sa til Dagsavisen 23. november 2002:

«Det er nødvendig med en debatt om boliger allerede før jul. Det er for lenge til neste høst.»

Nå er vi i 2007, og Magnhild Meltveit Kleppa har blitt statsråd med makten i egne hender. Kan vi nå forvente at den varslede gjennomgangen av bostøtten snart ligger på bordet?

I 2004, altså to år senere, uttalte statsråden til samme avis at 3–4 milliarder kr er en lav pris å betale for å få bukt med fattigdommen i Norge. Hun sa følgende:

«Jeg tror på det tallet, for i Bondevik I-regjeringen beregnet vi at det ville koste ca. to milliarder, og siden har jo antallet fattige økt.»

Og videre:

«Tallet tre til fire milliarder sier mye om hvor avgrenset dette problemet egentlig er. Og hvor overkommelig det er å få rettet det opp.»

Vi følger med forventning med på om statsråden får med seg resten av Regjeringen på akkurat en slik satsning. Så langt har de rød-grønnes innsats for en sosial boligpolitikk vært skuffende. Egen bolig er et av de viktigste velferdsgodene i samfunnet. Kristelig Folkeparti ønsker å gi bostøtteordningen et skikkelig løft, og vi begynte derfor økningen med 90 mill. kr ekstra i vårt alternative budsjett, slik at de mest vanskeligstilte i boligmarkedet som i dag faller utenfor bostøtteordningen, kan inkluderes i ordningen.

Modernisering av offentlig sektor er avgjørende for å sikre velferden for enkeltmennesket, og for å forvalte ressursene på en god måte. Utgangspunktet for fornyingsarbeidet må være å sikre en god og verdig velferd for kommende generasjoner, og å ta på alvor de utfordringene som befolkningsutviklingen gir oss. Omstilling og fornying er helt nødvendig for å sikre nok arbeidskraft innenfor viktige velferdsområder i årene som kommer. Vi løser ikke velferd utfordringene bare med penger, vi må ha hender og hoder. Det trengs kvalifisert arbeidskraft for å sikre full barnehagedekning og kvalitet i skolen. Flere eldre fører til større behov for omsorgstjenester. Jeg savner en helhetlig strategi for fornying og forbedring av offentlig sektor som omfatter akkurat dette: nye og konkrete forslag til hvordan en skal løse denne utfordringen som blir utfordring nr. 1 i årene som kommer.

Videre må offentlig informasjon og offentlige tjenester være tilgjengelige for alle innbyggere. Derfor er det viktig å ha universell utforming også på elektroniske tjenester. Det må være fleksible åpningstider på offentlige kontor, slik at det er mulig for publikum å komme til.

Avslutningsvis: Kristelig Folkeparti er opptatt av distriktene og at forholdene legges til rette for en positiv utvikling i hele landet. Gjennom ulike virkemidler må fokus flyttes fra fraflytting til tilflytting. Vi må fokusere spesielt på de unge og på kvinnene i distrikts- og regionalpolitikken. Det må føres en politikk som gjør det attraktivt for denne gruppen å slå seg ned i distriktene. Dessuten er den frivillige sektoren en forutsetning for et rikt liv i hele Norge. Idealisme og dugnadsånd må fortsatt belønnes og oppmuntres.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Særa Khan (A) [18:55:55]: Kristelig Folkeparti er jo i likhet med Arbeiderpartiet opptatt av sterke og gode kommunale velferdstilbud, og at disse velferdstilbudene må settes sammen av lokale folkevalgte som kjenner sin egen kommune og sitt nærområde best. Samtidig ser vi at særlig ett parti i denne salen ivrer veldig for stykkprisfinansiering og statlig sentralstyring, nemlig Fremskrittspartiet. Sistnevnte parti har invitert Kristelig Folkeparti inn i regjeringssammenheng fra 2009.

Hva synes representanten Tørresdal om denne invitasjonen?

Björg Tørresdal (KrF) [18:56:36]: Jeg får takke for spørsmålene, det var i hvert fall minst to spørsmål. Det ene handlet om framtidig regjeringssamarbeid, og det tror jeg vi skal la ligge til vi nærmer oss et stortingsvalg, og så kommer vi sterkt tilbake med den debatten.

Det andre spørsmålet som er veldig aktuelt i denne sammenhengen, er spørsmålet om stykkprisfinansiering, eller sentralstyring, som Fremskrittspartiet legger opp til. Kristelig Folkeparti tror på lokaldemokratiet. Vi ønsker å overføre makt og myndighet til våre lokale politikere, og vi er sikre på at de forvalter det på en god måte. Der er vi enige med den rød-grønne regjeringen i at vi ønsker å overføre rammer, og at prioriteringen skal skje lokalt.

Rolf Reikvam (SV) [18:57:23]: Det er grunn til å gi Björg Tørresdal ros for hennes sterke engasjement for innvandrings- og integreringspolitikken. Det er åpenbart et sterkt og ekte engasjement.

Jeg er nødt til å komme tilbake til Fremskrittspartiet igjen, og det de skriver i denne innstillingen. De skriver masse om integrering og innvandringspolitikk, som er sagt mange ganger. Jeg går ut ifra at Björg Tørresdal også har lest det. For mange av oss er det såpass ubehagelig lesning at vi er nødt til å ta det opp flere ganger.

Nå skal vi ikke snakke om regjeringssamarbeid etter 2009 eller slike ting, men mitt spørsmål til Björg Tørresdal er: Ut ifra det Fremskrittspartiet skriver og ut ifra det menneskesynet som ligger i disse merknadene – på minoriteter, ikke bare innvandrere, men samer også, alt er tatt

med i en smørje – og som må være grunnleggende i strid med det synet Bjørg Tørresdal representerer, ser Bjørg Tørresdal at det kan være noen mulighet for Kristelig Folkeparti å samarbeide med Fremskrittspartiet i tiden framover?

Bjørg Tørresdal (KrF) [18:58:28]: Jeg er veldig glad for at det er et bredt flertall for den innvandringspolitikken som føres i dette landet, og det flertallet består i veldig mange saker av alle partier utenom Fremskrittspartiet. I så måte er vår innvandringspolitikk formulert av ganske bred enighet, og så er vi uenige på noen punkt. Det er veldig sjelden at Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet finner sammen i innvandringspolitiske spørsmål. Det er et område hvor vi ofte er motpoler. Kristelig Folkeparti er veldig opptatt av å ha en rettferdig politikk, der vi er opptatt av å gi beskyttelse til dem som trenger det, og det å ha gode ordninger for f.eks. økt arbeidsinnvandring. Vi er også opptatt av at integreringen skal lykkes, og opptatt av å styrke det frivillige arbeidet som gjøres for at vi skal få til en mer vellykket integrering. Det overrasker oss at selv der er det avstand mellom Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti – en skulle tro at Fremskrittspartiet ville støtte de frivillige organisasjonene mye mer.

Inger S. Enger (Sp) [18:59:39]: Det var svært interessant å høre på representanten Tørresdals innlegg.

Kristelig Folkeparti viser jo nå stadig oftere, vel to år etter at de forlot regjeringskvartalet, at de er opptatt av kommunenes ve og vel. Da er mitt spørsmål til representanten Tørresdal: Sammen med hvem tror Kristelig Folkeparti man kan oppnå mest når det gjelder å trygge fellesskapsløsningene, en lokal velferd og, som det også ble nevnt spesielt i innlegget, en god distriktspolitikk? Sammen med hvem kan man løse disse oppgavene best, med høyresida eller med oss på den rød-grønne sida?

Bjørg Tørresdal (KrF) [19:00:18]: Mitt svar er helt opplagt. Det er i sentrum den politikken er best. Det vil være i samarbeid med Senterpartiet at en kan få til en virkelig god landbrukspolitikk og en god distriktspolitikk. Vi har lang erfaring, over mange år, og har i mange forskjellige konstellasjoner i Stortinget hatt samme syn som Senterpartiet og vil gjerne fortsette det samarbeidet.

Når det gjelder den debatten som handler om hva vi gjør i forbindelse med neste stortingsvalg, vil jeg bare gjenta at den får vi ta senere. Men Kristelig Folkeparti ønsker å styrke kommuneøkonomien, vi ønsker en offensiv og aktiv distriktspolitikk, og vi ønsker en god landbrukspolitikk. Alt dette har vi felles med Senterpartiet.

S i g v a l d O p p e b ø e n H a n s e n hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Inger S. Enger (Sp) [19:01:24]: I Senterpartiet gleder vi oss over at det hittil i år har vært en klar økning i antall småkommuner som opplever økt tilflytting. Dess-

uten er det langt færre kommuner på den fryktede ROBEK-lista. Vi får på plass langt mer enn de 10 000 nye årsverka i pleie og omsorg innen 2009. Dekningsgraden i barnehagene er på 85 pst. Vi er på mange måter fornøyd, men vi er så langt fra i mål.

Vi er òg tilfreds med Regjeringas satsing på de felles-tjenestene som kommunesektoren har ansvaret for. En vekst i inntektene utover lønns- og prisvekst på 21 milliarder kr for de siste åra utgjør 8 pst. Det er mye, men opptrappinga må fortsette, for utgifter til lønn og pensjoner osv. er store.

For den rød-grønne regjeringa er det helt avgjørende at folk kan få likeverdige tjenester uavhengig av hvor de bor. Derfor er det helt nødvendig at skjevheter i inntektssystemet blir retta opp før neste budsjettbehandling. Forslaga fra Sørheim-utvalget gir noe av grunnlaget. Skattesvake kommuner, kommuner med svært sterk vekst eller nedgang i folketallet må komme bedre ut.

Det er heldigvis brei enighet på Stortinget om at innhold, kvalitet og kvantitet innen pleie og omsorg for eldre må bedres. Eldreforliket, som bare to partier ikke var med på, gir grunnlag for den nødvendige satsing fra statlig hold.

Det er ikke minst viktig å få bedre oversikt over behov for boliger, samtidig som det må legges bedre til rette for dem som vil bo hjemme. Det er store økonomiske gevinster å hente ved tilrettelegging av boliger og tjenester slik at eldre og deres pårørende føler trygghet ved å bo hjemme lenger. Omsorgslønn til pårørende og avlastingsopphold kan være utslagsgivende for at tida hjemme kan drøyes.

Ifølge tall fra Kommunal- og regionaldepartementet kosta én sjukehjemsplass 660 000 kr i 2006. For den samme summen kunne fem eldre fått god hjelp hjemme i et helt år.

I 2008-budsjettet settes det av 5 mill. kr for å etablere et tilskudd til bygging av heis i eldre boligblokker, nettopp for at eldre kan få det lettere. Det er ett eksempel på et statlig initiativ til positiv samhandling mellom stat, kommune, Husbanken og private. Det er bra.

2008-budsjettet gir grunnlag for å gi tilsagn om investeringstilskudd til 1000 boenheter i sykehjem eller bolig med heldøgns omsorg. Det er anslått at innen 2015 vil behovet være 12 000 boenheter. Etter vår mening må omfanget av utbygginga tilpasses ulike behov. Det er store variasjoner i behova kommunene imellom, ikke minst på grunn av ulik befolknings- og alderssammensetning.

Vi er opptatt av desentralisering og er glad for den sterke innsatsen for å redusere avstandsulempene som denne regjeringa står bak. Ikke minst er økningene i samferdselsbevilgningene, inkludert breibånd, viktig. Det skaper optimisme.

Vi ser fram til den bebudede satsinga på mer sosial boligpolitikk, med bl.a. endring av bostøtteordninga slik at flere med dårlig økonomi kan få støtte. Husbanken må få økte muligheter til å yte lån og tilskudd, for i større grad å påvirke at investeringene i boligsektoren fremmer samfunnsmessige mål.

De nyvalgte kommunestyre og fylkesting vil møte store utfordringer innen omsorg og skole. Blant annet blir det fra høsten fem nye timer i barneskolen. Men også klimautfordringene kan medføre nye oppgaver av betydelig omfang. Medias skarpe søkelys og innbyggernes forventninger om god kvalitet vil bidra til at jobben blir viktig og spennende for ansatte og folkevalgte, forutsatt at vi her sikrer god nok økonomi. Det må være vårt mål.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ib Thomsen (FrP) [19:06:07]: Det er et stort etterlep når det gjelder vedlikehold i Kommune-Norge. Det er samlet sett i milliardklassen på mange kommunale bygninger. Det er store verdier som står og forfaller og råtner på rot.

Med Senterpartiet og Regjeringens budsjett er ikke rentekompensasjonsordningen videreført, med de konsekvenser det har for vedlikeholdet av skolebygninger og kirkebygg. Senterpartiet har vært opptatt av dette tidligere. Representanten Enger kom ikke inn på dette i sitt budsjettinnlegg. Jeg har et spørsmål: Hva er det som gjør at Senterpartiet ikke vil prioritere denne gode ordningen for å unngå at store verdier står og forfaller i Kommune-Norge?

Inger S. Enger (Sp) [19:06:50]: Jeg er enig med replikanten i at dette har vært en veldig god ordning. Den begynte i 2002, og vi har fått opprusta veldig mange gode skolebygg etter den tid.

Ordninga er ikke videreført. Det skyldes bl.a. at kommuneøkonomien er blitt bedre. Men jeg tror også det er slik at vi må finne andre former for stimuleringstiltak. Jeg forventer derfor at Regjeringa ser nærmere på det, for det er nødvendig med noen incitamentet slik at kommunene kan få vedlikeholdt skolene sine.

Kari Lise Holmberg (H) [19:07:41]: I Senterpartiets program for denne perioden står det at de vil «styrke kommunesektoren gjennom mer frie økonomiske midler, først og fremst ved å øke kommunenes andel av skatteøret».

Nå har Senterpartiet hatt kommunalministeren i over to år. Både i 2007 og i 2008 er det reduksjon i kommunenes frie inntekter. Den kommunale skattøren er blitt redusert både i 2006, i 2007, og nå i 2008.

Hva er årsaken til at Senterpartiet, med ansvar i Kommunaldepartementet, gjør det motsatte av hva som står i Senterpartiets program?

Inger S. Enger (Sp) [19:08:26]: Nå er det jo slik at vi er i samarbeid med flere partier i denne regjeringa. Vi har ikke fulgt opp akkurat det som replikanten nevnte, men på flere ulike måter har vi prøvd å gjøre det slik at kommunene skulle få bedre økonomi. Det behøver jeg ikke å trekke så veldig langt, når jeg sier at i løpet av de siste åra har kommunene fått 21 milliarder kr i tillegg, pluss at de har fått beholde den økte skatteinngangen som det også, heldigvis, har vært i disse åra.

Björg Tørresdal (KrF) [19:09:04]: Jeg vil gjerne gå tilbake igjen til denne rentekompensasjonsordningen, eller låneordningen, for kirkebygg og skoler.

Nå er det jo slik at selv om en har hatt denne ordningen siden 2002, og det har vært en vellykket ordning, er jo ikke alle bygg blitt pusset opp. Det har jo vært en veldig vellykket ordning, treffsikker og målrettet. Den har satt kommunene i stand til å ta opp lån og gitt dem støtte til å betjene disse lånene. Det har virket veldig stimulerende på akkurat dette vedlikeholdsarbeidet.

Jeg er jo glad for at representanten Enger vil ta dette opp med Regjeringa, men det er jo ikke for sent å snu, vi har revidert. Er det ikke fornuftig å gjøre som Kristelig Folkeparti har gjort, å bevilge penger til rentekompensasjon, videreføre ordninga, utvide lånerammene så fort en har penger og anledning til det, for å ha en god ordning mens en venter på andre typer tilskudd til vedlikehold?

Inger S. Enger (Sp) [19:09:57]: Jeg oppfatter tydelig hva Tørresdal sier her, og jeg skal være den første til å understreke at dette har vært en veldig god ordning. Jeg tror vi har tall på at det er nesten 1200 skolebygg som har blitt satt i stand ved denne ordninga. Vi vet jo også at vi har hatt den samme ordninga for kirkebygg. Det var muligens det som satte representanten Tørresdal på dette med å komme tilbake til det i revidert, for det skjedde med kirkebygg i fjor. Da ble ordninga tatt vekk i vanlig budsjettbehandling, men i revidert ble den ført tilbake igjen. For egen del må jeg si at det var ingen dum idé.

Så vi får se hva som kan skje her, det er mange som kan påvirke.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

Trine Skei Grande (V) [19:11:03]: Jeg har lyst til først og fremst å løfte integrerings- og innvandringsområdet, så kommer representanten Skjelstad tilbake til Venstres standpunkter når det gjelder det rent kommunalpolitiske.

Integreringsarbeidet i Norge er faktisk ganske godt. Hvis vi sammenlikner oss med veldig mange andre europeiske land, gjør vi ganske mye godt arbeid for integreringa i Norge. Men noen kommuner har spesielle utfordringer på grunn av utviklingstrekk. Derfor syns Venstre det er viktig å gjøre disse kommunene i stand til å komme i gang med kommunale innvandringsstiltak. Derfor øker vi posten med 15 mill. kr på dette området.

Vi har stor tro på det lokale initiativet, vi har stor tro på frivillig sektor i integreringsarbeidet, og vi har sett hvor vellykket mye av den jobben som er gjort i Oslo indre øst, er. Vi ser nå at utfordringene øker mer og mer i Søndre Nordstrand og i Drammen. Vi må fokusere på godt forebyggende arbeid på dette området.

Som på veldig mange andre områder er det slik at når det er snakk om å integrere folk, når det er snakk om å skape vennenettverk, når det er snakk om å ta del i samfunnet rundt seg, skjer ikke det bare ved at kommunen vedtar at man skal gjøre det, men ved at man faktisk engasjerer frivillige organisasjoner, at man engasjerer lokale

nettverk, og at man gjør skoler og andre viktige fellesarenaer gode på den type arbeid. Vi har sett at mye av den satsingen som har vært i Oslo indre øst, slik sett har vært veldig vellykket. Jeg synes det er veldig morsomt å se de resultatene f.eks. noen av skolene i indre øst har når det gjelder lesing, når vi ser hvordan de systematisk har jobbet med det.

Vi er også ganske stolt over den jobben vi gjorde i den forrige regjeringen når det gjelder mottak av nyankomne flyktninger. Men det er flere som kommer, enn bare de som faller inn under den kategorien. Derfor er det viktig å satse på tiltak i frivillige organisasjoner og i kommuner for også å nå denne gruppen. Derfor har vi satt av 10 mill. kr også til det formålet.

Jeg har merket meg SVs iver i replikkvekslingen tidligere når det gjelder kvoteflyktninger. Venstre er faktisk det partiet som øker antall kvoteflyktninger via FN fra 1200 til 1700 i dette budsjettet.

Libe Rieber-Mohn sa på Politisk kvarter 15. oktober at Regjeringa egentlig var for å øke dette; Soria Moria-erklæringen sier tross alt at man skal ta imot 1500, men at det ikke var plass til det i dette budsjettet.

I Venstres alternative budsjett var det plass til det, og det er jeg veldig glad for. Det er faktisk internasjonale forpliktelser vi her skal ta på oss. Det er faktisk FNs høykommissær som har spurt oss om å gjøre jobben. Det er en stor internasjonal forpliktelse, som det er viktig at vi som et så rikt land tar vår andel av, når vi vet hvor store andeler av dette som blir tatt av de aller, aller fattigste landene.

God integrering er også å ha en god start i Norge. Den siste tidas debatter og den siste tidas lærdom er at vi nok kunne hatt en mye mer effektiv og raskere behandling av søknader. Den køen som folk blir stående i, gjør at mange får en dårlig start i Norge. Derfor har Venstre, sammen med Høyre og Kristelig Folkeparti, lagt fram forslag om at man får en gjennomgang av UDI og UNE for å effektivisere og fjerne de køene som er der.

Kommunene har også gitt oss tilbakemeldinger. Kommunenes tilbakemeldinger er ganske annerledes enn den patosen som blir framført av regjeringspartiene her fra talerstolen, men det kommer vi tilbake til. De har sagt bl.a. at det er vanskelig å få til god språkundervisning for mange av de flyktningene som er plassert rundt omkring i kommunene. Derfor har Venstre lagt inn 15 mill. kr mer enn Regjeringa for å få til det. Vi støtter også et forslag sammen med Høyre og Kristelig Folkeparti om å utvide norskundervisningen i introduksjonskurset til 500 timer.

Jeg har også lyst til å komme med en liten bemerkning om Datatilsynet, som det ble sagt her fra talerstolen var tilgodesett med 1 mill. kr. Det er i så fall litt kreativ bokføring, for enhver vet at lønns- og priskostnadene må tas med her, og i en slik sammenheng har Datatilsynet faktisk fått et kutt. Jeg vil komme tilbake til det når Datatilsynets årsmelding behandles senere i dag.

Jeg ønsker å ta opp de forslagene som Venstre er med på.

Så vil jeg bemerke at vi ønsker å støtte forslagene nr. 23, 24 og 25, fra Høyre og Kristelig Folkeparti, som står i Budsjett-innst. S. nr. 5.

Så er det ved en inkurie blitt en feil i Innst. S. nr. 81, på side 3. Venstre skal støtte Høyre og Fremskrittspartiets merknader i den saken.

Presidenten: Representanten Trine Skei Grande har teke opp dei forslaga ho refererte til.

Den korrigeringa som representanten gjorde, er notert. Det blir replikkordskifte.

Inger Løite (A) [19:16:39]: I den innstillingen som behandles i dag, ser vi hvorfor det ikke finnes noe troverdig regjeringsalternativ til den sittende rød-grønne regjeringen. Fremskrittspartiet og Venstre er rykende uenige om innvandrings- og integreringspolitikken. Det er vanskelig, om ikke umulig, å se for seg at de to partiene skal kunne samarbeide i disse spørsmålene i regjering.

Hvordan vil representanten Skei Grande beskrive Fremskrittspartiets innvandrings- og integreringspolitikk?

Trine Skei Grande (V) [19:17:15]: Ja, det er en helt riktig observasjon. Det vil være umulig for Venstre og Fremskrittspartiet å bli enige i en regjeringsplattform om politikken på dette området, sjøl om det sikkert er mange andre områder hvor vi kan klare å bli enige.

Men min beskrivelse av Fremskrittspartiets politikk er at det er en veldig gruppetenkning. Det er en gruppetilnærming som minner om andre politiske ideologier enn det som er tradisjonelt i den borgerlige tilnærmingen til politiske spørsmål. Man behandler mennesker som grupper, og ikke som enkeltindivider med rettigheter ut fra de konvensjonene som vi har knyttet oss til. Det mener jeg er brudd på borgerlig tankegang. Men vi skal nok klare å få til et regjeringsalternativ også utenom dette. Så det kan vi ta helt med ro.

Rolf Reikvam (SV) [19:18:04]: Jeg ble litt overrasket over det som ble sagt om Datatilsynet og Personvernemnda. Det er jo et uomtvistelig faktum, uansett hvordan man regner – i hvert fall hvis man regner på vanlig måte – at det er en ganske sterk vekst i prosent til Datatilsynet, og at vi nå har lagt inn 1 mill. kr utover det som lå der. Det var jo pluss i utgangspunktet, så la vi inn 1 mill. kr til, og da har vi fått 4 pst., uansett hvordan vi snur og vender på det. Og slår man sammen Datatilsynet og Personvernemnda, som nå er delt i to, får man en ganske stor realvekst for Datatilsynet og Personvernemnda.

Så jeg forstår ikke riktig hva representanten mente med at det ikke ligger noen vekst her, for det er en ganske stor realvekst når vi ser disse to sammen, og også en realvekst hvis vi ser Datatilsynet alene.

Trine Skei Grande (V) [19:18:58]: Jeg hadde kanskje trodd at Rolf Reikvam skulle spørre meg om kvoteflyktninger, men det ble det ikke noe av.

Vi mener at de oppgavene som er tillagt Datatilsynet, har økt, vi mener at det ligger pris- og lønnsstigninger her, og alle disse tingene til sammen fører til at Datatilsynet, som er stadig mer presset, med flere oppgaver og flere ut-

fordringer, faktisk opplever å få enda mindre handlingsrom enn det de har. Venstre har lagt inn enda mer penger utover dette.

Tore Hagebakken (A) [19:19:39]: Vi skal nok få det til, sier Skei Grande når det gjelder å klare å få på plass et borgerlig regjeringalternativ. Jeg synes egentlig det er å ta ganske store ord i sin munn. Jeg skjønner ikke hvordan det skal gå an, for Fremskrittspartiet har sagt at det blir ingen borgerlig regjering uten at Fremskrittspartiet er med.

Da er mitt spørsmål til Venstre: Hvordan skal man da klare å få stablet på bena et regjeringalternativ som har et snev av troverdighet i seg? Jeg må bare si at jo lenger denne debatten går, jo klarere blir det for meg at det spriker i alle retninger – vi ser det bl.a. når det gjelder synet på lokaldemokrati, vi ser det når det gjelder innvandring og integrering, vi ser det i samepolitikken, vi ser det på område etter område. Hva er et troverdig alternativ? Hva er det du vil få til?

Trine Skei Grande (V) [19:20:34]: Det er faktisk slik at denne regjeringa har basert seg på å være en flertallsregjering. Når den ikke har flertall i Stortinget lenger, er basisen til denne regjeringa og filosofien bak denne regjeringa brutt. Jeg tror kanskje ikke at folk kommer til å gå i store massetog i forbindelse med neste valg fordi flertallsregjeringer er det eneste som skaper demokrati, det eneste som skaper fraværdebatt, det eneste som ikke gjør at vi faktisk har regjeringspartnere som demonstrerer på forsiden av Stortinget, mot egen regjering.

Jeg tror at det kaoset som denne flertallsregjeringa har skapt, gjør at folkeoppropet for å få til en flertallsregjering kommer til å forsvinne, og at mindretallsregjeringer, som også bringer mer demokrati tilbake i offentlig debatt og gjør at Stortinget får en viktigere rolle i tida framover, kanskje er en bedre politisk løsning enn det flertallsregjeringer er.

Presidenten: Da er replikkordskiftet avslutta.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [19:21:50]: Kommunane har levert. I løpet av 2006 og 2007 vil nærmare 25 000 fleire barn ha fått barnehageplass. Legg vi KOSTRA-tal og SSB sine rekneskapstal for 2007 til grunn, har kommunane fått på plass om lag 9 800 nye årsverk innan pleie og omsorg. Tal frå SSB viser at kommunane på eitt år har brukt om lag 2,5 milliardar kr meir på skule.

Vi har lagt eit grunnlag for likeverdige tenester i kommunane. 2008-budsjettet gjev rom for fleire hender i omsorg, meir pengar til skule, meir pengar til ressurskrevjande tenester og fleire barnehageplassar. Det kan bety at nærmare 30 000 fleire ungar har fått plass i barnehage, og at ein har fått meir enn 10 000 fleire årsverk innan pleie og omsorg og fleire timar i skulen. Talet på ROBEK-kommunar har gått ned frå 118 i 2004 til historisk låge 42 i 2007.

Trass i dette vil eg gjerne streka under at eg er audmjuk overfor alle dei kommunane som no slit med balanse i økonomien. Vi er ikkje i mål. Det er framleis ubalanse

mellom oppgåver og midlar, noko som krev ei vidare opptrapping. Det krev òg at kommunane set søkjelyset på korleis dei kan få best moglege tenester for pengane. Det er ei glede for meg å melde at det no er 90 kommunar i kvalitetskommuneprogrammet. Det betyr at det i 90 kommunar sit tilsette, leiarar og folkevalde rundt det same bordet og ser på korleis dei kan få til best moglege tenester i eigen kommune. Alle fokuserer òg på korleis dei kan ta betre vare på dei tilsette og redusera sjukefråværet. Det er slik at 1 pst. reduksjon i sjukefråværet i kommunane inneber 1,5 milliardar kr i frigjorde midlar til tenester.

Det er Regjeringa sitt mål at alle skal få busetja seg der dei sjølve ynskjer. Skal vi nå det målet, må vi sørgja for at det er arbeidsplassar, gode velferdstilbod og eit mangfald av fritidstilbod i ulike lokalsamfunn. Regjeringa har føreteke ein distriktspolitisk snuoperasjon. Difor har vi satsa på kommunane. Difor har vi gjennomført den differensierte arbeidsgjevaravgifta, eit distriktspolitisk verkemiddel på 11 milliardar kr i seg sjølv. Difor er vi i ferd med å innføra eit kulturlyft. Flyttetala frå 2007 viser at det no er 73 fleire kommunar som opplever netto tilflytting, enn i 2004. Det fortel at snuoperasjonen er i gang, og det fortel at det er viktig å satsa ytterlegare på alt frå ungt entreprenørskap og nye vekstbedrifter til tettstadutvikling, i tillegg til alt det som tidlegare er gjort.

Det er Regjeringa sitt mål at alle skal ha ein bustad å organisera livet sitt ut ifrå. Det inneber betre bustøtte. Det inneber forsøk med Startlån; 25 kommunar skal no prøva ut ei ordning med delt risiko. Det inneber òg ei rekkje forsøk med ulike buløysingar for folk med ulike behov. Og det betyr at eg som kommunal- og regionalminister må gjera det eg kan for å få mest mogleg ut av dei midlane vi har. Difor har vi allereie lagt fram endringar i husleigelova og burettslagslova. Husleigelova er send på høyring, burettslagslova er send til Stortinget. Difor har vi varsla ein gjennomgang av bustøtta. Og difor er det òg viktig i tida framover å sikra at dei verkemidla vi har – bustøtte, bustadtilskot og Startlån – òg blir brukte best mogleg saman.

Eg er veldig glad for å bli møtt med sitat frå det eg sa i 2002, men det som er så trist, er at det var liten vilje frå den regjeringa som var då, til å satsa så aktivt som ho burde gjort på den tida, for å retta opp Forskjells-Noreg.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ib Thomsen (FrP) [19:27:09]: Statsråden utelukker ikke at flere kommuner kommer til å gå på en smell etter Terra-saken. Spørsmålet er hvor mange. Terra-saken er en skandale, det kan vi være enige om alle sammen. Det er en skandale for innbyggerne i de kommunene som er berørt. Statsråden har signalisert tiltak, at man ønsker å granske aktørene i Terra-saken og begrense hva kommunene kan låne penger til. Men hva er konsekvensen for disse kommunene når det gjelder økonomien? Hva vil denne skandalen koste staten? Hva vil denne skandalen koste fylkesmannen? Og hvor mye av skjønsmidlene til fylkesmannen må gå med til denne skandalen? Er dette tidenes økonomiske bombe?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [19:28:08]:

Lat meg streka under at Regjeringa ser på situasjonen som er i dei kommunane vi så langt kjenner til, som særst alvorleg. Vi har sendt brev til alle ordførarar for å be dei sjekka ut eige finansreglement, om dei følgjer reglementet, og om det er i tråd med kommunelova. Vi har bedt alle fylkesmenn gjennomgå og føreta lovlegkontroll. Så langt er det kjent at dette gjeld åtte kommunar. Det som no må vera bod nr. 1, må vera å få oversikt. Desse kommunane har nyleg meldt at dei antek at dei har eit tap på nær 400 mill. kr. Eg ber om forståing for at eg ikkje kan gå ytterlegare i detalj i denne saka før bod nr. 1, oversikt, er oppfylt.

Bent Høie (H) [19:29:18]: I valgkampen var forrige kommunalminister, Åslaug Haga, ute og lovte at de fattige kommunene skulle få mer penger. Hun fikk spørsmål fra NTB den 24. august om dette ville innebære at de rike kommunene kom til å få mindre penger. Da svarte kommunalministeren:

«Jeg mener det er mulig å styrke de fattige kommunene på en god måte, og at vi slipper å straffe de kommunene som har høye skatteinntekter.»

Og hun sa:

«Ekstra penger til de fattige kommunene kommer fra statskassen.»

Senere i valgkampen hadde også Åslaug Haga et spill om flyttekommuner. Den 31. august sa Åslaug Haga til Dagsavisen:

«Både tilflyttingskommuner og fraflyttingskommuner må få mer penger av kaka som fordeles.»

Da hun fikk spørsmål om det var kommuner med stabilt folketall som skulle ta regningen, sa hun:

«Nei, jeg erkjenner at et nytt system må smøres med friske penger i starten. Her må staten fylle på med noen milliarder kroner slik at ingen taper på overgangen.»

Mitt spørsmål er: Vil den nye kommunalministeren opprettholde den forrige kommunalministerens løfter fra valgkampen?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [19:30:31]:

Lat meg fyrst uttrykkja glede over at Høgre, ved Bent Høie, er så oppteke av å styrkja fellesskapen, og dermed kommuneøkonomien i alle kommunar. Det har eg som tidlegare leiar av kommunalkomiteen erfart ikkje har vore tilfellet for kort tid tilbake i denne salen, så det er svært gledeleg.

Så skal eg lova at Regjeringa skal gjera det ho kan for å leggja fram eit nytt og meir rettferdig inntektssystem i kommuneproposisjonen. Eg meiner det framleis er viktig å ha fokus på fråflyttingskommunane, på dei kommunane som er i vekst, og på nokre store byar med heilt spesielle utfordringar. Vi skal no gå igjennom både Sørheim-utvalet og høyringsutsegnene der og Borge-utvalet, som ligg der frå før. Resultatet skal presenterast til våren.

Björg Tørrisdal (KrF) [19:31:49]: Først en kommentar til uttalelsene fra statsråd Meltveit Kleppa fra 2002 og 2004 som jeg siterte. De var ment som en påmin-

ning både om at det haster med en ny og mer målrettet boligpolitikk, og om at det var ganske mye – i størrelsesorden 3–4 milliarder kr – som den gangen måtte til for å kunne ta et tak i forhold til fattigdom. Det var for å legge henne på sinne at dette må komme fort.

Så til et konkret spørsmål. Vi har noen ferske sitat fra denne salen i dag, nemlig fra representanten Enger, som uttaler seg veldig positivt om å vurdere rentekompensasjonsordningen, eller påfyll av den, når det gjelder å utvide lånerammen og bevilge noen millioner til rentekompensasjon. Nå sitter statsråd Meltveit Kleppa veldig nær den avgjørelsen. Kan hun love oss at hun vil prioritere arbeidet med å få til en forlengelse av rentekompensasjonen, altså låneordningen, for kirkebygg og skoler så snart hun har penger til det – helst i revidert?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [19:32:52]:

Eg kan for det fyrste bekrefte at desse låneordningane for skulebygg var så populære at dei faktisk vart oppfylte to år før dei skulle. 15 milliardar kr vart oppfylte før forventa tid. Så vil det vera ei avveging om ein skal halda fram med å satsa på låneordningar, eller om ein fyrst og fremst skal konsentrera seg om ved direkte overføringar å gjera kommunane i stand til å sikra både betre tenester og betre vedlikehald. Det er, som representanten kjenner til, eit stort etterslep på vedlikehald. Kva kjem Regjeringa til å gjera? No i budsjettet har vi sett at det Regjeringa konkluderte med, var å sikra handfaste pengar til kommunane. Vi kjem til å vurdere denne saka vidare.

Trine Skei Grande (V) [19:34:01]: En viktig jobb for oss som politikere er å være ombud og lyttestasjon for hva det er som egentlig skjer blant folk. I dag har det vært litt forvirrende for meg, for vi begynte debatten med en hyllest fra hr. Hagebakken om hvor fantastisk alt har blitt i kommunene. Alt kunne man nå få til, i hvert fall det som var viktig, og det som man ville.

Med det som bakteppe leser vi at kunnskapsministeren er veldig bekymret for de kuttene som skjer i skolene rundt omkring i kommunene. Jeg tenkte jeg skulle referere fra en mail som er kommet fra en kommunestyrerepresentant som bor ikke så langt fra Hagebakkens hjemkommune, nemlig i Østre Toten. Dag Løken har skrevet en mail til meg om at man har en realvekst på minus 0,77. Han skriver videre om hvordan han som venstremann med fortvilelse må kutte 3,2 mill. kr i undervisningen i sin egen kommune, han som trodde at dette var Regjeringas store satsingsområde.

Min forundring er: Er det kunnskapsministeren og Dag Løken i Østre Toten som har rett, eller er det Hagebakken som har rett i sin virkelighetsforståelse her?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [19:35:16]:

Eg kjenner ikkje detaljane i kommunebudsjettet for Østre Toten. Det som eg vil anta, er at Østre Toten òg har fått sin del av dei 21 milliardar kronene som kommunane no faktisk er lyfta med. Nivået er altså 21 milliardar kr høgare. Men som eg sa i mitt innlegg: Vi er ikkje i mål. Som kjent har Kommune-Noreg vore underfinansiert i lang tid. Det

var jo ikkje det feltet t.d. den regjeringa som Venstre var ein del av, prioriterte høgast. Difor er det mykje å ta igjen. Det er mitt mål at det skal verta eit samsvar mellom oppgaver og midlar. Då trur eg både Østre Toten, Hagebakken og Trine Skei Grande vil vera fornøgde.

Ib Thomsen (FrP) [19:36:29]: I mitt forrige spørsmål tok jeg opp Terra-skandalen, som vil få store konsekvenser for de innbyggerne som bor i de berørte kommunene. Jeg fikk ikke svar på alle spørsmålene mine.

Hva er konsekvensene for disse åtte kommunene det nå gjelder? Kan det være aktuelt at man bruker fylkesmannens skjønnsmidler, eventuelt at staten bidrar enda mer for at innbyggerne i disse åtte kommunene som er berørt, ikke må lide, at det ikke får konsekvenser for det tilbudet som gis fra kommunene. Det er ikke noen tvil om at dette vil være en økonomisk bombe for disse kommunene, så her må staten bidra. Jeg synes statsråden må kunne signalisere noe – i hvert fall når det gjelder disse åtte kommunene man allerede har kartlagt – når man ser beløpets størrelse.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [19:37:27]: Lat meg understreke at det faktisk har teke veldig lang tid for den enkelte kommune å skaffa seg oversikt over både kva som er skjedd, kva dei har tapt, kva som er lovleg, kva som eventuelt har skjedd av lovbrøt her. Det er f.eks. slik at Haugesund kommune så seint som førre veka enno ikkje hadde klart å skaffa nødvendige papir til fylkesmannen, som skal føreta lovlegkontroll.

Difor vil eg understreke at eg, som Framstegspartiet, er utolmodig etter å koma vidare, men me må faktisk gje den enkelte kommunen – og dei er veldig forskjellige – nødvendig tid.

Så er det slik at dei lovpålagde oppgåvene som kommunane er sette til å løysa, må løysast. På kva måte må vi finna ut av på eit noko seinare tidspunkt enn no.

Presidenten: Da er replikkordskiftet over.

Ib Thomsen (FrP) [19:38:52]: Det går godt i norsk økonomi. Men dessverre opplever ikke Kommune-Norge det. Det er tydelig at satsingen fra Regjeringen og Hagebakken på Kommune-Norge er forbi. Alle forventningene kommunepolitikere hadde til denne Regjeringen, har forsvunnet helt.

Fremskrittspartiet har lagt fram et moderne og framtidstrett budsjett. Regjeringens forslag til statsbudsjett er dårlig lesning for landets kommunepolitikere. Sterk vekst i bl.a. lønnsutgifter uten tilsvarende inntektsøkning for kommunene gjør at tilbudene til befolkningen rammes kraftig.

Fremskrittspartiet ser med bekymring på at Regjeringen og Hagebakken ikke tar denne vanskelige situasjonen alvorlig. Retorikken fra Hagebakken om at kommunene får rekordstore overføringer, harmonerer ikke med virkeligheten ute i den enkelte kommune.

Det er ikke samsvar mellom det Regjeringen og Hagebakken sier, og det de gjør. Mer penger til barnehager gir

ikke mer penger til lønn til sykepleiere, lærere eller hjelpepleiere. Det er på det rene at norske kommuner ikke får en realvekst i inntektene for 2008, men faktisk en nedgang. Dette dokumenteres av KS. Dette skyldes hovedsaklig økte utgifter til lønn og pensjoner, som ikke påvirkes av kommunene. Det betyr dessverre i mange tilfeller kutt i tilbudet til befolkningen innenfor eldreomsorg, psykiatri og rusomsorg. Dette må den rød-grønne regjeringen ta ansvar for.

Det går sågar dit hen at kommunepolitikere blir desperate rundt omkring i Kommune-Norge. De gjør hva som helst, virker det som, for å øke inntektene til kommunene og for å kunne opprettholde et minimumstilbud til innbyggerne. Vi ser f.eks. hva en del arbeiderpartistyrte kommuner har gjort når de har inngått et samarbeid, et nært samarbeid, med Terra. Det positive er at det foreløpig bare er åtte kommuner. De håper de kan øke inntektene til kommunene stort. De venter på den store Lotto-gevinsten.

Med Regjeringens budsjett er ikke rentekompensasjonsordningen videreført, med de konsekvenser det har for vedlikehold av skolebygninger og kirkebygg. Det er et stort etterslep på vedlikehold i milliardklassen på kommunale bygninger. Det er også stort etterslep på vedlikehold av kommunale veier. Ingenting av dette har Regjeringen funnet plass til. Her står store verdier og forfaller og råtner på rot.

Mange kommuner har, noe jeg beklager på det sterkeste, innført eiendomsskatt – en tilleggsskatt som treffer urettferdig – for å kunne finansiere alle lovnadene til Regjeringen. Arbeiderpartistyrte kommuner sier at det ville vært vanskelig å få budsjettet i havn uten eiendomsskatten, og understreker at eiendomsskatten faktisk reddet bygdas skole, og det med den tilleggsskatten som treffer så urettferdig.

Hagebakken hevder at kommunene får en betydelig økning i overføringene fra staten neste år, men i budsjettet anskueliggjøres det at når de øremerkede og lovede midlene fra Regjeringen er fordelt, er det i realiteten lite med ekstra friske midler til kommunene.

Befolkningsendringer, med flere eldre og unge i kommunen, utgjør en merkostnad for kommunene på 1,5 milliarder kr. Underdekning av NAV-reformen utgjør også en merkostnad for kommunene. Vedlikeholdsetterslepet, som jeg var inne på, på kommunale bygninger vil koste kommunene oppimot 100 milliarder kr, og det er et etterslep på kommunale og fylkeskommunale veier i størrelsesorden 28 milliarder kr.

Fremskrittspartiet har en totalt alternativ økonomisk politikk, som Hagebakken kaller populisme. Er det populisme å hindre krise i kommunene? Er det populisme å hindre at kommunens innbyggere blir skadelidende? Fremskrittspartiet legger opp til en økning av inntektene til kommunene, med øremerkede midler til eldreomsorgen og flere midler til skolen. Jeg mener det ikke bare er et inntektsproblem som gir dagens kommuner et stramt økonomisk spillerom. Mange kommuner lider også under et utgiftsproblem. Dels er de offer for statlige pålegg og reformer som har vært underfinansiert. Fremskrittspartiet synes dagens modell for finansieringen av kommunesek-

toren er lite hensiktsmessig, noe som flere talere har vært inne på. Det er noe vi må gjøre noe med, og komme tilbake til.

Det skal lønne seg for lokalpolitikere å skape næringsliv i kommunene. Flere kommuner må arbeide aktivt og målrettet for å tiltrekke seg arbeidsplasser og bedrifter. I mange tilfeller dreier dette seg om lokaliseringer der alternativet for bedriftene vil være å lokalisere seg andre steder. Jeg er opptatt av at disse kommunene belønnes gjennom inntektssystemet.

Høyere verdiskaping i hele landet er en forutsetning for å sikre velferdsnivået og bosettingen. Jeg mener at budsjettoverskridelser i kommunene i større grad må få konsekvenser for de ansvarlige ledere, og jeg er glad for at statsråden ser på Terra-skandalen og vurderer den i sin helhet. Slik kan saksbehandlingen bli gjenstand for en kontinuerlig vurdering og effektivisering til innbyggernes beste.

Vi må jobbe med å sikre at innbyggerne får de tjenester de har krav på, uavhengig av i hvilken kommune de bor.

Jeg har én positiv tilbakemelding til Regjeringen avslutningsvis, og det gjelder at det er innført en ny politikk, og det er «ressurskrevende tjenester» i kommunene. Man har innført en stykkprisordning for å sikre tjenestene overfor brukerne. En slik ordning skal være med på å sikre likt tilbud over hele landet. Dette har Regjeringen innført etter stadige innspill og press fra Fremskrittspartiet. Så det er en gladmelding til alle som har behov for de tjenestene.

Fremskrittspartiet ser på det voksende byråkratiet som en fare for det norske demokratiet på grunn av den uoversiktlig som eksisterer i forvaltningen.

Fremskrittspartiet er av den oppfatning at offentlig virksomhet i større grad må ta i bruk virkemidler som anbud, privatisering, konkurransestimulering, og at det må foreligge særskilte begrunnelser dersom disse prinsipper og virkemidler ikke skal benyttes av offentlige virksomheter.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [19:47:11]: Jeg synes det har vært interessant å følge debatten, og jeg skal i mitt innlegg konsentrere meg om innvandrings- og integreringspolitikken, naturlig nok.

La meg starte med å forsøke å løfte blikket, og komme med noen overordnede betraktninger først og fremst. Jeg synes at vi som politikere av og til kan stille oss noen enkle spørsmål, og ha svarene på de enkle spørsmålene som utgangspunkt for våre vurderinger.

Mange ganger siden jeg ble statsråd med ansvar for dette feltet, har jeg stilt meg spørsmålet: Er innvandring til Norge bra for Norge? Bidrar det til noe positivt? Eller er innvandring til Norge et problem for Norge, som bidrar til noe negativt? Svaret på disse spørsmålene for meg og for Regjeringen er at innvandring til Norge er positivt. Innvandring til Norge bidrar positivt. Innvandring til Norge er bra for Norge. Hvorfor det? Jo, det finnes mange muligheter til å analysere det, men la meg bare veldig kort peke på det positive som innvandringen betyr for arbeidsmarkedet. Vi ser ikke minst nå at det faktum at titusenvis

av innvandrere, både første generasjon og etterkommere av dem, daglig går på jobb – de står opp om morgenen og går på jobb – bidrar veldig positivt. Uten disse ville det norske arbeidsmarkedet hatt betydelig større problemer enn det har – og det har store problemer allerede. Ikke minst ser vi det veldig tydelig her i den byen vi nå er i, der innvandrerbefolkningen sørger for at eldreomsorgen går rundt, sørger for at sykehusene går rundt, sørger for at bussen, trikken og T-banen går, altså på område etter område ser vi at innvandrerbefolkningen bidrar til å holde arbeidslivet i gang.

I tillegg vil jeg også si at selv om det ikke hadde vært lønnsomt for oss, selv om det ikke hadde vært sånn at dette bidrog positivt til utviklingen av det norske arbeidsmarkedet, mener jeg at mangfold i seg selv er bra for Norge. Jeg er glad for å bo i et mangfoldig Norge – det flerkulturelle Norge gjør oss til et mer spennende land, et mer interessant land, et mer kreativt land. Vi ville ha vært fattigere uten det flerkulturelle samfunnet.

Innvandring er altså bra for Norge. Det betyr at vi skal ivareta våre forpliktelser til å gi opphold til folk som trenger beskyttelse. Vi skal ta internasjonalt ansvar og ta imot kvoteflyktninger. Vi er for at ekteskap kan inngås på tvers av landegrensene, og at det skal kunne danne grunnlag for at familier gjenforenes i Norge. Vi er for arbeidsinnvandring til Norge. Men innvandring krever også en aktiv integreringspolitikk fra myndighetenes side, og det trengs en helhetlig linje i integrerings- og innvandringspolitikken. Når folk kommer til Norge og søker opphold i Norge, må vi ha en raskest mulig og en forsvarlig saksbehandling av utlendingsmyndighetene. Vi må ha anstendige forhold i ventetiden på asylmottakene, der f.eks. innføring av norskopplæring nå er et viktig bidrag. Vi må ha aktivt returarbeid for dem som får avslag, som altså ikke får en gyldig oppholdstillatelse i Norge. Vi må ha rask bosetting for dem som får opphold, slik at vi raskest mulig kommer i gang med integreringen i den kommunen de skal bo i. Vi må ha en god introduksjonsordning med sterk fokusering på norskopplæring. Vi må ha sterk fokusering på overgang til arbeid eller utdanning, og vi trenger tiltak for å sørge for at norsk lov følges av alle i dette landet. Derfor må vi bl.a. bekjempe tvangsekteskap.

Min mening er at Regjeringen satser langs hele denne linjen i budsjettforslaget for neste år. Handlingsplanen for integrering og inkludering, som jo ble etablert av denne regjeringen, styrkes videre. Den økes fra nivået i år, som er på 430 mill. kr, til 650 mill. kr i handlingsplanen for neste år. Jeg minner om at det betyr at i løpet av budsjettårene 2006, 2007 og 2008 har Regjeringen satset over 1 milliard kr på å få på plass tiltak for integrering og inkludering.

Norskopplæringen styrkes. Vi har slitt med å finne et godt tilskuddssystem for norskopplæringen. Den forrige regjeringen innførte et tilskuddssystem – sikkert med de beste intensjoner – som har vist seg ikke å fungere godt nok. Derfor har vi måttet innse at det tilskuddssystemet vi har i dag, ikke er tilfredsstillende for å få til en god finansiering av norskopplæringen rundt om i Kommune-Norge. Det vi gjør i budsjettet for 2008, er først og fremst

å bidra til å få bevilgningsnivået opp. Vi sier veldig klart at vi utover i 2008 skal få på plass et framtidig tilskuddssystem som vi vil presentere for Stortinget i budsjettet for 2009.

Et annet viktig element i Handlingsplan for integrering og inkludering er at vi utvider satsingen på gratis kjerne-tid i barnehager. Representanten Trine Skei Grande var i sitt innlegg inne på hvor viktig det er å samarbeide med kommuner med ekstra store utfordringer for å få til gode tiltak i slike kommuner. Gratis kjernetid er et samarbeid mellom staten og Oslo kommune om at alle fire- og fem-åringer i hele Groruddalen og i Søndre Nordstrand nå får gratis kjernetid i barnehager. Det er også viktig for meg å si at vi nå har hatt et samarbeid med Drammen kommune som gjør at Drammen kommune i år kommer i gang med et tilbud om gratis kjernetid til ganske mange unger i Drammen, med oppstart allerede i år.

Vi styrker utlendingsforvaltningen med 178 mill. kr. Det er også for å ivareta tiltak i den helhetlige planen for innvandring og integrering. Vi øker saksbehandlingskapasiteten fordi vi er enig i at for store restanser i utlendingsforvaltningen er ødeleggende for et godt integreringsarbeid. Vi innfører nå elektronisk saksbehandling. Det er ganske utrolig at dette ikke allerede er etablert i et system som er så papiromfangsrikt som utlendingsforvaltningen er. Vi øker vertskommunekompensasjonen, slik at de kommuner som i dag har forsterkede mottak, og som har hatt store kostnader ved å ha forsterkede avdelinger på sine mottak, nå fullt ut får dekket sine kostnader. Vi styrker returarbeidet ved f.eks. å legge til rette for at vi får på plass flere utlendingsattachéer ved flere utenriksstasjoner.

Sist, men ikke minst, ligger det i budsjettforslaget en tung satsing på tiltak mot tvangsekteskap. 70 mill. kr bevilges til å ansette minoritetsrådgivere ved de videregående skolene som har den høyeste andel av elever med innvandrerbakgrunn. Vi etablerer integreringsrådgivere som skal ansettes på de utenriksstasjonene der vi har de største utfordringene når det gjelder å hjelpe norske statsborgere som kan være utsatt for planer om tvangsekteskap. Vi styrker samarbeidet med frivillige organisasjoner, og vi etablerer egne forbedrede botilbud til ungdom som må bryte med familien sin, fordi de frykter at de kan bli presset til tvangsekteskap.

Summen av dette er etter min mening at Regjeringen fører en helhetlig innvandrings- og integreringspolitikk, ikke uten at det fortsatt er utfordringer, men vi tar tak i hele kjeden, som innvandrings- og integreringspolitikken krever at vi gjør.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per-Willy Amundsen (FrP) [19:57:23]: Det er svært interessant å høre på statsråd Bjarne Håkon Hanssen når han trekker frem de største fordelene ved den massive innvandringen vi har opplevd i Norge de siste ti årene. Det han først og fremst lister opp som argument for innvandringen til Norge, er behovet for arbeidskraft. Da er det litt rart at han snakker mot bedre vitende, at han snak-

ker stikk i strid med det den kanskje fremste organisasjonen i det norske arbeidslivet uttaler rimelig klart og greit, nemlig at vi må begrense innvandringen til Norge. Den massive innvandringen er ingen løsning på de utfordringene vi har når det gjelder mangel på arbeidskraft. De foreskriver langt på vei Fremskrittspartiets innvandringspolitikk som en løsning på de utfordringene vi står overfor.

Er statsråden her fullstendig på kollisjonskurs med arbeidslivet, eller er det slik at NHO ikke har forstått noe som helst?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [19:58:36]: Jeg tror nesten man må være fra Fremskrittspartiet for å se for seg at det norske arbeidsmarkedet ville ha fungert dersom innvandrerbefolkningen hadde reist hjem i morgen. Jeg synes at det er ganske imponerende at det er en krevende analyse for representanten Amundsen å henge seg på.

Hvis alle som har kommet hit og fått opphold i Norge, gjennomgående mot Fremskrittspartiets anbefalinger og ønsker, ikke hadde gått på jobb i morgen, ville eldreomsorgen i Oslo ha stoppet opp, sykehusene i Oslo ha stoppet opp, folk for øvrig hadde ikke kommet seg på jobb fordi T-banen ikke hadde gått, bussen hadde ikke gått, trikken hadde ikke gått. Det ville i det hele tatt ha blitt full stopp i norsk arbeidsliv. Resonnementet som jeg har ført, er ikke mer avansert enn det. Jeg er helt sikker på at NHO er enig med meg i det, men det oppsiktsvekkende er jo at Fremskrittspartiet ikke greier å henge med i en såpass enkel analyse.

Kari Lise Holmberg (H) [19:59:55]: I VG den 31. oktober 2005 sier statsråd Bjarne Håkon Hanssen at integrering blir jobb nr. 1, og i den forbindelse kritiserer han sin forgjenger – helt urettmessig i Høyres øyne. Men jeg skal ikke ramse opp det Erna Solberg gjorde, nå, bare henviser til det statsråden selv har ramset opp av tiltak i statsbudsjettet, og bemerke at det vel egentlig bare er tiltak mot tvangsekteskap som går på integrering.

Høyre har i sitt budsjett en rekke forslag som går på integrering. Vi vil ha språkkartlegging av alle på fireårskon-trollen, både i by og bygd over hele landet, vi vil øke de obligatoriske norsktimene i introduksjonsordningen til 500 timer, vi vil ha gratis barnehage for barn av alle dem som er med i introduksjonsordningen, nettopp for å gjøre det bedre for kvinnene. Og vi vil ikke at barn skal være tolker. Barn må få slippe å bli trukket inn i de voksnes vanskelige verden.

Men vi får ikke flertall for dette, fordi regjeringspartiene ikke vil være med på det. Vil statsråden sørge for å komme tilbake og være med oss på disse forslagene?

G u n n O l s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [20:01:12]: Jeg har i hvert fall lyst til å være så positiv at jeg sier at både jeg og – jeg er helt sikker på – også regjeringspartiene i Stortinget har merket seg de forslagene fra Høyre. For eksempel er spørsmålet om å utvide antall norsktimer i in-

troduksjonsordningen absolutt et tema vi bør ha til vurdering i tiden som kommer.

Som kjent er introduksjonsordningen evaluert, og vi begynner nå å gjennomgå resultatene. Jeg ønsker å se på evalueringen og hva den sier om nivået på norskopplæringen, og med basis i en grundig og omfattende evaluering vurdere hvorvidt det er det å heve antall timer i norskopplæring vi nå bør prioritere, eller om det er andre ting som avsløres gjennom evalueringen av introduksjonsordningen, som skal gå foran.

Jeg mener at grunntonen i det Regjeringen gjør, og det Høyre foreslår i dette budsjettet, er det samme, bare med noen nivåjusteringer. Men uansett hva jeg hadde lagt fram, ville vel Høyre ha nivellert seg litt over på noen områder.

Björg Torresdal (KrF) [20:02:23]: Jeg er glad for at statsråden er så offensiv og positiv når han sier at innvandring er positivt, at han løfter blikket og sier at det beriker samfunnet vårt og er viktig for å sikre arbeidskraften her i landet.

Kristelig Folkeparti er helt enig i de vurderingene og i at det er nødvendig å løfte blikket. Det fins noen områder der vi er uenige med Regjeringen i innvandringsspørsmål, men vi har klare forventninger til Regjeringen om at en skal kunne finne sammen til enighet, ikke minst i forhold til den nye utlendingsloven som ligger til behandling.

Vi har en bekymring i forhold til de papirløse innvandrerne og vil invitere statsråden med på et mer nyansert syn på dette enn bare å si «retur, retur». Jeg skal la det ligge nå, men jeg har et konkret spørsmål til statsråden, og det gjelder utsagnet «retur, retur» i forhold til dem som er her ulovlig. Jeg ser ingenting i budsjettet om ekstraordinære tiltak for å gjøre noe for denne gruppen, og jeg frykter at det blir status quo – de vil fortsatt være i skjul dersom en ikke setter inn en storoffensiv på en eller annen måte. Hva har statsråden tenkt å gjøre i 2008?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [20:03:33]: Først og fremst må representanten Tørresdal se litt bedre etter, for det ligger 10 mill. kr i budsjettet til styrket returarbeid. Der har man altså bladd litt for fort i proposisjonen. De ti millionene holder vi nå på og fordeler, og det vi først og fremst satser på, og som vi nå jobber intenst med – og det tror jeg faktisk at stortingsflertallet vil være enig med meg i – er å få på plass flere utlendingsattachéer, som de har vært kalt til nå i hvert fall, på viktige utenriksstasjoner, som f.eks. Amman og Moskva – den type stasjoner – for nettopp å ta tak i det hovedproblemet vi har med retur knyttet til mangel på ID-dokumenter og reisedokumenter.

Så det ligger en veldig målrettet satsing på styrket returarbeid i budsjettet, og så vidt jeg vet, stemmer også Kristelig Folkeparti for det.

Trine Skei Grande (V) [20:04:44]: Venstre er veldig glad for tonen i starten på statsrådets innlegg. Det er tydelig at det gamle LO-grepet om at arbeidsinnvandring bare svekker norske arbeidstakere, har forsvunnet fra Regjeringen, og det er vi glade for.

Jeg har lyst til å ta opp et område som representanten Reikvam har tatt opp i spørsmålsstilling til flere her, og det gjelder kvoteflyktninger. Soria Moria-erklæringa har en djerv målsetting. Libe Rieber-Mohn sa – som jeg refererte i innlegget – 15. oktober at man hadde ønsket at det var flere. Det er jo ikke sånn at vi bare tar imot flyktninger for at det øker vår egen velferd, det er også fordi vi har et internasjonalt ansvar. Hvorfor har ikke statsråden hatt et trykk på dette området, så man oppnår Soria Moria-målene også på det området?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [20:05:31]: Jeg har i hvert fall hatt så pass trykk på det at vi nå ligger 200 mottak høyere enn da Venstre satt i regjering. Det første vi måtte gjøre, var jo å bygge nivået opp fra den gangen Venstre var med og styrte landet. I så måte har jeg ikke dårlig samvittighet i forhold til representanten Skei Grande.

Det står i Soria Moria-erklæringen at vi skal opp fra 1 000 kvoteflyktninger, som det var da vi tok over, til 1 500. Da er det ett budsjettforslag igjen til å kunne nå målet.

Det vi har prioritert i årets budsjett, er norskopplæringen. Vi mener det er viktig når vi får nyankomne asylsøkere og flyktninger som bosettes i kommunene – og flyktningene bosettes jo direkte. Innenfor de budsjetttrammene vi nå har hatt til disposisjon, har vi prioritert norskopplæringen for å få den på plass i introduksjonsordningen, slik at den kan danne grunnlaget for å øke kvoten i budsjettene som kommer.

Per-Willy Amundsen (FrP) [20:06:43]: Det er selvfølgelig ingen som har til hensikt å sende tilbake innvandrere som har fått lovlig opphold i Norge. De som har kommet hit, skal selvfølgelig få bli her. Ingen i denne sal har intensjoner om å kaste noen som helst ut.

Poenget er at det å tro at man i fremtiden kan løse utfordringen ved mangel på arbeidskraft ved å hente ytterligere flere mennesker til Norge, er noe som NHO advarer sterkt imot fordi man ved å gjøre det kun skalerer opp økonomien. Dermed løser man ingenting som helst. De nye innvandrerne som kommer til Norge, vil også etter spørre varer og tjenester, de vil ha behov for tilbud, osv., osv., pluss at vi vet av erfaring at de innvandrerne som allerede er kommet hit, i langt lavere grad enn andre deltar i arbeidslivet, og i langt større grad enn den øvrige befolkningen mottar ytelser.

Hvordan kan statsråden ha arbeidsinnvandring som løsning på de problemene vi står overfor i arbeidslivet, gitt disse fakta?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [20:07:49]: Da forstår jeg representanten Amundsen dit hen at når det gjelder dem som har kommet så langt, er det positivt og bra, og de fungerer godt i arbeidsmarkedet og bidrar til velstand og utvikling i Norge. Men kommer det flere nå, får vi et problem. Det synes jeg også er et ganske avansert resonnement. Hvis det kommer inn 400 000, virker det bra, men kommer det 500 000 får vi et problem.

Men jeg er enig med representanten Amundsen i at det ville være helt feil utelukkende å fokusere på arbeidsinnvandring for at norsk arbeidsmarked skal kunne møte utfordringene for fremtiden. Derfor har også Regjeringen flere tanker i hodet samtidig. Det er derfor vi gjennomfører NAV-reform og pensjonsreform, men også ser på tilrettelegging for arbeidsinnvandring. Det som har skjedd de siste årene, er at 150 000 flere har kommet i jobb i Norge, samtidig som vi har over 100 000 arbeidsinnvandrere. Så det er ikke sånn at arbeidsinnvandrere har forhindret folk i Norge i å komme i jobb. Folk har kommet i jobb pluss at arbeidsinnvandringen har økt. Det er det som blir litt for vanskelig for Fremskrittspartiet.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

Per-Willy Amundsen (FrP) [20:09:12]: Fremskrittspartiet har så langt i debatten ikke holdt noe innlegg hvor vi har snakket om innvandringspolitikk. Vi har snakket om det litt i replikkvekslinger, men vi har ennå ikke hatt noe innlegg om det. Til tross for det har vi fått servert de kreative beskrivelsene mot oss allerede. Representanten Reikvam har allerede vært oppe og snakket om Fremskrittspartiets forferdelige menneskesyn. Det jeg utfordrer på, er om man konkret kan peke på hva som er et så forferdelig menneskesyn ved en politikk hvor vi først og fremst ønsker å ivareta interessene til innbyggerne i dette landet, først og fremst ønsker å ta vare på det som er et bra samfunn, før vi åpner slusene for alle andre i denne verden. Det er en innvandringspolitikk som delvis er den samme som den som føres i Danmark, der Fremskrittspartiet ønsker 24-årsgrense, tilknytningskrav, større krav til familieinnvandring. Det er en innskjerping av asylpolitikken, hvor det kun er de som har et reelt behov for beskyttelse, som skal få en nødhavn i Norge: FN-konvensjoner, ja, men ikke lykkejegere og alle de andre som vi vet misbruker et system som overhodet ikke var påtenkt dem i utgangspunktet.

Men det er også en politikk hvor vi sier veldig klart og tydelig at jobb nr. 1 er å integrere de menneskene som allerede bor i Norge, som har kommet til Norge gjennom innvandring i flere år. Da må vi stramme til innvandringspolitikken i det minste mens vi konsentrerer oss om den oppgaven, og ikke får enda flere mennesker vi skal integrere, før vi har løst integreringsproblematikken. Jeg kan vanskelig skjønne at det er en politikk som kan beskrives som at en har et dårlig menneskesyn. Det er en realistisk politikk og en politikk som ivaretar borgernes interesser i dette landet, enkelt og greit.

Det er noen sannheter man må være villig til å ta inn over seg. Man må kunne innse at det ikke er like lett å ha en liberal innvandringspolitikk i en velferdsstat som det er i et land basert på en langt, langt friere økonomi med mindre sosial utjevning. Derfor vet vi at i de landene som har det vi ofte kaller en litt tøffere økonomisk virkelighet, lykkes integreringen langt bedre enn i de europeiske velferdsstater. Det er en sannhet vi må ta inn over oss. Det er en sannhet som stadig flere begynner å skjønne. Selv NHO, i VG i går, har trukket den konklusjonen og prater

på mange måter om det som er Fremskrittspartiets innvandringspolitikk, som løsningen på problemet. Helt klart og tydelig sier NHO nå at vi er nødt til å konsentrere oss om å integrere de menneskene som allerede bor i Norge, som har kommet til Norge, før vi kan ta imot nye, og de ønsker en begrensning av innvandringen til Norge. NHO er også veldig klar på, i motsetning til statsråd Bjarne Håkon Hanssen, at vi ikke kan gå rundt og fortsette å tro at økt arbeidsinnvandring vil kunne løse de økonomiske forholdene vi står overfor, hvor vi har mangel på arbeidskraft innenfor en del yrker. Det er fordi svært mange av de innvandrene som har kommet til Norge de siste ti årene, har lav kompetanse, har ikke kunnet bidra så mye i arbeidslivet, har en lav arbeidsdeltakelse og mottar mye offentlige ytelser, langt mer enn den øvrige befolkningen. Da er ikke det noen oppskrift på å løse noe som helst innenfor arbeidsmarkedet. Det burde jo være opplagt, men det er tydelig at i denne sal er det kun Fremskrittspartiet som har skjønnet det, selv om flere og flere utenfor denne salen er i ferd med å forstå det.

Det er selvfølgelig ikke sånn, som statsråden prøver å fremstille det, at vi ikke hadde hatt personer til å kjøre taxi i Oslo dersom vi ikke hadde hatt innvandring til Oslo. Selvfølgelig er det ikke sånn. Økonomien hadde jo ordnet dette selv. Prising av arbeidskraft, dynamikken i økonomien, hadde sørget for at det selvfølgelig hadde vært folk som hadde kjørt drosje så lenge folk hadde vært interessert i å kjøre drosje. Det har noe å gjøre med hvordan økonomien innretter seg automatisk dersom man lar den få lov å gjøre det.

Jeg konstaterer at dessverre har ikke Regjeringen skjønnet utfordringen, selv om stadig flere utenfor denne sal er i ferd med å gjøre det.

Kari Lise Holmberg (H) [20:14:48]: Først litt om kommuneøkonomi: Høstens nyvalgte kommunepolitikere får med dette budsjettet færre muligheter og mindre makt. De nye pengene styres enten av staten eller går til å dekke økte utgifter i forhold til befolkningsutviklingen. For andre året på rad reduseres kommunenes frie inntekter i virkeligheten, og dermed lokalpolitikernes muligheter til å finne de gode løsningene. Det er ingen overdrivelse å si at skuffelsen nå er stor i Kommune-Norge. Det står skrevet løftebrudd i lufta. Eldreomsorgen gis ikke noe løft utover midler til bygging. Virkeligheten er at kommunene ikke får noen bedre muligheter til å drive den viktige velferden. Stikkord: Kongsberg. Nytt stikkord: Vestfold-kommunene. Et tredje stikkord: Sandnes. Lista over kuttekniver i kommunene er faktisk lang.

Regjeringen har skrytt uhemmet av kommuneøkonomien, og dette har skapt en falsk forventning hos lokalpolitikerne, fordi pengene allerede er bundet opp. Og det er de nyvalgte kommunepolitikere som sitter igjen med svarteper. Det er de som føler dette på kroppen.

Så over til integreringspolitikken: Det er gjerne de dramatiske hendelser og de nye utfordringene som sørger for at innvandring og integrering kommer på dagsordenen, sjeldnere en debatt om kommuneøkonomi. Først og fremst vil jeg ta for meg temaet med bakgrunn i Høyres

budsjettforslag, men også med henvisning til at vi i går-dagens VG kunne lese om NHOs bekymring for arbeidsinnvandringen. Jeg skal ikke her kommentere artikkelen annet enn på ett punkt, bekymringen over at innvandrerkvinner ikke deltar i arbeidslivet. For det er bekymringsfullt når arbeidsmarkedsstatistikken viser at ledigheten er større blant innvandrergruppene enn blant befolkningen for øvrig, og at ledigheten er høyest blant innvandrerkvinnene. Mener vi alvor med integrering, må vi sørge for å legge forholdene til rette, slik at flere innvandrerkvinner kan komme ut i arbeidslivet. Det er viktig for næringslivet, og det er viktig for kommunene.

I motsetning til regjeringspartiene fører Høyre en aktiv politikk på området. Vi har i vårt alternative statsbudsjett for 2008 flere forslag som vil gi innvandrerkvinnene bedre muligheter til å delta aktivt i det norske samfunnet. Beklageligvis ønsker verken Arbeiderpartiet, SV eller Senterpartiet å bidra konstruktivt. De stiller seg i stedet på sidelinja. Det beklager vi.

En av de viktigste nøklene til å lykkes i det norske samfunnet ligger i språkkunnskap og gode språkferdigheter. En videre satsing på språkkunnskap er helt nødvendig, og Høyre foreslår derfor å utvide retten til norskopplæring i introduksjonsordningen til å gjelde 500 obligatoriske timer. Jeg satte pris på signalet fra statsråden om muligheten for å følge opp dette senere.

Introduksjonsordningen for nyankomne flyktninger og innvandrere skal omfatte hele familien. Også mor skal kunne delta. Vi vet at altfor mange mødre er hjemme. Høyre vil derfor gi gratis barnehagetilbud under forutsetning av at både mor og far deltar i ordningen, eller er i arbeid eller i utdanning. Hovedsaken er at begge de voksne skal kunne komme ut i samfunnet.

For få innvandrere består avsluttende norskprøve. Det betyr at språkkunnskapene ikke er gode nok, og at for få benytter dette tilbudet fullt ut. Vi vil ha flere deltakere i norskopplæringen, vi vil at de skal gå opp til en avsluttende prøve, og vi vil selvfølgelig at de skal bestå prøven.

Så mener vi det er viktig å legge forholdene til rette slik at både kvinner og barn får de beste muligheter til aktivt å delta i samfunnet og på skolen. Ikke minst er det viktig å forhindre at elevene dropper ut av videregående skole. Det er mer enn bekymringsfullt når PISA-undersøkelser igjen konkluderer med dårligere resultater for Skole-Norge, og det gjør ikke saken bedre at kommunene ser ut til å nedprioritere satsingen på skole, i hvert fall de rød-grønne ordførerne. Vi må starte med de minste, og vi må følge dem oppover. Vi vil ha en målbevisst språkkartlegging av alle fireåringer i landet, ikke bare et utvalg, slik regjeringspartiene legger opp til. Vi finner det ikke riktig at ressurser til kommunale innvandreriltak skal brukes til gratis kjernetid i barnehager for samtlige fire- og femåringer i områder med høy andel minoritetsspråklige barn, altså de største byene. Vi vil målrette midlene isteden, slik at flere minoritetsspråklige barn får et tilbud som styrker bruken av det norske språket. Det vil gi barna bedre grunnlag for skolestart. Det er viktig at alle får den muligheten, slik at det ikke blir et Forskjells-Norge. Det må

ikke bare gjelde for byene. Det er forunderlig at Senterpartiet ikke kan være med og støtte dette.

Inger Løite (A) [20:20:18]: Jeg er veldig glad for at vi nå har en regjering som prioriterer fellesskapet, og som bruker kommunene offensivt som verktøy til å bedre velferden for alle. Skal vi klare å bedre velferden for alle og få alle med, er det viktig at vi ser de ulike utfordringene de forskjellige kommunene i vårt langstrakte land har.

Jeg er opptatt av distriktenes vilkår og vil bruke mitt innlegg til å si noe om de viktige grepene Regjeringen nå tar, og som hittil ikke har blitt så mye fokusert på i debatten. Vi må evne å se at vi må bruke andre virkemidler i mange av distriktkommunene enn det vi gjør i Oslo og de større byene. Byene og distriktene har ulike roller i den nasjonale verdiskapingen, og de representerer ulike kulturelle og naturmessige verdier i det norske samfunnet. Vi vil legge til rette for at det skal bli likeverdige levevilkår i hele landet, slik at vi klarer å opprettholde bosettingen også i distriktene.

Vår regjering har tatt mange viktige, overordnede grep i distriktpolitikken som viser at rød-grønn politikk er annerledes enn blå politikk. Der den forrige regjeringen somlet med gjeninnføring av differensiert arbeidsgiveravgift, viste vår regjering beslutsomhet. Vi har styrket samferdselsbudsjettet opp til et nivå godt over det den forrige regjeringen viste vilje til. Det har betydning hvem som bestemmer.

Neste år skal vi altså etablere kompetansesenter for distriktsutvikling, og det skal, som det står med fine ord i proposisjonen, ha som overordnet mål «å være en kunnskaps- og erfaringsbase og støttespiller for helhetlig og bærekraftig utviklingsarbeid i distriktsområder».

En gjennomgående utfordring for alle distriktkommuner er å kunne tilby attraktive jobber for å beholde og eventuelt få tilbake ungdom som har flyttet ut, og kanskje spesielt unge kvinner. Arbeidsplasser er, som alle vet, avgjørende for å få en positiv utvikling i kommunene. Nå må det i den sammenheng også sies at den rekordlave ledigheten er åpenbart et pluss for distriktene, men vi må sørge for å gi bygdesamfunnene våre ekstra drahjelp også i gode tider, slik at vi kan utnytte det til det beste for distriktene.

Nå er mulighetene større enn noen gang. Derfor er jeg veldig glad for at det nå blir fokusert skikkelig på gode distriktpolitiske tiltak, og at en rekke av tiltakene er rettet spesielt mot ungdom og kvinner. Gjennom Regjeringens småsamfunnsatsing støttes en rekke pilotprosjekter for å gjøre småsteder mer attraktive.

Det er mange tiltak som kan virke små i den store sammenheng, men som i sum har stor betydning, som f.eks. Ungt Entreprenørskap, som har tiltak rettet mot barn og ungdom, og i tillegg blir det jobbet målrettet både fra fylkeskommuner og gjennom Innovasjon Norge mot unge og særlig unge etablerere. Vi vil i tiden framover jobbe systematisk for å styrke den strategiske kompetansen hos unge etablere mellom 18 og 35 år. Det legges også opp til at kvinner skal prioriteres i virkemiddelbruk for å øke andelen kvinnelige entreprenører. Det er viktig både i et dis-

triktspolitisk perspektiv og i et likestillingsperspektiv. Det er gledelig at antallet kvinnelige gründere økte i fjor, men vi ligger fortsatt på en kvinneandel på ca. 20 pst. og langt etter i forhold til andre sammenliknbare land. Jeg er stolt av at vi har en kommunalminister som har satt seg som mål at 40 pst. av alle regionalpolitiske virkemiddel skal gå til kvinner, og har altså satt av 40 mill. kr til fond som skal sikre støtte til kvinnelige gründere.

Nå blir dette kanskje oppfattet som et innlegg i likestillingsdebatten, og på en måte er det det. Likestilling handler ikke bare om likestilling mellom kjønn, men også, som jeg innledningsvis sa, om likeverdige levekår for mennesker i hele landet.

Kommuneøkonomi er bærebjelken i distriktspolitikken, og derfor vil endringen av inntektssystemet og hvordan innretningen på det blir, være av stor betydning for distriktspolitikken framover. Vil vi ha levende bygger, må vi tenke fordelingspolitikk i alle sammenhenger. Veldig mye av Norge er små bygdesamfunn. Nettopp det er noe av kvaliteten ved det norske samfunn som vi må ta vare på og videreutvikle.

Statsråd Heidi Grande Røys [20:25:38]: Det er ei viktig oppgave for denne regjeringa å styrkje, fornye og vidareutvikle velferdssamfunnet. Til det treng ein ein sterk og effektiv offentleg sektor som sikrar velferda for alle, uavhengig av storleiken på lommeboka, kor ein bur, eller kor ein eller eins næraste opphavleg måtte kome ifrå.

Eit viktig område i fornyingsstrategien er at offentleg sektor skal gå føre når det gjeld mangfald, etikk og miljø. Auka deltaking og medverknad frå innbyggjarane og dei tilsette skal gi betre løysingar. Eit anna hovudelement er å nytte ny teknologi til å leggje til rette for elektroniske tenester og informasjon, slik at ein òg reduserer f.eks. arbeidskraftbehovet i offentleg sektor.

Komiteinnstillinga viser klare politiske prioriteringar og skiljelinjer, og ikkje minst der ein kuttar, der det kjem forslag til kutt, ser ein kanskje det tydeleg. Eg skal kommentere eit par område som eg meiner absolutt har behov for nesten ein eigen debatt, nemleg ein prinsipiell debatt om rettstryggleiksprinsipp og om kven som forvaltar viktige rettstryggleiksoppgåver i dette samfunnet.

Det er slik at komitelemmene frå Framstegspartiet og Høgre påstår at fylkesmennene på grunn av knappe ressursar må prioritere mellom det å kontrollere lovlegskap og oppgåver knytte til rettstryggleik på den eine sida, og det dei kallar overprøving av det kommunale sjølvstyret og framtidsetta lokalpolitiske vedtak i plan- og arealsaker på den andre sida.

I folkeopplysninga si teneste vil eg minne både Framstegspartiet og Høgre om at rettstryggleik er eit gjennomgåande oppdrag som fylkesmennene har på alle sektorområda. I den rettstryggleiksfunksjonen ligg oppgåvene både som klageinstans, som tilsynsorgan og som regelverksrettleiar overfor førsteinstansane. Rettstryggleik er dermed like viktig både på miljø- og landbruksområdet som det er på helse- og utdanningssektoren. Ein kan ikkje trekkje den typen skilje som Høgre og Framstegspartiet gjer.

Så registrerer eg òg at Framstegspartiet nok ein gong viser til sine forslag om å erstatte Fylkesmannen med eit system basert på forvaltingsdomstolar. Eg kan vanskeleg gjere anna enn å leggje til grunn at det er klagefunksjonen hjå Fylkesmannen som partiet meiner skal kunne overtakast av ein forvaltingsdomstol, men partiet er lite konkret på korleis dette skal gjerast. Det synest iallfall ikkje som om Framstegspartiet har tenkt godt nok gjennom kostnadene ved forslaget sitt, korkje for den enkelte innbyggjar eller for staten. For kva kostnader vil den enkelte få med å føre ei sak for ein forvaltingsdomstol, og kva for kostnader vil staten få med å opprette forvaltingsdomstolar, samtidig som det heilt opplagt vil vere behov for å behalde fylkesmennene for ein god del andre oppgåver, bl.a. for å gjennomføre nasjonal politikk gitt av storting og regjering?

Ein eventuell særdomstol for ulike kommunale tenesteområde vil iallfall ikkje vere eit bidrag for å redusere offentleg byråkrati, som Framstegspartiet fyrst og fremst omtalar med negativ farge, og det vert heller ikkje mindre fragmentering eller mindre oppsplitting av offentleg forvaltning ved denne typen forslag.

Når eit kommunalt vedtak i dag vert anka til Fylkesmannen, skal Fylkesmannen ta stilling til både lovlegskapen i vedtaket og også det faglege forvaltings-skjønnnet. Både Høgre og Framstegspartiet avgrensar Fylkesmannen sin kompetanse til berre å overprøve lovlegskapen i det kommunale vedtaket og ikkje det faglege forvaltings-skjønnnet. Det vil i så fall bety at innbyggjarane vert avskorne frå moglegheita til å få ei prøving av den kommunale skjønnsvurderinga. Etter mitt syn vil det innebere ei svekking av innbyggjarane si rettsstilling i forhold til kommunen. Når Framstegspartiet og Høgre i tillegg kuttar vesentleg, med 227 mill. kr og 125 mill. kr på fylkesmannsembeta, utan å vere tydelege på kva oppgåver ein då skal gjere, må eg seie at det er eit stort åtak på rettstryggleiken og rettsstaten Noreg.

Så skal vi ha ein debatt no etterpå om årsmeldingane frå Datatilsynet og Personvernemnda, så eg skal ikkje seie så mykje om det fagområdet her. Eg vil berre seie at eg sjølv sagt er glad for at komiteen, med unntak av Kristeleg Folkeparti, har gått inn for eit budsjettforslag på 1 mill. kr utover det vi har foreslått. Eg tek det sjølv sagt på høgste alvor og er einig med komiteen i at det arbeidet som Datatilsynet gjer og skal halde fram med å gjere, vert nesten viktigare og viktigare fordi personvernutrustane vert stadig større og grip meir om seg på fleire område i samfunnet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Åge Starheim (FrP) [20:31:03]: Vi får fleire og fleire tilsette i offentleg administrasjon. Det betyr at fleire og fleire sysselsette i privat sektor må finansiere fleire og fleire sysselsette i offentleg sektor. Dersom eg tek føre meg mitt eige heimfylke og min eigen region, Nordfjord, er det min påstand at alle kommunar i Nordfjord har ressursar og utstyr til å gjere alle oppgåvene for alle kommunane. Det betyr at det etter vårt syn er ein enorm overka-

1314 Em. 11. des. – 1)–4) Endr. i statsbudsj. for 2007 under henholdsvis Nærings- og handelsdept., Fornyings- og administrasjonsdept., Kommunal- og regionaldept. og Arbeids- og inkluderingsdept. 5) Bevilgn. på statsbudsj. for 2008 vedr. kap. under Finansdept., 2007 Fornyings- og administrasjonsdept., Kommunal- og regionaldept., Nærings- og handelsdept. og Arbeids- og inkluderingsdept.

pasitet, både på ressursar og på utstyr i det offentlege. Ser ikkje statsråden at det er mogleg å reorganisere og fornye offentleg sektor, slik at vi dermed kan flytte arbeidskraft over til privat sektor, som har eit skrikande behov for arbeidskraft?

Statsråd Heidi Grande Røys [20:32:06]: No har jo både offentleg og privat sektor eit stort behov for arbeidskraft.

Denne regjeringa meiner at dei viktigaste velferdsoppgåvene skal løysast i offentleg sektor, og at det er den einaste måten å sørje for at velferdstenestene er dei same for alle innbyggjarane i dette landet på, uavhengig av geografi, storleik på lommeboka eller eventuell bakgrunn. Så vi har òg behov for arbeidskraft i offentleg sektor. Det vi ikkje har behov for, er at vi brukar arbeidskrafta vår feil. Der er eg heilt einig med representanten Åge Starheim. Det ligg òg til grunn for fornyingsstrategien og ikkje minst for den satsinga vi no gjer på å få mest moglege tenester elektronisk, slik at folk kan gjere dei sjølve.

Eg snakka med representantar frå Lånekassa i førre veke, som viste til at dei berre dei siste to åra har redusert med 60 årsverk, bl.a. fordi dei satsar stortstilt på å gjere mest mogleg av tenestene sine elektronisk tilgjengelege, slik at eg og representanten kan gå inn og vere kundar i Lånekassa via nettet.

Slik tenkjer vi på alle samfunnsområde. Men det som då er viktig, er at dei underliggjande etatane beheld litt utviklingspengar nettopp til å utvikle desse elektroniske tenestene, for så i neste omgang å kunne redusere talet på årsverk brukt i offentleg forvaltning.

Kari Lise Holmberg (H) [20:33:30]: Offentlig sektor må både effektiviseres og moderniseres for å møte framtidens utfordringer. Status quo er ingen holdbar løsning. Nå har statsråden vært fornyelsesminister i over to år. Jeg har gått gjennom kommunal- og forvaltningskomiteens saker siden regjeringsskiftet i 2005, og det er ikke en eneste proposisjon eller melding fra statsråden som dreier seg om temaet fornying og modernisering.

Synes statsråden det er en holdbar situasjon at departementet under hennes ledelse ikke har gjort noe på dette området som er så omfattende at det krever en egen sak for Stortinget eller Odelstinget?

Statsråd Heidi Grande Røys [20:34:12]: No er først og fremst fornyingsstrategien lagd fram, på same tid som statsbudsjettet, og det er jo ei glimrande anledning for Stortinget til nettopp å diskutere Regjeringa sin fornyingsstrategi.

Det er ikkje slik at vi ikkje har gjort noko fordi vi ikkje har hatt eigne saker i Stortinget. Tvert imot har vi nettopp fokusert innsatsen på underliggjande direktorat, tilsyn og kollegaer i dei andre departementa, og ikkje minst på å få dei tilsette med på laget. Har vi ikkje heile tida dei tilsette med oss når det gjeld å tenkje effektivitet, tenkje brukarvenlegheit når dei utfører si daglege teneste for oss, så har vi misa i fornyingsarbeidet.

Vi ynskjer effektive statlege tenester, både ved hjelp av dei tilsette, ved hjelp av ny elektronisk teknologi og ikkje minst ved at ein har ein økonomi i statsforvaltninga som gjer at folk kan tenkje utvikling. Vi ser no at dei nye elektroniske tenestene nettopp vert utløyste ute i departementa og direktorata, som i stor nok grad har hovudet over vatnet til å tenkje korleis ein skal jobbe lurare, slik at brukarane får ei betre teneste, og at vi i neste omgang kanskje kan frigjere arbeidskraft.

André N. Skjelstad (V) [20:35:37]: Utover kvalitetsprogrammet er det lite fornying og modernisering å spore, men derimot mange fagre løfter. Fornyingsministeren har prøvd noen grep, bl.a. noe jeg skrev ned i stad, nemlig nettportalen Norge.no. Portalen skulle revolusjonere informasjonsflyten i det norske samfunnet. Dessverre er portalen lite kjent og brukt, og en kan vel ikke akkurat kalle dette en stor omveltning, en revolusjon. Når mener statsråden den revolusjonerende nettportalen skal bli bedre kjent for folk flest?

Statsråd Heidi Grande Røys [20:36:14]: No var det nok ikkje eg som fann på Noreg.no, men eg var faktisk den første politikaren som hadde med seg Kristin Halvorsen på besøk til Noreg.no i 2000, då portalen vart oppretta.

Portalen er ikkje oppretta fordi han skal ha flest moglege treff kvar dag, slik som ei nettside, f.eks. vg.no, har – tvert imot. Poenget er at både eg og representanten skal finne fram i staten utan å måtte trenge hjelp til det. Portalen skal vere så oversiktleg og greitt ordna at vi finn fram på ein enkel måte når vi skal søkje på skatt eller NAV, eller kva det er.

Det som Noreg.no er, er ei publikumsteneste som skal hjelpe ein til å finne fram i dette virvaret som mange opplever i ein fragmentert stat. Når dei no har over 9 000 treff kvar dag, er det for så vidt ikkje eit mål i seg sjølv at det skal bli fleire, for det betyr kanskje at vi er vortne meir uoversiktlege. Det betyr at dei skal halde oppe ei god nettside og ikkje minst ei telefonteneste som gjer at dei som ikkje finn fram, faktisk får hjelp, og det får dei av Noreg.no i dag.

Björg Tørresdal (KrF) [20:37:30]: Kristelig Folkeparti er enig med statsråden i at modernisering av offentlig sektor er avgjørende for å sikre velferden for enkeltmennesket, og for å forvalte ressursene på en god måte. Hvis en ikke tar fornyingsarbeidet på alvor, vil en ikke få en sterk offentlig sektor, noe som selvfølgelig er viktig for å ta utfordringene som kommer.

Regjeringen har lagt fram en fornyingsstrategi. Det er lett å være enig i intensjoner og mål i denne strategien, men jeg har gjentatte ganger sagt at jeg savner en helhetlig strategi for fornying og forbedring av offentlig sektor.

I alle disse gode intensjonene kan en lete litt etter hva hovedprioriteringen er, og jeg vil stille det enkle spørsmålet til statsråden: Hva er jobb nr. 1? Hva er den viktigste prioriteringen hun og hennes departement skal gjøre i 2008?

Statsråd Heidi Grande Røys [20:38:22]: Fyrst må eg få lov å takke for Kristeleg Folkeparti si konstruktive støtte til Regjeringa sin fornyingsstrategi, og ikkje minst òg for den støtta eg opplever det er til ein verdibase, som ligg i fornyingsstrategien, om å halde m.a. dei viktigaste velferdstenestene i offentleg sektor – slik eg òg oppfatta Kristeleg Folkeparti.

Det er nesten ikkje råd å peike på eitt enkelt tiltak, fordi strategien er nøydd til å fanne om fleire forskjellige retningar, som òg strategien nemner, men lat meg iallfall nemne to, kanskje tre. Det eine er knytt til openheit. Soria Moria-erklæringa er gjennomsyra av ordet openheit, og vi er heilt avhengige av at vi har openheit rundt dei beslutningane vi tek, og rundt den ressursbruken vi har i offentleg sektor. Så når vi no får på plass ei ny offentleg lov – det er det justisministeren som har ansvaret for – har vi lagt til rette for ein heilt ny offentleg elektronisk postjournal som skal sikre at alle har eit innsyn, f.eks. i kva korrespondanse som går til og frå regjeringskvartalet kvart år. Det er eit tiltak som er viktig.

Det andre er sjølv sagt å få på plass fleire elektroniske tenester og ein eID som gjer at vi får ei saumlaus, effektiv offentleg forvaltning òg på nett.

Åge Starheim (FrP) [20:39:47]: Eg vil arbeide vidare på innleiingsspørsmålet mitt.

Dersom vi er einige om at det er slik som eg beskreib, at når kommunane har ressursar og utstyr til å kunne serve kvarandre bortimot 100 pst., må det vere fornuftig at ein kan utføre tenestene til kvarandre. I det ligg det då kanskje at ein må streve etter å påverke kommunane til å innleie interkommunalt samarbeid, når dei ikkje får til andre ting på frivillig basis.

Eg er klar over at kommunane har behov for arbeidsfolk når det gjeld det som vi kallar for fotfolket. Det er ikkje det eg snakkar om her. Eg snakkar om folk i administrasjonen. Dersom vi er einige om at det er slik – og eg trur ikkje det er så vanskeleg å kunne dokumentere at dei faktiske forholda er slik – vil statsråden då medverke til at ein kan få større aktivitet på interkommunalt samarbeid i kommunane?

Statsråd Heidi Grande Røys [20:40:50]: Ja, no trur eg representanten Starheim drog meg litt langt i forhold til kva eg var einig med han i i førre replikkveksling, men eg var einig i at det er viktig at vi har ei effektiv offentleg forvaltning, anten det er i stat eller det er i kommune.

Når det gjeld mi haldning til interkommunale selskap, kan eg berre seie at det er eg positiv til. Eg var m.a. for ikkje lenge sidan og opna det fyrste interkommunale barnevernkontoret i Sogn og Fjordane, der nettopp kommunar tek på alvor at dei har veldig små fageiningar kvar for seg, og som då tvert imot kan lage eit fagmiljø dersom dei slår seg saman. Det som vi skal vere opptekne av når det gjeld dei interkommunale selskapa, er jo den politiske styringa, at ikkje kommunestyra lèt den gå frå seg.

Elles er fyrst og fremst mitt bidrag til effektiviseringa ute i kommunane òg å stimulere dei til å leggje til rette for elektroniske tenester. Vi har desse byggsakene som ek-

sempel på at ein som entreprenør gjer omtrent heile jobben. Det betyr at ein kan få ned behandlingstida i teknisk etat, slik at ein faktisk får utført sine prosjekt innanfor rimeleg tid og ikkje som i dag, då mange må vente – dessverre – altfor lenge.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Tom Strømstad Olsen (A) [20:42:25]: Jeg er stolt over at jeg kan stå på denne talerstolen i dag og skimte Soria Moria. Det er faktisk bra å kunne få være en del av flertallet i dag når vi skal behandle kommunebudsjettet for 2008.

Vi rød-grønne her på Stortinget har sittet ved makta i to år alt, vi er halvveis i perioden, og vi leverer det vi har sagt vi skal levere. Vi er i rute.

Siden vi overtok regjeringsmakta for to år siden har kommunene hatt en realvekst på 21 milliarder kr. Dette er en formidabel inntektsvekst for kommunene. Dette var etter vår mening på høy tid etter sulteføringen norske kommuner led under fra 2001 til 2005.

Mange kommuner har i høst sagt at de har det trangt økonomisk, og mange kommuner må skjære ned på utgifter og kutte i stillinger. Dette tar vi på fullt alvor og skal ta grep for å rette dette opp igjen. Vi er opptatt av at det skal og må være en balanse mellom hva kommunene har fått av oppgaver, og økonomi. På tross av hva Høyre og deres likesinnede sier om kommunenes økonomi, hører i hvert fall ikke jeg et rop fra Kommune-Norge om å få Erna Solberg tilbake som kommunalminister.

Kommunene har hatt fordelene av ekstra skatteinntekter på 8 milliarder kr i 2006 og 2007. Dette er engangsinntekter som kommunene har kunnet bruke til f.eks. ekstraordinært vedlikehold eller nedbetaling av gjeld. Hvis kommuner har brukt disse pengene til ordinær drift, vil selvfølgelig disse kommunene slite med å få et budsjett i balanse.

Som jeg tidligere har pekt på her på denne talerstolen, er vi i kommunalfraksjonen sterkt opptatt av kommunenes økonomi. Til våren får vi til behandling Sørheim-utvalgets innstilling. Dette blir et viktig redskap til å rette opp skjevheter i Kommune-Norge. Dette er et arbeid vi skal ta på fullt alvor. Vi må sørge for rettferdig fordeling òg når det gjelder kommunene i vårt land.

Som jeg tidligere har påpekt, begynner nå resultatene å vise seg. Barnehageplass til alle som ønsker det, er innen rekkevidde. I 2006 fikk 11 400 flere barn plass i barnehager. I 2007 vil ytterligere 13 000 barn få plass. Da vil nærmere 250 000 barn ha barnehageplass. Dette gir en dekningsgrad på 85 pst.

Dette er selvfølgelig en mager trøst for de mange som ennå ikke har et reelt tilbud om barnehageplass. Jeg vet hvordan de har det. Jeg har selv vært i den fortvilte situasjonen. Men akkurat derfor er det grunn til å se lyst på framtiden. Regjeringen satser videre, og målet er full barnehagedekning, høy kvalitet og lav pris.

Jeg registrerer at Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett foreslår å bruke 1,4 milliarder kr mer enn det Regjeringen legger opp til. Jeg må jo si at det er greit å være

i opposisjon og late som om man er så mye bedre. Sannheten er at Fremskrittspartiet overhodet ikke er opptatt av kommuneøkonomi. Det har vi sannhetsvitner på. Carl I. Hagen har nettopp skrevet bok, og i den kommer det fram at under budsjettforhandlingene i 2004 ønsket daværende borgerlige regjering å gi kommunene 800 mill. kr i frie inntekter og i tillegg 2,2 milliarder kr i skattekompensasjon. Fremskrittspartiet ble ifølge Carl I. Hagen rasende da regjeringspartiene den gang ville gi kommunene mer penger. Fremskrittspartiet ønsket i stedet å bruke frigjorte midler til å redusere alkoholavgiftene. Som vi da ser, er det helt tydelig at Fremskrittspartiet mener noe annet i posisjon enn i opposisjon, og da hjelper det så lite å late som om man mener noe helt annet.

Jeg er glad for at den nåværende regjering gjør det den sier den skal gjøre, nemlig å satse på kommunene og fellesskapet. Jeg kan love at det kommer vi til å gjøre i framtiden også.

André N. Skjelstad (V) [20:47:45]: Venstre er tilfreds med at kommunene har fått en større økning i inntektene de siste årene. Ser vi på 2007 og 2008, er imidlertid ikke økningen i inntekter større enn det den forrige regjering bidrog med i 2004 og 2005. Men den store økningen i 2006 gjør at dagens regjering kan slå seg litt på brystet. På den annen side har dagens regjering bidratt til en betydelig økning i renta. Når vi vet at 1 pst. økning i renta gir en økt utgift på minst 800 mill. kr, blir effekten av økte overføringer mindre. Effekten blir også mindre ved at stadig mer ansvar for ulike offentlige oppgaver blir lagt til kommunene. En særlig gråsoner med store økonomiske konsekvenser er oppgaver i skjæringspunktet mellom helseforetakene og primærhelsetjenesten. Dagens foretakslovgivning er moden for revisjon når det gjelder samhandlingen mellom kommuner og helseforetakene. Det kan ikke bare være opp til kommunene å ta initiativ til mer og bedre samhandling.

En annen utfordring vi står overfor, er frihetsgraden til kommunene. I 2008 er 75 pst. av realveksten til kommunene bundet opp i statlige prioriteringer, som barnehagesatsing. For kommuner som allerede har gjort en innsats ved å bygge ut plasser, vil dette gi liten uttelling. Det betyr at effekten av økte overføringer til kommunesektoren blir enda mindre for nokså mange kommuner. Denne øremerkingspolitikken fra de nåværende regjeringspartiene og Fremskrittspartiet knyttet til barnehagepolitikken går på bekostning av andre investeringer i kommunesektoren, slik at de siste tallene fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi viser.

Venstre vil slippe kommunene fri. Vi ønsker i mindre grad å redusere den lokale skattøren, trekke inn midler fra kommunene og omfordele til det som mer og mer likner en stykkprisfinansiering av statlige reformer. Venstre ønsker å grunnlovsfeste det kommunale selvstyret og vil ikke at kommunene skal bli statsfilialer. For å styrke det lokale selvstyret og øke friheten ønsker Venstre primært at kommunene skal få en større frihet til å fastsette den lokale skattøren, vurdere flere konsesjonsbaserte inntekter og utvide muligheten for naturressursbeskatning. Inntil dette

blir vedtatt politikk, mener Venstre at kommunenes skatteinntekter bør ligge på om lag 50 pst. av kommunenes totale inntekter.

Venstre vil også understreke at det er et betydelig potensial for effektivisering i kommunal sektor. 1 pst. effektivisering innenfor kommunal sektor vil kunne frigjøre opp til 2,8 milliarder kr. Men her er det viktig å ha en politisk debatt om hvor en skal effektivisere i kommunal sektor. I Venstre er vi svært bekymret for signalene som nå kommer fra mange kommuner, og ikke minst fylkeskommuner, om effektivisering innenfor skolesektoren. Dette ser spesielt ut til å gå ut over undervisning og pedagogisk kvalitet, men når rentekompensasjonsordningen for skolebygg fra neste år vil falle bort, vil det svært sannsynlig gå ut over nødvendige investeringer i det fysiske miljøet.

På tross av økte overføringer til kommunene har lærerdekningen i grunnskole og videregående skole ikke økt de siste årene. For den videregående skolen, med sterk elevvekst de siste årene, er dette alvorlig. I tillegg ser vi en tendens til at fylkeskommuner spekulerer i ikke å erstatte lærerfravær.

Venstre omprioriterer derfor 500 mill. kr fra kommunene til fylkeskommunene for å styrke den videregående skolen i 2008. I tillegg har Venstre funnet plass til å videreføre ordningen med rentekompensasjon for skolebygg med 2 milliarder kr i 2008, som vil komme både kommuner og fylkeskommuner til gode. Sammen med Venstres forslag om økt lærebokstipend, rekrutteringsplan for lærere og styrking av skolebibliotekene gir Venstre et tydelig signal om at vi vil satse på kvalitet i skolen.

Når det gjelder fylkeskommunene fram mot innføringen av regionreformen i 2011, har vi en utfordring i å gjøre dem til noe mer enn en skoledriver. Venstre mener det er å sløse med demokratiet og statens ressurser om vi ikke greier å delegerer et større politisk ansvar og utføre flere oppgaver på dette nivået underveis. Vi har vedtatt at mellomnivået skal bestå, uavhengig av størrelse. Det er derfor et paradoks at fylkesmannsambetet, som egentlig er mer truet av regionreformen enn fylkene, stadig får tilført nye oppgaver mens fylkene ser ut til å holdes i kuvøse fram til 2011.

Saera Khan (A) [20:52:07]: Den 17. oktober 2005 fikk landet en ny Stoltenberg-regjering, og bemerkelsesverdige nok er den 17. oktober verdens internasjonale fattigdomsdag.

I Soria Moria-erklæringen sies det klart og tydelig at det er et mål å avskaffe den offentlige fattigdommen. Dette er et meget ambisiøst prosjekt og en desidert krevende operasjon, men det er alvorlig ment. Fattigdomstiltakene er økt med 1,6 milliarder kr i denne regjeringsperioden. Handlingsplanen mot fattigdom inneholder målrettet innsats som styrkes i statsbudsjettet for 2008. Styrkingen neste år er på hele 336 mill. kr. Vi er på rett vei i kampen for et mer rettferdig samfunn for dem som har minst.

Oslo har særlige utfordringer. Levekårsforskjellene er størst i hovedstaden. Det er fortsatt slik at folk på vestkanten lever ti år lenger enn folk på østkanten. Det er her man

Forhandlinger i Stortinget nr. 88

Em. 11. des. – 1)–4) Endr. i statsbudsj. for 2007 under henholdsvis Nærings- og handelsdept., Fornyings- og administrasjonsdept., 2007 Kommunal- og regionaldept. og Arbeids- og inkluderingsdept. 5) Bevilgn. på statsbudsj. for 2008 vedr. kap. under Finansdept., 1317 Fornyings- og administrasjonsdept., Kommunal- og regionaldept., Nærings- og handelsdept. og Arbeids- og inkluderingsdept.

(Khan)

har flest minoriteter. Rusproblematikken hopper seg opp i denne byen, og kriminaliteten er høyest her – folk føler seg ikke trygge i Oslos gater. Prostitusjonsbildet har endret seg sterkt de siste år. Bostedsløshet – og hospitsene – eksisterer ennå, også i hovedstaden. Regjeringen understreker Oslos betydning og spesielle behov ved å fremlegge en hovedstadsmelding, hvor målet er å skape en åpen og trygg hovedstadsregion. Det er å anerkjenne hovedstadens potensial, og at en sterk hovedstad er et fortrinn for hele landet. Vi vil ha en hovedstad vi er stolte av, men da må vi også erkjenne hovedstadens særskilte utfordringer.

Jeg gleder meg til å se fortsettelsen av fattigdomsbekjempelsen og få et storbyperspektiv på levekårsforskjellene når hovedstadsmeldingen skal behandles i Stortinget om ikke så veldig lenge.

En sosial boligpolitikk er en av forutsetningene for å knekke fattigdommen. Alle skal kunne ha et trygt og godt sted å bo – en verdig bolig. Tiltakene er mange: Bostøtte, startlån, boligtilskudd og Husbanken er gode virkemidler for å nå det målet. Vi er opptatt av at kommunen skal kunne benytte seg av disse virkemidlene til fordel for dem som er vanskeligstilte på boligmarkedet.

Gjennom Stortingets behandling av statsbudsjettet har et godt budsjett blitt enda bedre. 30 mill. kr går til å bedre bostøtten for de vanskeligstilte, 25 mill. kr til rustiltak og nye plasser ved Tyrili, og barn og unge i risikozonen vil få enda mer.

Statsbudsjettet er en ytterligere styrking av tiltakene for å bekjempe fattigdom. I løpet av tre år er innsatsen nå tredoblet. Fortsatt gjenstår mye arbeid, men ingen skal være i tvil om at Arbeiderpartiet fortsatt er opptatt av dem som har minst. Dette – statsbudsjettet for 2008 – sett i sammenheng med den kommende hovedstadsmeldingen, gjør at jeg blir optimistisk. Fattigdomsbekjempelsen virker lovende og realistisk. Jeg gleder meg til neste år.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Gunnar Gundersen (H) [20:55:47]: Jeg vet ikke om jeg skal føle meg beæret eller beleiret av at komitelederen, Hagebakken, avlegger meg en visitt i sitt åpningsinnlegg, men jeg hadde jo satt pris på om han hadde fullført referansen når han først gjør det. Det jeg skrev i det leserinnlegget Hagebakken refererer til, var at ingen kunne beskyldte Erna Solberg for å ha skapt forventninger – og: Det ble snarere skapt forståelse for omstilling og effektivisering.

Dagens regjering har skapt en forventningskrise i Kommune-Norge. Hagebakken peker på økte inntekter, men det hjelper lite når viljen til å love bort goder på vegne av kommunene er enda støtte. Det kan da ikke være så vanskelig å lese Regjeringens egne prognoser for utviklingen i kommuneøkonomien. Hagebakken vil finne en svært enkel framstilling i nasjonalbudsjettet, side 263, tabell 4.17. Den viser at kommuneøkonomien ble sterkt forbedret i årene 2004, 2005 og 2006. Dette er altså fra og med den forrige regjeringens tredje år til og med den sittende

de regjeringens første år. Det kan jo være på sin plass å minne Hagebakken om at en bedring i kommuneøkonomien betyr at inntektsveksten er større enn utgiftsveksten. For 2007 og 2008 viser samme tabell at inntektsveksten er lavere enn utgiftsveksten. Det kaller jeg en svekkelse av kommuneøkonomien, selv om inntektsveksten er betydelig. En står selvfølgelig igjen med spørsmålet om det er lokalpolitikerenes trang til å avgi løfter, eller om det er sentrale politikeres løfteskåthet som styrer dette. Men den samme tabellen viser at utgiftsveksten økte markert i 2006. Kostnadsekspløsjonen er direkte knyttet til regjeringsskiftet. Hagebakken vrir seg i replikken ut av dette ved å fokusere på fordelingsnøkkelen mellom kommunene, men det retter jo ikke opp det fundamentale. En omfordeling betyr jo da bare at noen får det enda trangere. Kommunene er igjen tilbake til omstilling og modernisering, og det ventet de ikke.

Forventninger er farlig. De har en tendens til å slå tilbake på den som skapte dem. Det er nok å ta en titt på nær sagt enhver lokalavis om dagen. Det er ikke akkurat handlefrihet som er gjennomgangstonen. Bildet stemmer ikke med det bildet Hagebakken trekker opp. Da gjenstår det bare et helt sentralt spørsmål: Når kartet ikke lenger stemmer med terrenget, er det da kartet eller terrenget det er noe galt med? Svaret overlates til den enkelte. Men jeg regner med at det blir like mye diskusjon om det som det blir om alt mulig annet.

E i r i n F a l d e t hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Tore Hagebakken (A) [20:58:46]: Aller først: I det terrenget Gundersen representerer, har fordelingsprofilen på kommuneopplegget svært mye å si. Så jeg skjønner at det er tøft å være Høyre-mann og være fra Hedmark og innlandet.

Derneft har jeg lyst til å si om denne rentekompensasjonsordningen at vi har sagt ganske tydelig i innstillingen at vi ber Regjeringen om å vurdere incentiver for å ruste opp flere skolebygg. For det trengs, og det er noe vi vil følge opp.

Så er det dette med glansbildet. Og jeg spør: Er det noen her som ikke tåler å høre fakta? Alt det jeg beskrev, var reinspikka fakta.

I sin tid ledet jeg en aksjon med opprørske trekk for å få mer penger til kommunesektoren. Vi fant fram til et krav som var tilpasset regjeringen da – men vi tok da i litt, vi bad om 3 milliarder kr mer. Nå er det i løpet av tre år blitt sjugangen. Og så sier Fremskrittspartiet, frekt nok – jeg sier det – at det at vi har løftet nivået opp 21 milliarder kr, er å stoppe opp.

Jeg erkjente klart og tydelig i mitt innlegg at det fortsatt er behov for mer penger – og vi har tenkt å sørge for mer penger – men jeg la til at for mange kommuner er det særlig viktig at vi nå får en annen fordelingsprofil. Her er det noen som raskt melder seg ut, og som synes at fordelingen slik den er i dag, går for langt. Jeg tegnet ikke noe glansbilde, men jeg beskrev en ny situasjon i Kommune-Norge.

Hvis det er noe jeg skal ta selvkritikk på, er det at jeg i sin tid kanskje ikke så godt nok hvor ille det stod til, at mange kommuner var helt på felgen. Vi har sørget for at det er noe å kjøre på – og vi skal sørge for at komforten blir bedre etter hvert.

Når det gjelder kvalitet: Vi er opptatt av kvalitet. Det trodde jeg også Høyre var, for Høyre profilerer ofte kvalitet. Men når vi prater om Kvalitetskommuneprogrammet, som har tatt litt av – 400 deltok på en startkonferanse nylig – ja, da melder Høyre seg ut. Det er ikke noe som Høyre har sans for. Er det fordi det er liten privatiseringsiver som preger prosjektet? Er det fordi det er de ansatte selv som engasjerer seg, eller er det fordi de ikke har funnet på dette selv? Høyre ønsker ikke å være med på denne satsingen, som er så viktig. Jeg vil gjenta hva jeg sa innledningsvis: Dette er jo moderne fornyingsarbeid. Den som stiller seg på utsiden av dette, gjør noe uklokt – for dette skal bli innmari spennende. Så jeg anmoder Høyre om kanskje å komme på litt bedre tanker.

Når det gjelder Fremskrittspartiet i denne sammenheng, har jeg ingen forventninger. Derfor nevner jeg heller ingenting i så måte.

Presidenten: Presidenten vil bare nevne at i denne saken er det vel ikke noe som er «frekt».

Dag Ole Teigen (A) [21:02:03]: Vi som er medlemmer av helse- og omsorgskomiteen, bør i tillegg til vårt eget budsjett også holde et særlig øye med kommunalbudsjettet. Kommunalpolitikken har stor betydning for om vi klarer å nå våre mål på helse- og omsorgsfeltet, særlig når det gjelder f.eks. eldreomsorg. Det er naturlig, når vi vet at kommunene bruker ca. 40 pst. av inntektene sine på omsorg.

Det er fint å stå på talerstolen som medlem av en annen komite og kunne takke for det arbeidet som blir gjort på kommunalkomiteens felt. Kommunesektoren har virkelig fått et løft etter regjeringsskiftet i 2005. Takket være økninger i de frie overføringene til kommunene fikk vi 5 900 nye årsverk i omsorgssektoren i fjor. Dermed er Regjeringen godt foran skjemaet på 10 000 nye årsverk innen utgangen av 2009. Det viser at kommunene prioriterer omsorg, og at antallet årsverk øker gjennom økte frie inntekter.

Jeg har sett på tall fra SSB over utviklingen i antall årsverk i pleie- og omsorgstjenestene. Veksten i fjor – tallene for i år er ikke klare ennå – er vesentlig større enn noen vekst i det siste tiåret, da vi har hatt borgerlige regjeringer.

Regjeringen innfører et investeringstilskudd til 12 000 nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger innen 2015. Det er en god nyhet. Kommunene kan søke om 600 000 kr pr. sykehjemsplass og 400 000 kr pr. omsorgsbolig.

Jeg er enig i betydningen av at tilskuddsordningen blir forvaltet på en slik måte at forskjeller mellom kommuner ikke vil bli forsterket. Samtidig mener jeg det er viktig å bruke skjønn. Selv om f.eks. Bergen kommune har litt mer enn gjennomsnittlig dekningsgrad, kan Bergen ha særlige utfordringer knyttet til andre forhold som tilsier at det kan være riktig å prioritere plasser også der.

Jeg er derfor glad for at flertallet i kommunalkomiteen – Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet – har en merknad der det står at de «mener at både fylkesmannen og Husbanken må utøve skjønn når de vurderer behov for tilskudd til den enkelte kommune».

Og videre:

«Flertallet vil understreke behovet for å utøve skjønn, særlig fordi enkelte områder av landet kan ha særskilte utfordringer som for eksempel svakere sosialt nettverk for eldre mennesker og skjevere alderssammensetning.»

Dette er en viktig merknad, og jeg er glad for at flertallet har skrevet den inn i innstillingen.

Jeg ber om at kommunalministeren følger nøye med når det gjelder forvaltningen av tilskuddsordningen, slik at vi kan sikre både at målet om 12 000 nye sykehjem- og omsorgsplasser nås, og at tilskuddet blir fordelt i tråd med de målsettingene vi mener er riktige.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [21:05:11]: Det er nokre påstandar som har versert i denne debatten som eg synest det er greitt å kommentera.

Den eine påstanden er at det er ein nedgang i dei frie inntektene neste år. Det er feil. Det er 2 milliardar kr meir i frie inntekter neste år i høve til i år. Kanskje har Høgre og Kristeleg Folkeparti, som belegg for sine påstandar, rekna med meirskatteveksten – men det går ikkje. Frå departementet si side har ein vore utsøkt tydeleg når det gjeld å understreka at meirskatteveksten er eingongsinntekter – 6 milliardar kr i fjor, 2 milliardar kr i år – som ikkje bør brukast til drifta. Tvert imot, rådet har vore heilt klart: Bruk desse midlane til ekstraordinært vedlikehald og til nedbetaling av gjeld!

Til debatten om skattøyre: Hadde Høgre fått gjennomslag for sitt forslag i budsjettet for neste år – Bent Høie kan eventuelt korrigera det, men eg trur det er slik – hadde dei flytta 4 milliardar kr til dei meir skattesterke kommunane. Regjeringa går altså den motsette vegen – for å gjera det mogleg for fleire kommunar å tryggja likeverdige tilbod.

Så høyrde eg representanten Gundersen kritisera det at utgiftsveksten auka sterkt – eg trur han brukte ordet «eksplosjon» – i 2006. Det enklaste ein kan gjera for å halda utgiftsveksten nede, er sjølv sagt at ein ikkje sikrar fleire barnehageplassar, at ein ikkje sikrar fleire nye årsverk innan skule eller omsorg.

Men når kommunane i løpet av to år faktisk har sikra 25 000 fleire barn barnehageplass og 9 800 nye årsverk i eldreomsorga, seier det seg sjølv at det krev auka utgifter. Det er difor kommunane òg har fått auka inntekter.

Så til spørsmålet om øyremerking eller ikkje. Det er tilfellet at frå tredje kvartal i fjor til og med tredje kvartal i år har kommunane i sum brukt 15 pst. meir til barnehagar, 10 pst. meir til eldreomsorg, vel 7 pst. meir til skule – litt forskjellig frå kommune til kommune, noko som understrekar at det er viktig å arbeida for ein vidare auke i dei frie inntektene. Situasjonen i kommunane er forskjellig. Behova er ulike.

Bent Høie (H) [21:08:38]: Jeg tror nok at gleden når fram til landets ordførere etter innlegget fra kommunalministeren, når de får skapt et inntrykk av at de i sine kommunestyre kan saldere sine budsjetter med vekst-anslagsforskjellen mellom revidert nasjonalbudsjett og statsbudsjettet.

Kommunalministeren vet bedre. Her prøver hun å skape et annet inntrykk enn det som står i nasjonalbudsjettet, på side 75:

«Kommunesektorens frie inntekter anslås reelt redusert med drøyt 0,1 mrd. kroner eller 0,1 pst. fra 2006 til 2007.»

Videre står det i nasjonalbudsjettet, på side 76:

«De frie inntektene anslås reelt redusert med 0,8 mrd. kroner eller 0,4 pst. regnet i forhold til anslag på regnskap for 2007.»

De frie inntektene i kommunene går i 2008 – for andre gang på rad – ned. Det er de pengene kommunestyre-representantene vil saldere sine budsjetter med. De salderer ikke budsjettene sine med pressemeldinger fra Kommunaldepartementet. Og kommunalministeren var tydelig på at ekstraskatteinntektene i 2007 bare skal være en engangsinntekt. Den forrige kommunalministeren var så tydelig på det at hun sendte ut en hurrapressemelding i valgkampen der hun sa at Regjeringen økte kommunenes inntekter med 2 milliarder kr.

Det er nettopp dette som er problemet med denne regjeringen. Det er også problemet med lederen av kommunalkomiteen og med kommunalministeren. De skaper et vrengebilde av Kommune-Norge, og det er de lokale politikerne som må sitte igjen med regningen. Det er ikke én av disse to som har tatt opp utfordringene som kommunene står overfor i dag – utfordringer som de har med å rekruttere arbeidskraft, med et galopperende lønnsnivå, med at de ikke får tak i kompetent arbeidskraft i det arbeidsmarked som er i dag. Det burde innlegget til kommunalministeren og lederen av kommunalkomiteen handlet om. De har ikke tatt opp de store utfordringene kommunene møter i dag med økende rente, og de investeringene som de har gjennomført på vegne av Regjeringen og pålagt av Regjeringen, som spiser opp store deler av deres handlefrihet, og de har ikke tatt opp det problemet som dagens lokalpolitikere opplever, nemlig at de har en regjering som lover og lover på deres vegne, men som ikke gir dem ressurser til å gjennomføre løftene.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 7, 8, 10, 11 og 12.

(Votering, se sidene 1338, 1339, 1340 og 1341)

S a k n r . 9

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Datatilsynets og Personvernemndas årsmeldingar for 2006 (Innst. S. nr. 42 (2007-2008), jf. St.meld. nr. 5 (2007-2008))

Trine Skei Grande (V) [21:12:16]: Jeg vet at det for mange har vært lange og slitsomme debatter i dag, men

jeg syns likevel at dette er en så viktig sak at den må nevnes fra talerstolen.

Regjeringa sa i sin regjeringserklæring at den vil ha fokus på og sikre at personvernet ikke svekkes. Likevel ser vi at vi er i en tid der personvernet stadig vekk trues.

Noen av oss hadde George Orwells bok «1984» som pensum da vi gikk på skolen. Grunnen til at den bare ble sett på som en utopi da vi leste den i 1984, var at man tenkte at så store mengder med informasjon er det faktisk ikke mulig for noen å samle. Det er nå helt forandret. Med dagens teknologi har vi enorme muligheter til å samle informasjon, og vi har enorme muligheter til å sammenstille informasjon. Og det vi stadig vekk ser, er at teknologien er sjølve drivkraften bak det å iverksette ting. Det er som debatten vi hadde her om nye maskiner på Gardermoen. Det viste seg at det ikke var snakk om noen sikkerhetsmessig vurdering av bruken av dem, det var ikke snakk om hastighet eller bekvemmelighet – men man beveget seg inn i folks personlige sfære fordi det var en interessant og spennende ny teknologi, som man hadde veldig lyst til å bruke.

Dette ser vi på en rekke områder. Vi ser at det i helse-sektoren blir veldig fristende å bruke ny teknologi og nye sammenstillinger av informasjon. Vi ser det innenfor samferdsel, der det blir veldig spennende å se hvordan man klarer å sette grenser for ny sammenstilling og samling av informasjon. Vi ser det selvfølgelig på justissektoren, sjøl om det for meg, som liberaler, er ganske oppsiktsvekkende at de gamle personvernomsrådene som vi var så opptatt av, som handlet om statens overvåking av individet, nå holder på å bli mindre og mindre viktig sammenlignet med den private overvåkingen av individet i samfunnet. Og vi ser stadig vekk en tjenestebransje, som f.eks. forsikringsindustrien, som tilbyr folk andre vilkår hvis man er villig til å la seg overvåke, hvis man er villig til å henge en liten «duppeditt» på båten eller i bilen som forteller hvor du hele tiden er.

Dette betyr at det er enormt viktig at Datatilsynet og de andre organene som vi har i samfunnet til å ta vare på personvernet, faktisk gjøres i stand til å gjøre det. Jeg er oppmerksom på at det er pluss på 1 mill. kr i forhold til Regjeringen, men vi i Venstre har villet plusse på 2 mill. kr oppå det igjen. Det er et enormt arbeidspress som ligger på Datatilsynet, og de har en jobb som de gjerne skulle ha gjort på skikkelig vis. Men vi burde kanskje, vil jeg si fra Venstres ståsted, ha desentralisert mer av makta og godkjenninga for å få en debatt nærmere folk når det gjelder personvernutfordringene.

Det er fremmet en rekke forslag fra Venstre på området personvern. Det kommer til å komme en debatt knyttet til kommisjonen. Men det er viktig at Datatilsynet ikke svekkes i jobben sin, og at de blir gjort i stand til å gjøre den viktige jobben de har, for faktisk å være med og svare på hvordan vi som individer skal kunne beholde vår integritet i et samfunn der teknologien stadig driver oss til nye skanser.

Rolf Reikvam (SV) [21:16:31]: Datatilsynets primær oppgave er å beskytte den enkelte mot at personvern-

interessene krenkes. Det kan ikke være noen tvil om at en de senere år, både nasjonalt og internasjonalt, har sett en utvikling der den enkeltes personvern og integritet er utsatt for press. Kampen mot internasjonal terror har i mange sammenhenger og land flyttet oppmerksomheten bort fra enkeltpersoners behov for å verne om integritet og privatlivets fred over til behovet for å sikre samfunnet mot terror.

Dette er alvorlig fordi det grunnleggende sett dreier seg om hvilke verdier vi tror på. I sin ytterste konsekvens handler det om hva slags samfunn vi vil ha. Bli det lettere å få aksept for at personvernet må vike til fordel for andre politiske krav, er det våre demokratiske idealer som står på spill. Det er vanskelig å tenke seg et velfungerende demokrati der grensene for personvern er flyttet, og der opplysninger om den enkelte er lett tilgjengelige og kan brukes til andre formål enn de var tenkt til. Kafka er den som på den mest treffende, skremmende og ubehagelige måten har vist hva som kan skje når en ikke forstår hva som hender med en.

Ny teknologi gjør oss enda mer utsatt for misbruk av personopplysninger. I årsberetningen skriver Datatilsynet at personvernet er under press på nær sagt alle områder hvor det er gjennomført tilsyn. Når en beslutningstaker står overfor et dilemma hvor personvernet enten hindrer en i det en ønsker å gjøre, eller krever at en endrer planene, går beslutningene oftest i personvernets disfavør. Det er bare gunstige tilfældigheter som gjør at personopplysninger ikke kommer ut av kontroll. Klarere og tydeligere kan det knapt uttrykkes.

Det er helt nødvendig at vi har et oppegående og aktivt datatilsyn, for å føre tilsyn og ikke minst for å holde ved like og utvikle en levende debatt i det åpne rom om personvernets stilling. Tilsynet har valgt ut visse næringer og bransjer der tilsynsarbeidet er prioritert. Det er en riktig strategi. Det skjer helt sikkert ofte at personvernet blir krenket uten at det blir stilt under et kritisk lys. Tilsynet beskriver en situasjon i finanssektoren der det er avdekket en liberal praksis med tilgang til opplysninger for utenforstående som kan innebære betydelige integritetskrenkelser for dem som rammes.

Respekten for bestemmelsen om sletting av personopplysninger er ifølge meldingen gjennomgående liten. Samtidig er det en tendens til at det genereres en mengde overskuddsinformasjon. Dette kan skyldes flere forhold. Opplysninger blir tatt vare på fordi de kan være nyttige en gang i framtiden. Det er ubehagelig å vite at opplysninger som er hentet inn på lovlig vis i en bestemt sammenheng, blir lagret og kan komme igjen i en helt annen sammenheng. Dessuten avdekker dette mangel på kunnskap om dagens lovgivning på området. Det er derfor, på denne bakgrunnen, en riktig strategi å satse på informasjon.

Personvernundersøkelsen fra 2005 viser at befolkningen har liten kunnskap om egne rettigheter med hensyn til personvern, men stor tillit til at alle som behandler opplysningene, etterlever lovgivningen. Å velge barn og unge som målgruppe for et omfattende informasjonsopplegg er derfor klokt. Kommunalkomiteen har behandlet budsjettet for 2008. Flertallet har lagt inn en styrking av Datatil-

synet med 1 mill. kr. I merknaden begrunner vi styrkingen bl.a. med behovet for økt satsing på informasjon om personvernet, og at barn og unge får spesiell oppmerksomhet.

La meg slutte med en bekymring. Jeg kjenner meg ikke trygg på at vi har nok oppmerksomhet rundt disse store utfordringene. Det er ikke nok at Datatilsynet forvalter et lovverk og gjør det på en god måte. I en tid da vi seriøst diskuterer om vi skal måtte kle oss mer eller mindre nakne ved flyplasskontroller, har vi gått langt over streken for integritetskrenking. Som politikere har vi et spesielt ansvar for å holde debatten om disse spørsmålene levende. Vi kan ikke dekke oss bak at det er andre, eksempelvis Datatilsynet, som tar ansvaret. Det er hele tiden vårt ansvar å påse at de nødvendige forutsetningene for et levende demokrati blir vernet om.

Statsråd Heidi Grande Røys [21:22:01]: No skal eg ikkje prøve å forlengje debatten, men eg er einig med Trine Skei Grande i at dette temaet er så viktig at det fortener ein debatt, sjølv om det begynner å verte noko seint på kvelden.

Lat meg starte med noko av det representanten Trine Skei Grande avslutta med, nemleg at ein på ein måte har desentralisert temaet rundt personvernspørsmåla og flytta det nærare folk. Det er heile grunnlaget for den styrkinga som Datatilsynet har fått dei siste to åra på prosjektbasis, dei 2 mill. kr som dei fekk til Du bestemmer-kampanjen – ein veldig vellykka kampanje retta mot barn og unge, som var utarbeidd i samarbeid med Teknologirådet og Utdanningsdirektoratet. Så seint som i dag har faktisk Du bestemmer-kampanjen vore nominert til ein europeisk personvernpris. Prisutdelinga var i dag. Dessverre vann dei ikkje, men dei vart trekte fram som eitt av to prosjekt som fortente særleg omtale i Europa. Det betyr at det arbeidet som vert gjort i Datatilsynet, vert lagt merke til. Det er sjølv sagt grunnen til at vi har funne å ville støtte det med 2 mill. kr, og fortset å støtte det med 2 mill. kr.

Og ikkje berre det – for inneverande år har vi løyvt til to sjølvstendige prosjekt. No vert nok den løyvinga flytta over til 2008, for det kom litt seint i gong. Datatilsynet går no i gong med både ein kunstkampanje og ein filmkampanje, der spesielt filmkampanjen er i forlenginga av nettstaden dubestemmer.no, der ungdomane sjølve er med på å utarbeide det materialet som skal gjere dei merksame på utfordringane med personvern. Ungdom møter dei veldig eksponert, spesielt i møte med Internett.

Lat meg ta litt om det. Det er litt det same som representanten Trine Skei Grande òg var inne på – dette med bruk av Internett i alle verdas daglege gjeremål. Både i jobbsamanheng, fritidssamanheng og kor det er, er Internett stadig vanlegare. Vi har fått desse nye nettfenomena, nettsamfunn som Facebook, YouTube og MySpace, der brukarane deler enorme mengder informasjon om seg sjølve med andre – utan å vere nok klar over det, vil eg seie.

Eit anna eksempel på ein nettstad som samlar store mengder personopplysningar, er Google – søketenesta. Google registrerer og loggar ei mengd opplysningar om brukarane. Opplysningane vert sende til USA, og dei vert

lagra i 18 månader, jf. den debatten eg veit vi skal ha om datalagringsdirektivet om ikkje så lenge. Opplysningane på Google vert altså lagra i 18 månader. Dette er det viktig å vere merksam på, ikkje berre fordi det vert lagra i 18 månader, men fordi personvernreguleringar i USA ikkje er tufta på dei same prinsippa som EU-reguleringar og det som norsk rett byggjer på, og fordi det er vanskelegare for brukarane å forstå kva opplysningane vert nytta til. Difor jobbar Datatilsynet kontinuerleg med ulike spørsmål knytte til personvern på nett, og vi er sjølvstøtt avhengige av at vi òg er til stades i internasjonale fora, der dette er eit tema. Eg veit òg at Forbrukarombodet og Forbrukarrådet har arbeidd med nokon av dei same utfordringane, kanskje spesielt retta mot reklame mot barn.

Det er altså grunn til bekymring, som både representanten Reikvam og representanten Skei Grande var inne på, når veldig få faktisk er klår over kva spor ein legg att etter seg når ein nyttar ulike nettenester – ikkje minst kva dei ulike elektroniske spora vert nytta til. Fleire nettstader og nettsamfunn vender seg mot ungar som i endå mindre grad enn vi som er vaksne, forstår konsekvensane av det dei gjer på nett. Registrering og bruk av personopplysningar om ungar gir særleg grunn til merksemd, meiner vi, ikkje minst fordi det faktisk vert nytta i reklamesamanheng.

Det er ei utfordring at mange av aktivitetane til norske innbyggjarar på nettet medfører registrering og bruk av personopplysningar heilt andre stader i verda enn hos oss sjølve. Eg trur ikkje alle er klar over det, tvert om viser den personvernundersøkinga som Rolf Reikvam var inne på, at vi er noko naive, vi har ein grenselaus tillit. Det er i utgangspunktet bra at vi har ein grenselaus tillit til offentlege og private verksemdar, men det er nok litt for naivt i forhold til at nokon kan misbruke opplysningane. Vi treng ein debatt. Vi har oppretta ein personvernkommissjon som har vorte etablert i haust, og som over nyttår vert meir synleg, òg ute i den offentlege debatten. Vi treng fleire aktørar på banen som reiser problemstillingar rundt personvern – i debattar i Stortinget og i debattar utanfor Stortinget – slik at merksemda rundt desse spørsmåla aukar. Eg trur nok svaret på desse spørsmåla er høgst ulike – det får vi kome tilbake til ein annan gong. Det som er viktig, er at både komiteen og Regjeringa samla sett har auka løyvingane til personvernsspørsmål monaleg dei siste to åra.

get – slik at merksemda rundt desse spørsmåla aukar. Eg trur nok svaret på desse spørsmåla er høgst ulike – det får vi kome tilbake til ein annan gong. Det som er viktig, er at både komiteen og Regjeringa samla sett har auka løyvingane til personvernsspørsmål monaleg dei siste to åra.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 9. (Votering, se side 1339)

Etter at det var ringt til votering, uttalte **presidenten:** Stortinget skal nå votere i sakene nr. 1–12.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram 26 forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Ingebrigt S. Sørfonn på vegne av Kristelig Folkeparti
  - forslagene nr. 2–4, fra Øyvind Korsberg på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
  - forslag nr. 5, fra Øyvind Korsberg på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
  - forslag nr. 6, fra Øyvind Korsberg på vegne av Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre
  - forslag nr. 7, fra Øyvind Korsberg på vegne av Fremskrittspartiet og Venstre
  - forslagene nr. 8–24, fra Øyvind Korsberg på vegne av Fremskrittspartiet
  - forslag nr. 25, fra Torbjørn Hansen på vegne av Høyre og Venstre
  - forslag nr. 26, fra Torbjørn Hansen på vegne av Høyre
- Når det gjelder forslag nr. 25, fra Høyre og Venstre, må dette anses å være et rammeavhengig forslag og kan følgelig ikke komme til votering. Forslaget bortfaller dermed.

Det voteres først over forslag nr. 1, fra Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Rammeområde 11 (Landbruk)

I

På statsbudsjettet for 2008 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Driftsutgifter	103 815 000	
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 760 000	
	50	Store utstyrskjøp og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	247 000	
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet		
	50	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Veterinærinstituttet	79 071 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	51	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Bioforsk	58 743 000	
	52	Støtte til fagsentrene, Bioforsk	18 083 000	
1115		Mattilsynet		
	1	Driftsutgifter	1 052 537 000	
	22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	10 000 000	
	23	Særskilte prosjekt	15 000 000	
	70	Tilskudd til veterinær beredskap	7 500 000	
	71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 083 000	
1138		Støtte til organisasjoner m.m.		
	70	Støtte til organisasjoner, <i>kan overføres</i>	20 447 000	
	71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	6 843 000	
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer		
	70	Tilskudd til miljø- og ressurstiltak, <i>kan overføres</i>	15 170 000	
	71	Tilskudd til genressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	17 685 000	
1141		Kunnskapsutvikling m.m. innen miljø- og næringstiltak i landbruket		
	50	Næringsøkonomisk dokumentasjon og analyse	22 697 000	
	52	Kunnskapsutvikling og kunnskapsformidling om arealressurser, skog og landskap	82 890 000	
1143		Statens landbruksforvaltning		
	1	Driftsutgifter	160 708 000	
	60	Tilskudd til veterinærdekning	101 910 000	
	70	Tilskudd til beredskap i kornsektoren, <i>kan overføres</i>	350 000	
	72	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	302 000	
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. ved tiltak mot dyre- og plantesykdommer, <i>overslagsbevilgning</i>	43 688 000	
	74	Tilskudd til prosjekt innen planteforedling og oppformering, <i>kan overføres</i>	14 628 000	
	75	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	1 000 000	
1144		Ressursforvaltning og miljøtiltak i landbruket		
	77	Miljørettet prosjektarbeid m.m., <i>kan overføres</i>	6 097 000	
1147		Reindriftsforvaltningen		
	1	Driftsutgifter	39 042 000	
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 508 000	
	70	Tilskudd til fjellstuer	680 000	
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	9 870 000	
	82	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
1148		Naturskade – erstatninger og sikring		
	70	Tilskudd til sikringstiltak m.m., <i>kan overføres</i>	25 038 000	
	71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	80 000 000	
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket		
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 271 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	38 674 000	
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	50	Fondsavsetninger	910 503 000	
	70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	165 600 000	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	2 089 900 000	
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	6 955 469 000	
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	194 930 000	
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 640 454 000	
1151		Til gjennomføring av reindriftsavtalen		
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	39 800 000	
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	6 200 000	
	75	Kostnadsenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	49 200 000	
	79	Velferdsordninger	1 800 000	
1161		Statskog SF – forvaltningsdrift		
	70	Tilskudd til forvaltningsdrift	14 703 000	
	75	Oppsyn i statsallmenninger	8 023 000	
		Totale utgifter		14 125 919 000
I n n t e k t e r				
4100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Refusjoner m.m.	480 000	
	40	Salg av eiendom	15 550 000	
4112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet		
	30	Husleie, Bioforsk	18 278 000	
4115		Mattilsynet		
	1	Gebyr m.m.	124 631 000	
	2	Driftsinntekter og refusjoner mv.	1 066 000	
4138		Støtte til organisasjoner		
	1	Refusjoner m.m.	2 300 000	
4143		Statens landbruksforvaltning		
	1	Driftsinntekter m.m.	32 644 000	
4147		Reindriftsforvaltningen		
	1	Refusjoner m.m.	33 000	
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	85	Markedsordningen for korn	96 000 000	
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet		
	70	Avgifter i matforvaltningen	548 838 000	
	71	Totalisatoravgift	105 000 000	
	72	Miljøavgift, plantevernmidler	65 000 000	
		Totale inntekter		1 009 820 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2008 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1100 post 1	kap. 4100 post 1
kap. 1115 post 1	kap. 4115 post 2
kap. 1143 post 1	kap. 4143 post 1
kap. 1147 post 1	kap. 4147 post 1

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Store utstyrskjøp og vedlikehold, med et beløp som tilsvarende merinntektene fra salg av eiendom. Ubrukte merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

1147 Reindriftsforvaltningen, post 1 Driftsutgifter, med inntil 0,5 mill. kroner i sammenheng med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2008 kan overskride bevilgningen under kap.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2008 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelsen	Samlet ramme
1148		Naturskade erstatninger og sikring	
	70	Tilskudd til sikringstiltak m.m.	2 mill. kroner
	71	Naturskade, erstatninger	39 mill. kroner

V

Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2008 kan

1. selge innkjøpt og opprinnelig statseiendom for inntil 8 mill. kroner.
2. avhende eiendommen Bioforsk Njøs direkte til Bjørke Eiendom AS til markedstakst.
3. skille ut og avhende tomter til barnehager, skoler og bo- og behandlingssenter ved Kjeller Gård direkte til Skedsmo kommune til markedstakst.

VI

Stortinget ber Regjeringen øke støtten til Dyrevermallsansens med kr 100 000.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 99 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.35.50)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 26, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å heve den såkalte turistkvoten for fisk fra 15 kg til 25 kg.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre ble med 90 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.36.08)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 8–24, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen tilpasse gebyrinntektene til driften av Brønnøysundregistrene ved å innarbeide nivået på gebyrene i tråd med selvfinansieringsprinsippet senest i statsbudsjettet for 2009.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge Regjeringens strategi for den maritime næringen frem for Stortinget som en stortingsmelding.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen å vurdere en utvidelse av den etablerte nettolønnsordningen for sjøfolk med «de tre seilskutene» i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om lovfesting av den gjeldende nettolønnsordning for sjøfolk.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen nedsette en styringsgruppe for forenklingarbeid for næringslivet innen offentlig sektor.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en utvidelse av Argentum-modellen i form av flere fond som omfatter venture-fasen.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede muligheten av etablering av ett eller flere strukturfond etter en fond-i-fond-løsning som forvaltes profesjonelt og som kan bidra når norske bedrifter har behov for økt kapitalstyrke.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en ny konsesjonsrunde for tildeling av konsesjoner for oppdrett av laksefisk i 2008. En slik tildeling bør skje etter loddtrekking, vederlagsfritt, uten føringer om geografisk plassering og struktur i næringen.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen øke «Maksimalt Tillatt Biomasse» (MTB) til 980 tonn pr. konsesjon.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en sjøpatte-dyrmelding.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen snarest fremme forslag om å opprette rekrutteringsordninger som sikrer ungdom en vei inn i fiskerinæringen.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen åpne for økt import av økologisk mat gjennom lavere tollsatser for disse varene.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om oppheving av lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror.»

Forslag nr. 21 lyder

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en avvikling av dagens kvoteordning for melk.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en ordning med omsettelige produksjonskvoter for kumelk som ikke begrenses til kommune, fylke eller regionnivå, men gjøres landsomfattende.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om avvikling av konsesjonsgrenser gitt i medhold av lov om regulering av ervervsmessig husdyrhold.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å oppheve lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven).»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 23 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.36.33)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 7, fra Fremskrittspartiet og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å oppheve forskrift om utførselskvote av fisk og fiskevarer fra sportsfiske.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Venstre ble med 77 mot 29 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.36.52)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 6, fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen avstå fra strukturering for fartøy under 15 meter, inntil det er konsekvensutredet hvordan virkningen av dette vil bli for flåtegruppen, eiere og fiskeriavhengige lokalsamfunn.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 69 mot 37 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.37.16)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 5, fra Fremskrittspartiet og Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å fremme ny sak for Stortinget dersom vaksine mot rånelukt blir godkjent i EU, eller når forskningen har nye konkrete resultater å vise til.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 69 mot 37 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.37.36)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 2–4, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremlegge den bebudede strategien for norsk reiseliv for Stortinget som en stortingsmelding.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen avvikle distriktskvoteordningen.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen videreføre ordningen der forskningsavgiften på sjømat i sin helhet forvaltes av Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond uten at det legges føringer for hvordan midlene benyttes.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 56 mot 49 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.38.01)

Presidenten: Det voteres så over innstillingens forslag til vedtak under rammeområde 9.

Komiteen hadde innstilt:

**A. Rammeområde 9
(Næring)**

I

På statsbudsjettet for 2008 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
900		Nærings- og handelsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	151 223 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	41 500 000	
	23	Forenklingstiltak, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	24 300 000	
	72	Tilskudd til beredskapsordninger	3 000 000	
	73	Tilskudd til Ungt Entreprenørskap, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
901		Styret for det industrielle rettsvern		
	1	Driftsutgifter	185 000 000	
902		Justervesenet		
	1	Driftsutgifter	77 600 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 800 000	
903		Norsk Akkreditering		
	1	Driftsutgifter	21 200 000	
904		Brønnøysundregistrene		
	1	Driftsutgifter	219 200 000	
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen, <i>kan overføres</i>	77 200 000	
905		Norges geologiske undersøkelse		
	1	Driftsutgifter	122 400 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	40 300 000	
906		Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard		
	1	Driftsutgifter	11 600 000	
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
907		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	258 000 000	
	22	Flytteutgifter, <i>kan overføres</i>	18 500 000	
	72	Tilskudd til NO _x -tiltak, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
908		Skipsregistrene		
	1	Driftsutgifter	16 400 000	
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk		
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	1 710 000 000	
912		Bedriftsrettet informasjonsformidling		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 500 000	
	70	Tilskudd	15 000 000	
913		Standardisering		
	70	Tilskudd	26 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
922		Romvirksomhet		
	50	Norsk Romsenter	37 000 000	
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	109 700 000	
	71	Internasjonal romvirksomhet	295 600 000	
	72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	36 600 000	
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	68 500 000	
929		Norsk Designråd		
	70	Tilskudd	25 000 000	
931		Miljøtiltak		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	21 000 000	
934		Internasjonaliseringstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
	73	Støtte ved kapitalvareeksport	42 200 000	
937		Svalbard Reiseliv AS		
	71	Tilskudd	2 000 000	
938		Omstillingstiltak		
	71	Omstillingstilskudd til Sør-Varanger, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 764 000	
953		Kings Bay AS		
	70	Tilskudd	25 000 000	
1550		Konkurransetilsynet		
	1	Driftsutgifter	79 209 000	
	23	Klagenemnda for offentlige anskaffelser	5 000 000	
2421		Innovasjon Norge		
	50	Innovasjon – prosjekter, fond	131 000 000	
	51	Tapsfond, såkornkapitalfond	10 000 000	
	70	Bedriftsutvikling og administrasjon	412 000 000	
	71	Nettverk, profilering og reiseliv – programmer, <i>kan overføres</i>	355 000 000	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres</i>	250 000 000	
	78	Administrasjonsstøtte for distriktsrettede såkornfond	3 600 000	
	79	Maritim utvikling, <i>kan overføres</i>	25 000 000	
		Totale utgifter		5 026 896 000
I n n t e k t e r				
3900		Nærings- og handelsdepartementet		
	2	Ymse inntekter	101 000	
3901		Styret for det industrielle rettsvern		
	1	Patentavgifter	120 000 000	
	2	Varemerkeavgifter	50 000 000	
	3	Mønsteravgifter	3 700 000	
	4	Forskjellige avgifter	3 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	5	Inntekt av informasjonstjenester	8 700 000	
	6	Diverse inntekter	100 000	
3902		Justervesenet		
	1	Justergebyrer	42 500 000	
	3	Kontroll- og godkjenningsgebyr	7 900 000	
	4	Oppdragsinntekter	1 800 000	
3903		Norsk Akkreditering		
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter	17 000 000	
3904		Brønnøysundregistrene		
	1	Gebyrinntekter	410 200 000	
	2	Oppdragsinntekter og andre inntekter	17 000 000	
	3	Inntekter knyttet til forvaltning av Altinn-løsningen	100 000	
3905		Norges geologiske undersøkelse		
	1	Oppdragsinntekter	10 400 000	
	2	Tilskudd til samfinansieringsprosjekter	29 900 000	
3906		Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard		
	1	Leie av bergrettigheter og eiendommer	200 000	
	2	Behandlingsgebyr, bergrettigheter og konsesjoner	2 000 000	
3907		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Gebyrer for skip og offshoreinstallasjoner i NOR	116 800 000	
	2	Maritime personellsertifikater	9 700 000	
	3	Diverse inntekter	4 100 000	
	4	Gebyrer for skip i NIS	35 500 000	
3908		Skipsregistrene		
	1	Gebyrer NOR	10 400 000	
	2	Gebyrer NIS	5 100 000	
3939		Støtte til skipsbygging		
	52	Tilbakeføring fra fond for en begrenset ordning for støtte ved skipskontrakter	14 000 000	
3954		Pensjonsfond for tidligere ansatte ved Sydvaranger ASA		
	70	Tilbakeføring av tilskudd til pensjoner for tidligere ansatte	40 000 000	
3961		Selskaper under NHDs forvaltning		
	70	Garantiprovisjon, Statkraft SF	65 095 000	
4550		Konkurransetilsynet		
	2	Ymse inntekter	201 000	
5325		Innovasjon Norge		
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000 000	
	70	Låne- og garantiprovisjoner	38 300 000	
5612		Renter fra Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S		
	80	Renter	22 500 000	
		Totale inntekter		1 091 797 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2008 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 postene 1 og 21	kap. 3900 post 2
kap. 901 post 1	kap. 3901 postene 1, 2 og 6
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 4
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 904 post 22	kap. 3904 post 3
kap. 905 post 21	kap. 3905 postene 1 og 2
kap. 907 postene 1 og 22	kap. 3907 postene 1 og 3

III

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2008 kan overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2008 kan utgiftsføre utbetalinger knyttet til utfør-

te pålagte miljøtiltak etter virksomheten i Raufoss ASA innenfor gitt garantiramme på 90 mill. kroner uten bevilgning under kap. 960 Raufoss ASA, post 71 Refusjon for miljøtiltak.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2008 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
907		Sjøfartsdirektoratet	
	72	Tilskudd til NOx-tiltak, <i>kan overføres</i>	20 mill. kroner
2421		Innovasjon Norge	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres</i>	100 mill. kroner

2. gi Eksportfinans ASA tilsagn om statlig dekning av framtidig underskudd på avregningskontoen for eksisterende eksportkredittordning, den såkalte 108-ordningen. Fullmakten gjelder for samlede framtidige underskudd som oppstår som følge av tilsagn om lån fram til 31. desember 2008. Fullmakten har som forutsetning at:
  - a. Eksportfinans ASA fram til 31. desember 2008 kan gi tilsagn om lån ved eksport av kapitalvarer og skip til de gunstigste rentevilkår og kredittider som OECD (Arrangement on Officially Supported Export Credits) tillater.
  - b. Eksportfinans ASAs innlånspraksis for ordningen må godkjennes av Nærings- og handelsdepartementet. Nærings- og handelsdepartementet kan for øvrig utarbeide nærmere retningslinjer for ordningen.

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning i forbindelse med kjøp av utredninger og lignende

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2008 kan inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill.

kroner til utredninger o.l. utover gitt bevilgning under kap. 900 Nærings- og handelsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

VII

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2008 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 40 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 220 mill. kroner.

VIII

Dekning av forsikringsstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2008 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 700 000 000 euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet, kapittel III.

2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordning for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

IX

Utlånsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2008 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på inntil 300 mill. kroner.

X

Fullmakter vedrørende Norsk Romsenter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2008 kan gi Norsk Romsenter fullmakt til å:

1. selge andeler i selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler, og kjøpe andeler i nye selskaper.
2. benytte utbytte fra selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler og inntekter fra salg av andeler i slike selskaper til romrelatert virksomhet, herunder kjøp av andeler i nye selskaper.

Komiteen hadde innstilt:

B. Rammeområde 10 (Fiskeri)

I

På statsbudsjettet for 2008 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1000		Fiskeri- og kystdepartementet		
	1	Driftsutgifter	96 581 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 500 000	
	70	Tilskudd diverse formål, <i>kan overføres</i>	500 000	
	71	Tilskudd til kystkultur, <i>kan overføres</i>	5 150 000	
1001		Deltakelse i internasjonale organisasjoner		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	9 215 000	
1030		Fiskeridirektoratet		
	1	Driftsutgifter	305 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 330 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 650 000	
1050		Diverse fiskeriformål		
	71	Sosiale tiltak, <i>kan overføres</i>	2 000 000	
	74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	2 140 000	
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	54 000 000	
	76	Tilskudd til strukturtiltak for kapasitetstilpasning, <i>kan overføres</i>	22 500 000	

XI

Fullmakt til bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2008 kan bortfeste hjemfalte gruveeiendommer til museale formål vederlagsfritt.

XII

Endring i statlige eierposter

Følgende fullmakter gitt av Stortinget til Nærings- og handelsdepartementet, oppheves:

1. fullmakt til å redusere statens eierandel i Cermaq ASA ned mot 34 pst. gjennom salg av aksjer.
2. fullmakt til å redusere statens eierandel i Telenor ASA ned mot 51 pst. gjennom salg av aksjer.

Presidenten: Presidenten antar at Fremskrittspartiet og Høyre ønsker å stemme imot. – Det nikkes.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 69 mot 37 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.38.45)

Presidenten: Det voteses så over innstillingens forslag til vedtak under rammeområde nr. 10.

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	77	Tilskudd til NO _x -reduserende tiltak i fiskeflåten, <i>kan overføres</i>	100 000 000	
	79	Informasjon ressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	1 350 000	
2415	75	Innovasjon Norge, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak Marint verdiskapingsprogram, <i>kan overføres</i>	75 000 000	
		Totale utgifter		687 916 000
I n n t e k t e r				
4000		Fiskeri- og kystdepartementet		
	1	Refusjoner	10 000	
	4	Refusjoner eksterne prosjekter	6 000 000	
4030		Fiskeridirektoratet		
	1	Oppdragsinntekter	10 000	
	2	Salg av registre, diverse tjenester	90 000	
	4	Fangstinntekter overvåkingsprogrammet	10 000	
	5	Gebyr kjøperregistrering	490 000	
	6	Tvangsmulkt oppdrettsvirksomhet	750 000	
	8	Gebyr havbruk	13 830 000	
	9	Innmeldingsgebyr Merkeregisteret	2 200 000	
	12	Saksbehandlingsgebyr fiskeflåten	3 200 000	
	14	Refusjoner	10 000	
	20	Forvaltningssanksjoner i fiskeflåten	10 000	
	22	Inntekter ordningen fiskeforsøk og veiledning	4 330 000	
4050		Diverse fiskeriformål		
	1	Strukturavgift for kapasitetstilpasning i fiskeflåten	11 250 000	
5575		Sektoravgifter under Fiskeri- og kystdepartementet		
	70	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	7 300 000	
	71	Kontrollavgift fiskeflåten	22 350 000	
	72	Årsavgift havnesikkerhet	14 080 000	
	73	Årsavgift Merkeregisteret	9 550 000	
		Totale inntekter		95 470 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2008 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1000 post 21	kap. 4000 post 4
kap. 1030 post 21	kap. 4030 post 22
kap. 1050 post 76	kap. 4050 post 1

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2008 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1050		Diverse fiskeriformål	
	76	Tilskudd til strukturtiltak for kapasitetstilpasning	6 mill. kroner
	77	Tilskudd til NO _x -reduserende tiltak i fiskeflåten	100 mill. kroner

IV

Strukturavgift

Stortinget samtykker i at strukturavgiften på første-håndsomsetning av fisk i 2008 settes til 0,18 pst. av første-håndsverdi av landet fisk i 1. halvår 2008.

Presidenten: Presidenten antar at Fremskrittspartiet og Høyre også her ønsker å stemme imot. – Det nikkes.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 69 mot 37 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 21.39.43)

Presidenten: Det voteses så over innstillingens forslag til vedtak under rammeområde 11.

Komiteen hadde innstilt:

**C. Rammeområde 11
(Landbruk)**

I

På statsbudsjettet for 2008 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Driftsutgifter	119 815 000	
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 760 000	
	50	Store utstyrskjøp og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	247 000	
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet		
	50	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Veterinærinstituttet	79 071 000	
	51	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Bioforsk	58 743 000	
	52	Støtte til fagsentrene, Bioforsk	18 083 000	
1115		Mattilsynet		
	1	Driftsutgifter	1 052 537 000	
	22	Reguleringspremie til kommunale og fylkes kommunale pensjonskasser	10 000 000	
	23	Særskilte prosjekt	15 000 000	
	70	Tilskudd til veterinær beredskap	7 500 000	
	71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 083 000	
1138		Støtte til organisasjoner m.m.		
	70	Støtte til organisasjoner, <i>kan overføres</i>	20 447 000	
	71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	6 843 000	
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer		
	70	Tilskudd til miljø- og ressurstiltak, <i>kan overføres</i>	15 170 000	
	71	Tilskudd til genressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	17 685 000	
1141		Kunnskapsutvikling m.m. innen miljø- og næringstiltak i landbruket		
	50	Næringsøkonomisk dokumentasjon og analyse	22 697 000	
	52	Kunnskapsutvikling og kunnskapsformidling om arealressurser, skog og landskap	82 890 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1143		Statens landbruksforvaltning		
	1	Driftsutgifter	160 708 000	
	60	Tilskudd til veterinærdekning	101 910 000	
	70	Tilskudd til beredskap i kornsektoren, <i>kan overføres</i>	350 000	
	72	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	302 000	
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. ved tiltak mot dyre- og plantesykdommer, <i>overslagsbevilgning</i>	43 688 000	
	74	Tilskudd til prosjekt innen planteforedling og oppformering, <i>kan overføres</i>	14 628 000	
	75	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	1 000 000	
1144		Ressursforvaltning og miljøtiltak i landbruket		
	77	Miljørettet prosjektarbeid m.m., <i>kan overføres</i>	6 097 000	
1147		Reindriftsforvaltningen		
	1	Driftsutgifter	39 042 000	
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 508 000	
	70	Tilskudd til fjellstuer	680 000	
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	9 870 000	
	82	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
1148		Naturskade – erstatninger og sikring		
	70	Tilskudd til sikringstiltak m.m., <i>kan overføres</i>	9 038 000	
	71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	80 000 000	
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket		
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 271 000	
	71	Tilskudd til verdiskapningstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	38 674 000	
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	50	Fondsavsetninger	910 503 000	
	70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	165 600 000	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	2 089 900 000	
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	6 955 469 000	
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	194 930 000	
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 640 454 000	
1151		Til gjennomføring av reindriftsavtalen		
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	39 800 000	
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	6 200 000	
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	49 200 000	
	79	Velferdsordninger	1 800 000	
1161		Statskog SF – forvaltningsdrift		
	70	Tilskudd til forvaltningsdrift	14 703 000	
	75	Oppsyn i statsallmenninger	8 023 000	
		Totale utgifter		14 125 919 000
I n n t e k t e r				
4100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Refusjoner m.m.	480 000	
	40	Salg av eiendom	15 550 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
4112	30	Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet Husleie, Bioforsk	18 278 000	
4115	1	Mattilsynet Gebyr m.m.	124 631 000	
	2	Driftsinntekter og refusjoner mv.	1 066 000	
4138	1	Støtte til organisasjoner Refusjoner m.m.	2 300 000	
4143	1	Statens landbruksforvaltning Driftsinntekter m.m.	32 644 000	
4147	1	Reindriftsforvaltningen Refusjoner m.m.	33 000	
4150	85	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. Markedsordningen for korn	96 000 000	
5576	70	Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet Avgifter i matforvaltningen	548 838 000	
	71	Totalisatoravgift	105 000 000	
	72	Miljøavgift, plantevernmidler	65 000 000	
		Totale inntekter		1 009 820 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2008 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1100 post 1	kap. 4100 post 1
kap. 1115 post 1	kap. 4115 post 2
kap. 1143 post 1	kap. 4143 post 1
kap. 1147 post 1	kap. 4147 post 1

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Store utstyrsjøp og vedlikehold, med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom. Ubrukte merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

1147 Reindriftsforvaltningen, post 1 Driftsutgifter, med inntil 0,5 mill. kroner i sammenheng med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

IV

Tilsagnsfullmakter

III
Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein
Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2008 kan overskride bevilgningen under kap.

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2008 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148	70	Naturskade erstatninger og sikring Tilskudd til sikringstiltak m.m.	2 mill. kroner
	71	Naturskade, erstatninger	39 mill. kroner

V

Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2008 kan

1. selge innkjøpt og opprinnelig statseiendom for inntil 8 mill. kroner.
2. avhende eiendommen Bioforsk Njøs direkte til Bjørke Eiendom AS til markedstakst.
3. skille ut og avhende tomter til barnehager, skoler og bo- og behandlingssenter ved Kjeller Gård direkte til Skedsmo kommune til markedstakst.

VI

Stortinget ber Regjeringen øke støtten til Dyrevernalliansen med kr 100 000.

Presidenten: Samtlige romertall under området er rammeavhengige og skal i utgangspunktet tas i en samlet votering, men på grunn av den litt spesielle tilblivelsen for romertall VI, og siden vi hadde en aldri så liten tildragelse på tilsvarende i salen i fjor, vil presidenten foreslå at vi fraviker hovedregelen og foretar separat votering over romertall VI.

Det anses vedtatt.

Presidenten antar at Fremskrittspartiet og Høyre ønsker å stemme imot innstillingens forslag til vedtak under rammeområde 11, med unntak av romertall VI.

V o t e r i n g :

1. Komiteens innstilling til I–V ble bifalt med 69 mot 37 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 21.40.58)
2. Komiteens innstilling til VI ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Øyvind Korsberg satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statens eierskap i Aker Holding sørge for et nedsalg på kr 4 950 000 000 i andre børsnoterte selskaper som staten eier.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 81 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.41.40)

Komiteen hadde innstilt:

I

Nærings- og handelsdepartementet gis fullmakt til å kjøpe 30 prosent av aksjene i Aker Holding AS på i hovedsak de vilkår som er gjengitt i St.prp. nr. 88 (2006-2007) og Innst. S. nr. 54 (2007-2008).

II

I statsbudsjettet for 2007 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r			
950		Forvaltning av statlig eierskap	
	96 (ny)	Aksjer, bevilges med	4 950 000 000

Presidenten: Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har varslet at de ønsker å stemme imot.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstilt:

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 79 mot 27 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.42.11)

I

I statsbudsjettet for 2007 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r			
1100		Landbruks- og matdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	1 950 000
		fra kr 118 926 000 til kr 120 876 000	
1115		Mattilsynet:	
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	3 600 000
		fra kr 1 067 168 000 til kr 1 070 768 000	
	22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser, n e d s e t t e s med	5 000 000
		fra kr 20 000 000 til kr 15 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	70	Tilskudd til veterinær beredskap, f o r h ø y e s med ..... fra kr 88 600 000 til kr 88 700 000	100 000
	71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i> , f o r h ø y e s med ..... fra kr 1 038 000 til kr 2 038 000	1 000 000
1137		Forskning og utvikling:	
	50	Forskningsaktivitet, n e d s e t t e s med ..... fra kr 151 266 000 til kr 151 016 000	250 000
1138		Støtte til organisasjoner m.m.:	
	71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med ..... fra kr 4 043 000 til kr 3 743 000	300 000
1148		Naturskade – erstatninger og sikring:	
	71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i> , f o r h ø y e s med ..... fra kr 70 000 000 til kr 85 000 000	15 000 000
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket:	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med ..... fra kr 37 674 000 til kr 37 574 000	100 000
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , n e d s e t t e s med ..... fra kr 2 082 416 000 til kr 2 030 000 000	52 416 000
I n n t e k t e r			
4115		Mattilsynet:	
	2	Driftsinntekter og refusjoner mv., f o r h ø y e s med ..... fra kr 1 038 000 til kr 5 538 000	4 500 000
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:	
	85	Markedsordningen for korn, n e d s e t t e s med ..... fra kr 113 000 000 til kr 85 000 000	28 000 000
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet	
	70	Avgifter i matforvaltningen, f o r h ø y e s med ..... fra kr 540 800 000 til kr 547 800 000	7 000 000
	71	Totalisatoravgift, f o r h ø y e s med ..... fra kr 100 000 000 til kr 107 000 000	7 000 000
	72	Miljøavgift, plantevernmiddel, n e d s e t t e s med ..... fra 75 000 000 til kr 68 000 000	7 000 000
5651		Aksjer i selskap under Landbruks- og matdepartementet	
	85	Utbytte, f o r h ø y e s med ..... fra kr 750 000 til kr 1 606 000	856 000

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2007 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Benevnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade erstatninger og sikring	
	71	Naturskade, erstatninger	74 mill. kroner

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 5. desember 2007:

«Stortinget ber Regjeringen å videreføre dagens organisering av veterinærtjenester.»

V o t e r i n g :

Votering i sak nr. 5

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 81 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.42.57)

Komiteen hadde innstilt:

I statsbudsjettet for 2007 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r			
900		Nærings- og handelsdepartementet	
	70	Tilskot til internasjonale organisasjonar, b l i r r e d u s e r t med ..... frå kr 23 050 000 til kr 20 550 000	2 500 000
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk	
	73	Tilskot til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsløyving</i> , b l i r a u k a med ..... frå kr 1 480 000 til kr 1 580 000	100 000 000
922		Romverksemd	
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA), b l i r a u k a med ..... frå kr 105 400 000 til kr 108 000 000	2 600 000
	71	Internasjonal romverksemd, b l i r r e d u s e r t med ..... frå kr 294 000 000 til kr 261 400 000	32 600 000
950		Forvaltning av statleg eigarskap	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast</i> , b l i r a u k a med ..... frå kr 11 500 000 til kr 22 300 000	10 800 000
960	(nytt)	Raufoss ASA	
	71	Refusjon for miljøtiltak, b l i r l ø y v d med ..... frå kr 20 000 000 til kr 20 000 000	20 000 000
2421		Innovasjon Norge	
	90	Lån frå statskassa til utlånsverksemd, <i>overslagsløyving</i> , b l i r a u k a med ..... frå kr 33 200 000 000 til kr 38 600 000 000	5 400 000 000
I n n t e k t e r			
3950		Forvaltning av statleg eigarskap	
	96	Sal av aksjar, b l i r a u k a med ..... frå kr 3 261 000 000 til kr 3 279 100 000	18 100 000
5325		Innovasjon Norge	
	90	Avdrag på utestående fordringar, b l i r a u k a med ..... frå kr 33 400 000 000 til kr 39 000 000 000	5 600 000 000
5612	(nytt)	Renter frå Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S	
	80	Renter, b l i r l ø y v d med ..... frå kr 11 460 000 til kr 11 460 000	11 460 000
5625		Renter og utbyte frå Innovasjon Norge	
	80	Renter på lån frå statskassa, b l i r r e d u s e r t med ..... frå kr 417 000 000 til kr 376 000 000	41 000 000
5656		Aksjar i selskap under NHD si forvaltning	
	85	Utbyte, b l i r a u k a med ..... frå kr 13 619 600 000 til kr 13 627 000 000	7 400 000

V o t e r i n g :

Votering i sak nr. 6

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Komiteen hadde innstilt:

I statsbudsjettet for 2007 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r			
1550		Konkurransetilsynet	
	23	Klagenemnda for offentlige anskaffelser, f o r h ø y e s med ..... fra kr 5 000 000 til kr 6 200 000	1 200 000

Votering:

Votering i sak nr. 7

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Komiteen hadde innstilt:

I statsbudsjettet for 2007 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r			
2426		SIVA SF	
	90	Lån, <i>overslagsløyving</i> , b l i r a u k a med ..... frå kr 300 000 000 til kr 360 000 000	60 000 000
5326		SIVA SF	
	70	Låne- og garantiprovisjonar, b l i r r e d u s e r t med ..... frå kr 7 000 000 til kr 2 800 000	4 200 000
	90	Avdrag på utestående fordringar, b l i r a u k a med ..... frå kr 300 000 000 til kr 480 000 000	180 000 000
5613		Renter frå SIVA SF	
	80	Renter, b l i r a u k a med ..... frå 39 700 000 til kr 54 400 000	14 700 000

Votering:

Votering i sak nr. 8

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Komiteen hadde innstilt:

I statsbudsjettet for 2007 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r			
1500		Fornyings- og administrasjonsdepartementet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , r e d u s e r e s med ..... fra kr 112 840 000 til kr 111 640 000	1 200 000
1506		Norge.no	
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med ..... fra kr 22 562 000 til kr 24 662 000	2 100 000
	21	Minside, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med ..... fra kr 13 000 000 til kr 17 600 000	4 600 000
1522		Departementenes Servicesenter	
	22	Fellesutgifter for R-kvartalet, r e d u s e r e s med ..... fra kr 73 939 000 til kr 69 339 000	4 600 000
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , r e d u s e r e s med ..... fra kr 8 051 285 000 til kr 7 629 000 000	422 285 000
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i> , r e d u s e r e s med ..... fra kr 89 549 000 til kr 85 000 000	4 549 000
1544		Boliglån for statsansatte	
	90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i> , r e d u s e r e s med ..... fra kr 2 900 000 000 til kr 2 600 000 000	300 000 000
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	
	33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med ..... fra kr 1 350 300 000 til kr 1 570 800 000	220 450 000
1582		Utvikling av Fornebuområdet	
	30	Investeringer Fornebu, <i>kan overføres</i> , r e d u s e r e s med ..... fra kr 56 000 000 til kr 44 000 000	12 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
2445		Statsbygg	
	32	Igangsetting av kurantprosjekter, <i>kan overføres, reduseres med</i> ..... fra kr 130 500 000 til kr 10 500 000	120 000 000
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres, reduseres med</i> .. fra kr 403 800 000 til kr 298 800 000	105 000 000
	34	Videreføring av kurantprosjekter, <i>kan overføres, reduseres med</i> ..... fra kr 730 300 000 til kr 490 300 000	240 000 000
I n n t e k t e r			
4506		Norge.no	
	2	Ymse inntekter, <i>b e v i l g e s med</i>	6 700 000
4520		Statskonsult	
	96	Aksjepost i Statskonsult AS, <i>b e v i l g e s med</i>	47 100 000
4546		Yrkesskadeforsikring	
	1	Premieinntekter, <i>reduseres med</i> ..... fra kr 135 000 000 til kr 127 000 000	8 000 000
5445		Statsbygg	
	30	Salg av eiendom, <i>reduseres med</i> ..... fra kr 455 555 000 til kr 114 955 000	340 600 000
	39	Avsetning til investeringsformål, <i>f o r h ø y e s med</i> ..... fra kr 880 000 000 til kr 900 850 000	20 850 000
5446		Salg av eiendom, Fornebu	
	40	Salgsinntekter, Fornebu, <i>f o r h ø y e s med</i> ..... fra kr 7 400 000 til kr 86 400 000	79 000 000
5607		Renter av boliglånsordningen for statsansatte	
	80	Renter, <i>f o r h ø y e s med</i> ..... fra kr 547 000 000 til kr 630 000 000	83 000 000

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 9

Komiteen hadde innstilt:

St.meld. nr. 5 (2007-2008) – om Datatilsynets og Personvernemndas årsmeldingar for 2006 – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 10

Komiteen hadde innstilt:

I
I statsbudsjettet for 2007 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r			
580		Bustønad	
	70	Bustønad, <i>overslagsløyving, blir auka med</i> ..... frå kr 2 321 500 000 til kr 2 352 500 000	31 000 000
587		Statens bygningstekniske etat	
	1	Driftsutgifter, <i>blir auka med</i> ..... frå kr 38 767 800 til kr 43 467 800	4 700 000
2412		Den norske stats husbank	
	72	Rentestønad, <i>blir auka med</i> ..... frå kr 20 000 000 til kr 21 000 000	1 000 000
	90	Lån til Husbanken, <i>overslagsløyving, blir redusert med</i> ..... frå kr 11 088 000 000 til kr 10 413 000 000	675 000 000
I n n t e k t e r			
3571		Tilbakeføring av forskot	
(NY)	90	Tilbakeføring av forskot, <i>blir løyvd med</i>	27 209 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
3587		Statens bygningstekniske etat	
	4	Gebyr, sentral godkjenning verksemd, b l i r a u k a med ..... frå kr 15 155 000 til kr 19 855 000	4 700 000
5312		Den norske stats husbank	
	90	Avdrag, b l i r a u k a med ..... frå kr 9 310 000 000 til kr 9 311 000 000	1 000 000
5615		Renter fra Den norske stats husbank	
	80	Renter, b l i r r e d u s e r t med ..... frå kr 4 073 000 000 til kr 4 036 500 000	36 500 000

II

Tillegg av stikkord

Stortinget samtykkjer i at løyvinga under kap. 581 Bustad- og bumiljøtiltak, post 21 Kunnskapsutvikling og -formidling får lagt til stikkordet «kan overførast».

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 11

Presidenten: Under debatten har Bent Høie satt fram et forslag på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Kap. 691 Utlendingsnemnda, post 221 Særskilde driftsutgifter, nemndbehandling, tilføyes betegnelsen «kan overførast».»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 78 mot 28 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 21.45.20)

Komiteen hadde innstilt:

I statsbudsjettet for 2007 blir det gjort følgjande endringar:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r			
650		Integrerings- og mangfaldsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, b l i r r e d u s e r t med ..... frå kr 87 535 000 til kr 86 735 000	800 000
651		Busetting av flyktningar og tiltak for innvandrara	
	21	Særskilde driftsutgifter, kunnskapsutvikling, integrering og mangfald, <i>kan overførast</i> , b l i r a u k a med ..... frå kr 39 200 000 til kr 40 800 000	1 600 000
	60	Integreringstilskot, <i>kan overførast</i> , b l i r r e d u s e r t med ..... frå kr 2 826 400 000 til kr 2 679 400 000	147 000 000
	61	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for vaksne innvandrara, b l i r r e d u s e r t med ..... frå kr 1 265 100 000 til kr 1 213 200 000	51 900 000
683		Ressurssenter for natur- og reindriftstenester	
	1	Driftsutgifter, <i>kan overførast</i> , b l i r r e d u s e r t med ..... frå kr 1 000 000 til kr 125 000	875 000
690		Utlendingsdirektoratet	
	21	Særskilde driftsutgifter, statlige mottak, b l i r a u k a med ..... frå kr 780 400 000 til kr 810 400 000	30 000 000
	22	Særskilde driftsutgifter, tolk og oversetting, b l i r a u k a med ..... frå kr 24 500 000 til kr 26 500 000	2 000 000
I n n t e k t e r			
3651		Busetting av flyktningar og tiltak for innvandrara	
	2	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjende utgifter, b l i r r e d u s e r t med ..... frå kr 36 300 000 til kr 32 700 000	3 600 000
3680		Sametinget	
	51	Avkastning av samefolkets fond, b l i r a u k a med ..... frå kr 4 650 000 til kr 4 700 000	50 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
3690	4	Utlendingsdirektoratet Statlige mottak, ODA-godkjende utgifter, b l i r a u k a med ..... frå kr 280 900 000 til kr 291 700 000	10 800 000

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

691	21	Utlendingsnemnda Særskilde driftsutgifter, nemndbehandling, b l i r r e d u s e r t med ..... frå kr 13 200 000 til kr 8 460 000	4 740 000
-----	----	--	-----------

Presidenten: Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har varslet at de vil gå imot.

– tiltak for å få flere deltakere i norskopplæringen til å gå opp til avsluttende prøve i norsk og bestå prøven.»

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 76 mot 28 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 21.46.16)

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre ble med 91 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 21.47.40)

Votering i sak nr. 12

Presidenten: Under debatten er det satt fram 28 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–4, fra Åge Starheim på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 5, fra Åge Starheim på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre
- forslagene nr. 6–8, fra Åge Starheim på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
- forslagene nr. 9–13, fra Bent Høie på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 14–22, fra Åge Starheim på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 23–25, fra Bent Høie på vegne av Høyre og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 26, fra Bent Høie på vegne av Høyre og Venstre
- forslagene nr. 27 og 28, fra Bent Høie på vegne av Høyre

Det voteres først over forslagene nr. 27 og 28, fra Høyre. Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen forsterke og videreføre strategien «På vei til egen bolig» frem til etter at evalueringen er gjennomført og ny strategi etablert.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak for Stortinget om resultatene av evalueringen av introduksjonsordningen høsten 2007. I den forbindelse ber Stortinget Regjeringen også komme med forslag til tiltak innenfor følgende områder:

- aktive informasjons- og motivasjonstiltak for å få flere arbeidsinnvandrere til å delta i norskopplæringen så snart som mulig etter at de er kommet til landet.

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 26, fra Høyre og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med kommuneproposisjonen for 2008 komme med en opptrappingsplan for å sikre at egne skatteinntekter utgjør minst 50 pst. av kommunenes inntekter igjen.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre og Venstre ble med 86 mot 20 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 21.48.01)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 23–25, fra Høyre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett med midler til gratis barnehagetilbud der både mor og far deltar i introduksjonsordningen eller er i arbeid/under utdanning.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjennomgå lovverket for å klargjøre hvem som skal definere når det er behov for tolk, om det er fagpersonen eller pasienten/klienten eller begge. Stortinget ber også Regjeringen avklare hvem som har ansvaret for å betale tolk når flere instanser er involvert.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen sak om tolketjenesten, der det blant annet må fremgå hvilke tiltak som vil bli iverksatt for å unngå at barn brukes som foreldrenes tolker.»
Venstre har varslet at de vil støtte forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 79 mot 27 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 21.48.34)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 14–22, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme en sak om at statlige tjenesteleverandører som leverer tjenester til departementene, skal gjøre dette til selvkost.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede bruk av tomme militæranlegg til fengselsformål.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett for 2008 med et opplegg som halverer antall kvoteflyktninger som får komme til Norge, samtidig som ordningen med mottak av kvoteflyktninger avvikes på sikt.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at kvoteflyktningene som får komme til Norge i 2008, er burmesiske flyktninger.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen oppløse det statsfinansierte Romanifondet og tilbakeføre pengene uavkortet til givene.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen oppløse det statsfinansierte Samefolkets fond og tilbakeføre pengene uavkortet til givene.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen nedlegge Kompetansesenteret for urfolks rettigheter.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremlegge for Stortinget spørsmålet om fornyelse/videreføring eller oppsigelse av konvensjoner og traktater, innen de nødvendige respektive frister som gjelder, slik at Stortinget aktivt kan ta stilling til spørsmålet om konvensjonene skal sies opp eller videreføres. Hvor det er mulig å si opp traktater eller konvensjoner, uten at noen bestemte tidsfrister er angitt, gis det en melding til Stortinget i løpet av hver stortingsperiode om disse traktater og konvensjoner.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak for Stortinget om nedleggelse av Utlendingsnemnda, der ansvaret for klagebehandlingen overføres til Arbeids- og inkluderingsdepartementet.»

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at det var avgitt 82 stemmer mot og 24 stemmer for forslagene fra Fremskrittspartiet.

(Voteringsutskrift kl. 21.49.02)

Ragnhild Aarflot Kalland (Sp) (frå salen): President! Eg stemde feil. Eg stemde for, men skulle ha stemt imot.

Presidenten: De riktige stemmetallene blir da 83 stemmer mot og 23 stemmer for forslagene fra Fremskrittspartiet, og dermed er forslagene forkastet.

Det votes da over forslagene nr. 9–13, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag i Revidert nasjonalbudsjett 2008 om å fjerne finansieringskravet og funksjonskravet for boliger i bostøtteordningen for husstander med mottaker av attførings- eller rehabiliteringspenger, yrkesskadeerstatning, grunn- eller hjelpestønad, tidsbegrenset uførepensjon, eller person som har sosial stønad som eneste inntekt.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett for 2008 med konkrete forslag om å utvide personkretsen som kan få bostøtte, basert på inntektsnivå.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 om å utvide ordningen med høyt boutgiftstak til fem nye kommuner som har høyt press i boligmarkedet.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med en sak der retten til norskopplæring i introduksjonsordningen utvides til å gjelde 500 timer.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak hvor saksbehandlingsrutinene i UDI/UNE og muligheter for effektiviseringstiltak som kan settes i verk for å få antall ubehandlede saker ned på et akseptabelt nivå, gjennomgås.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 78 mot 28 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.49.54)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 6–8, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen starte opp igjen samarbeidsprosjektet «Fremtidens kommunestruktur» med Kommunenes Sentralforbund. Erfaringene fra prosjektet må brukes til å igangsette konkrete forslag til virkemidler som motiverer til en ny prosess for frivillige endringer i kommunestrukturen.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med kommuneproposisjonen for 2008 legge til grunn et selskapskattøre på 4,25 pst.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede hvorvidt kommunene holder seg til selvkostprinsippet for byggesaksgebyrer.»

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at det var avgitt 67 stemmer mot og 39 stemmer for forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre.

(Voteringsutskrift kl. 21.50.20)

Tore Hagebakken (A) (fra salen): President! Inger S. Enger og jeg stemte feil. Vi er imot, men stemte for.

Presidenten: De riktige stemmetallene blir da 69 stemmer mot og 37 stemmer for forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre, og dermed er forslagene forkastet.

Det votes over forslag nr. 5, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre. Forslaget lyder:

«Tidligere «Statskonsult» skilles ut som eget selskap og selges.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 63 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.51.10)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1–4, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i løpet av våren 2008 komme tilbake til Stortinget med en strategi for modernisering av offentlig sektor som inneholder konkrete tidsfestede og målbare kriterier for om arbeidet lykkes.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om å sette Slottsplassen i stand gjennom for eksempel steinlegging.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen følge utviklingen i strømprisen nøye, og dersom en unormal situasjon igjen oppstår på elektrisitetsmarkedet, bes Regjeringen vurdere å bruke bostøtte for å avhjelpe situasjonen for de mest vanskeligstilte.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen nedlegge Husleietvistutvalget.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 56 mot 50 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.51.36)

Komiteen hadde innstilt:

A. Rammeområde 1 (Statsforvaltning)

I

På statsbudsjettet for 2008 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	U t g i f t e r	Kroner	Kroner
20		Statsministerens kontor			
	1	Driftsutgifter		71 350 000	
21		Statsrådet			
	1	Driftsutgifter		128 644 000	
24		Regjeringsadvokaten			
	1	Driftsutgifter		46 800 000	
	21	Spesielle driftsutgifter		13 000 000	
1500		Fornyings- og administrasjonsdepartementet			
	1	Driftsutgifter		154 232 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>		111 867 000	
	22	Forskning, <i>kan overføres</i>		10 000 000	
1503		Midler til opplæring og utvikling av tillitsvalgte			
	70	Tilskudd		91 219 000	
	71	Bidrag fra arbeidstakerne		24 129 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1510		Fylkesmannsembetene		
	1	Driftsutgifter	1 098 108 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	15 398 000	
1521		Direktoratet for forvaltning og IKT		
	1	Driftsutgifter	90 660 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	9 283 000	
	22	Min Side, <i>kan overføres</i>	13 000 000	
1522		Departementenes Servicesenter		
	1	Driftsutgifter	318 840 000	
	22	Fellesutgifter for R-kvartalet	77 119 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	40 288 000	
1523		Tilskudd til kompetanseutvikling		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
1530		Tilskudd til de politiske partier		
	1	Driftsutgifter	960 000	
	70	Tilskudd til de politiske partiers sentrale organisasjoner	211 200 000	
	71	Tilskudd til de politiske partiers kommunale organisasjoner	27 457 000	
	73	Tilskudd til de politiske partiers fylkesorganisasjoner	59 970 000	
	75	Tilskudd til partienes fylkesungdomsorganisasjoner	17 047 000	
	76	Tilskudd til de politiske partiers sentrale ungdomsorganisasjoner	6 369 000	
1541		Pensjoner av statskassen		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	23 800 000	
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	8 794 000 000	
	22	Sluttoppgjør, <i>overslagsbevilgning</i>	545 000 000	
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	104 000 000	
1543		Arbeidsgiveravgift til folketrygden		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	843 000 000	
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	9 000 000	
1546		Yrkesskedeforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	85 000 000	
1547		Gruppelivsforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	84 000 000	
1570		Datatilsynet		
	1	Driftsutgifter	26 443 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1571		Personvernemnda		
	1	Driftsutgifter	1 600 000	
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen		
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	15 316 000	
	31	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
	33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	1 443 600 000	
	36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	12 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	75 700 000	
1581		Eiendommer til kongelige formål		
	1	Driftsutgifter	21 224 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	38 233 000	
1582		Utvikling av Fornebuområdet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
	30	Investeringer, Fornebu, <i>kan overføres</i>	43 500 000	
2445		Statsbygg		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-2 719 876 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	966 976 000	
		3 Avskrivninger	397 399 000	
		4 Renter av statens kapital	51 327 000	
		5 Til investeringsformål	900 000 000	
		6 Til reguleringsfondet	-43 248 000	-447 422 000
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	54 971 000	
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	70 000 000	
	32	Igangsetting av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i>	38 000 000	
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	280 000 000	
	34	Videreføring av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i>	909 800 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	89 068 000	
	49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>	99 987 000	
2470		Statens Pensjonskasse		
	24	Driftsresultat		
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-388 253 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	314 498 000	
		3 Avskrivninger	37 800 000	
		5 Til investeringsformål	17 059 000	-18 896 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	50 361 000	
		Totale utgifter		15 964 225 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
I n n t e k t e r				
3024		Regjeringsadvokaten		
	1	Erstatning for utgifter i rettsaker	6 800 000	
	3	Oppdrag	500 000	
4510		Fylkesmannsembetene		
	1	Inntekter ved oppdrag	2 360 000	
	2	Ymse inntekter	13 001 000	
4521		Direktoratet for forvaltning og IKT		
	1	Salg av informasjonstjenester	22 000	
	2	Andre inntekter	5 000 000	
4522		Departementenes Servicesenter		
	2	Diverse inntekter	2 469 000	
	6	Brukerfinansierte tjenester	131 701 000	
	7	Parkeringsinntekter	1 414 000	
4546		Yrkesskadeforsikring		
	1	Premieinntekter	116 000 000	
4547		Gruppelivsforsikring		
	1	Premieinntekter	43 000 000	
4581		Eiendommer til kongelige formål		
	1	Ymse inntekter	125 000	
5445		Statsbygg		
	39	Avsetning til investeringsformål	900 000 000	
5470		Statens Pensjonskasse		
	30	Avsetning til investeringsformål	17 059 000	
5607		Renter av boliglånsordningen for statsansatte		
	80	Renter	772 000 000	
		Totale inntekter		2 011 451 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2008 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1510 post 21	kap. 4510 postene 1 og 2
kap. 1521 post 1	kap. 4521 postene 1 og 2
kap. 1522 post 1	kap. 4522 postene 2 og 6

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2008 kan overskride bevilgningen under kap. 2470 Statens Pensjonskasse, post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, med inntil 10 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.

IV

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at:

1. Det enkelte departement som et ledd i ordningen med bonus og rabatter, i 2008 kan nettoføre som utgiftsreduksjon på vedkommende utgiftspost tilbakebetalt bonus og rabatt, også om tilbakebetalingen refererer seg til kjøp i tidligere år.

2. Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2008 kan nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1510 Fylkesmannsembetene, post 21 Spesielle driftsutgifter, refusjoner av utgifter til fellestjenester der Fylkesmannen samordner utgiftene.

V

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2008 kan:

1. Overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30-49, med inntil 175 mill. kroner, mot dekning i reguleringsfondet.
2. Overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30-49, med beløp som tilsvarer inntekter fra salg av eiendommer, samt medregne ubenyttede inntekter fra salg av eiendom ved beregning av overført beløp.

VI

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2008 kan omdisponere:

1. Under kap. 1580 Byggeprosjekt utenfor husleieordningen, mellom postene 30 til 45.
2. Under kap. 1581 Eiendommer til kongelige formål, mellom postene 1, 30 og 45.
3. Under kap. 1582 Utvikling av Fornebuområdet, fra post 21 til post 30.
4. Under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30 til 49.

VII

Fullmakt til å gjennomføre investeringsprosjekter innenfor de angitte kostnadsrammer

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2008 kan gjennomføre byggeprosjekter og andre investeringsprosjekter, herunder forpliktete staten innenfor de angitte kostnadsrammene under følgende kapitler og poster:

Kap.	Post	Betegnelse
1580		Byggeprosjekt utenfor husleieordningen
	31	Igangsetting av byggeprosjekt
	33	Videreføring av byggeprosjekt
	45	Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold
1581		Eiendommer til kongelige formål
	30	Ekstraordinært vedlikehold, Bygdø Kongsgård
1582		Utvikling av Fornebuområdet
	30	Investeringer, Fornebu
2445		Statsbygg
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekt
	32	Igangsetting av kurantprosjekt
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekt
	34	Videreføring av kurantprosjekt

VIII

Fullmakt til å sette i gang byggeprosjekter uten fremleggelse av egen kostnadsramme – kurantordningen

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2008 kan igangsette nye byggeprosjekter innenfor husleieordningen under kap. 2445 post 32 uten framlegg av kostnadsramme for det enkelte prosjekt for Stortinget, på følgende vilkår:

1. Brukerdepartementet/leietaker har nødvendige husleiemidler innenfor gjeldende budsjettammer.
2. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar utover gitte bevilgninger overstiger ikke 1 500 mill. kroner.

IX

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2008 kan:
  - a) Godskrive det enkelte bygge- og eiendomsprosjekt med innbetalt dagmulkt, konvensjonalbot og

erstatning for misligholdt entrepriser, ved at innbetalingen blir postert i statsregnskapet på vedkommende investeringspost som en utgiftsreduksjon.

- b) Godkjenne salg, makeskifte og bortfeste av statens eiendom på Vestbanetomta i Oslo.
- c) Godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom forvaltet av Statsbygg eller av andre statlige virksomheter som ikke har egen salgsfullmakt, for inntil 500 mill. kroner totalt i budsjettåret.
- d) Godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet for inntil 150 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle, og for inntil 300 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49 Kjøp av eiendom.
- e) Overdra statlige spesialskoleeiendommer til underpris eller vederlagsfritt til kommuner og fylkeskommuner, dersom ansvaret for skoledriften overtas av kommunen eller fylkeskommunen.
- f) Foreta bortfeste, salg og makeskifte av eiendommer som er nødvendig ved disponering av statens eiendommer på Fornebu for inntil 500 mill. kroner.

- g) Korrigere Statsbyggs balanse i de tilfeller prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg overføres til andre budsjettkapittel eller prosjektene ikke realiseres.
- h) Avhende statlig fast eiendom til barnehageformål direkte til kommuner til markedstakst.
2. Kongen i 2008 kan avhende statlig eiendom til lavere pris enn markedspris der særlige hensyn tilsier det.

X

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2008 kan overskride bevilgningen på kap. 21 Statsrådet, post 1 Driftsutgifter, for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for statsministeren og regjeringens øvrige medlemmer.

**B. Rammeområde 6
(Innvandring, regional utvikling og bolig)**

I

På statsbudsjettet for 2008 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
500		Kommunal- og regionaldepartementet		
	1	Driftsutgifter	133 160 000	
	21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag, <i>kan overføres</i>	8 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 000 000	
	50	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	11 500 000	
502		Valgutgifter		
	1	Driftsutgifter	3 900 000	
551		Regional utvikling og nyskaping		
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	1 231 850 000	
	61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, <i>kan overføres</i>	663 750 000	
	64	Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune	67 129 000	
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling		
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon, mv., <i>kan overføres</i>	11 000 000	
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling, <i>kan overføres</i>	384 500 000	
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling		
	1	Driftsutgifter	16 000 000	
580		Bostøtte		
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	2 437 400 000	
581		Bolig- og bomiljøtiltak		
	21	Kunnskapsutvikling og -formidling	4 000 000	
	72	Program for reduserte byggekostnader, <i>kan overføres</i>	16 000 000	
	74	Tilskudd til bolig-, by- og stedsutvikling, <i>kan overføres</i>	43 000 000	
	75	Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger, <i>kan overføres</i>	623 400 000	
	78	Kompetansetilskudd, <i>kan overføres</i>	75 600 000	
582		Rentekompensasjon for skoleanlegg og kirkebygg		
	60	Rentekompensasjon – skoleanlegg, <i>kan overføres</i>	828 400 000	
	61	Rentekompensasjon – kirkebygg, <i>kan overføres</i>	74 100 000	
585		Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus		
	1	Driftsutgifter	5 730 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser		
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag	1 757 600 000	
	64	Investeringsstilskudd, <i>kan overføres</i>	100 000 000	
587		Statens bygningstekniske etat		
	1	Driftsutgifter	39 800 000	
	22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling	9 900 000	
650		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	144 600 000	
651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere		
	21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, integrering og mangfold, <i>kan overføres</i>	27 400 000	
	22	Faglig og pedagogisk utvikling i opplæring i norsk og samfunnskunnskap	14 300 000	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	2 927 100 000	
	61	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere ..	1 238 700 000	
	62	Kommunale innvandrer tiltak	80 000 000	
	70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	3 300 000	
	71	Tilskudd til innvandrerorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	43 800 000	
	72	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	2 000 000	
652		Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene		
	1	Driftsutgifter	5 300 000	
670		Nasjonale minoriteter		
	70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	4 300 000	
	71	Avkastning av Romanifolkets fond	3 700 000	
	72	Tiltak for rom	2 200 000	
680		Sametinget		
	50	Sametinget	191 400 000	
	54	Avkastning av Samefolkets fond	4 700 000	
681		Tilskudd til samiske formål		
	72	Samisk språk, informasjon, mv.	5 800 000	
	74	Dokumentasjon, formidling mv.	1 300 000	
682		Galdu – Kompetansesenter for urfolks rettigheter		
	1	Driftsutgifter	2 675 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	650 000	
684		Internasjonalt fag- og formidlingssenter for reindrift		
	1	Driftsutgifter	3 025 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	550 000	
690		Utlendingsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	540 400 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	685 700 000	
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	26 000 000	
	71	Kunnskapsutvikling, migrasjon, <i>kan overføres</i>	6 200 000	
	72	Retur og tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i>	19 600 000	
	73	Gjenbosetting av flyktninger – støttetiltak, <i>kan nyttes under kap. 651 post 60</i>	5 700 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i>	11 800 000	
691		Utlendingsnemnda		
	1	Driftsutgifter	120 938 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	6 400 000	
2412		Den norske stats husbank		
	1	Driftsutgifter	290 050 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	14 300 000	
	72	Rentestøtte	17 000 000	
2426		SIVA SF		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	35 000 000	
		Totale utgifter		15 033 607 000
I n n t e k t e r				
3585		Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus		
	1	Gebyrer	240 000	
3587		Statens bygningstekniske etat		
	4	Gebyrer, sentral godkjenning foretak	15 800 000	
3651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere		
	1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter	64 585 000	
	2	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter	39 245 000	
3670		Nasjonale minoriteter		
	71	Avkastning av Romanifolkets fond	3 700 000	
3680		Sametinget		
	51	Avkastning av Samefolkets fond	4 650 000	
3690		Utlendingsdirektoratet		
	1	Retur og tilbakevending av flyktninger, ODA-godkjente utgifter ...	19 608 000	
	2	Gebyr for nødvisum	104 000	
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	11 550 000	
	4	Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter	233 145 000	
	6	Gjenbosetting av flyktninger – støttetiltak, ODA-godkjente utgifter	5 710 000	
5312		Den norske stats husbank		
	1	Gebyrer m.m.	18 787 000	
5316		Kommunalbanken AS		
	70	Garantiprovisjon	5 800 000	
5326		SIVA SF		
	70	Låne- og garantiprovisjoner	5 800 000	
5606		Finnmarkseiendommen		
	80	Renter	165 000	
5613		Renter fra SIVA SF		
	80	Renter	33 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5615		Renter fra Den norske stats husbank		
	80	Renter	4 758 000 000	
		Totale inntekter		5 219 889 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2008 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 1	kap. 3500 post 1
kap. 554 post 1	kap. 3554 post 1
kap. 585 post 1	kap. 3585 post 1
kap. 587 post 1	kap. 3587 post 1
kap. 2412 post 1	kap. 5312 post 1

III

Omdisponeringsfullmakt i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oppland fylkeskommune

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2008 i samråd med Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet og Nærings- og handelsdepartementet i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oppland fylkeskommune får adgang til å omdisponere mellom bevilgningen under kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 64 Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune og bevilgningene under:

1. kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling.
2. kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 61 Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift.

3. kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m., post 50 Fondsavsetninger.
4. kap. 1426 Statens naturoppsyn, post 31 Tiltak i naturverns-, kulturlandskaps- og friluftsområder.
5. kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning, post 74 Tilskudd til friluftslivstiltak.
6. kap. 1429 Riksantikvaren, post 72 Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer.
7. kap. 2421 Innovasjon Norge, post 50 Innovasjon – prosjekter, fond.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2008 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
551		Regional utvikling og nyskaping	
	61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	100,0 mill. kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	75	Boligitilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger	186,7 mill. kroner
	78	Kompetansetilskudd	59,1 mill. kroner
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
	64	Investeringsstilskudd	400,0 mill. kroner

V

Garantiprovisjon fra Kommunalbanken AS

Stortinget samtykker i at Kommunalbanken AS i 2008 betaler en provisjon på statsgarantien på 0,1 prosent av bankens lån opp tatt før 1. november 1999.

VI

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2008 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 650 post 1	kap. 3650, post 1
kap. 682 post 1	kap. 3682 post 1
kap. 683 post 1	kap. 3683 post 1

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 684 post 1	kap. 3684 post 1
kap. 690 post 1	kap. 3690 post 5
kap. 691 post 1	kap. 3691 post 1

VII

*Fullmakt om midlertidig innkvartering av
asylsøkere og flyktninger*

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2008 kan inngå avtaler om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger med varighet utover 2008. Dersom behovet for mottaksplasser for asylsøkere og flyktninger blir større enn antatt i statsbudsjettet for 2008, samtykker Stortinget i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet kan øke antall plasser i statlige mottak innenfor gjeldende rammer for etablering og drift av det statlige mottaksapparatet, selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov under kap. 690 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak.

Presidenten: Presidenten har forstått det slik at Fremskrittspartiet og Høyre vil gå imot innstillingen. Kristelig Folkeparti og Venstre vil støtte innstillingen.

Møtet hevet kl. 21.53.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 69 mot 37 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 21.52.30)

S a k n r . 1 3

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet i henhold til forretningsordenens § 37a før møtet heves? – Møtet er hevet.